

Οπτική της διαστασης του φύλου

Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό: αναλυτική εργαλειοθήκη

Οδηγός για τα ευρωπαϊκά ταμεία

Ευχαριστίες

Η παρούσα εργαλειοθήκη εντάσσεται στο έργο του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) που αφορά τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό. Συνιστά αναπόσπαστο μέρος της πλατφόρμας του EIGE για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου.

Την παρούσα εργαλειοθήκη συνέταξαν οι: Elisabeth Klatzer και Angela O'Hagan (ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες), Catharina Schmitz και Emma Wretblad (NIRAS Sweden AB) και Ursula Mollay, Ambre Maucorps, Arndt Münch και Daniella Fessl (ÖIR GmbH).

Η εργαλειοθήκη αξιοποιεί επίσης τις διάφορες διαδικασίες διαβούλευσης που οργανώθηκαν στο πλαίσιο έργων του EIGE με αντικείμενο τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό. Το EIGE επιθυμεί να εκφράσει τις ευχαριστίες του στους συμμετέχοντες στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν στις 21 Νοεμβρίου 2018 και στις 28 Μαρτίου 2019 στο Βίλνιους,

για τις πληροφορίες και την εμπειρογνώση οι οποίες εμπλούτισαν σημαντικά την έρευνα.

Το EIGE ευχαριστεί ιδιαίτερα τον Jeroen Decuyper Aerts (από το βελγικό ινστιτούτο για την ισότητα γυναικών και ανδρών, και μέλος του φόρουμ εμπειρογνομένων του EIGE, Βέλγιο) για τη θεωρητική συνεισφορά και τη στήριξη που παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης των προαναφερόμενων έργων. Το EIGE επιθυμεί να ευχαριστήσει τη Renate Wielrütz (ανεξάρτητη εμπειρογνώμονα) για τις πολύτιμες συμβουλές και τη στήριξή της.

Το έργο της παρούσας έκδοσης συντόνισε η ομάδα του EIGE για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, η οποία μερίμνησε επίσης για τη διασφάλιση της ποιότητας (Barbara Limanowska, Helena Morais Maceira, Elena Anchevska, Sarah Robinson, Kim Van Aken και Nicole Jansen).

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, EIGE

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) είναι το κέντρο γνώσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα ισότητας των φύλων. Στηρίζει τις/τους υπεύθυνες/ους για τη χάραξη πολιτικής και όλα τα αρμόδια θεσμικά όργανα στις προσπάθειές τους να γίνει η ισότητα μεταξύ γυναικών και αντρών πραγματικότητα για όλες τις Ευρωπαϊκές και όλους τους Ευρωπαίους, παρέχοντάς εξειδικευμένη γνώση, καθώς και αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα σε θέματα ισότητας των φύλων στην Ευρώπη.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων,
EIGE
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LIETUVA/ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022

Print	ISBN 978-92-9482-971-9	doi:10.2839/40687	MH-01-22-000-EL-C
PDF	ISBN 978-92-9482-946-7	doi:10.2839/8260	MH-01-22-000-EL-N

© Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, EIGE, 2022

Εικόνα εξωφύλλου: © Marian Weyo/Shutterstock.com, εικονίδιο χέρι: © Leone_V/Shutterstock.com, εικονίδιο λαμπτήρας: © Irina Adamovich/Shutterstock.com

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση των εγγράφων με αναφορά της πηγής και εφόσον η αρχική έννοια δεν έχει αλλοιωθεί. Το EIGE δεν φέρει ευθύνη για τυχόν ζημιά που προκαλείται από την εν λόγω χρήση. Η πολιτική του EIGE σχετικά με την περαιτέρω χρήση των εγγράφων εφαρμόζεται βάσει της απόφασης της Επιτροπής της 12ης Δεκεμβρίου 2011 για την περαιτέρω χρήση των εγγράφων της Επιτροπής (2011/833/ΕΕ).

Το παρόν έγγραφο καταρτίστηκε από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), με σκοπό να προαγάγει την υλοποίηση της αρχής της ισότητας των φύλων μέσα από τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, ως εργαλείο ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων. Παρέχει συστάσεις και ορθές πρακτικές και δεν έχει νομικά δεσμευτικό χαρακτήρα για καμία ενωσιακή ή εθνική οντότητα που εμπλέκεται στη χρησιμοποίηση των Ταμείων της ΕΕ. Τυχόν αναφορές στην ισχύουσα νομοθεσία ή σε προτάσεις έκδοσης νομικών πράξεων δεν συνιστούν νομικές συμβουλές όσον αφορά την υλοποίηση. Η χρήση της εν λόγω εργαλειοθήκης τελεί υπό την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας, της ερμηνείας του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου ή των αποφάσεων της Επιτροπής.

Τηλ. +370 52157444

Email: eige.sec@eige.europa.eu

 <http://www.eige.europa.eu>

 <http://twitter.com/eurogender>

 <http://www.facebook.com/eige.europa.eu>

 <http://www.youtube.com/eurogender>

 <http://eurogender.eige.europa.eu>

 <https://www.linkedin.com/company/eige/>

Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό: αναλυτική εργαλειοθήκη

Οδηγός για τα ευρωπαϊκά ταμεία

Ακρώνυμα και συντομογραφίες

CCO	Βασικός κοινός δείκτης εκροών
CCR	Βασικός κοινός δείκτης αποτελεσμάτων
EIGE	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων
Gender CoP	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Πρακτικών για τη Συνεκτίμηση των Θεμάτων Φύλου
ISCED	Διεθνής πρότυπη ταξινόμηση της εκπαίδευσης (International Standard Classification of Education)
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών
ΔΟΕ	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας
ΕΓΤΑΑ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΚΤ+	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+
ΕΤΘΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΤΣΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων
ΚΓΠ	Κοινή Γεωργική Πολιτική
ΚΚΔ	Κανονισμός περί κοινών διατάξεων
ΜΔΣΘ	Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων
ΜΚΟ	Μη κυβερνητική οργάνωση
ΜΜΕ	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Π&Α	Παρακολούθηση και αξιολόγηση
ΣΒΑ	Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης
ΣΕΕ	Συμφωνία εταιρικής σχέσης
ΣΕΕ	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
TAME	Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης
Ταμεία της ΕΕ	Ταμεία της ΕΕ υπό επιμερισμένη διαχείριση
ΤΕΑ	Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας
ΤΠΕ	Τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών

Περιεχόμενα

Συνοπτική περιγραφή της εργαλειοθήκης	4
Ενότητα 1. Σε ποιους απευθύνεται η παρούσα εργαλειοθήκη;	5
Ενότητα 2. Τι είναι η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό;	5
Παρουσίαση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό:	6
Ποια είναι η σχέση μεταξύ της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό και της πραγματικότητας που βιώνουν γυναίκες και άνδρες;	7
Τι περιλαμβάνει στην πράξη η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό;	12
Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ	13
Ενότητα 3. Γιατί έχει σημασία η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό επιμερισμένη διαχείριση;	19
Τρεις λόγοι για τους οποίους η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό είναι καίριας σημασίας στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ	20
Ενότητα 4. Πώς μπορεί να εφαρμοστεί η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Πρακτικά εργαλεία και παραδείγματα από τα κράτη μέλη	22
Κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ	24
Εργαλείο 1: Σύνδεση των Ταμείων της ΕΕ με το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα των φύλων	24
Εθνικός/υποεθνικός προγραμματισμός και στήριξη σε επίπεδο έργου	34
Εργαλείο 2: Ανάλυση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των αναγκών των φύλων σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο	34
Εργαλείο 3: Επιχειρησιακή εφαρμογή της ισότητας των φύλων σε στόχους πολιτικής (σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης) και σε ειδικούς στόχους/μέτρα (σε επιχειρησιακά προγράμματα)	42
Εργαλείο 4: Συντονισμός και συμπληρωματικότητα μεταξύ των Ταμείων της ΕΕ για την προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής	55
Εργαλείο 5: Καθορισμός εταιρικών σχέσεων και πολυεπίπεδης διακυβέρνησης – προσδιορισμός σχετικών εταίρων, του ρόλου των εμπειρογνομώνων σε θέματα φύλου και της σύνθεσης των επιτροπών παρακολούθησης	71
Εργαλείο 6: Ανάπτυξη ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων	75
Εργαλείο 7: Καθορισμός κριτηρίων που συνεκτιμούν το φύλο για την επιλογή έργων	90
Εργαλείο 8: Παρακολούθηση της κατανομής πόρων για την ισότητα των φύλων στα Ταμεία της ΕΕ	96
Εργαλείο 9: Ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στον σχεδιασμό έργων	97
Υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολόγηση (Π&Α)	105
Εργαλείο 10: Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης	105
Εργαλείο 11: Υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη δαπάνη πόρων για την ισότητα των φύλων στα Ταμεία της ΕΕ	110
Παραπομπές	112

Συνοπτική περιγραφή της εργαλειοθήκης

Στόχος της παρούσας εργαλειοθήκης είναι να συνδράμει τις διαχειριστικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην εφαρμογή εργαλείων συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των διαδικασιών των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό επιμερισμένη διαχείριση

(εφεξής Ταμεία της ΕΕ) (1). Η εργαλειοθήκη περιέχει ποικιλία εργαλείων και επισημαίνει χρήσιμες πρακτικές από διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα εργαλεία αυτά. Περιλαμβάνει τέσσερις ενότητες:

Ενότητα 1. Σε ποιους απευθύνεται η παρούσα εργαλειοθήκη;

Στην ενότητα αυτή περιγράφεται το βασικό κοινό στο οποίο απευθύνεται η εργαλειοθήκη.

Ενότητα 2. Τι είναι η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό;

Η ενότητα αυτή παρέχει μια εισαγωγή στη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ, ώστε οι χρήστες να εξοικειωθούν με τη βασική έννοια της συνεκτίμησης αυτής και τη συλλογιστική στην οποία στηρίζεται.

Ενότητα 3. Γιατί έχει σημασία η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό επιμερισμένη διαχείριση;

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά τα νομικά, πολιτικά και οικονομικά επιχειρήματα υπέρ της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των διαδικασιών των Ταμείων της ΕΕ.

Ενότητα 4. Πώς μπορεί να εφαρμοστεί η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό επιμερισμένη διαχείριση; Πρακτικά εργαλεία και παραδείγματα από τα κράτη μέλη

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται 11 εργαλεία για την εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ. Τα εργαλεία αυτά χωρίζονται σε τρεις γενικές υποενότητες: κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης· εθνικός/υποεθνικός προγραμματισμός και στήριξη σε επίπεδο έργου· και υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολόγηση.

(1) Στην εργαλειοθήκη παρουσιάζονται γενικές πληροφορίες για τα επτά ταμεία που προτείνουν οι κανονισμοί περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ) για την περίοδο 2021-2027: το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ), το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ) και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ). Επιπλέον, παρέχεται περιεχόμενο σχεδιασμένο για το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής, το ΕΚΤ+, το ΕΤΘΑ και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).

Ενότητα 1. Σε ποιους απευθύνεται η παρούσα εργαλειοθήκη;

Η παρούσα αναλυτική εργαλειοθήκη για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ έχει σχεδιαστεί για τις διαχειριστικές αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, κύρια ομάδα-στόχος της εργαλειοθήκης είναι οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι διαχειριστές που συμμετέχουν στον προγραμματισμό των Ταμείων της ΕΕ σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο. Ωστόσο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης από ενδιάμεσους φορείς⁽²⁾ οι οποίοι ασχολούνται με την υλοποίηση έργων των Ταμείων της ΕΕ σε υποεθνικό ή τοπικό επίπεδο, καθώς και από εθνικούς φορείς για την ισότητα των φύλων και προσωπικό σε επίπεδο ΕΕ που ασκεί καθήκοντα σχετικά με τα Ταμεία της ΕΕ. Στην Επιτροπή, η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης,

η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, καθώς και η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν την εργαλειοθήκη στο πλαίσιο του συνολικού έργου παρακολούθησης και αξιολόγησης (Π&Α) που επιτελούν.

Η παρούσα εργαλειοθήκη είναι διαρθρωμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε κάθε ομάδα-στόχος να καθοδηγείται ως προς το πότε και πού θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ. Κάνοντας κλικ στο σχετικό βήμα της διαδικασίας, αποκτάτε πρόσβαση σε διάφορα εργαλεία και χρήσιμες πρακτικές από τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο χρήσης των εργαλείων.

Ενότητα 2. Τι είναι η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό;

Σύμφωνα με τον ευρέως χρησιμοποιούμενο ορισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης⁽³⁾, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό αποτελεί ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στη δημοσιονομική διαδικασία. Περιλαμβάνει αξιολόγηση των προϋπολογισμών με βάση το φύλο, ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα επίπεδα της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού και αναδιάρθρωση των εσόδων και των δαπανών προκειμένου να προαχθεί η ισότητα των φύλων. Εν ολίγοις, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό αποτελεί στρατηγική και διαδικασία για την επίτευξη μακροπρόθεσμα στόχων ισότητας των φύλων.

Η πλήρης εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στις δημοσιονομικές διαδικασίες της ΕΕ συνεπάγεται την πλήρη ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα στάδια των διαδικασιών κατάρτισης προϋπολογισμού και σχεδιασμού. Στα πρακτικά βήματα προς την επίτευξη του σκοπού αυτού περιλαμβάνονται τα εξής:

1. αξιολόγηση με βάση το φύλο για την καταγραφή και την ανάδειξη των επιπτώσεων των προϋπολογισμών για κάθε φύλο –αυτή η ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο αποτελεί την αφετηρία για κάθε

⁽²⁾ Η πρόταση της Επιτροπής για τον ΚΚΔ στο άρθρο 2 σημείο 7 ορίζει ως «ενδιάμεσο φορέα» κάθε φορέα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που ενεργεί υπό την εποπτεία μιας διαχειριστικής αρχής ή εκτελεί εργασίες ή καθήκοντα εξ ονόματος μιας τέτοιας αρχής.

⁽³⁾ Συμβούλιο της Ευρώπης (2005). *Gender Budgeting: Final report of the Group of Specialists on Gender Budgeting*. Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης, Τμήμα Ισότητας, Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

εργασία συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό·

2. προώθηση αλλαγών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν διαφορών μεταξύ των φύλων και προκλήσεων που εντοπίζονται· και
3. οργάνωση των εργασιών συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό μέσω συνδυασμού κυβερνητικών και μη κυβερνητικών παραγόντων. Η ανάλυση των πρακτικών εμπειριών συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό ανά τον κόσμο έχει δείξει κατ' επανάληψη ότι η μεθοδολογία αυτή αποφέρει σημαντικά αποτελέσματα (4).

Διάφορες πρακτικές και μεθοδολογίες για την εισαγωγή και τη διατήρηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό που εφαρμόζονται στην Ευρώπη (5) τα τελευταία χρόνια καταδεικνύουν τον διττό σκοπό της: να συμπεριληφθεί στους προϋπολογισμούς η πραγματικότητα που βιώνουν γυναίκες και άνδρες και να αναδειχθούν οι υφιστάμενες ανισότητες στην κατάρτιση του προϋπολογισμού. Στην πράξη, σκοπός της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό είναι η ανάδειξη των διαφορετικών επιπτώσεων των αποφάσεων περί δαπανών και εσόδων στις γυναίκες και στους άνδρες, οι οποίες διαφέρουν ανάλογα με το στάδιο της ζωής τους και την οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση. Συνεπάγεται, παράλληλα, τον έλεγχο των αποφάσεων στον τομέα των δημόσιων οικονομικών ώστε να συμβάλλουν στην προαγωγή της ισότητας των φύλων και να μην ενισχύουν τις υφιστάμενες ανισότητες.

Η εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ απαιτεί εξοικείωση με τη βασική έννοια και τη συλλογιστική στην οποία στηρίζεται.

Παρουσίαση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό:

Παρακολουθήστε την καθηγήτρια Diane Elson, η οποία εξηγεί την έννοια της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό (6)

Δείτε το βίντεο της UN Women σχετικά με την έννοια της κατάρτισης προϋπολογισμού με συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου (7)

Όπως προκύπτει από τα βίντεο αυτά, οι διαδικασίες κατάρτισης του προϋπολογισμού πρέπει να περιλαμβάνουν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών. Με τον τρόπο αυτόν προάγεται η λογοδοσία και η διαφάνεια στον σχεδιασμό και στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, αυξάνεται η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στις δημοσιονομικές διαδικασίες και προάγεται η ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών.

(4) Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *Gender budgeting: Mainstreaming gender into the EU budget and macroeconomic policy framework*, σ. 12.

(5) O'Hagan, A., & Klatzer, E. (επιμ.) (2018). *Gender budgeting in Europe: Developments and challenges*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

(6) Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *What is gender budgeting?* Βίντεο: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=cqjt4EUakvw>

(7) UN Women (2017). *What is Gender Responsive Budgeting?* Νέα Υόρκη: UN Women. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=mquOclPJYPs>

Ποια είναι η σχέση μεταξύ της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό και της πραγματικότητας που βιώνουν γυναίκες και άνδρες;

Δείτε την πρόσφατη αυτή φωτογραφία των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Πόσες γυναίκες και πόσους άνδρες διακρίνετε;

Αναλογιστείτε την «πραγματικότητα που βιώνουν οι γυναίκες και οι άνδρες» παρατηρώντας τη σύνθεση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και αναρωτηθείτε:

- Για ποιον λόγο οι άνδρες είναι περισσότεροι από τις γυναίκες;

© European Union.

Φωτογραφία διαθέσιμη στη διεύθυνση: <https://newsroom.consilium.europa.eu/events/20190322-european-council-march-2019-day-2>

Σημαντική παράμετρος που πρέπει να αναγνωρίζεται όταν γίνεται λόγος για «γυναίκες και άνδρες»

Είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικότητες που βιώνουν οι γυναίκες και οι άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία. Ενώ με το «πραγματικότητες που βιώνουν» αναγνωρίζονται οι διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών, με την προσθήκη της φράσης «σε όλη τους την πολυμορφία» αναγνωρίζεται ότι χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, η αναπηρία, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, η θρησκεία, η εγκατάσταση στην ύπαιθρο ή σε αστικά κέντρα κ.λπ. επηρεάζουν επίσης την πραγματικότητα που βιώνουν οι γυναίκες και οι άνδρες (π.χ., η πραγματικότητα που βιώνει μια νεαρή γυναίκα η οποία ζει σε αγροτική περιοχή της Σουηδίας θα διαφέρει σημαντικά από εκείνη που βιώνει μια μεγαλύτερης ηλικίας γυναίκα η οποία ζει σε αστική περιοχή της Ισπανίας).

Στα κράτη μέλη της ΕΕ, υπάρχει τόσο **αμειβόμενη εργασία**, όσο και **άμισθη εργασία παροχής φροντίδας**. Τα διαφορετικά αυτά είδη εργασίας εκτελούνται τόσο από γυναίκες όσο και από άνδρες. Σκεφτείτε:

- Με ποιον τρόπο επιμερίζονται και κατανέμονται η αμειβόμενη εργασία και η άμισθη εργασία παροχής φροντίδας μεταξύ γυναικών και ανδρών στις περισσότερες κοινωνίες;
- Εκτελούν τις ίδιες εργασίες γυναίκες και άνδρες; Υπάρχουν διαφορές; Ποιες είναι οι διαφορές αυτές;

Η αναγνώριση και η αποτίμηση της άμισθης εργασίας παροχής φροντίδας **είναι σημαντική για την κατανόηση ολόκληρου του φάσματος της οικονομικής κατάστασης σε μια χώρα ή μια περιφέρεια**. Η αμειβόμενη εργασία και η άμισθη εργασία παροχής φροντίδας είναι αλληλοεξαρτώμενες. Για παράδειγμα, για να μπορέσει κάποιος να εργαστεί στην επίσημη οικονομία (αμειβόμενη εργασία) χρειάζεται στήριξη από την οικονομία παροχής φροντίδας (άμισθη εργασία παροχής φροντίδας), όσον αφορά μεταξύ άλλων:

- την ετοιμασία του φαγητού·
- το πλύσιμο των ρούχων και
- τη φροντίδα σε περίπτωση ασθένειας.

Μόνο ένα πολύ μικρό μέρος των αναγκών αυτών καλύπτεται από δημόσιες υπηρεσίες ή αγοραίες υπηρεσίες, ενώ μεγάλο μέρος των σχετικών υπηρεσιών εξακολουθεί να παρέχεται εντός των νοικοκυριών. Ανεξάρτητα από το αν παρέχουμε τις υπηρεσίες αυτές στον εαυτό μας ή σε κάποιον άλλο, πρόκειται για εργασία η οποία συχνά δεν αμείβεται. Εάν δεν αμείβεται, δεν συμπεριλαμβάνεται στην επίσημη οικονομία, και η εργασία αυτή κατανέμεται πολύ ανισομερώς μεταξύ γυναικών και ανδρών. Για τον λόγο αυτόν, συχνά παραβλέπεται. Ωστόσο, έχει σημαντικές επιπτώσεις και συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη συνολική οικονομική ανάπτυξη και στη λειτουργία των κοινωνιών μας.

Παρακολουθήστε την καθηγήτρια Diane Elson η οποία εξηγεί τη διαφορά μεταξύ των φύλων όσον αφορά την άμισθη εργασία και τη σημασία της για την οικονομία

Δείτε το βίντεο της ΔΟΕ για την εργασία παροχής φροντίδας

Οι δημόσιες οικονομικές παροχές, όπως γονική άδεια μετ' αποδοχών, επίδομα τέκνου, παροχές για τους φροντιστές, γεωργικές επιχορηγήσεις, κονδύλια για αγροτική ανάπτυξη, είναι σημαντικές για τη δημιουργία ίσων ευκαιριών για τους εργαζομένους με οικογενειακές ευθύνες, καθώς και για την πρόληψη του συνταξιοδοτικού χάσματος.

Μια πολιτική διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών που περιλαμβάνει «προγράμματα γονικής άδειας που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους» μπορεί να βοηθήσει τους γονείς να συνδυάσουν επαγγελματική και οικογενειακή ζωή και να διατηρήσουν τη σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας μέσω εγγυημένης επιστροφής στην εργασία τους. Συχνά απαιτούνται πρόσθετες πολιτικές για να εξασφαλιστεί και να ενθαρρυνθεί μεγα-

λύτερη ισοτιμία μεταξύ άδειας πατρότητας και άδειας μητρότητας, καθώς και για να παρασχεθεί στήριξη στις μητέρες με ταχύτερη επιστροφή στην αγορά εργασίας, για παράδειγμα μέσω της αύξησης της ευαισθητοποίησης για την από κοινού φροντίδα των παιδιών, καθώς και με δημόσιες επενδύσεις σε προσιτές και καλής ποιότητας εγκαταστάσεις φροντίδας για παιδιά και ηλικιωμένους. Κατά την Christine Lagarde, διαχειριστική διευθύντρια τότε του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, «οι χώρες μπορούν να ενισχύσουν τις γυναίκες εφαρμόζοντας προσεγγίσεις που υποστηρίζουν περισσότερο το γυναικείο φύλο [...]. Στις πολιτικές αυτές περιλαμβάνονται η μετάβαση από την οικογενειακή στην ατομική φορολόγηση, η παροχή πιο προσιτής από οικονομική άποψη παιδικής φροντίδας και γονικής άδειας και η παροχή ευέλικτου περιβάλλοντος εργασίας»⁽⁸⁾.

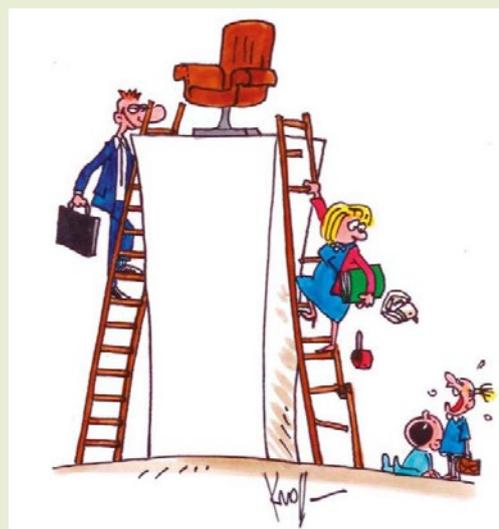

© Lankogal/Shutterstock.com

Πώς τείνουμε να αποτιμούμε τα διάφορα είδη εργασίας;

Εάν μένετε στο σπίτι για να φροντίζετε άλλους – έναν ηλικιωμένο συγγενή, ένα παιδί, έναν ασθενή κ.λπ., πολύ συχνά δεν αμείβεστε για την εργασία που εκτελείτε. Στην πραγματικότητα, η εργασία σας δεν είναι καν ορατή. Ούτε αναγνωρίζεται. Η ευημερία ορισμένων ανθρώπων όμως εξαρτάται από την εργασία αυτή. Σε πολλές κοινωνίες, η ιδιωτική σφαίρα εξακολουθεί να θεωρείται η κατάλληλη σφαίρα για τις γυναίκες.

Αντιθέτως, εάν είστε επιτυχημένος πολιτικός ή διευθυντής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εργασία σας είναι ιδιαίτερα προβεβλημένη. Αφενός αναγνωρίζεται και αφετέρου αμείβεται καλά. Η εργασία στην αποκαλούμενη δημόσια σφαίρα είναι τόσο ορατή όσο και αμειβόμενη. Σε πολλές κοινωνίες, η δημόσια σφαίρα θεωρείται η κατάλληλη σφαίρα για τους άνδρες.

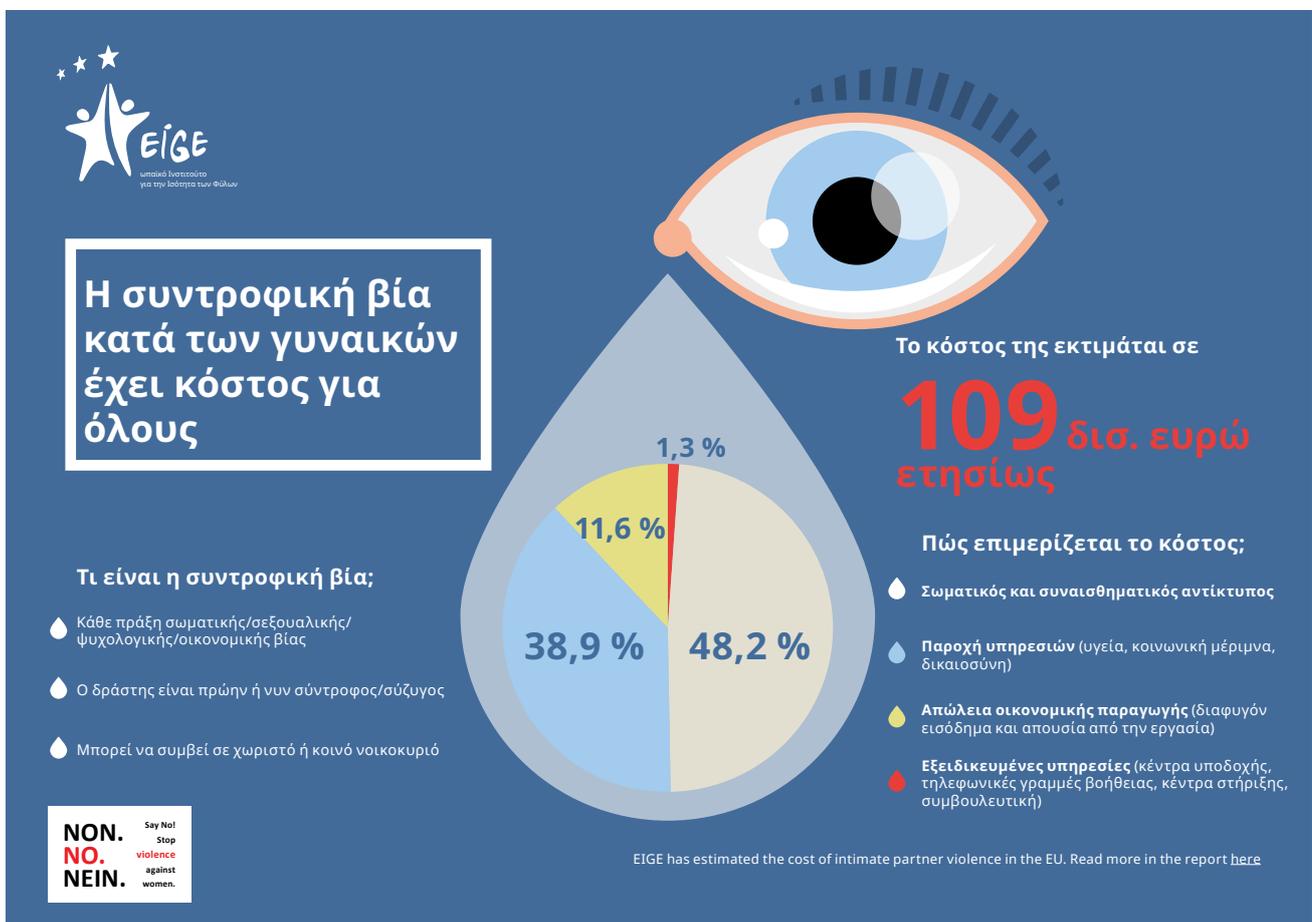
© Kroll/European Commission.

⁽⁸⁾ <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs> και Lagarde, C. (2014): The economic power of women's empowerment (Η οικονομική δύναμη της ενδυνάμωσης των γυναικών), κεντρική ομιλία της Christine Lagarde, Διαχειριστική Διευθύντρια, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp091214>

Ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών δεν εντοπίζονται μόνο στο επίπεδο της αμειβόμενης και της άμισθης εργασίας. Απαντούν και σε άλλες διαστάσεις, όπως την υγεία, την εξουσία, την εκπαίδευση και τη χρήση του χρόνου γενικά. Μία από τις πιο σκληρές εκδηλώσεις των ανισοτήτων μεταξύ γυναικών και ανδρών είναι η βία κατά των γυναικών, η οποία επηρεάζει όλους τους τομείς και όλες τις πτυχές της ζωής. Η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών αποτελεί προτεραιότητα για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Η δέσμευση αυτή επιβεβαιώνεται στα κύρια έγγραφα πολιτικής

της ΕΕ για την ισότητα των φύλων⁽⁹⁾. Πρόσφατα η ΕΕ επιβεβαίωσε εκ νέου τη δέσμευσή της υπογράφοντας την κορυφαία περιφερειακή νομική πράξη σχετικά με την έμφυλη βία, τη Σύμβαση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης). Για την εξάλειψη της βίας απαιτούνται επαρκείς προϋπολογισμοί, οι οποίοι θα πρέπει να προβλέπονται στο πλαίσιο του κύκλου προγραμματισμού των Ταμείων της ΕΕ⁽¹⁰⁾.

Σχήμα 1. Η συντροφική βία έχει κόστος για όλους

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ανισότητες μεταξύ των φύλων στη χώρα σας, συμβουλευτείτε τον **Δείκτη Ισότητας των Φύλων του EIGE**. Ο σύνδεσμος σας παρέχει πρόσβαση σε στατιστικά στοιχεία σχετικά με διάφορους τομείς,

στους οποίους περιλαμβάνονται η εργασία, τα χρήματα, οι γνώσεις, ο χρόνος, η εξουσία, η υγεία, η βία κατά των γυναικών και διασταυρούμενες ανισότητες – δηλαδή, περιπτώσεις στις οποίες οι ανισότητες μεταξύ των φύλων αλληλεπιδρούν με

⁽⁹⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2014). «Estimating the costs of gender-based violence in the European Union» (Εκτίμηση του κόστους της έμφυλης βίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/estimating-costs-in-european-union>

⁽¹⁰⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender Equality Index 2017: Violence against women – the most brutal manifestation of gender inequality*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-violence-against-women>

άλλα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά όπως είναι η ηλικία, η ιθαγένεια, η θρησκεία, ο γενετήσιος προσανατολισμός, οι αναπηρίες κ.λπ.

Ο πίνακας 1 περιέχει ορισμένα παραδείγματα προτύπων με βάση το φύλο όσον αφορά την απασχόληση, την εργασία παροχής φροντίδας και τη βία σε τέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ ⁽¹⁾:

Πίνακας 1. Απασχόληση, εργασία παροχής φροντίδας και βία κατά των γυναικών σε τέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ

Χώρα	Ποσοστά απασχόλησης	Χρήση χρόνου για την παροχή φροντίδας	Βία κατά των γυναικών
Τσεχία	<ul style="list-style-type: none"> • Το ποσοστό απασχόλησης σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης ανέρχεται σε 46 % για τις γυναίκες και 65 % για τους άνδρες. • 10 % των γυναικών εργάζονται με ωράριο μερικής απασχόλησης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών είναι 3 %. 	<ul style="list-style-type: none"> • 33 % των γυναικών φροντίζουν μέλη της οικογένειάς τους επί τουλάχιστον 1 ώρα την ημέρα, έναντι 20 % των ανδρών. • 86 % των γυναικών και 12 % των ανδρών μαγειρεύουν και ασχολούνται με οικιακές εργασίες καθημερινά. 	<ul style="list-style-type: none"> • 32 % των γυναικών έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία τουλάχιστον μία φορά από την ηλικία των 15 ετών. • Η βία κατά των γυναικών συνεπάγεται εκτιμώμενο κόστος για την Τσεχία ύψους 4,7 δισ. ευρώ ετησίως λόγω απώλειας οικονομικής παραγωγής, χρήσης υπηρεσιών και προσωπικών δαπανών.
Γερμανία	<ul style="list-style-type: none"> • Το ποσοστό απασχόλησης σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης ανέρχεται σε 40 % για τις γυναίκες και 59 % για τους άνδρες. • 47 % των γυναικών εργάζονται με ωράριο μερικής απασχόλησης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών είναι 11 %. 	<ul style="list-style-type: none"> • 50 % των γυναικών φροντίζουν μέλη της οικογένειάς τους επί τουλάχιστον 1 ώρα την ημέρα, έναντι 30 % των ανδρών. • 72 % των γυναικών και 29 % των ανδρών μαγειρεύουν και ασχολούνται με οικιακές εργασίες καθημερινά. 	<ul style="list-style-type: none"> • 35 % των γυναικών έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία τουλάχιστον μία φορά από την ηλικία των 15 ετών. • Η βία κατά των γυναικών συνεπάγεται εκτιμώμενο κόστος για τη Γερμανία ύψους 36 δισ. ευρώ ετησίως λόγω απώλειας οικονομικής παραγωγής, χρήσης υπηρεσιών και προσωπικών δαπανών.
Εσθονία	<ul style="list-style-type: none"> • Το ποσοστό απασχόλησης σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης ανέρχεται σε 50 % για τις γυναίκες και 64 % για τους άνδρες. • 15 % των γυναικών εργάζονται με ωράριο μερικής απασχόλησης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών είναι 7 %. 	<ul style="list-style-type: none"> • 35 % των γυναικών φροντίζουν μέλη της οικογένειάς τους επί τουλάχιστον 1 ώρα την ημέρα, έναντι 31 % των ανδρών. • 76 % των γυναικών και 45 % των ανδρών μαγειρεύουν και ασχολούνται με οικιακές εργασίες καθημερινά. 	<ul style="list-style-type: none"> • 34 % των γυναικών έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία τουλάχιστον μία φορά από την ηλικία των 15 ετών. • Η βία κατά των γυναικών συνεπάγεται εκτιμώμενο κόστος για την Εσθονία ύψους 590 εκατ. ευρώ ετησίως λόγω απώλειας οικονομικής παραγωγής, χρήσης υπηρεσιών και προσωπικών δαπανών.
Ισπανία	<ul style="list-style-type: none"> • Το ποσοστό απασχόλησης σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης ανέρχεται σε 36 % για τις γυναίκες και 50 % για τους άνδρες. • 25 % των γυναικών εργάζονται με ωράριο μερικής απασχόλησης, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών είναι 8 %. 	<ul style="list-style-type: none"> • 56 % των γυναικών φροντίζουν μέλη της οικογένειάς τους επί τουλάχιστον 1 ώρα την ημέρα, έναντι 36 % των ανδρών. • 85 % των γυναικών και 42 % των ανδρών μαγειρεύουν και ασχολούνται με οικιακές εργασίες καθημερινά. 	<ul style="list-style-type: none"> • 22 % των γυναικών έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία τουλάχιστον μία φορά από την ηλικία των 15 ετών. • Η βία κατά των γυναικών συνεπάγεται εκτιμώμενο κόστος για την Ισπανία ύψους 21 δισ. ευρώ ετησίως λόγω απώλειας οικονομικής παραγωγής, χρήσης υπηρεσιών και προσωπικών δαπανών.

⁽¹⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Czech Republic*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-czech-republic>· Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Estonia*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-estonia>· Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Germany*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-germany>· Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Spain*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-spain>

Τι περιλαμβάνει στην πράξη η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό; ⁽¹²⁾

Αφετηρία: ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο

Η ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο αποτελεί βασικό μέρος της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό. Είναι το σημείο αφετηρίας για κάθε εργασία που αποσκοπεί στην προαγωγή της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων των γυναικών μέσω δημοσιονομικών πολιτικών και διαδικασιών. Συμβάλλει στη διαφάνεια όσον αφορά την κατανομή και τις επιπτώσεις του προϋπολογισμού –βασική αρχή της χρηστής διακυβέρνησης. Στις διάφορες διαστάσεις που εξετάζει η ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο περιλαμβάνονται οι δαπάνες και τα έσοδα, οι μακροοικονομικές πολιτικές και η αποτελεσματικότητα της παροχής υπηρεσιών και των επενδύσεων. Στην πράξη, συχνά προσαρμόζονται διάφορες μέθοδοι και εργαλεία ανάλυσης στη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό. Όπως θα δούμε, στην παρούσα εργαλειοθήκη διερευνώνται τρόποι ενίσχυσης της ανάλυσης του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο στο πλαίσιο των δημοσιονομικών διαδικασιών των Ταμείων της ΕΕ.

Διαδικασίες συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό: προς την αναδιάρθρωση και την αλλαγή

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό περιλαμβάνει μια διαδικασία αλλαγής. Η ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο δεν συνιστά από μόνη της επίτευγμα, αλλά αποτελεί βασικό μέρος μιας ευρύτερης διαδικασίας. Η ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο προσδιορίζει διαφορές μεταξύ των φύλων και προκλήσεις, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως βάση για τη διαμόρφωση στόχων με σκοπό την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και τον καθορισμό

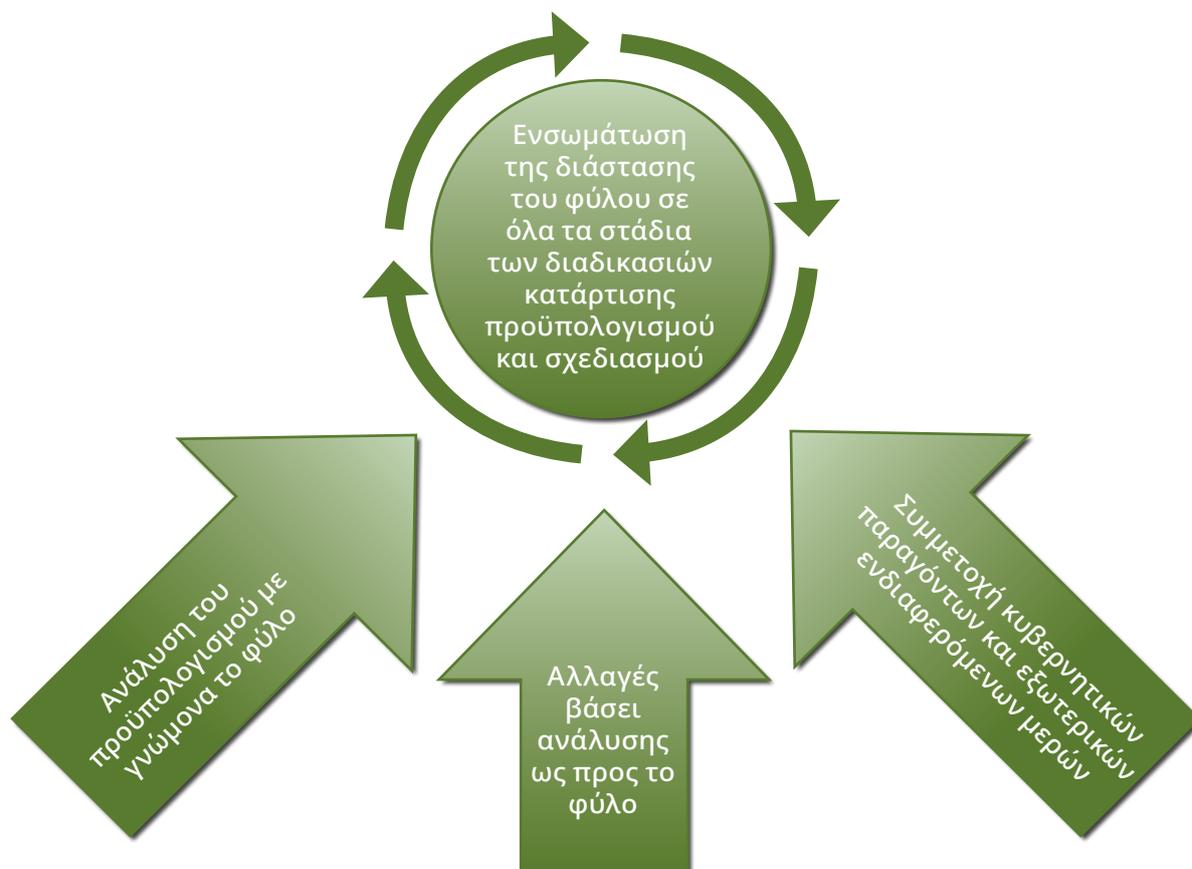
κατάλληλων δεικτών μέτρησης της προόδου. Αυτοί οι στόχοι και οι δείκτες χρησιμοποιούνται με τη σειρά τους για την καθοδήγηση δραστηριοτήτων και την αλλαγή του τρόπου κατανομής του προϋπολογισμού (ή είσπραξης εσόδων) με σκοπό την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Η τακτική παρακολούθηση και αξιολόγηση και οι διεξοδικοί έλεγχοι της προόδου βάσει καθορισμένων δεικτών είναι σημαντικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη στους νέους κύκλους σχεδιασμού και κατάρτισης προϋπολογισμού.

Συμμετοχή κυβερνητικών παραγόντων και εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών

Την πρωταρχική ευθύνη για την εισαγωγή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στους δημόσιους προϋπολογισμούς και στις διοικήσεις έχουν οι συνήθεις παράγοντες που συμμετέχουν στις διαδικασίες δημόσιου σχεδιασμού και κατάρτισης προϋπολογισμού. Ωστόσο, τόσο η ακαδημαϊκή βιβλιογραφία όσο και η πρακτική καταδεικνύουν ότι η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό έχει καλύτερα αποτελέσματα όταν συμμετέχουν σε αυτήν εκπρόσωποι της κυβέρνησης και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη. Οι διαφορετικοί αυτοί παράγοντες διαδραματίζουν συμπληρωματικούς ρόλους συμβάλλοντας στην πλήρη εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό. Όπως η διαφάνεια, έτσι και η συμμετοχή αποτελεί βασική αρχή της χρηστής διακυβέρνησης. Επομένως, η συμμετοχή διαφορετικών παραγόντων είναι ένα ακόμη βασικό στοιχείο που συμβάλλει στην αποτελεσματική συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό. Όπως θα δούμε στην παρούσα εργαλειοθήκη, η παροχή στήριξης σε παράγοντες με άμεσες αρμοδιότητες όσον αφορά τις διαδικασίες κατάρτισης προϋπολογισμού είναι καθοριστικής σημασίας –καθώς, όπως είναι προφανές, τα πρόσωπα αυτά έχουν βασικές αρμοδιότητες για την υλοποίηση προϋπολογισμών που λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου στις διαδικασίες αυτές. Σε επόμενο στάδιο, θα εξετάσουμε προτάσεις για τη συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών στην αποτελεσματική συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό.

⁽¹²⁾ Βλ. EIGE, 2019, σ. 12-13.

Σχήμα 2. Εννοιολογικό πλαίσιο της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό

Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ

Είδαμε πριν τι σημαίνει συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό και αναλύσαμε τη συλλογιστική στην οποία στηρίζεται. Θα εξετάσουμε τώρα τους τρόπους με τους οποίους η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ μπορεί να αποτελέσει μηχανισμό για:

- τη συμμόρφωση προς τις νομικές απαιτήσεις της ΕΕ·
- την προαγωγή της λογοδοσίας και της διαφάνειας κατά τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των οικονομικών των Ταμείων της ΕΕ μέσω:
 - της ανάδειξης των διαφορετικών δυνητικών επιπτώσεων των δαπανών και των δραστηριοτήτων των Ταμείων της ΕΕ στις γυναίκες και στους άνδρες, διαφορά που οφείλεται μεταξύ άλλων στο στάδιο της

ζωής τους και στην οικονομική και κοινωνική κατάστασή τους

- της συνεκτίμησης των παραμέτρων αυτών σε όλα τα στάδια των Ταμείων της ΕΕ·
- της αύξησης της συμμετοχής γυναικών και ανδρών στις δημοσιονομικές διαδικασίες·
- της προαγωγής της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία, και ειδικότερα της προαγωγής των δικαιωμάτων των γυναικών, για παράδειγμα με τον έλεγχο των αποφάσεων χρηματοδότησης ώστε να διασφαλίζεται ότι θα συμβάλλουν στην προαγωγή της ισότητας των φύλων και δεν θα ενισχύουν τις υφιστάμενες ανισότητες.

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό ως τρόπος συμμόρφωσης προς τις νομικές απαιτήσεις της ΕΕ

Τι σημαίνει αυτό;

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό δεν αποτελεί συγκεκριμένη

μεθοδολογία που απαιτείται κατά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση προγραμμάτων των Ταμείων της ΕΕ, αλλά είναι παρ' όλα αυτά ο πληρέστερος και πλέον διαφανής τρόπος εκπλήρωσης των απαιτήσεων και των καθηκόντων όσον αφορά την ισότητα των φύλων που καθορίζονται στους κανονισμούς για τα Ταμεία της ΕΕ.

Οι απαιτήσεις αυτές, οι οποίες περιέχονται στην πρόταση της Επιτροπής για τον ΚΚΔ [COM(2018) 375 final] ως βάση για όλα τα προγράμματα των Ταμείων της ΕΕ, περιλαμβάνουν:

- την απαίτηση να λαμβάνεται υπόψη η ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή·
- τον ορισμό των εταίρων που πρέπει να συμμετέχουν στις διαδικασίες προγραμματισμού και στην υλοποίηση των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων «φορέων που είναι υπεύθυνοι για την ισότητα των φύλων», και
- το καθήκον της διαχειριστικής αρχής να «καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή [και] εξασφαλίζουν την ισότητα των φύλων» (άρθρο 67 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο).

Παράλληλα με τον προτεινόμενο ΚΚΔ, περαιτέρω απαιτήσεις για τη συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων καθορίζονται στους ειδικούς ανά Ταμείο κανονισμούς:

- αυτό ισχύει ειδικότερα όσον αφορά τον κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), ο οποίος περιλαμβάνει ειδικό στόχο για τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα·
- οι κανονισμοί για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής επαναλαμβάνουν κυρίως απαιτήσεις που καθορίζονται ήδη στον ΚΚΔ, και ειδικότερα την απαίτηση να λαμβάνεται υπόψη η ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή·
- το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) ⁽¹³⁾ υπογραμμίζει την έμφαση

που δίνεται στον ΚΚΔ στην ανάγκη συμμετοχής «φορέων που είναι υπεύθυνοι για την ισότητα των φύλων» ως εταίρων όπου κρίνεται σκόπιμο ⁽¹⁴⁾ και καθορίζει την υποχρέωση των διαχειριστικών αρχών να ενημερώνουν τους φορείς που ασχολούνται με την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών σχετικά με τις δυνατότητες εξασφάλισης χρηματοδότησης.

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό ως τρόπος προαγωγής της λογοδοσίας και της διαφάνειας στον σχεδιασμό και στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών

Τι σημαίνει αυτό;

Σημαντικό μέρος της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό είναι η ανάλυση του αντίκτυπου των προϋπολογισμών σε γυναίκες και άνδρες. Το στοιχείο αυτό προσδίδει καθοριστικό ρόλο στη συνεκτίμηση αυτή σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο οι δημόσιοι προϋπολογισμοί συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων ισότητας των φύλων κάθε χώρας. Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό είναι «ένας μηχανισμός με τον οποίο διαπιστώνεται αν οι δεσμεύσεις μιας κυβέρνησης όσον αφορά την ισότητα των φύλων μετουσιώνονται σε ανάληψη δημοσιονομικών δεσμεύσεων» ⁽¹⁵⁾ –στην ουσία, η εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό συνεπάγεται λογοδοσία των κυβερνήσεων σε ό,τι αφορά τις δεσμεύσεις τους σε θέματα πολιτικής φύλου. Ελεγκτικοί οργανισμοί, κοινοβούλια, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην παρακολούθηση και στη λογοδοσία των κυβερνήσεων όσον αφορά τους δημόσιους προϋπολογισμούς. Η Women's Budget Group στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών με τέτοια δράση ⁽¹⁶⁾.

Όταν εφαρμόζεται συστηματικά, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό

⁽¹³⁾ Επισημαίνεται ότι η πρόταση της Επιτροπής για τον ΚΚΔ 2021-2027 δεν ισχύει για το ΕΓΤΑΑ.

⁽¹⁴⁾ Άρθρο 94 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ του κανονισμού ΚΓΠ/ΕΓΤΑΑ [COM(2018) 392 final]. Δείτε αναλυτικά στο εργαλείο 1.

⁽¹⁵⁾ Sharp, R. &, Broomhill, R. (2002). «Budgeting for Equality: the Australian experience», *Feminist Economics*, τόμ. 8, αριθ. 1, σ. 26.

⁽¹⁶⁾ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: <https://wbg.org.uk/>

μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της συμμετοχής παρέχοντας μηχανισμούς συμμετοχής που συνεκτιμούν το φύλο στις δημοσιονομικές διαδικασίες. Αυτό με τη σειρά του αυξάνει τη διαφάνεια. Για παράδειγμα, η καθιέρωση δημόσιας διαβούλευσης και συμμετοχής στην κατάρτιση του προϋπολογισμού, ή συμμετοχής του κοινού

στην παρακολούθηση των προϋπολογισμών, αυξάνει τη συμμετοχή στις δημοσιονομικές διαδικασίες⁽¹⁷⁾ εφόσον διασφαλίζεται ίση συμμετοχή γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία, ενώ λαμβάνονται επίσης εξίσου υπόψη οι συνεισφορές τους.

Ισπανία: προσανατολισμός δράσεων επιχειρησιακού προγράμματος προς την κατεύθυνση της προαγωγής της ισότητας των φύλων

© amasterphotographer/
Shutterstock.com

Στην Ισπανία, οι προσπάθειες επίτευξης στόχων μέσω των Ταμείων της ΕΕ αναγνωρίζουν τη σημασία της υψηλής ποιότητας ανάλυσης ως προς το φύλο. Οι νέες επενδύσεις μπορούν να δημιουργήσουν νέες ανισότητες. Για παράδειγμα, από την ανάλυση ως προς το φύλο προέκυψε ότι οι νέες τεχνολογίες σε υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης –όπως η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση– θα έχουν ως αποτέλεσμα μείωση του αριθμού των υπαλλήλων στη δημόσια διοίκηση. Αυτό θα πλή-

ξει περισσότερο τις γυναίκες, καθώς οι περισσότεροι υπάλληλοι στον τομέα αυτόν είναι γυναίκες. Παράλληλα, διαπιστώθηκε ότι οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες έχουν δυνητικά θετικό αντίκτυπο στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, καθώς επιταχύνουν χρονοβόρες διοικητικές διαδικασίες και μειώνουν τον φόρτο παροχής φροντίδας χάρη στην ηλεκτρονική παροχή υπηρεσιών, όπως ιατρικές υπηρεσίες.

Η κατάσταση αυτή προσδιορίστηκε και λήφθηκε υπόψη στα ισπανικά επιχειρησιακά προγράμματα, τα οποία είναι ευθυγραμμισμένα με τους στόχους της εθνικής στρατηγικής της Ισπανίας για την ισότητα των φύλων. Η ενεργός συμμετοχή εθνικών και υποεθνικών φορέων που εργάζονται για την ισότητα των φύλων στην παρακολούθηση και στην αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων κατέστησε εφικτή την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλα τα στάδια των προγραμμάτων αυτών.

Παράλληλα με την εις βάθος ανάλυση ως προς το φύλο, πρωτοβουλίες όπως το εθνικό δίκτυο της Ισπανίας για την ισότητα των φύλων στα ευρωπαϊκά ταμεία⁽¹⁸⁾ διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στη διάδοση εμπειριών, ορθών πρακτικών, πιλοτικών δραστηριοτήτων, στην κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων, προάγοντας παράλληλα τη συνεργασία μεταξύ των διαχειριστών ταμείων. Το δίκτυο παρέχει:

- αρκετούς οδηγούς·
- την οργάνωση δραστηριοτήτων κατάρτισης·
- τεχνικές συμβουλές για διαχειριστές ταμείων·
- στήριξη για τοπικές πρωτοβουλίες, δίνοντας τη δυνατότητα στα μέρη που είναι αρμόδια για τις πρωτοβουλίες να υποβάλλουν έγγραφα για σχολιασμό και επανεξέταση·
- συνεχή καταγραφή εμπειριών στη βάση δεδομένων του.

⁽¹⁷⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender Budgeting*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-budgeting>

⁽¹⁸⁾ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: <http://www.igualdadgenerofondoscomunitarios.es/>

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό ως τρόπος αύξησης της συμμετοχής γυναικών και ανδρών στις δημοσιονομικές διαδικασίες

Τι σημαίνει αυτό;

Η προώθηση της ίσης συμμετοχής στις δημοσιονομικές διαδικασίες μπορεί να λάβει πολλές μορφές. Καθώς η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στηρίζεται στη χρηστή διακυβέρνηση, στόχος της είναι να αυξήσει τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στη δημοσιονομική διαδικασία μέσω διαβουλεύσεων και της χρήσης δεδομένων ανά φύλο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό δεν διασφαλίζει από μόνη της μια συμμετοχική διαδικασία. Για να διασφαλιστούν δημοσιονομικές διαδικασίες χωρίς αποκλεισμούς απαιτούνται στοχευμένα μέτρα.

Ωστόσο, λαμβάνοντας μέτρα για την εξασφάλιση της ενεργής συμμετοχής με ισότιμο τρόπο τόσο

γυναικών όσο και ανδρών στην κατάρτιση δημόσιων προϋπολογισμών, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι θα συμμετέχουν στις αποφάσεις που τους αφορούν. Η ενίσχυση της πολυμορφίας της συμμετοχής σημαίνει επίσης ότι συνεκτιμώνται τα διαφορετικά χαρακτηριστικά γυναικών και ανδρών –όπως είναι η ηλικία, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, η θρησκεία, η εκπαίδευση, οι αναπηρίες, το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και ο γενετήσιος προσανατολισμός⁽¹⁹⁾. Για τα Ταμεία της ΕΕ, αυτό σημαίνει τη διοργάνωση διαβουλεύσεων στις οποίες συμμετέχουν διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη και ποικίλοι εκπρόσωποι – αρχές, εμπειρογνώμονες, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), κοινωνικοί εταίροι κ.λπ. Έχει θεμελιώδη σημασία η διασφάλιση της ενημέρωσης των βασικών αυτών ενδιαφερόμενων μερών για τις δυνητικές ευκαιρίες που παρέχουν τα Ταμεία, καθώς και η παροχή σε αυτά της δυνατότητας να δηλώνουν τις προτεραιότητες και το ενδιαφέρον τους για ενδεχόμενα έργα.

Αυστρία: συμμετοχή στην κατάρτιση προϋπολογισμού των Ταμείων της ΕΕ

Στην Αυστρία, αρκετοί οργανισμοί οι οποίοι ασχολούνται με την ισότητα των φύλων συμμετέχουν στην κατάρτιση του προϋπολογισμού των Ταμείων της ΕΕ. Όσον αφορά τον προϋπολογισμό του ΕΤΠΑ, στους συμμετέχοντες οργανισμούς περιλαμβάνονται η Kinderfreunde (οργάνωση για τη φροντίδα του παιδιού), οι Landesfrauenbeauftragte (υπεύθυνοι στις αυστριακές επαρχίες για θέματα που αφορούν τη γυναίκα), η Initiative Frau&Arbeit (πρωτοβουλία για τη γυναίκα και την εργασία) και το FEMAIL-Fraueninformationszentrum Vorarlberg (κέντρο ενημέρωσης για τις γυναίκες).

Αρκετές δράσεις, επίσης, διευκόλυναν τη συμμετοχή εμπειρογνομένων σε θέματα φύλου και εταιρών, όπως:

- ομάδες εστίασης με τη συμμετοχή εμπειρογνομένων σε θέματα φύλου·
- ανοικτές ημερίδες σχετικά με τα προσωρινά αποτελέσματα των δημόσιων παρατηρήσεων επί του σχεδίου προϋπολογισμού·
- συμμετοχή επίσημου εθνικού αντιπροσωπευτικού εμπειρογνώμονα σε θέματα ισότητας των φύλων (από την Ομοσπονδιακή Καγκελαρία - Bundeskanzleramt, BKA), διεύρυνση συμμετοχής εμπειρογνομένων σε θέματα φύλου και διασφάλιση της ισορροπημένης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στις ομάδες προγραμματισμού.

Ως αποτέλεσμα της συμμετοχής αυτής, στις διαδικασίες σχεδιασμού έργων και κατάρτισης των αντίστοιχων προϋπολογισμών αξιοποιήθηκαν οι γνώσεις εμπειρογνομένων. Διασφαλίζοντας τη συμμετοχή οργανώσεων που έχουν ως αντικείμενο την ισότητα, την απαγόρευση των διακρίσεων και τα δικαιώματα των ανθρώπων, η Αυστρία μπόρεσε να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση προς τις Συνθήκες της ΕΕ, προς το άρθρο 7 του Συντάγματος και τις εθνικές πολιτικές⁽²⁰⁾.

⁽¹⁹⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender budgeting*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-budgeting>

⁽²⁰⁾ Επιχειρησιακό πρόγραμμα IGJ/EFRE 2014-2020.

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό ως τρόπος προαγωγής της ισότητας των φύλων για γυναίκες και άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία

Τι σημαίνει αυτό;

Η ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο εμπλουτίζει τις γνώσεις μας σχετικά με τις ανάγκες γυναικών και ανδρών καθώς και τις διανεμητικές επιπτώσεις και τον αντίκτυπο της διάθεσης πόρων σε άνδρες και γυναίκες σε όλη τους την πολυμορφία. Επομένως, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό παρέχει τη βάση για αποτελεσματικότερη και καλύτερα τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων. Το στοιχείο αυτό με τη σειρά του συμβάλλει στη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης χρήσης των δημόσιων κεφαλαίων για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων τα δικαιώματα πολύ συχνά παραγνωρίζονται.

Η ισότητα των φύλων είναι θεμελιώδης αρχή της ΕΕ. Συνδέεται επίσης με κοινωνικοοικονομικά οφέλη. Η έρευνα επιβεβαιώνει ότι η μείωση της ανισότητας των φύλων έχει πλήθος θετικών επιπτώσεων, καθώς οδηγεί σε μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη, περισσότερες θέσεις εργασίας,

υγιέστερα παιδιά, μεγαλύτερη παραγωγικότητα της εργασίας και στην ανάδειξη κυβερνήσεων που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των πολιτών⁽²¹⁾. Και ενώ η οικονομική ανάπτυξη μπορεί να έχει θετικές επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση των γυναικών, η προώθηση της κατάργησης των αποκλεισμών και της ισότητας των φύλων απαιτεί αποφάσεις στο πεδίο της οικονομικής πολιτικής οι οποίες να στηρίζονται σε εις βάθος ανάλυση ως προς το φύλο⁽²²⁾.

Παρακολουθήστε τα δύο αυτά βίντεο για να κατανοήσετε καλύτερα τα οικονομικά οφέλη που απορρέουν από την ισότητα των φύλων. Μπορείτε να επιλέξετε υποτίτλους στη γλώσσα σας:

Οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων: θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά (STEM)⁽²³⁾

- ⁽²¹⁾ Stotsky, J. (2016). *Gender budgeting: fiscal context and current outcomes*, International Monetary Fund working paper, WP/16/149. Ουάσινγκτον: ΔΝΤ. Elborgh-Woytek, K., Newiak, M., Kochhar, K., Fabrizio, S., Kpodar, K., Wingender, P., Clements, B., & Schwartz, G. (2013). *Women, work and the economy: macroeconomic gains from gender equity*, υπηρεσιακό υπόμνημα συζήτησης του ΔΝΤ SDN/13/10. Ουάσινγκτον: ΔΝΤ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2013/sdn1310.pdf>. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic Benefits of Gender Equality in the European Union: Report on the empirical application of the model*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/economic-benefits-gender-equality-european-union-report-empirical-application-model>. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality in the European Union — Literature review: existing evidence and methodological approaches*. Βίλλιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/economic-benefits-gender-equality-european-union-literature-review-existing-evidence-and-methodological-approaches>. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality in the European Union EU and EU Member States overviews*. Βίλλιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/economic-benefits-gender-equality-eu-eu-and-eu-member-states-overviews>. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Evidence of economic benefits of gender equality in other policy areas*. Βίλλιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/sites/default/files/economic-benefits-gender-equality-policy-areas.pdf>
- ⁽²²⁾ Kabeer, N. (2012). «Women's economic empowerment and inclusive growth: labour markets and enterprise development», International Development Research Centre Discussion Paper 29/12. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.soas.ac.uk/cdpr/publications/papers/file80432.pdf>
- ⁽²³⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality: STEM*. Βίλλιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=64cCxFQnGvM>

Οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων: δραστηριότητα στην αγορά εργασίας και ίση αμοιβή (24)

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό φέρνει στο επίκεντρο τη διαδικασία κατανομής πόρων στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων σχετικά με προτεραιότητες πολιτικής, της υλοποίησης δράσεων πολιτικής και της αξιολόγησης αποτελεσμάτων. Η εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό συνεπάγεται τη χρήση διαφόρων εργαλείων **ανάλυσης ως προς το φύλο** και **αξιολόγησης**, τα οποία περιγράφονται αναλυτικά κατωτέρω. Τα εργαλεία αυτά παρέχουν στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής τη δυνατότητα καλύτερης κατανόησης των διαφορών στις ζωές γυναικών και ανδρών, καθώς και των τρόπων και των λόγων για τους οποίους αξιοποιούν

διαφορετικά υπηρεσίες, πόρους και τον χρόνο τους. Στο βίντεο που ακολουθεί περιγράφεται συνοπτικά ο τρόπος με τον οποίο η προσέγγιση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό εμπλουτίζει την ανάλυση και τις αποφάσεις σχετικά με τον τρόπο χρήσης των δημόσιων πόρων. Με άλλα λόγια, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό συμβάλλει στην ισότητα των φύλων, στην αύξηση της ευημερίας του πληθυσμού και στην προώθηση πιο βιώσιμης, χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και απασχόλησης (25).

Για την καλύτερη κατανόηση της έννοιας της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στην πράξη, παρακολουθήστε αυτό το βίντεο σχετικά με τη βιώσιμη ισότητα των φύλων και την κατάρτιση του προϋπολογισμού της Σουηδικής ένωσης αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειών (26).

(24) Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality: Labour market activity and equal pay*. Βίντεους; EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.youtube.com/watch?v=afWKAs_XOrE

(25) Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender budgeting*. Βίντεους; EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-budgeting>

(26) Σουηδική ένωση αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειών (2014). *Sustainable Gender Equality – a film about gender mainstreaming in practice*. Στοκχόλμη; SKL Jämställdhet. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=udSjBbGwJEg>

Ενότητα 3. Γιατί έχει σημασία η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό επιμερισμένη διαχείριση;

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή της ΕΕ. Σε επίπεδο ΕΕ, για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό υπάρχει τόσο **νομική βάση, όσο και βάση πολιτικής** (βλ. εργαλείο 1). Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό αποφέρει επίσης **οικονομικά οφέλη**. Από μελέτες προκύπτει σαφώς ότι υπάρχει σύνδεση μεταξύ μεγαλύτερης ισότητας των φύλων και αύξησης ανάπτυξης και απασχόλησης. «Τα στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι βελτιώσεις ως προς την ισότητα των φύλων θα δημιουργούσαν έως και 10,5 εκατομμύρια πρόσθετες θέσεις εργασίας έως το 2050, και το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ θα πλησίαζε το 80%. Το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ) της ΕΕ θα επηρεαζόταν επίσης θετικά και θα μπορούσε να αυξηθεί έως και κατά 10% έως το 2050»⁽²⁷⁾. Η μείωση των ανισοτήτων ως προς τις δραστηριότητες στην αγορά εργασίας, τις αποδοχές και την εκπαίδευση ειδικότερα θα δώσει ώθηση στην ανάπτυξη αυτή και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

© S_L/Shutterstock.com

Η πλήρης εφαρμογή μιας προσέγγισης που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου στον προϋπολογισμό μέσω της ενσωμάτωσης των πτυχών του

φύλου σε όλους τους κύκλους των Ταμείων της ΕΕ θα διασφαλίσει:

- υψηλότερη ποιότητα υλοποίησης στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ η οποία θα αφορά τόσο τις γυναίκες, όσο και τους άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία·
- την αποτελεσματικότερη επίτευξη των στόχων των Ταμείων της ΕΕ, επειδή η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό συμβάλλει στον καλύτερο σχεδιασμό και στην πληρέστερη υλοποίηση και παρακολούθηση, ενώ παράλληλα αποτελεί εγγύηση ότι οι ανισότητες δεν θα διαιωνίζονται·
- την προαγωγή της ισότητας των φύλων –ένα βασικό ανθρωπινό δικαίωμα·
- ότι οι διατιθέμενοι οικονομικοί πόροι θα παρέχουν οφέλη τόσο στις γυναίκες, όσο και στους άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία·
- τη βελτίωση των έργων των Ταμείων της ΕΕ μέσω καλύτερης στόχευσης και πιο αποτελεσματικής επίτευξης των συνολικών σκοπών και στόχων.

Όπως είδαμε στην παρούσα εργαλειοθήκη, η ισότητα των φύλων είναι αναγνωρισμένο θεμελιώδες δικαίωμα –βασική αξία και στόχος της ΕΕ. Η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών κατοχυρώνεται στην ιδρυτική Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων και ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων αναγνωρίζουν την ισότητα των φύλων και την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής ως βασικά στοιχεία τα οποία πρέπει να ενσωματώνονται στα Ταμεία της ΕΕ. Όλες αυτές οι δεσμεύσεις ενισχύουν τη δικαιολογητική βάση για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου

⁽²⁷⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender equality boosts economic growth*. Βίλλιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/news-and-events/news/gender-equality-boosts-economic-growth>

στον προϋπολογισμό, όπως και οι διεθνείς δεσμεύσεις – από την [Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου](#) έως το [Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα](#) ⁽²⁸⁾ και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Η ισότητα των φύλων αποτελεί αυτοτελή παγκόσμιο στόχο (ΣΒΑ 5) και εγκάρσιο στοιχείο και των 17 ΣΒΑ, και ταυτόχρονα στο πλαίσιο των ΣΒΑ περιλαμβάνεται ειδικός δείκτης για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό (δείκτης 5.γ.1.) ⁽²⁹⁾.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ και την έμφαση που δίνει στη συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων, βλ. [εργαλείο 1](#).

Τρεις λόγοι για τους οποίους η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό είναι καίριας σημασίας στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ

1. Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό συνιστά ορθή πρακτική κατάρτισης προϋπολογισμού

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό υποστηρίζει την εφαρμογή σύγχρονων προτύπων που πηγάζουν από τις αρχές διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών. Σε αυτές περιλαμβάνονται η λογοδοσία, η διαφάνεια, ο προσανατολισμός στις επιδόσεις και στα αποτελέσματα και η αποτελεσματικότητα:

- **Λογοδοσία:** Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό είναι σημαντικός μηχανισμός για τη διασφάλιση της λογοδοσίας

όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι δεσμεύσεις της πολιτικής για το φύλο υλοποιούνται στα Ταμεία της ΕΕ.

- **Διαφάνεια:** Εάν εφαρμόζεται συστηματικά, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της συμμετοχής στις δημοσιονομικές διαδικασίες, στοιχείο που αυξάνει τη διαφάνεια των διαδικασιών των Ταμείων της ΕΕ.
- **Προσανατολισμός στις επιδόσεις και στα αποτελέσματα:** Η κατάρτιση του προϋπολογισμού βάσει αποτελεσμάτων φέρνει πιο κοντά τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών συνδέοντας στενότερα τους στόχους/σκοπούς πολιτικής των Ταμείων της ΕΕ με τους προϋπολογισμούς. Πραγματική προσέγγιση προσανατολισμένη στις επιδόσεις υπάρχει μόνο όταν η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου ενσωματώνεται στην κατάρτιση του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων. Αυτό συμβαίνει επειδή η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό παρέχει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις επιδόσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό παρέχει τη δυνατότητα αποτελεσματικής και χωρίς περιορισμούς διάθεσης πόρων και υλοποίησης των στόχων με τρόπους επωφελείς τόσο για τις γυναίκες, όσο και για τους άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία.
- **Αποτελεσματικότητα:** Η ανάλυση του προϋπολογισμού με γνώμονα το φύλο βοηθά να κατανοήσουμε καλύτερα τις διαφορετικές ανάγκες γυναικών και ανδρών, καθώς και τις διανεμητικές επιπτώσεις και τον αντίκτυπο της διάθεσης των πόρων των Ταμείων της ΕΕ για αυτές. Επομένως, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό παρέχει τη βάση για πληρέστερα τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων – η οποία είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση ότι οι πόροι των

⁽²⁸⁾ Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1966). *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights* (Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα). Νέα Υόρκη: ΟΗΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx>

⁽²⁹⁾ Πέραν των τριών αυτών συμφωνιών, άλλες σημαντικές διεθνείς πράξεις με συνέπειες για την ισότητα των φύλων είναι η Σύμβαση περί ίσης αμοιβής (αριθ. 100) (1951/1953), η Σύμβαση «περί πολιτικών δικαιωμάτων γυναικός» (1952), η Σύμβαση για τη διάκριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα (αριθ. 111) (1958/1960), η Σύμβαση για τους εργαζομένους με οικογενειακές υποχρεώσεις (αριθ. 156) (1981/1983), η Διακήρυξη για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών (1993), η Σύμβαση για την προστασία της μητρότητας (αριθ. 183) (2000/2002), η απόφαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για την πρόωξη της ισότητας των φύλων, της ισότιμης αμοιβής και της προστασίας της μητρότητας (2004), η Διακήρυξη του Ρίο του Παγκοσμίου Συμποσίου για τη συμμετοχή ανδρών και αγοριών στην επίτευξη της ισότητας των φύλων (2009), και η απόφαση της ΔΟΕ για την ισότητα των φύλων στο επίκεντρο της αξιοπρεπούς εργασίας (2009).

Ταμείων της ΕΕ θα χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά για την κάλυψη πραγματικών αναγκών, τη γεφύρωση των υφιστάμενων διαφορών και τη μείωση των συνεχιζόμενων ανισοτήτων.

2. Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό διευκολύνει την υλοποίηση των νομικών και πολιτικών δεσμεύσεων της ΕΕ

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν το καθήκον να προωθούν την ισότητα των φύλων και τα ανθρώπινα δικαιώματα, υλοποιώντας μεταξύ άλλων τις νομικές και πολιτικές δεσμεύσεις που απαριθμούνται ανωτέρω. Τα Ταμεία της ΕΕ δεν μπορούν να προαγάγουν την ευημερία ή τη χωρίς αποκλεισμούς βιώσιμη ανάπτυξη εάν παραγνωρίζουν τα δικαιώματα και τις ανάγκες του μισού πληθυσμού της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα συστήματα, τις διαδικασίες και τα προγράμματα

των Ταμείων της ΕΕ· με τον τρόπο αυτό τηρούνται δεσμεύσεις οι οποίες προωθούν με απτό τρόπο την ισότητα των φύλων.

3. Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό αυξάνει τη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στις δημοσιονομικές διαδικασίες

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό συμβάλλει στη χρηστή διακυβέρνηση. Όπως είδαμε, αυτό επιτυγχάνεται, μεταξύ άλλων, με την αύξηση της συμμετοχής στις δημοσιονομικές διαδικασίες. Με την ίση συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην κατάρτιση των προϋπολογισμών των Ταμείων της ΕΕ –για παράδειγμα, μέσω δημόσιων διαβουλεύσεων και της χρήσης δεδομένων ανά φύλο– οι προϋπολογισμοί θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες και θα είναι περισσότερο διαφανείς, η λογοδοσία των κρατών θα αυξηθεί, ενώ οι στόχοι των Ταμείων της ΕΕ θα υλοποιούνται πιο αποτελεσματικά.

Ενότητα 4. Πώς μπορεί να εφαρμοστεί η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Πρακτικά εργαλεία και παραδείγματα από τα κράτη μέλη

Εισαγωγή

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει πρακτικά εργαλεία σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στα Ταμεία της ΕΕ, χρησιμοποιώντας λεπτομερείς περιγραφές, καταλόγους σημείων ελέγχου και παραδείγματα από διάφορα κράτη μέλη. Η χρήση αυτής της υποστηρικτικής διάρθρωσης σε ολόκληρη τη διαδικασία προγραμματισμού και υλοποίησης θα διασφαλίσει τη συνεκτική ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων. Τα εργαλεία είναι δομημένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις της πρότασης της Επιτροπής για έναν κανονισμό όσον αφορά το περιεχόμενο και την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ταμείων της ΕΕ, και συνδέονται με τα άρθρα της πρότασης.

Γενικά, τα εργαλεία μπορούν να εφαρμόζονται καθ' όλη τη διαδικασία προγραμματισμού για όλα τα Ταμεία της ΕΕ. Ωστόσο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διαφορετικά πλαίσια. Με εξαίρεση τα εργαλεία 1 (το οποίο παρουσιάζει τις σημαντικότερες απαιτήσεις της πρότασης της Επιτροπής για τους κανονισμούς) και 4 (σχετικά με τις επιλογές για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής), τα εργαλεία δεν παρουσιάζουν ειδική προσέγγιση για καθένα από τα Ταμεία της ΕΕ. Αντιθέτως, παρέχουν γενική στήριξη για την εισαγωγή μιας συνεκτικής διάστασης της ισότητας των φύλων.

Τα εργαλεία δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής

ζωής. Από την άποψη της πολιτικής της ΕΕ, αυτό συμβαίνει επειδή η ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία μετά τη νέα σχετική οδηγία. Η προώθηση μέτρων για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο πλαίσιο των Ταμείων συνάδει με τη νέα οδηγία και την ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά μια πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής⁽³⁰⁾, στην οποία η Επιτροπή ενθαρρύνει ρητά την παροχή χρηματοδότησης από τα Ταμεία της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) για την προώθηση της οδηγίας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την [οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής](#), κάντε κλικ στην υπερ-σύνδεση. Για γενικές πληροφορίες όσον αφορά τη σχέση των μισθολογικών διαφορών μεταξύ των φύλων με την ισορροπία της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, δείτε αυτή την [έκδοση του EIGE](#).

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται 11 εργαλεία για την εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ, τα οποία χωρίζονται σε τρεις γενικές υποενότητες:

- κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ,
- εθνικός/υποεθνικός προγραμματισμός και στήριξη σε επίπεδο έργου,
- υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολόγηση.

⁽³⁰⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους εργαζόμενους γονείς και φροντιστές*. COM(2017) 252 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2017:252:FIN>.

Κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ

- Εργαλείο 1: Σύνδεση των Ταμείων της ΕΕ με το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα των φύλων

Εθνικός/υποεθνικός προγραμματισμός και στήριξη σε επίπεδο έργου

- Εργαλείο 2: Ανάλυση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των αναγκών των φύλων σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο
- Εργαλείο 3: Επιχειρησιακή εφαρμογή της ισότητας των φύλων σε στόχους πολιτικής (σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης) και σε ειδικούς στόχους/μέτρα (σε επιχειρησιακά προγράμματα)
- Εργαλείο 4: Συντονισμός και συμπληρωματικότητα μεταξύ των Ταμείων της ΕΕ για την προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής
- Εργαλείο 5: Καθορισμός εταιρικών σχέσεων και πολυεπίπεδης διακυβέρνησης – προσδιορισμός σχετικών εταίρων, του ρόλου των εμπειρογνομόνων σε θέματα φύλου και της σύνθεσης των επιτροπών παρακολούθησης
- Εργαλείο 6: Ανάπτυξη ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων
- Εργαλείο 7: Καθορισμός κριτηρίων που συνεκτιμούν το φύλο για την επιλογή έργων
- Εργαλείο 8: Παρακολούθηση της κατανομής πόρων για την ισότητα των φύλων στα Ταμεία της ΕΕ
- Εργαλείο 9: Ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στον σχεδιασμό έργων

Υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολόγηση (Π&Α)

Εργαλείο 10: Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Εργαλείο 11: Υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη δαπάνη πόρων για την ισότητα των φύλων στα Ταμεία της ΕΕ

Κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ

Εργαλείο 1: Σύνδεση των Ταμείων της ΕΕ με το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα των φύλων

Εισαγωγή στο εργαλείο

Το εργαλείο αυτό περιγράφει τις κυριότερες πολιτικές και τους βασικότερους στόχους της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων που σχετίζονται με τα Ταμεία της ΕΕ ⁽³¹⁾. Στόχος του είναι να στηρίξει τα κράτη μέλη και τις διαχειριστικές αρχές ώστε να ευθυγραμμίσουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων των Ταμείων της ΕΕ με τις στρατηγικές και τα κανονιστικά πλαίσια της ΕΕ για την ισότητα των φύλων.

Νομοθετική και κανονιστική βάση για τις πολιτικές της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων

Θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το κράτος δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε δράση της βασίζεται στις Συνθήκες που έχουν εγκριθεί εκούσια και με δημοκρατικές διαδικασίες από όλα τα κράτη μέλη της. Οι Συνθήκες είναι δεσμευτικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, οι οποίες ορίζουν τους στόχους της, τους κανόνες που διέπουν τα θεσμικά της όργανα, τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και τη σχέση της με τα κράτη μέλη της ⁽³²⁾.

Η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων

Η ισότητα γυναικών και ανδρών αναγνωρίζεται από την ΕΕ ως θεμελιώδης αρχή, βασική αξία της και απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά την ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή.

Από το 1996 η Επιτροπή έχει δεσμευτεί για την εφαρμογή «διττής προσέγγισης» σε σχέση με την υλοποίηση της ισότητας των φύλων. Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές, και την παράλληλη εφαρμογή ειδικών μέτρων για την εξάλειψη, την πρόληψη ή τη διόρθωση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων. Οι δύο προσεγγίσεις συνδυάζονται μεταξύ τους και καμία δεν μπορεί να αντικαταστήσει την άλλη. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου δεν αποτελεί στόχο πολιτικής, αλλά μέσο για την επίτευξη της ισότητας των φύλων.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2016). What Is Gender Mainstreaming? Βίβλιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/mh0216878enn.pdf>

Η ισότητα των φύλων είναι θεμελιώδης αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία κατοχυρώνεται σε γενικά νομικά έγγραφα και έγγραφα πολιτικής της ΕΕ:

- Στο άρθρο 2 και στο άρθρο 3 παράγραφος 3 της Ιδρυτικής *Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση* ⁽³³⁾ (ΣΕΕ), στα άρθρα 21 και 23 του *Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων* ⁽³⁴⁾ και στο

⁽³¹⁾ Βάσει της πρότασης της Επιτροπής για τον ΚΚΔ μετά το 2020.

⁽³²⁾ Ευρωπαϊκή Ένωση (χ.η.). *Συνθήκες της ΕΕ*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://europa.eu/european-union/law/treaties_en

⁽³³⁾ Ευρωπαϊκή Ένωση (2007). *Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A12012M%2FTXT>

⁽³⁴⁾ Ευρωπαϊκή Ένωση (2000). *Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_en

άρθρο 8 της [Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) ⁽³⁵⁾ (ΣΛΕΕ) προβλέπεται η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Για παράδειγμα, το άρθρο 8 της ΣΛΕΕ ζητεί ρητώς από την Ένωση να επιδιώκει να «εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών» (ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου).

- Η [Συνθήκη της Λισαβόνας](#) ⁽³⁶⁾ περιλαμβάνει δέσμευση για την ισότητα των φύλων μέσω της δήλωσης αριθ. 19, η οποία προσαρτάται στην Τελική Πράξη της Διακυβερνητικής Διάσκεψης η οποία υιοθέτησε τη συνθήκη ⁽³⁷⁾.
- Η [πολιτική της ΕΕ για την οικονομική ανάπτυξη \(«Ευρώπη 2020»\)](#) ⁽³⁸⁾ περιλαμβάνει στους στόχους της την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, στους [στόχους της Βαρκελώνης](#) ⁽³⁹⁾ περιλαμβάνεται ειδικός στόχος για την παροχή παιδικής φροντίδας για τη διευκόλυνση της συμφιλίωσης επαγγελματικής και προσωπικής ζωής τόσο για τις γυναίκες, όσο και για τους άνδρες.
- Τα ζητήματα των **μισθολογικών διαφορών και της οργανωτικής πολυμορφίας** είναι σαφείς προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τους στόχους των Ταμείων της ΕΕ. Αυτές οι ευρωπαϊκές προτεραιότητες έχουν καθοριστεί στη νομικά δεσμευτική οδηγία 2014/95/ΕΕ (όσον

αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους), στη μη δεσμευτική σύσταση 2014/124/ΕΕ (σχετικά με την ενίσχυση της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών μέσω της διαφάνειας) και στο σχέδιο δράσης της ΕΕ 2017-2019: Αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων ⁽⁴⁰⁾.

- Το πλαίσιο για τη [στρατηγική δέσμευση της Επιτροπής για την ισότητα των φύλων 2016-2019](#) ⁽⁴¹⁾ αναδεικνύει τα Ταμεία της ΕΕ στο σημαντικότερο επενδυτικό εργαλείο της ΕΕ, για την προώθηση μεταξύ άλλων της ισότητας των φύλων μέσω:
 - της συνεχούς παρακολούθησης και παροχής στήριξης στα κράτη μέλη για την επίτευξη των στόχων της Βαρκελώνης για την παιδική φροντίδα·
 - της συνεκτίμησης των αποτελεσμάτων μιας δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής ⁽⁴²⁾·
 - της στήριξης των εταιρειών στις προσπάθειές τους να αυξήσουν τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας διευκολύνοντας τις πλατφόρμες χαρτών ποικιλομορφίας ⁽⁴³⁾·
 - της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στην υλοποίηση του [Ευρωπαϊκού](#)

⁽³⁵⁾ Ευρωπαϊκή Ένωση (2007). *Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

⁽³⁶⁾ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2018). *Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη της Λισαβόνας*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/5/the-treaty-of-lisbon>

⁽³⁷⁾ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2018). *Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση: Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/59/equality-between-men-and-women>

⁽³⁸⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2010). *Στρατηγική «Ευρώπη 2020»*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC2020&from=en>

⁽³⁹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018). *Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την ανάπτυξη εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας για μικρά παιδιά, με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην εργασία, τη διευκόλυνση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των εργαζομένων γονέων και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρώπη («στόχοι της Βαρκελώνης»)*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/bcn_objectives-report2018_web_en.pdf

⁽⁴⁰⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (χ.η.). *EU action against pay discrimination*. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equal-pay/eu-action-against-pay-discrimination_en

⁽⁴¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015). *Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-policy/strategic-engagement-gender-equality-2016-2019_en

⁽⁴²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015). *First-Phase Consultation of Social Partners Under Article 154 TFEU on Possible Action Addressing Work-life Balance Faced by Working Parents and Caregivers, C(2015) 7754 final*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

⁽⁴³⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2019). *Tackling Discrimination*. Βρυξέλλες: Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/diversity/index_en.htm

προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση ⁽⁴⁴⁾, με την αντιμετώπιση των εμποδίων στην απασχόληση των μεταναστριών και με την παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει στο πεδίο αυτό το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ):

- της ευαισθητοποίησης με σκοπό την προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας, μεταξύ άλλων μέσω της έναρξης λειτουργίας ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τις γυναίκες επιχειρηματίες (2016), της δημιουργίας ευρωπαϊκού δικτύου γυναικών επιχειρηματικών αγγέλων (2016) και της εγκαθίδρυσης του δικτύου διαδικτυακών επιχειρηματικών κόμβων γυναικών.
- Το **Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων 2011-2020** ⁽⁴⁵⁾ περιλαμβάνει τρεις κύριες φιλοδοξίες της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων:
 - γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας
 - προώθηση μεγαλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τις γυναίκες και τους άνδρες καθ' όλη τη διάρκεια του βίου τους
 - καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών.
- Ο **ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων** ⁽⁴⁶⁾, τον οποίο διακήρυξαν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ στην κοινωνική διάσκεψη κορυφής για τη δίκαιη απασχόληση και την

ανάπτυξη τον Νοέμβριο του 2017, καθορίζει 20 κύριες αρχές ως πλαίσιο σύγκλισης για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Διαρθρώνεται σε τρεις κατηγορίες: ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας (συμπεριλαμβανομένης της «κύριας αρχής 2: ισότητα των φύλων» ⁽⁴⁷⁾), δίκαιοι όροι εργασίας, κοινωνική προστασία και ένταξη. Σκοπός της σύνδεσης των στοιχείων αυτών με τη μελλοντική υλοποίηση των Ταμείων της ΕΕ, και ειδικότερα του νέου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+), είναι να παρασχεθεί στήριξη για την υλοποίηση του πυλώνα.

- Η πρόσφατα εκδοθείσα **οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής [οδηγία (ΕΕ) 2019/1158]** ⁽⁴⁸⁾ υποστηρίζει την ισότητα των φύλων και επικεντρώνεται στην υλοποίηση βασικών στοιχείων του πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων της ΕΕ (κύρια αρχή 9: ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής ⁽⁴⁹⁾), μέσω νομικών μέτρων και μέτρων πολιτικής:
 - Νομικό μέτρο: η θέσπιση άδειας πατρότητας. Ο πατέρας/αντίστοιχος δεύτερος γονέας θα δικαιούται άδεια πατρότητας τουλάχιστον 10 εργάσιμων ημερών μετά τη γέννηση του παιδιού, και η αποζημίωση θα είναι τουλάχιστον ίση με το εθνικό επίδομα ασθενείας.
 - Νομικό μέτρο: ενίσχυση του ισχύοντος δικαιώματος γονικής άδειας τεσσάρων μηνών με την πρόβλεψη ότι οι δύο από τους μήνες αυτούς θα είναι μη μεταβιβάσιμοι από τον

⁽⁴⁴⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015). *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση*. COM(2015) 240 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf

⁽⁴⁵⁾ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2011). *Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων (2011-2020)*. Βρυξέλλες: Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011XG0525%2801%29>

⁽⁴⁶⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_en

⁽⁴⁷⁾ Η κύρια αρχή 2 (ισότητα των φύλων) προβλέπει τα εξής: «Η ίση μεταχείριση και οι ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες πρέπει να διασφαλίζονται και να προωθούνται σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης και την επαγγελματική εξέλιξη: [και] γυναίκες και άνδρες έχουν δικαίωμα σε ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας». Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en

⁽⁴⁸⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.188.01.0079.01.ENG

⁽⁴⁹⁾ Η κύρια αρχή 9 (ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής) διευκρινίζει τα εξής: «Οι γονείς και τα άτομα με ευθύνες παροχής φροντίδας έχουν δικαίωμα σε ανάλογη άδεια, ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας. Γυναίκες και άνδρες θα έχουν ίση πρόσβαση σε ειδικές άδειες προκειμένου να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με την παροχή φροντίδας και ενθαρρύνονται να κάνουν ισορροπημένη χρήση αυτών».

έναν γονέα στον άλλο. Η αποζημίωσή της θα ανέρχεται σε επίπεδο που θα καθορίσουν τα κράτη μέλη.

- Μέτρο πολιτικής: καλύτερη χρήση των Ταμείων της ΕΕ για τη βελτίωση των υπηρεσιών μακροχρόνιας και παιδικής φροντίδας.
- Μέτρο πολιτικής: εξάλειψη των οικονομικών αντικινήτρων για το δεύτερο εργαζόμενο μέλος της οικογένειας τα οποία αποθαρρύνουν την πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας ή την πλήρη απασχόλησή τους.

Το 2015 όλα τα κράτη μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών –συμπεριλαμβανομένων όλων των κρατών μελών της ΕΕ– ενέκριναν το **θεματολόγιο**

του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη ⁽⁵⁰⁾ και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ). Η ισότητα των φύλων αποτελεί εγκάρσιο στοιχείο και των 17 παγκόσμιων στόχων, καθώς και αυτοτελή στόχο (ΣΒΑ 5: «Επίτευξη της ισότητας των φύλων και χειραφέτηση όλων των γυναικών και κοριτσιών») ⁽⁵¹⁾. Στο σημείο 20 του θεματολογίου του 2030 αναδεικνύεται σαφώς η σημασία της γεφύρωσης των διαφορών μεταξύ των φύλων και της προώθησης της ισότητας μέσω της συστηματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, ενώ και το πλαίσιο των ΣΒΑ περιλαμβάνει ειδικό δείκτη για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό (δείκτης 5.γ.1.).

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τη γεφύρωση των διαφορών μεταξύ των φύλων και τη στήριξη της ισότητας των φύλων (σημείο 20 του θεματολογίου του 2030)

«Η πραγμάτωση της ισότητας των φύλων και η χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών θα συμβάλει καθοριστικά στην πρόοδο σε σχέση με όλους τους στόχους και επιμέρους στόχους. Η αξιοποίηση όλων των ανθρωπίνων δυνατοτήτων καθώς και η επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης δεν είναι εφικτές εάν η μισή ανθρωπότητα εξακολουθεί να μην απολαύει όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Γυναίκες και κορίτσια πρέπει να έχουν ίση πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση, οικονομικούς πόρους και πολιτική συμμετοχή, καθώς και ίσες ευκαιρίες με τους άνδρες και τα αγόρια όσον αφορά την απασχόληση, την ανάληψη ηγετικού ρόλου και τη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα. Θα καταβάλουμε προσπάθειες για σημαντική αύξηση των επενδύσεων για τη γεφύρωση των διαφορών μεταξύ των φύλων και την ενίσχυση θεσμών σε σχέση με την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Κάθε μορφή διάκρισης και βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών θα εξαλειφθεί, και με τη συμμετοχή ανδρών και αγοριών. Η συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην υλοποίηση του θεματολογίου είναι καθοριστικής σημασίας.»

Συγκεκριμένες απαιτήσεις για τη συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ

Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους κανονισμούς της περιόδου 2021-2027 προβλέπει σειρά **συγκεκριμένων απαιτήσεων και καθηκόντων** για τα κράτη μέλη και τις διαχειριστικές αρχές κατά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση προγραμμάτων των Ταμείων της ΕΕ.

Πρόκειται για τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ. Ωστόσο, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως σημεία αναφοράς για την υπέρβαση των βασικών απαιτήσεων όσον αφορά την πλήρη εφαρμογή της διττής προσέγγισης για την ισότητα των φύλων στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις Συνθήκες.

⁽⁵⁰⁾ Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (2015). *Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της 25ης Σεπτεμβρίου 2015 – Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Νέα Υόρκη: UNGA. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁽⁵¹⁾ UN Women (2015). *SDG 5: Achieve gender equality and empower all women and girls*. Νέα Υόρκη: UN Women. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.unwomen.org/en/news/in-focus/women-and-the-sdgs/sdg-5-gender-equality>

Οι απαιτήσεις οι οποίες διατυπώνονται στην πρόταση για τον **ΚΚΔ** [COM(2018) 375 final] περιλαμβάνουν:

- την απαίτηση να λαμβάνεται υπόψη η ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή (αιτιολογική σκέψη 5 του ΚΚΔ).
- τον ορισμό των εταίρων που πρέπει να συμμετέχουν στις διαδικασίες προγραμματισμού και στην υλοποίηση των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων «φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προαγωγή ... της ισότητας των φύλων» [άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του ΚΚΔ].

- το καθήκον της διαχειριστικής αρχής να «καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή [και] εξασφαλίζουν την ισότητα των φύλων» (άρθρο 67 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο του ΚΚΔ).

Η απαίτηση να **λαμβάνεται υπόψη η ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή** πρέπει να εννοηθεί ως στόχος εναρμόνισης με τη διττή προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένων ειδικών μέτρων και ευρύτερης ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή [αιτιολογική σκέψη 5 του ΚΚΔ, COM(2018) 375 final]

«Οι οριζόντιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στο άρθρο 10 της ΣΛΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 της ΣΕΕ, θα πρέπει να τηρούνται κατά την εκτέλεση των Ταμείων, λαμβανομένου υπόψη του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και να εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα σύμφωνα με το άρθρο 9 της Σύμβασης και σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για την εναρμόνιση των απαιτήσεων προσβασιμότητας για προϊόντα και υπηρεσίες. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να στοχεύουν στην εξάλειψη των ανισοτήτων και στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, καθώς και στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Τα Ταμεία δεν θα πρέπει να υποστηρίζουν δράσεις που συμβάλλουν σε οποιαδήποτε μορφή διακρίσεων».

Το άρθρο 6, σχετικά με τις εταιρικές σχέσεις και την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, ζητεί τη **συμμετοχή**

των εταίρων σε όλες τις προσπάθειες προώθησης της ισότητας των φύλων.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συμμετοχή των εταίρων για την προώθηση της ισότητας των φύλων [άρθρο 6 του ΚΚΔ, COM(2018) 375 final]

«1. Κάθε κράτος μέλος οργανώνει εταιρική σχέση με τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές. Η εν λόγω εταιρική σχέση περιλαμβάνει τουλάχιστον τους ακόλουθους εταίρους:

- α) τις αστικές και άλλες δημόσιες αρχές·
- β) τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους·
- γ) σχετικούς φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων».

Στο άρθρο 67 διατυπώνονται γενικές απαιτήσεις για την εφαρμογή **κριτηρίων και διαδικασιών επιλογής σχεδίων που λαμβάνουν υπόψη**

το φύλο κατά την «επιλογή πράξεων από τη διαχειριστική αρχή».

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια επιλογής [άρθρο 67 του ΚΚΔ, COM(2018) 375 final]

«1. Για την επιλογή των πράξεων, η διαχειριστική αρχή καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την ισότητα των φύλων και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 191 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ».

Πέραν του κανονισμού περί κοινών διατάξεων, πρόσθετες απαιτήσεις για τη συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων καθορίζονται στους κανονισμούς για κάθε επιμέρους Ταμείο. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για το ΕΚΤ+, ενώ τα σχέδια κανονισμών για το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ επαναλαμβάνουν σε μεγάλο βαθμό τις απαιτήσεις που καθορίζονται ήδη στον προτεινόμενο ΚΚΔ.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)

Ο κανονισμός για το ΕΚΤ+ [COM(2018) 382 final] περιλαμβάνει ειδικούς στόχους, εκ των οποίων

ένας επικεντρώνεται στην προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και στη διασφάλιση καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένης της πρόσβασης σε παιδική φροντίδα (άρθρο 4 του κανονισμού για το ΕΚΤ+). Ζητεί ρητώς τη λήψη μέτρων για την προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών –για παράδειγμα, ίσες ευκαιρίες που «να εξασφαλίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησής τους» (άρθρο 6 του κανονισμού για το ΕΚΤ+).

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις περί ισότητας των φύλων στον κανονισμό ΕΚΤ+ [COM(2018) 382 final]

[Άρθρο 4, Ειδικοί στόχοι]: «Το ΕΚΤ+ στηρίζει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους της πολιτικής στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της κοινωνικής ένταξης και της υγείας και συμβάλλει με αυτόν τον τρόπο στον στόχο πολιτικής για “Μια πιο κοινωνική Ευρώπη — Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων” που ορίζεται στο άρθρο [4] του [μελλοντικού ΚΚΔ]: [...] iii) προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, βελτίωση της ισορροπίας της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα, προώθηση ενός υγιούς και κατάλληλα προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία, προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή και ενεργός και υγιής γήρανση».

[Άρθρο 6, Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και ίσες ευκαιρίες, και απαγόρευση των διακρίσεων]: «1. Όλα τα προγράμματα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του σκέλους του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση, καθώς και οι πράξεις που υποστηρίζονται από το σκέλος Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία και το σκέλος Υγεία, εξασφαλίζουν ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησής τους. Επίσης, τα προγράμματα προωθούν ίσες ευκαιρίες για όλους, χωρίς διακρίσεις με βάση το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό, καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησής τους.

2. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή στηρίζουν επίσης ειδικές στοχευμένες δράσεις για να προωθήσουν τις αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εντός των στόχων του ΕΚΤ+, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης από την κατ' οίκον / ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας».

[Προοίμιο]: «13) Το ΕΚΤ+ θα πρέπει να έχει στόχο την προώθηση της απασχόλησης μέσω ενεργών παρεμβάσεων που δίνουν τη δυνατότητα (επαν)ένταξης στην αγορά εργασίας, ιδίως για τους νέους, τους μακροχρόνια ανέργους και τα οικονομικά μη ενεργά άτομα, καθώς και μέσω της προαγωγής της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας. Το ΕΚΤ+ θα πρέπει να αποσκοπεί στη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας με τη στήριξη του εκσυγχρονισμού των θεσμικών φορέων τους, όπως είναι οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, ώστε να βελτιώσουν την ικανότητά τους να παρέχουν ενισχυμένες στοχευμένες συμβουλές και καθοδήγηση κατά την αναζήτηση εργασίας και τη μετάβαση στην απασχόληση και να ενισχυθεί η κινητικότητα των εργαζομένων. Το ΕΚΤ+ θα πρέπει να προωθήσει τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω μέτρων που αποσκοπούν στο να εξασφαλιστεί, μεταξύ άλλων, η βελτίωση της ισορροπίας της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής και η πρόσβαση σε υπηρεσίες παιδικής μέριμνας. Το ΕΚΤ+ θα πρέπει επίσης να έχει ως στόχο να παρέχει ένα υγιές και κατάλληλα προσαρμοσμένο εργασιακό περιβάλλον για την αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία που σχετίζονται με μεταβαλλόμενες μορφές εργασίας και για την προσαρμογή στις ανάγκες του γηράσκοντος εργατικού δυναμικού».

«28) Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το ΕΚΤ+ συμβάλλει στην προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΣΛΕΕ, στην προώθηση της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι το ΕΚΤ+ προωθεί την ισότητα των ευκαιριών για όλους, χωρίς διακρίσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 της ΣΛΕΕ, ότι στηρίζει την ένταξη στην κοινωνία των ατόμων με αναπηρία, σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, και συμβάλλει στην εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Οι αρχές αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις διαστάσεις και σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας, παρακολούθησης, υλοποίησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων, εγκαίρως και με συνεκτικό τρόπο, εξασφαλίζοντας παράλληλα την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και των ίσων ευκαιριών. Το ΕΚΤ+ θα πρέπει να προωθήσει επίσης τη μετάβαση από τις υπηρεσίες της κατ' οίκον / ιδρυματικής φροντίδας στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας, ιδίως για εκείνους που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις. Το ΕΚΤ+ δεν θα πρέπει να στηρίζει καμία δράση που συμβάλλει στον διαχωρισμό ή τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. [μελλοντικός ΚΚΔ] προβλέπει ότι οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών θα καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο, με ορισμένες εξαιρέσεις για τις οποίες απαιτείται η θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με το σκέλος του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης».

«33) Η έλλειψη πρόσβασης σε πιστώσεις των μικροεπιχειρήσεων, των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια για τη δημιουργία επιχειρήσεων, ιδίως για τα πλέον αποκομμένα από την αγορά εργασίας άτομα. Ο κανονισμός για το ΕΚΤ+ θεσπίζει διατάξεις προκειμένου να δημιουργηθεί ένα οικοσύστημα της αγοράς για την αύξηση της προσφοράς χρηματοδότησης και της πρόσβασης των κοινωνικών επιχειρήσεων σε αυτή, καθώς και για την κάλυψη της ζήτησης από τα άτομα που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, και ιδίως τους ανέργους, τις γυναίκες και τα ευάλωτα άτομα που επιθυμούν να ιδρύσουν ή να αναπτύξουν μια πολύ μικρή επιχείρηση. Ο εν λόγω στόχος θα πρέπει επίσης να επιδιωχθεί μέσω χρηματοδοτικών μέσων και δημοσιονομικών εγγυήσεων στο πλαίσιο των κοινωνικών επενδύσεων και της πολιτικής για τις δεξιότητες του ταμείου InvestEU».

Ανταλλαγή εμπειριών με την Κοινότητα Πρακτικών για τη Συνεκτίμηση των Θεμάτων Φύλου – η κατευθυντήρια γραμμή STANDARD του ΕΚΤ (2014-2020)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκρότησε την Κοινότητα Πρακτικών για τη Συνεκτίμηση των Θεμάτων Φύλου (GenderCoP) στο εσωτερικό του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013, στο πλαίσιο της διακρατικής συνεργασίας. Η εν λόγω κοινότητα εμπειρογνομώνων αποτέλεσε δίκτυο μάθησης το οποίο παρείχε στήριξη στις διαχειριστικές αρχές και στους ενδιαμέσους φορείς στο πλαίσιο του ΕΚΤ για την καλύτερη χρήση των στρατηγικών ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου κατά την υλοποίηση των αξόνων προτεραιότητας του ΕΚΤ. Τα μέλη της GenderCoP κατάρτισαν μια ευρωπαϊκή κατευθυντήρια γραμμή σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις φάσεις διαχείρισης του ΕΚΤ –τη STANDARD. Η STANDARD του GenderCoP εφαρμόστηκε πιλοτικά σε τέσσερα κράτη μέλη –στο Βέλγιο (Φλάνδρα), στην Τσεχία, στη Φινλανδία και στη Σουηδία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρότρυνε όλα τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τη STANDARD, με την επίσημη έγκρισή της.

Στόχος της κατευθυντήριας γραμμής **STANDARD**, που αναπτύχθηκε κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 των Ταμείων της ΕΕ, είναι να κατευθύνει τον ενημερωμένο προγραμματισμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων του ΕΚΤ που λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίστηκε από πιο συγκεκριμένους στόχους και φιλοδοξίες όσον αφορά την υλοποίηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στο πεδίο του ΕΚΤ σε σύγκριση με όλα τα άλλα ταμεία. Η STANDARD περιέχει εξαιρετικά πολύτιμες εμπειρίες, εξηγήσεις και παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής σχετικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων στις διαδικασίες και στις προτεραιότητες του ΕΚΤ. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο ως καθοδήγηση για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο ΕΚΤ, όσο και ως εργαλείο για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση υφιστάμενων πρακτικών. Ειδικότερα, η STANDARD περιέχει απαιτήσεις για την υλοποίηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και συγκεκριμένων δράσεων στο ΕΚΤ, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Σε εθνικό επίπεδο, οι απαιτήσεις αφορούν τα εθνικά ή τα υποεθνικά επιχειρησιακά προγράμματα, την εθνική ή υποεθνική υλοποίηση και τα έργα. Στη STANDARD, χρησιμοποιείται ένα γενικό μοντέλο για την περιγραφή του ΕΚΤ.

Η STANDARD αναδεικνύει επίσης τη σημασία της συνεκτικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις διαδικασίες των Ταμείων της ΕΕ, από το επίπεδο της ΕΕ (προϋπολογισμός και κανονισμοί) έως τις προτεραιότητες και τα «επόμενα» επίπεδα (σχεδιασμός, προγραμματισμός και καθορισμός προϋποθέσεων και κριτηρίων επιλογής έργων από τα κράτη μέλη). Καθώς η ισότητα των φύλων είναι εγγάρσιος στόχος, η συνεκτικότητα αποτελεί **υποχρέωση** σε διάφορα επίπεδα πολιτικής. Η STANDARD σχεδιάστηκε για τη συνεκτική ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων και της διττής προσέγγισης της ισότητας των φύλων σε όλα τα στάδια διαχείρισης του ΕΚΤ. Η συνεκτικότητα μεταξύ διαφορετικών κύκλων πολιτικής και διαδικασιών είναι σημαντική. Και αυτό διότι κάθε επίπεδο αποτελεί τη βάση για το επόμενο. Χωρίς συνεκτικότητα, δεν είναι δυνατόν να ενσωματωθεί με επιτυχία στα έργα που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία της ΕΕ η διάσταση της ισότητας των φύλων.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη STANDARD, κάντε κλικ [εδώ](#).

Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με περισσότερα έγγραφα της GenderCoP, κάντε κλικ [εδώ](#).

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και Ταμείο Συνοχής

Ο ειδικός κανονισμός για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής [COM(2018) 372 final] επαναλαμβάνει την απαίτηση να λαμβάνεται υπόψη η ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή, κατά τα πρότυπα του ορισμού που προβλέπεται στον ΚΚΔ (52) (αιτιολογική σκέψη 5).

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)

Ο ειδικός κανονισμός για το ΕΓΤΑΑ [COM(2018) 392 final] επισημαίνει ξανά την ανάγκη να περιλαμβάνονται ως εταίροι «όργανα υπεύθυνα για την προώθηση [...] της ισότητας των φύλων» [άρθρο 94 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)]. Προβλέπει επίσης την υποχρέωση των διαχειριστικών αρχών να ενημερώνουν τα όργανα που είναι υπεύθυνα για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών για τις δυνατότητες λήψης χρηματοδότησης [άρθρο 110 παράγραφος 2 στοιχείο ια)].

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την απαίτηση ενημέρωσης των φορέων που ασχολούνται με την ισότητα των φύλων για τις δυνατότητες λήψης χρηματοδότησης στον κανονισμό ΚΓΠ/ΕΓΤΑΑ [COM(2018) 392 final]

[Άρθρο 94, Διαδικαστικές απαιτήσεις]: «[...] 3. Κάθε κράτος μέλος οργανώνει εταιρική σχέση με τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές. Η εταιρική σχέση περιλαμβάνει τουλάχιστον τους ακόλουθους εταίρους:

- α) αρμόδιες δημόσιες αρχές·
- β) οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους·
- γ) αρμόδια όργανα που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών και αρμόδια όργανα υπεύθυνα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της **ισότητας των φύλων** και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Τα κράτη μέλη εμπλέκουν τους εταίρους αυτούς στην προετοιμασία των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ [Κοινής Γεωργικής Πολιτικής]».

[Άρθρο 110, Διαχειριστική αρχή – Συντονισμός και διακυβέρνηση]: «2. Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ με αποτελεσματικό και ορθό τρόπο. Συγκεκριμένα, διασφαλίζει ότι: [...] ια) **η δημοσιότητα θα αφορά το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ, μέσω και του εθνικού δικτύου ΚΓΠ, ενημερώνοντας τους δυνητικούς δικαιούχους, τις επαγγελματικές οργανώσεις, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, τους οργανισμούς που ασχολούνται με την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών** και τις ενδιαφερόμενες μη κυβερνητικές οργανώσεις, για τις δυνατότητες που προσφέρει το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ και τους κανόνες για πρόσβαση στη χρηματοδότηση του στρατηγικού προγράμματος της ΚΓΠ, καθώς και τους δικαιούχους και το ευρύ κοινό για τη στήριξη της Ένωσης στη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη μέσω του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ».

(52) Στο COM(2018) 372 final (αιτιολογική σκέψη 5) προβλέπεται ότι «Οι οριζόντιες αρχές, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στο άρθρο 10 της ΣΛΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 της ΣΕΕ, θα πρέπει να τηρούνται κατά την εφαρμογή του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής, λαμβανομένου υπόψη του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και να εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα σύμφωνα με το άρθρο 9 της Σύμβασης και σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για την εναρμόνιση των απαιτήσεων προσβασιμότητας για προϊόντα και υπηρεσίες. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να στοχεύουν στην εξάλειψη των ανισοτήτων, στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, καθώς και στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Τα Ταμεία δεν θα πρέπει να υποστηρίζουν δράσεις που καλλιεργούν οποιαδήποτε μορφή διακρίσεων».

Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι των Ταμείων της ΕΕ

Σε σχέση με τον γενικό στόχο πολιτικής για «μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων», το παράρτημα IV του ΚΚΔ προσδιορίζει την ανάγκη για ένα «εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων» ως αναγκαίο πρόσφορο όρο ο οποίος εφαρμόζεται στο ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής (σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 του προτεινόμενου ΚΚΔ). Ο όρος αυτός πρέπει να πληρούται μόνο εάν το κράτος μέλος επιλέξει να υλοποιήσει έναν από τους ακόλουθους δύο ειδικούς στόχους μέσω επιχειρησιακού προγράμματος:

- ΕΤΠΑ 4.1: ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης υποδομών· ή
- ΕΚΤ+ 4.1.3: προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα, προώθηση ενός υγιούς και κατάλληλα προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία, προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή και ενεργός και υγιής γήρανση.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση ενός εκ των δύο αυτών ειδικών στόχων που επιλέγει το κράτος μέλος, το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ισότητα των φύλων πρέπει να ικανοποιεί τις ακόλουθες απαιτήσεις σε εθνικό επίπεδο (ΚΚΔ, παράρτημα IV, πίνακας: Θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που εφαρμόζονται στο ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής – άρθρο 11 παράγραφος 1):

1. τεκμηριωμένος προσδιορισμός των προκλήσεων για την ισότητα των φύλων (βλ. [εργαλείο 2](#)).
2. μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς την απασχόληση, τις αμοιβές και τις συντάξεις, με παράλληλη προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, μεταξύ

άλλων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, με προκαθορισμένους στόχους (βλ. [εργαλείο 3](#), [εργαλείο 4](#) και [εργαλείο 6](#)).

3. ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής (βλ. [εργαλείο 6](#)) και των μεθόδων συλλογής δεδομένων (βλ. [εργαλείο 8](#) και [εργαλείο 11](#)).
4. ρυθμίσεις ώστε ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και η επανεξέταση του πλαισίου να διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τους φορείς ισότητας, τους κοινωνικούς εταίρους και τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (βλ. [εργαλείο 5](#)).

Πρόσθετοι πόροι

© EIGE

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο και τις πολιτικές της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων, επισκεφθείτε τους ακόλουθους συνδέσμους:

- [Ισότητα των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση](#)
- [Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων](#)

Συμβουλευτείτε την πρόταση της Επιτροπής για τους κανονισμούς της περιόδου 2021-2027:

- [κανονισμός περί κοινών διατάξεων \[COM\(2018\) 375 final\]](#)
- [κανονισμός για το ΕΚΤ+ \[COM\(2018\) 382 final\]](#)
- [κανονισμός για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής \[COM\(2018\) 372 final\]](#)
- [κανονισμός για την ΚΓΠ / το ΕΓΤΑΑ \[COM\(2018\) 392 final\]](#)
- [κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας \(ΕΤΘΑ\) \[COM\(2018\) 390 final\]](#)

Εθνικός/υποεθνικός προγραμματισμός και στήριξη σε επίπεδο έργου

Εργαλείο 2: Ανάλυση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των αναγκών των φύλων σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο

Εισαγωγή στο εργαλείο

Το εργαλείο παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εξέτασης των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των αναγκών των φύλων στα προγράμματα των Ταμείων της ΕΕ. Έχει σχεδιαστεί για τα κράτη μέλη και τις διαχειριστικές αρχές σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο.

Η ανάλυση ως προς το φύλο αποτελεί τη βάση για την αποτελεσματική συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων καθ' όλη την περίοδο προγραμματισμού. Οι εκτιμήσεις των επιπτώσεων στο φύλο θα πρέπει να αναζητούν και να χρησιμοποιούν αξιόπιστα δεδομένα για την περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά τις ομάδες-στόχους. Στις εκτιμήσεις αυτές προσδιορίζονται συγκεκριμένες διαφορές και ανισότητες, ιδίως σε σχέση με την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη, τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, την άμισθη εργασία, τη στήριξη βελτιωμένης παροχής φροντίδας και πρακτικών για τη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής τόσο για τις γυναίκες, όσο και για τους άνδρες. Οι παρεμβάσεις που σχετίζονται με επενδύσεις σε υποδομές ή με συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς (όπως αλιεία και γεωργία) έχουν επίσης σημαντικό ρόλο στη μείωση των οικονομικών διαφορών μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Για τα Ταμεία της ΕΕ, η ανάλυση ως προς το φύλο είναι αναγκαία καθώς εξυπηρετεί διάφορους σκοπούς:

- **Προαγωγή της διττής προσέγγισης της ισότητας των φύλων:** Σύμφωνα με τη διττή προσέγγιση που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι ειδικές δράσεις είναι ένας τρόπος άμεσης αντιμετώπισης των υφιστάμενων ανισοτήτων, ενώ η ενσωμάτωση της διάστασης

του φύλου αποτελεί πιο μακροπρόθεσμη στρατηγική για την ενίσχυση της χάραξης πολιτικής όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Μπορούν επίσης να αναπτυχθούν ειδικά έργα για την αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων και την προαγωγή της ισότητας. Η ανισότητα μεταξύ των φύλων είναι ένας κρίσιμος τομέας ο οποίος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ. Η κοινωνικοοικονομική ανάλυση ως προς το φύλο προσδιορίζει τις διαφορές και τις συγκεκριμένες ανάγκες γυναικών και ανδρών. Επομένως, είναι αναγκαία για την τεκμηρίωση και την αιτιολόγηση των προτεραιοτήτων των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Η ανάλυση και οι εκτιμήσεις με βάση το φύλο πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τον καθορισμό στόχων και δεικτών σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης, επιχειρησιακά προγράμματα και έργα.

- **Διασφάλιση ποιότητας και αποτελεσματικότητας:** Τα Ταμεία της ΕΕ θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό τρόπο ώστε να είναι επωφελή για το σύνολο του πληθυσμού. Αυτό σημαίνει ότι, όταν χρησιμοποιούνται κεφάλαια της ΕΕ για την εξυπηρέτηση στρατηγικών στόχων της σε σχέση με την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη, αυτά πρέπει να αξιοποιούνται ταυτόχρονα για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων σε ό,τι αφορά τις γυναίκες και τους άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία. Οι εκτιμήσεις επιπτώσεων όσον αφορά το φύλο θα πρέπει να αποτελούν μέρος των βασικών εκτιμήσεων, της κοινωνικοοικονομικής ανάλυσης, του καθορισμού στόχων και των πλαισίων δεικτών που παρέχουν πληροφορίες για την αξιοποίηση των κεφαλαίων και διαρθρώνουν τις διαδικασίες παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής

εκθέσεων των Ταμείων της ΕΕ. Η ανάλυση των αιτίων των ανισοτήτων καθιστά εφικτό τον καθορισμό στόχων με βάση το φύλο και την ανάληψη δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στους συνολικούς στρατηγικούς στόχους.

- **Στόχευση λιγότερο προνομιούχων και μειονεκτουσών ομάδων γυναικών και ανδρών:** Η ανάλυση ως προς το φύλο λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές εμπειρίες γυναικών και ανδρών με βάση τα διάφορα χαρακτηριστικά τους –όπως ηλικία, εισόδημα, επίπεδα φτώχειας, εγκατάσταση σε αστικά κέντρα ή στην ύπαιθρο, αναπηρίες, φυλή ή εθνοτική καταγωγή κ.λπ. Αυτή η «διατομεακή» ανάλυση των χαρακτηριστικών που επηρεάζουν την καθημερινή ζωή γυναικών και ανδρών είναι ουσιώδης για την κατανόηση των ανισοτήτων. Με τη σειρά της, η κατανόηση αυτή είναι καθοριστική για την παροχή πληροφοριών κατά την ανάπτυξη προγραμμάτων και έργων στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ τα οποία έχουν ως στόχο να εξαλείψουν τις διαφορές αυτές και είναι, επομένως, πιο αποτελεσματικά.
- **Ανταπόκριση σε συγκεκριμένα τοπικά δεδομένα:** Η τοπική αγορά εργασίας είναι ζωτικής σημασίας για την άντληση πληροφοριών για υποεθνικά προγράμματα και τοπικά έργα. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να αφορούν τις διαφορετικές καταστάσεις γυναικών και ανδρών όσον αφορά την επαγγελματική και τομεακή κατανομή, τη διαθεσιμότητα τοπικών εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας και άλλων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας, το εύρος των ενοποιημένων μεταφορών, την παροχή κατάρτισης σε τοπικό επίπεδο και τις διαφορές στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, τις τρέχουσες μισθολογικές διαφορές, την κατανομή αμειβόμενης και άμισθης εργασίας και στοιχεία από μελέτες σχετικά με τη χρήση του χρόνου.

Βήματα για την αξιολόγηση και την ανάλυση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των αναγκών των φύλων

Κατά τον σχεδιασμό των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ταμείων της ΕΕ, μπορούν να χρησιμοποιούνται διάφορα εργαλεία για την ανάλυση των αναγκών και τον καθορισμό στρατηγικών στόχων –όπως η ανάλυση **SWOT** για τα πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές.

Επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο της παρούσας αναλυτικής εργαλειοθήκης, αναπτύχθηκε ένα γενικό μοντέλο για την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας του φύλου στα Ταμεία της ΕΕ. Υπάρχουν ωστόσο σημαντικές εθνικές διαφορές όσον αφορά το σύστημα υλοποίησης, π.χ.:

- Υλοποίηση βασισμένη σε πρόγραμμα: Ορισμένα κράτη μέλη ή περιφέρειες καταρτίζουν «προγράμματα» με βάση τις συνολικές θεματικές προτεραιότητες που καθορίζονται στα επιχειρησιακά προγράμματα. Αρμόδια για τη διαχείριση των προγραμμάτων αυτών είναι συχνά διαφορετικά υπουργεία ή διαφορετικές υπηρεσίες υπουργείων.
- Υλοποίηση βασισμένη σε σχέδια δράσης: Άλλα κράτη μέλη καταρτίζουν «σχέδια δράσης» με βάση τα επιχειρησιακά προγράμματα, τα οποία εκτελούνται στις περιφέρειές τους.
- Υλοποίηση βασισμένη σε προκήρυξη διαγωνισμού: Η τρίτη μορφή υλοποίησης είναι η δημοσίευση πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για έργα απευθείας από τις προτεραιότητες του επιχειρησιακού προγράμματος χωρίς τη μεσολάβηση ενδιάμεσων φορέων (π.χ., υπουργείων).

Οι διαφορετικές αυτές διαδικασίες και τα διαφορετικά συστήματα μπορεί να συνεπάγονται ότι οι απαιτήσεις υλοποίησης δεν διατυπώνονται σε ένα πρόγραμμα ή σχέδιο δράσης αλλά σε άλλα έγγραφα τα οποία κατευθύνουν την υλοποίηση. Ωστόσο, οι γενικές αρχές και οι απαιτήσεις που καθορίζονται στην εργαλειοθήκη μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξαρτήτως συστήματος υλοποίησης.

Ακολουθήστε τα βήματα αυτά για να διασφαλίσετε την ακριβή, σχετική ανάλυση και αξιολόγηση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των αναγκών των φύλων:

Βήμα 1. Συλλογή πληροφοριών και δεδομένων ανά φύλο σχετικά με την ομάδα-στόχο

Χρησιμοποιήστε δεδομένα ανά φύλο για κάθε ανάλυση. Αυτό σημαίνει ότι τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την ομάδα-στόχο αναλύονται βάσει χαρακτηριστικών όπως το βιολογικό φύλο, το κοινωνικό φύλο, η ηλικία, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, η αναπηρία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το μορφωτικό επίπεδο, η απασχόληση

σε τομείς στους οποίους υπάρχουν διαφορές, η επιχειρηματικότητα σε τομείς στους οποίους υπάρχουν διαφορές, τα μισθολογικά επίπεδα και άλλοι σχετικοί παράγοντες. Κατά τη συλλογή των στοιχείων αυτών θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη σας ορισμένες βασικές αρχές:

- Είναι σημαντικό να γίνεται πάντοτε ανάλυση των δεδομένων ανά φύλο ως πρωταρχική, γενική ταξινόμηση. Για παράδειγμα, όταν συλλέγετε στατιστικά στοιχεία για «νέους» ή «ηλικιωμένους», να βεβαιώνετε ότι η ομάδα-στόχος αναλύεται ανά φύλο.
- Πέραν των ποσοτικών δεδομένων σχετικά με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, στην ανάλυση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις εμπειρίες των ατόμων. Κρίσιμης σημασίας είναι ο προσδιορισμός του διαφορετικού τρόπου με τον οποίο κάθε άτομο χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες, καθώς και ο προσδιορισμός του είδους των πόρων που θα πρέπει να διατεθούν για την αντιμετώπιση των διαφορών αυτών.
- Απαιτείται επίσης ποιοτική έρευνα για τον προσδιορισμό των αιτιών των ανισοτήτων – μόνο εάν γίνουν κατανοητοί οι βαθύτεροι αυτοί λόγοι μπορεί να διασφαλιστεί ότι τα έργα θα προαγάγουν με ουσιαστικό τρόπο την ισότητα. Για παράδειγμα, οι δημόσιοι χώροι και τα δημόσια μέσα μεταφοράς χρησιμοποιούνται από διαφορετικούς ανθρώπους – γυναίκες και άνδρες μεγαλύτερης ηλικίας, γυναίκες και άνδρες μικρότερης ηλικίας, παιδιά, γονείς και φροντιστές, άτομα που πηγαίνουν στην εργασία τους – με διαφορετικούς τρόπους ανάλογα με τη χρονική στιγμή της ημέρας, το εισοδηματικό επίπεδό τους, την εργασία και τις παροχές παιδικής φροντίδας κ.λπ. Η ανάλυση η οποία συνεκτιμά το φύλο πρέπει να υιοθετεί ευρεία θεώρηση των πληροφοριών που παρέχει ένα σύνολο δεδομένων για την καθημερινή ζωή των ανθρώπων.
- Είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούνται πληροφορίες από διάφορες πηγές (π.χ., τοπικές και υποεθνικές μελέτες ή διαβουλεύσεις) και να συνδυάζονται διάφορες πηγές δεδομένων

(π.χ., στοιχεία από στατιστικές υπηρεσίες, ακαδημαϊκές εργασίες και εκθέσεις πολιτικής) για μια σφαιρική κατανόηση της επιτόπιας πραγματικότητας.

- Όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τη φυλή ή την εθνοτική καταγωγή, την ηλικία, την αναπηρία ή το βιολογικό φύλο, αυτό θα πρέπει να αναγνωρίζεται ως έλλειψη. Οι δραστηριότητες για τη βελτίωση των διαθέσιμων στοιχείων θα μπορούσαν να αποτελούν μέρος των προγραμμάτων και των τοπικών έργων. Οι προσπάθειες για τη βελτίωση των δεδομένων θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται στους στόχους του έργου και στις σχετικές εκθέσεις.
- Τα δεδομένα ανά φύλο σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι ευθύνες εργασίας και φροντίδας επιμερίζονται μεταξύ γυναικών και ανδρών. Τα στοιχεία σχετικά με την απασχόληση και τη χρήση του χρόνου παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά τα μοντέλα αμειβόμενης και άμισθης εργασίας για κάθε φύλο.
- Θα πρέπει να προσαρμόζεται κάθε ανάλυση στο τοπικό πλαίσιο, για παράδειγμα μέσω της ανάλυσης των τοπικών δεδομένων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη συμμετοχή εθνικών ή τοπικών εμπειρογνομόνων σε θέματα φύλου, την άντληση πληροφοριών από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών – ιδίως γυναικείες οργανώσεις – τη χρήση εθνικών ερευνών και την τριγωνοποίηση πληροφοριών.

Χρήσιμες πηγές δεδομένων είναι μεταξύ άλλων οι εξής:

- **Δείκτης Ισότητας των Φύλων** ⁽⁵³⁾, ο οποίος παρέχει στοιχεία από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ σε οκτώ τομείς: εργασία, χρήματα, γνώση, χρόνος, εξουσία, υγεία, βία κατά των γυναικών και ανισότητες σε διάφορους τομείς.
- **Βάση στατιστικών δεδομένων του EIGE για τα φύλα** ⁽⁵⁴⁾, ένα ολοκληρωμένο κέντρο γνώσεων με στατιστικά δεδομένα και πληροφορίες για τα φύλα, το οποίο καλύπτει διάφορες πτυχές της (αν)ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

⁽⁵³⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *Gender Inequality Index*. Βίλλιους; EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>

⁽⁵⁴⁾ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *Gender Statistics Database*. Βίλλιους; EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>

- Στατιστικά στοιχεία της Eurostat για τα φύλα⁽⁵⁵⁾, τα οποία παρουσιάζουν στατιστικές με εύληπτο τρόπο, σε συνδυασμό με γλωσσάριο στατιστικών όρων και συνδέσμους για περαιτέρω πληροφορίες, τα πλέον πρόσφατα δεδομένα και μεταδεδομένα.
- Υπερτερούν των ανδρών οι γυναίκες που παρέχουν φροντίδα σε παιδιά και άλλα μέλη της οικογένειας; Ποιες ηλικιακές ομάδες γυναικών και ανδρών παρέχουν περισσότερη άμισθη φροντίδα; Για παράδειγμα, παρέχουν οι γυναίκες μικρότερης ηλικίας περισσότερη παιδική φροντίδα από ό,τι οι άνδρες; Παρέχουν οι μεγαλύτερης ηλικίας άνδρες φροντίδα στις συζύγους τους; Τι είδους υπηρεσίες θα μπορούσαν να στηρίξουν τα διάφορα άτομα που εκπληρώνουν τους ρόλους αυτούς και να αυξήσουν την ευημερία τους;

Βήμα 2. Προσδιορισμός των υφιστάμενων ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των βαθύτερων αιτίων τους

Αφού εξασφαλίσετε τα δεδομένα που είναι αναγκαία για να σχηματίσετε σαφή εικόνα της ομάδας-στόχου, είναι σημαντικό να προσδιορίσετε τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των φύλων και τις αιτίες τους. Χρησιμοποιήστε τις βασικές ερωτήσεις που ακολουθούν ως καθοδήγηση για το βήμα αυτό. Ειδικός στόχος των ερωτήσεων είναι η ενίσχυση της εστίασης στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Μπορούν να χρησιμοποιούνται προς συμπλήρωση της γενικής ανάλυσης για τον προσδιορισμό ανισοτήτων μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά την πρόσβαση σε πόρους (εργασία, χρήματα, εξουσία, υγεία, ευημερία, ασφάλεια, γνώσεις/εκπαίδευση, κινητικότητα, χρόνος κ.λπ.) και την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους (ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών)⁽⁵⁶⁾.

Γενικές ερωτήσεις

- Ποιες διαφορές παρατηρούνται στη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας; Σε ποιους επαγγελματικούς τομείς υπερτερούν οι γυναίκες και σε ποιους οι άνδρες;
- Ποιες είναι οι διαφορές στα επίπεδα των αποδοχών γυναικών και ανδρών; Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στον αριθμό των γυναικών και των ανδρών με καθεστώς μερικής απασχόλησης; Υπερτερούν των ανδρών οι γυναίκες με περισσότερες από μία θέσεις μερικής απασχόλησης;
- Τι μαθαίνουμε από τα δεδομένα για τη χρήση του χρόνου ή των υπηρεσιών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διαθέτουν τον χρόνο τους γυναίκες και άνδρες; Τι μαθαίνουμε για τις ελλείψεις στις τοπικές υπηρεσίες, όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και τους χρόνους;

Ειδικές ερωτήσεις για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής

- Ποιες διαφορές υπάρχουν μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ);
- Ποιες διαφορές υπάρχουν μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά τις ικανότητες έρευνας και καινοτομίας και την αξιοποίηση προηγμένων τεχνολογιών;
- Ποιες διαφορές υπάρχουν μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά δεξιότητες και επιχειρηματικότητα;
- Με ποιον τρόπο θα μπορούσαν οι υποδομές και οι λύσεις ΤΠΕ να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των αναγκών φροντίδας, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στην επέκταση των ευκαιριών απασχόλησης;
- Απαιτείται ανάπτυξη ικανοτήτων σχετικών με το φύλο εκ μέρους των αρμόδιων για το πρόγραμμα αρχών και των φορέων που συνδέονται με την υλοποίηση των Ταμείων;

Ειδικές ερωτήσεις για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+

- Υπάρχουν διαφορές σε σχέση με φύλο μεταξύ άνεργων νέων, γυναικών και ανδρών που αναζητούν εργασία και οικονομικά μη ενεργών ατόμων;
- Παρέχονται ευκαιρίες στο πλαίσιο της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας τόσο στις γυναίκες, όσο και στους άνδρες;
- Απαιτείται πιο προσαρμοσμένη βοήθεια και στήριξη για την προσαρμογή των δεξιοτήτων

⁽⁵⁵⁾ Eurostat (2019). *Gender Statistics*. Λουξεμβούργο: Eurostat. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_statistics

⁽⁵⁶⁾ Για περαιτέρω καθοδήγηση, βλ.: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits/gender-impact-assessment/step-3-gender-sensitive-analysis>

στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, για μεταβάσεις και κινητικότητα για ομάδες γυναικών και ανδρών;

- Προκύπτει από τα διαθέσιμα δεδομένα ότι οι προκλήσεις όσον αφορά την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής περιορίζουν τις ευκαιρίες απασχόλησης των γυναικών;

Ειδικές ερωτήσεις για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και την κοινή γεωργική πολιτική:

- Ποιες διαφορές υπάρχουν μεταξύ γυναικών και ανδρών που απασχολούνται στον τομέα της αλιείας; Σε ποιους επαγγελματικούς τομείς υπερτερούν οι γυναίκες και σε ποιους οι άνδρες;
- Ποιες είναι οι διαφορές στα επίπεδα των αποδοχών μεταξύ γυναικών και ανδρών; Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών με καθεστώς μερικής απασχόλησης;
- Υπάρχουν διαφορές ως προς το φύλο οι οποίες σχετίζονται με τις δεξιότητες και την επιχειρηματικότητα;
- Απαιτείται ειδική εστίαση σε βιώσιμα εισοδήματα για τις γυναίκες που απασχολούνται στη γεωργία;
- Είναι αναγκαία η βελτίωση της θέσης των γυναικών γεωργών στην αλυσίδα αξίας;
- Είναι αναγκαία η προσέλκυση νέων γεωργών, γυναικών και ανδρών, και η διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους σε αγροτικές περιοχές;

Ειδικές ερωτήσεις για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης:

- Ποιες είναι οι διαφορές ως προς την απασχόληση γυναικών και ανδρών στην περιφέρεια / σε υποεθνικό επίπεδο; Σε ποιους επαγγελματικούς τομείς υπερτερούν οι γυναίκες και σε ποιους οι άνδρες;
- Ποιες είναι οι διαφορές στα επίπεδα των αποδοχών μεταξύ γυναικών και ανδρών γεωργών;

Βήμα 3. Άμεση διαβούλευση με τις ομάδες-στόχους

Είναι απαραίτητο να εξετάζεται το ενδεχόμενο άμεσης διαβούλευσης με τις ομάδες-στόχους. Πάνω απ' όλα, είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί η διεξαγωγή διαβουλεύσεων με οργανώσεις

γυναικών και η λήψη υπόψη των απόψεών τους κατά την κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων, τη δημιουργία προτάσεων παρέμβασης μέσω προγραμμάτων και τον σχεδιασμό έργων. Χρήσιμο θα ήταν να τεθούν στο πλαίσιο της διαβούλευσης οι εξής ερωτήσεις μεταξύ άλλων:

- Ποια είναι η πραγματικότητα που βιώνει η ομάδα, ποιες είναι οι προσδοκίες και οι ανάγκες της;
- Είναι διαφορετικές αυτές των γυναικών σε σχέση με των ανδρών;
- Ανταποκρίνεται η σχεδιαζόμενη παρέμβαση στις ανάγκες τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών; Λαμβάνει υπόψη τις διαφορές μεταξύ τους όσον αφορά τα ενδιαφέροντα, τους ρόλους και τις θέσεις τους;
- Με ποιον τρόπο μπορούν οι παρεμβάσεις να συμβάλουν καλύτερα στην ικανοποίηση των αναγκών γυναικών και ανδρών;

Βήμα 4. Συναγωγή συμπερασμάτων

Βάσει των στοιχείων που συλλέγονται, των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των βαθύτερων αιτιών που προσδιορίζονται, καθώς και των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, από την ανάλυση μπορούν να συναχθούν τεκμηριωμένα συμπεράσματα προς χρήση σε αποδοτικά προγράμματα και έργα. Θα πρέπει να συνδέονται οι ανισότητες μεταξύ των φύλων και οι ανάγκες των φύλων με εθνικές και υποεθνικές πολιτικές και στόχους σχετικούς με το φύλο. Οι βασικές ερωτήσεις που πρέπει να τίθενται είναι οι εξής:

- Ποιες συνέπειες θα έχει η παρέμβαση στην ομάδα-στόχο, στην αγορά εργασίας ή στο έργο;
- Πώς ενδέχεται να επηρεάσουν οι διαφορές μεταξύ των φύλων τις πιθανότητες επίτευξης των στόχων των Ταμείων της ΕΕ στο πλαίσιο της παρέμβασης;

Κατά τη συναγωγή συμπερασμάτων, χρειάζεται επίσης να επιδιωχθεί η εξασφάλιση τοπικής εμπειρογνώσις με τη συμμετοχή εθνικών/τοπικών εμπειρογνομώνων σε θέματα φύλου και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών –ιδίως οργανώσεων γυναικών– και την τριγωνοποίηση των πληροφοριών με χρήση εθνικών ερευνών.

Εξετάστε με ποιον τρόπο οι ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά την πρόσβαση σε πόρους (εργασία, χρήματα, εξουσία, υγεία,

ευημερία, ασφάλεια, γνώσεις/εκπαίδευση, κινητικότητα, χρόνος κ.λπ.) και την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους (ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών) επηρεάζουν την παρέμβαση λόγω του φύλου ή των ρόλων των φύλων που αποδίδονται σε γυναίκες και άνδρες. Στις βασικές ερωτήσεις που πρέπει να τίθενται περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- Θα αλλάξει ο καταμερισμός άμισθης και αμειβόμενης εργασίας μεταξύ γυναικών και ανδρών ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης παρέμβασης; Εάν ναι, τι είδους αλλαγές θα προκαλέσει; Θα μειώσει τις διαφορές μεταξύ των φύλων; Θα αυξήσει τη συμμετοχή των ανδρών στον τομέα της άμισθης παροχής φροντίδας;
- Θα υπάρξουν αλλαγές στην εκπροσώπηση των γυναικών σε όργανα λήψης αποφάσεων ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης παρέμβασης; Εάν ναι, τι αλλαγές θα επέλθουν;
- Θα επέλθουν αλλαγές στην άνιση κατανομή εισοδήματος μεταξύ γυναικών και ανδρών; Εάν ναι, τι αλλαγές;
- Θα αυξηθεί η πλήρης απασχόληση των γυναικών; Εάν ναι, τι αλλαγές θα επέλθουν;
- Θα περιοριστεί ο διαχωρισμός λόγω φύλου στην αγορά εργασίας; Εάν ναι, τι αλλαγές θα επέλθουν;
- Θα μειωθούν οι ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά την πρόσβαση σε πόρους; Εάν ναι, με ποιον τρόπο;

Σουηδία: ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον εθνικό προγραμματισμό

Το σουηδικό ΕΚΤ χρησιμοποιεί κατάλογο σημείων ελέγχου σε επίπεδο εθνικής πολιτικής για την εκτίμηση των αναγκών όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Η ανάλυση αυτή καθιστά το ΕΚΤ πολύ αποτελεσματικό όσον αφορά την αντιμετώπιση των διαφόρων αναγκών του συνόλου του πληθυσμού, καθώς ο κατάλογος σημείων ελέγχου αποκαλύπτει την κατάσταση και τις ανάγκες τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών. Αυτό αποδεικνύεται θεμελιώδους σημασίας κατά την κατάρτιση συμφωνιών εταιρικής σχέσης και επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς διασφαλίζεται ότι με αυτά αυξάνεται η ευημερία τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών. Σε κάθε τομέα εστίασης ενδιαφέροντος (π.χ., μεταφορές, επιχειρηματικότητα, ανεργία νέων), η κατάσταση των γυναικών και των ανδρών πρέπει να περιγράφεται με χρήση δεδομένων ανά φύλο και στατιστικής ανάλυσης η οποία συνεκτιμά το φύλο. Μόλις η ανάλυση αυτή προσδιορίσει τις διαφορετικές ευθύνες και ανάγκες γυναικών και ανδρών, καταρτίζονται δείκτες για την παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο η κατάστασή τους αλλάζει καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Για παράδειγμα, έχουν εντοπιστεί διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά:

- τον χρόνο των μετακινήσεων·
- το ωράριο εργασίας·
- τα επίπεδα επιχειρηματικότητας·
- τις τάσεις ως προς την ανεργία, την υγεία ή την εκπαίδευση.

Το σουηδικό ΕΚΤ αναλύει τα αίτια και τα αποτελέσματα των διαφορών αυτών. Οργανώσεις που ασχολούνται με την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών, μαζί με εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας των φύλων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμμετέχουν ως βασικοί εταίροι οι οποίοι συνεισφέρουν στην ανάλυση. Διενεργούνται κοινωνικοοικονομική ανάλυση και ανάλυση SWOT στις οποίες λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικότητες που βιώνουν γυναίκες και άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία. Βάσει της ανάλυσης, διατυπώνονται στόχοι για την ισότητα των φύλων στη συμφωνία εταιρικής σχέσης και στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

© Rasdi Abdul Rahman/
Shutterstock.com

Από την εμπειρία της Σουηδίας προκύπτει επίσης ότι δεν αρκεί η απλή καταμέτρηση γυναικών και ανδρών. Το φύλο πρέπει να συνδυάζεται με άλλους κοινωνικο-δημογραφικούς δείκτες, όπως η ηλικία, ο τόπος, το μορφωτικό επίπεδο, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή και άλλα χαρακτηριστικά για την καλύτερη κατανόηση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των διαφόρων ανισοτήτων και για τη βελτίωση της ζωής αυτών που το χρειάζονται περισσότερο.

Ο κατάλογος σημείων ελέγχου του σουηδικού ΕΚΤ, σε εθνικό επίπεδο:

- προσδιορίζει τις διαφορές μεταξύ των φύλων και τα βαθύτερα αίτια τους
- περιγράφει τα ζητήματα που σχετίζονται με το φύλο σε διάφορους τομείς παρέμβασης και σε διαφορετικές δομές και διαδικασίες, όπως δημοσιονομικά ζητήματα και λήψη αποφάσεων
- ενσωματώνει την ισότητα των φύλων σε όλα τα στάδια της ανάλυσης και όχι σε μία μόνο, χωριστή ενότητα
- διασφαλίζει κατά την προκαταρκτική κοινωνικοοικονομική ανάλυση την αξιολόγηση των διαφορών μεταξύ γυναικών και ανδρών σε κάθε σφαίρα της ζωής
- λαμβάνει υπόψη τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες στις οποίες ζουν γυναίκες και άνδρες (π.χ., τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης για κάθε φύλο, την επίδρασή τους στην πρόσβαση σε πόρους, την κατανομή αμειβόμενης και άμισθης εργασίας)
- εξετάζει τον βαθμό στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι της ΕΕ και οι εθνικοί στόχοι για την ισότητα, καθώς και τα εμπόδια που παραμένουν και παρακωλύουν την πλήρη επίτευξή τους
- καθορίζει συγκεκριμένους στόχους για την ειδική αντιμετώπιση των ανισοτήτων που προσδιορίζονται από την κοινωνικοοικονομική ανάλυση
- διασφαλίζει σε όλους τους στόχους την ύπαρξη διάστασης ισότητας θέτοντας τα ερωτήματα:
 - ποιες διαστάσεις της ισότητας των φύλων πρέπει να ληφθούν υπόψη; (η ανάκληση στόχων μπορεί να είναι αναποτελεσματική ή αντιπαραγωγική εάν θεωρούνται ουδέτεροι ως προς το φύλο)
 - ενισχύουν οι στόχοι τις ανισότητες; Για παράδειγμα, εάν οι προσπάθειες βελτίωσης της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής επικεντρώνονται μόνο στις γυναίκες, μπορεί αυτό να ενισχύσει τα στερεότυπα και να παγιώσει τους ρόλους των φύλων;
- καθιστά διαθέσιμους μετρήσιμους δείκτες ισότητας των φύλων για την παρακολούθηση των εξελίξεων που αφορούν την επίτευξη των στόχων
- περιλαμβάνει εταίρους υπεύθυνους για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με την ισότητα
- εξασφαλίζει τη συμμετοχή στην επιτροπή παρακολούθησης παραγόντων οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, καθώς και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με την ισότητα
- διασφαλίζει την ύπαρξη σχεδίου ανάπτυξης ικανοτήτων σε θέματα ισότητας των φύλων για το διοικητικό και λοιπό προσωπικό
- δημιουργεί δομή στήριξης η οποία συμβάλλει στην υλοποίηση της οριζόντιας αρχής της ισότητας
- περιλαμβάνει ενημέρωση σχετικά με ειδικές προσπάθειες προαγωγής της ισότητας των φύλων και ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε ετήσιες και άλλες εκθέσεις και αξιολογήσεις
- απαιτεί ικανότητες σε θέματα ισότητας των φύλων στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων για εκ των προτέρων αξιολογήσεις, μαθησιακές αξιολογήσεις και εκ των υστέρων αξιολογήσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το σουηδικό ΕΚΤ, κάντε κλικ [εδώ](#).

Πρόσθετοι πόροι

Μάθετε περισσότερα για τα εργαλεία ανάλυσης ως προς το φύλο:

- Μέθοδος 4R
- Ανάλυση SWOT

Συμβουλευτείτε περισσότερες πηγές σχετικά με τα εξής θέματα:

- Ανάλυση ως προς το φύλο
- Έννοιες και ορισμοί σχετικοί με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου

- Συνέπειες του φύλου για την απασχόληση, τις πολιτικές της αγοράς εργασίας και τις μεταρρυθμίσεις
- Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και επιχειρηματικότητα
- Διάσταση του φύλου στη γεωργία και στην αγροτική ανάπτυξη
- Συνδυασμός επαγγελματικής και προσωπικής ζωής
- Εργαλειοθήκη του EIGE για τον θεσμικό μετασχηματισμό με συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου

Εργαλείο 3: Επιχειρησιακή εφαρμογή της ισότητας των φύλων σε στόχους πολιτικής (σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης) και σε ειδικούς στόχους/μέτρα (σε επιχειρησιακά προγράμματα)

Εισαγωγή στο εργαλείο

Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν το εργαλείο αυτό όταν καταρτίζουν συμφωνίες εταιρικής σχέσης, και οι διαχειριστικές αρχές σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο όταν καταρτίζουν επιχειρησιακά προγράμματα, προκειμένου να προάγουν την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλη την πολυμορφία τους σε ολόκληρη την ΕΕ. Το εργαλείο αυτό θα σας παράσχει τη δυνατότητα:

- να προσδιορίσετε πτυχές των επιλεγμένων στόχων της πολιτικής σας οι οποίες επηρεάζουν την ισότητα των φύλων (στο επίπεδο της συμφωνίας εταιρικής σχέσης)·
- να καθορίσετε συγκεκριμένες πτυχές των επιλεγμένων στόχων της πολιτικής σας για την προαγωγή της ισότητας των φύλων (επίπεδο της συμφωνίας εταιρικής σχέσης)·
- να αιτιολογήσετε την επιλογή των πτυχών αυτών·
- να ευθυγραμμίσετε τις πτυχές αυτές με ειδικούς στόχους / ειδικά μέτρα στα επιχειρησιακά προγράμματά σας ώστε να προαγάγετε την ισότητα των φύλων σε εθνικό ή υποεθνικό επίπεδο (επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος)·
- να ελέγξετε αν οι κανονιστικές δεσμεύσεις και οι δεσμεύσεις πολιτικής της ΕΕ σχετικά με την ισότητα των φύλων ενσωματώνονται με ορθό τρόπο στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και στα επιχειρησιακά προγράμματα.

Το άρθρο 17 του [κανονισμού περί κοινών διατάξεων \(ΚΚΔ\)](#) ορίζει το περιεχόμενο των προγραμμάτων του ΕΚΤ+, του ΕΤΠΑ, του Ταμείου Συνοχής και του ΕΤΘΑ, διευκρινίζοντας τα εξής:

«Κάθε πρόγραμμα χαράσσει στρατηγική για τη συνεισφορά του στην επίτευξη των στόχων πολιτικής [...]

Το πρόγραμμα αποτελείται από προτεραιότητες. Κάθε προτεραιότητα αντιστοιχεί σε έναν και μόνο στόχο πολιτικής ή σε τεχνική

βοήθεια. Μια προτεραιότητα που αντιστοιχεί σε έναν στόχο πολιτικής αποτελείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς στόχους. Στον ίδιο στόχο πολιτικής μπορεί να αντιστοιχούν περισσότερες της μίας προτεραιότητες».

Οι εν λόγω στόχοι πολιτικής είναι οι εξής:

- μια εξυπνότερη Ευρώπη – καινοτόμος και έξυπνος οικονομικός μετασχηματισμός,
- μια πιο «πράσινη» Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα,
- μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη – κινητικότητα και περιφερειακές διασυνδέσεις τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών,
- μια πιο κοινωνική Ευρώπη – υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων,
- μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της – βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών χάρη σε τοπικές πρωτοβουλίες.

Για το ΕΓΤΑΑ, βάση για τον προγραμματισμό αποτελούν οι προτεραιότητες της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ). Οι στόχοι της ορίζονται στο άρθρο 39 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας με την προαγωγή της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής ανάπτυξης της γεωργικής παραγωγής, καθώς και της βέλτιστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού,
- εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία,
- σταθεροποίηση των αγορών,
- εξασφάλιση εφοδιασμού,
- διασφάλιση λογικών τιμών κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

Εκ πρώτης όψews, δεν φαίνεται να είναι όλοι αυτοί οι στόχοι σχετικοί με την ισότητα των φύλων. Ωστόσο, η ισότητα των φύλων είναι αναπόσπαστο

μέρος κάθε τομέα της ζωής και κάθε στόχου –δεν υπάρχει στόχος «ουδέτερος από την άποψη του φύλου».

Επιπλέον, ορισμένοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) του θεματολογίου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για το 2030 είναι σύμφωνοι με τις πολιτικές συνοχής της ΕΕ και,

επομένως, έχουν αξία και για τα Ταμεία της ΕΕ. Ο **στόχος 5 των ΣΒΑ** αφορά την επίτευξη της ισότητας των φύλων και τη χειραφέτηση όλων των γυναικών και κοριτσιών και περιλαμβάνει 9 επιμέρους στόχους, εκ των οποίων ορισμένοι είναι εξαιρετικά συναφείς και απηχούν άμεσα βασικούς στόχους σχετικούς με την ισότητα των φύλων για τα Ταμεία της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον στόχο 5 των ΣΒΑ — Επίτευξη της ισότητας των φύλων και χειραφέτηση όλων των γυναικών και κοριτσιών

Όπως αναφέρεται στον στόχο 5, παρότι έχει επιτευχθεί πρόοδος σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας, γυναίκες και κορίτσια εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις και βία σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Πολλοί επιμέρους στόχοι στο πλαίσιο του ΣΒΑ 5 είναι πολύ γενικοί και δεν βαίνουν πέραν του πρωτογενούς δικαίου της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Παρ' όλα αυτά, άλλοι είναι εξαιρετικά συναφείς και απηχούν άμεσα βασικούς στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων για τα Ταμεία της ΕΕ (οι οποίοι επισημαίνονται με έντονη γραφή):

5.1 Καθολική εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά όλων των γυναικών και των κοριτσιών

5.2 Εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά όλων των γυναικών και των κοριτσιών στον δημόσιο και στον ιδιωτικό βίο, περιλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και άλλων μορφών εκμετάλλευσης

5.3 Εξάλειψη όλων των επιβλαβών πρακτικών, όπως γάμοι ανηλίκων, πρόωροι και αναγκαστικοί γάμοι, καθώς και ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων

5.4 Αναγνώριση και αποτίμηση της μη αμειβόμενης φροντίδας ατόμων και οικιακής εργασίας μέσω της παροχής δημόσιων υπηρεσιών και υποδομών, της χάραξης πολιτικών κοινωνικής προστασίας και της προώθησης του καταμερισμού των ευθυνών στο εσωτερικό του νοικοκυριού και της οικογένειας, ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην εκάστοτε χώρα

5.5 Εξασφάλιση πλήρους και αποτελεσματικής συμμετοχής καθώς και ισότιμων ευκαιριών ανάληψης ηγετικού ρόλου στις γυναίκες σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων στην πολιτική, οικονομική και δημόσια ζωή

5.6 Διασφάλιση καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και σε αναπαραγωγικά δικαιώματα, σύμφωνα με τα από κοινού οριζόμενα στο πρόγραμμα δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη, στην πλατφόρμα δράσης του Πεκίνου και στα τελικά έγγραφα των αντίστοιχων διασκέψεων αναθεώρησης

5.A Έναρξη μεταρρυθμίσεων με σκοπό τη χορήγηση ίσων δικαιωμάτων στις γυναίκες όσον αφορά τους οικονομικούς πόρους, καθώς και την πρόσβασή τους σε δικαιώματα κυριότητας και ελέγχου γαιών και άλλων μορφών ακίνητης περιουσίας, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, κληρονομιά και φυσικούς πόρους, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις

5.B Ενίσχυση της χρήσης βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής, ιδίως τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, για την προώθηση της χειραφέτησης των γυναικών

5.Γ Θέσπιση και ενίσχυση ορθών πολιτικών και εκτελεστής νομοθεσίας για την προώθηση της ισότητας των φύλων και τη χειραφέτηση όλων των γυναικών και των κοριτσιών σε όλα τα επίπεδα

Πηγή: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/>

Βήματα για την επιχειρησιακή εφαρμογή της ισότητας των φύλων σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης και σε επιχειρησιακά προγράμματα

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει δύο καταλόγους σημείων ελέγχου:

- έναν για την κατάρτιση συμφωνιών εταιρικής σχέσης
- και έναν για την κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Καθένας από αυτούς τους καταλόγους σημείων ελέγχου περιέχει τα βήματα που καθορίζονται από τον ΚΚΔ για την ανάπτυξη των γενικών αυτών μέσων των Ταμείων της ΕΕ, εξαιρουμένου του ΕΓΤΑΑ ⁽⁵⁷⁾. Για κάθε βήμα θα βρείτε ένα πλαίσιο ελέγχου με ερωτήσεις και πρακτικά παραδείγματα σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού, καθορισμού και αιτιολόγησης πτυχών που συνδέονται με την ισότητα των φύλων.

Γενική καθοδήγηση σχετικά με την επιχειρησιακή εφαρμογή της ισότητας των φύλων κατά την κατάρτιση στόχων πολιτικής, ειδικών στόχων και μέτρων

Οι κατάλογοι σημείων ελέγχου που ακολουθούν περιλαμβάνουν επτά κύρια βήματα:

1. διασφάλιση της διενέργειας της απαιτούμενης ανάλυσης πλαισίου κατά

τρόπο που να συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου·

2. ενσωμάτωση άλλων διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των φύλων, π.χ. από ειδικές ανά χώρα συστάσεις
3. αξιοποίηση υφιστάμενων ενωσιακών και εθνικών κανόνων και απαιτήσεων για την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων (βλ. [εργαλείο 1](#))·
4. σαφή σύνδεση της οριζόντιας αρχής της ισότητας των φύλων με προτεραιότητες, στόχους και μέτρα με βάση τα πορίσματα των βημάτων 1-3·
5. διασφάλιση ότι τα χρηματοδοτικά κονδύλια θα προωθούν την ισότητα των φύλων σε εθνικό και/ή υποεθνικό επίπεδο, για παράδειγμα όσον αφορά την ισότητα στην απασχόληση, στο εισόδημα, στην κινητικότητα και στην κατανομή αμειβόμενης και άμισθης εργασίας
6. κατάρτιση δεικτών ανά φύλο ως πρότυπο, και ειδικών δεικτών φύλου κατά περίπτωση·
7. διασφάλιση ότι όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό θα διαθέτει τις απαιτούμενες ικανότητες σε θέματα ισότητας των φύλων μέσω της παροχής της δυνατότητας ανάπτυξης ικανοτήτων και της δημιουργίας δομών στήριξης για την ισότητα των φύλων.

Τα επτά αυτά βήματα συμπληρώνονται από συγκεκριμένες ερωτήσεις οι οποίες ακολουθούν τη μορφή του ΚΚΔ.

⁽⁵⁷⁾ Οι προτεραιότητες του ΕΓΤΑΑ καθορίζονται από την ΚΓΠ και γι' αυτόν τον λόγο δεν έχει συμπεριληφθεί κατωτέρω. Ωστόσο, κάποιες ερωτήσεις θα μπορούσαν να αφορούν και το ΕΓΤΑΑ.

Κατάλογος σημείων ελέγχου για την πρακτική εφαρμογή της οριζόντιας αρχής της ισότητας σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης

Στον ΚΚΔ διευκρινίζεται ότι κάθε συμφωνία εταιρικής σχέσης πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:	Κατάλογος σημείων ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων
<p>1. τους επιλεγμένους στόχους πολιτικής, στους οποίους αναφέρεται ποια Ταμεία και προγράμματα θα επιδιώκουν τους συγκεκριμένους στόχους και με ποια αιτιολογία, και, κατά περίπτωση, με αιτιολόγηση της χρήσης του τρόπου υλοποίησης του μηχανισμού InvestEU, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Γίνεται στην αιτιολογία των επιλεγμένων στόχων πολιτικής αναφορά στην ισότητα των φύλων / στις ανισότητες μεταξύ των φύλων; <ol style="list-style-type: none"> 1) Εάν όχι, διενεργήθηκε αξιολόγηση των ανισοτήτων στον τομέα του στόχου πολιτικής; (Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. εργαλείο 2.) 2) Εάν όχι, γιατί δεν έχει διενεργηθεί ακόμη αξιολόγηση; 3) Εξετάστε το ενδεχόμενο να παράσχετε τη στήριξη και τις γνώσεις που απαιτούνται για την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων ως οριζόντιας αρχής αναφέροντάς τη στην αιτιολογία και στους επιλεγμένους στόχους πολιτικής. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΕΕ, η συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων και των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων είναι υποχρεωτική (βλ. εργαλείο 1). • Περιέχουν οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις πληροφορίες σχετικά με ανισότητες μεταξύ των φύλων; <ol style="list-style-type: none"> 1) Εάν ναι, βεβαιωθείτε ότι αυτές οι ανισότητες και οι συστάσεις λαμβάνονται υπόψη στη θέσπιση των επιλεγμένων στόχων πολιτικής.
<p>2. για καθέναν από τους επιλεγμένους στόχους πολιτικής που αναφέρονται στο σημείο 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) περίληψη των επιλογών πολιτικής και των κύριων αναμενόμενων αποτελεσμάτων για κάθε Ταμείο· 2) μέσω της χρήσης, κατά περίπτωση, του μηχανισμού InvestEU μεταξύ άλλων· 3) συντονισμό, οριοθέτηση και συμπληρωματικότητα μεταξύ των Ταμείων· 4) κατά περίπτωση, συντονισμό μεταξύ εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων· 5) συμπληρωματικότητες μεταξύ των Ταμείων και άλλων ενωσιακών μέσων, συμπεριλαμβανομένων του προγράμματος LIFE, 6) των στρατηγικών ολοκληρωμένων έργων και των στρατηγικών έργων για τη φύση του προγράμματος LIFE 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιλαμβάνει η περίληψη αναφορές σε ανισότητες στο κράτος μέλος και σε υποεθνικό και/ή τοπικό επίπεδο; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, προσδιορίστε συναφή ανάλυση σχετικά με τις ανισότητες στον τομέα του στόχου πολιτικής η οποία μπορεί να στηρίξει αναφορές σε υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των φύλων. • Συνδέονται τα κύρια αποτελέσματα με την προαγωγή της ισότητας γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία (δηλαδή, λαμβανομένου υπόψη όχι μόνο του φύλου τους, αλλά και χαρακτηριστικών όπως η ηλικία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, η αναπηρία, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, η θρησκεία, η εγκατάσταση στην ύπαιθρο ή σε αστικό κέντρο κ.λπ.) στο κράτος μέλος; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, υπάρχει λόγος που δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο; - Εάν όχι, συσχετίστε τα κύρια αποτελέσματα και την προώθηση της ισότητας των φύλων ως οριζόντιας αρχής. Αυτό μπορεί να γίνει διασφαλίζοντας ότι τα κύρια αποτελέσματα θα συμβάλλουν σε ειδικούς στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων, όπως προώθηση της ισότητας στην ποσότητα και στην ποιότητα της απασχόλησης, μείωση των μισθολογικών διαφορών μεταξύ γυναικών και ανδρών κ.λπ. • Πώς συνεκτιμώνται ενδεχόμενες συμπληρωματικότητες μεταξύ των Ταμείων προκειμένου να προαχθεί η ισότητα των φύλων; (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των Ταμείων, βλ. εργαλείο 4.) • Έχουν εξεταστεί με συντονισμένο τρόπο στο πλαίσιο εθνικών και υποεθνικών προγραμμάτων τα ζητήματα ισότητας των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να εξασφαλίσετε τη ρητή αναφορά στη συμφωνία εταιρικής σχέσης σε συμπληρωματικότητες για την προώθηση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των εθνικών και υποεθνικών προγραμμάτων, καθώς και των Ταμείων και άλλων μέσων της ΕΕ.

Στον ΚΚΔ διευκρινίζεται ότι κάθε συμφωνία εταιρικής σχέσης πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:	Κατάλογος σημείων ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων
3. το προκαταρκτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο από κάθε Ταμείο ανά στόχο πολιτικής σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τους ειδικούς για κάθε Ταμείο κανόνες σχετικά με τη θεματική συγκέντρωση	<ul style="list-style-type: none"> • Θα επηρεάσει το προκαταρκτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο την ισότητα των φύλων και τις ζωές των γυναικών και των ανδρών σε εθνικό και/ή υποεθνικό επίπεδο; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν ναι, με ποιον τρόπο θα επηρεάσουν τα κονδύλια τις γυναίκες και τους άνδρες; Για παράδειγμα, θετικά ή αρνητικά; Θα επηρεαστούν οι γυναίκες και οι άνδρες με διαφορετικούς τρόπους; Θα είναι δικαιολογημένες οι διαφορές αυτές; (Για παράδειγμα, για την αντιστάθμιση διαρθρωτικών μειονεκτημάτων ορισμένων ομάδων, ενδέχεται να εφαρμοστούν μέτρα δικαιούσνης και να διατεθούν στις ομάδες αυτές σχετικά περισσότεροι πόροι.) Ποιος θα είναι ο αντίκτυπος μιας τέτοιας διαφοροποίησης στην ισότητα των φύλων (θετικός/αρνητικός); - Εάν όχι, προσδιορίστε την ομάδα-στόχο ανά φύλο. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΕΕ, η συνεκτίμηση της ισότητας των φύλων και των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων είναι υποχρεωτική.
4. κατά περίπτωση, την κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων ανά κατηγορία περιφερειών που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 102 παράγραφος 2, και τα ποσά των κονδυλίων που προτείνεται να μεταφερθούν στις διάφορες κατηγορίες περιφερειών σύμφωνα με το άρθρο 105	
5. τα ποσά των εισφορών για τον μηχανισμό InvestEU ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας	
6. τον κατάλογο των προβλεπόμενων προγραμμάτων στο πλαίσιο των Ταμείων με τα αντίστοιχα προκαταρκτικά χρηματοδοτικά κονδύλια ανά ταμείο και την αντίστοιχη εθνική συνεισφορά ανά κατηγορία περιφέρειας	<ul style="list-style-type: none"> • Συνδέεται σαφώς ο κατάλογος των προβλεπόμενων προγραμμάτων με τους στόχους πολιτικής; • Βεβαιωθείτε ότι μπορείτε να διακρίνετε σαφώς την οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων προσδιορίζοντας σχετικούς σκοπούς και στόχους που συνδέονται με την προώθηση της ισότητας των φύλων. (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την οριζόντια αρχή, βλ. εργαλείο 1.)
7. συνοπτική παρουσίαση των δράσεων που αναλαμβάνει το οικείο κράτος μέλος με στόχο την ενίσχυση της διοικητικής του ικανότητας στην εκτέλεση των κονδυλίων	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν δράσεις που αναφέρονται στην ισότητα των φύλων βάσει νομικών υποχρεώσεων και δεσμεύσεων όσον αφορά την ισότητα των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, χρησιμοποιήστε το εργαλείο 1 για να προσδιορίσετε δράσεις οι οποίες θα πρέπει να περιληφθούν. • Υπάρχει, ή θα υπάρξει, στρατηγική ανάπτυξης ικανοτήτων για το υφιστάμενο διοικητικό και άλλο προσωπικό; Περιλαμβάνονται, ή θα περιλαμβάνονται, ικανότητες σε θέματα ισότητας των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, βεβαιωθείτε ότι όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό θα λαμβάνει μέρος σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων σε θέματα ισότητας των φύλων, ώστε να έχουν όλα τα μέλη του τις ικανότητες που απαιτούνται για την αποτελεσματική εκπλήρωση των υποχρεώσεων της ΕΕ σχετικά με την ισότητα των φύλων. • Αναφέρονται και περιλαμβάνονται παράγοντες οι οποίοι ασχολούνται με την ισότητα των φύλων στο κράτος μέλος –τόσο κρατικοί παράγοντες / παράγοντες του δημόσιου τομέα όσο και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, προσδιορίστε σχετικούς παράγοντες και διασφαλίστε ότι θα περιλαμβάνονται σε τακτική βάση. • Υπάρχει, ή θα υπάρξει, δομή στήριξης για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των οριζόντιων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της οριζόντιας αρχής της ισότητας των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να συστήσετε μια τέτοια δομή στήριξης. Στην πράξη, διαπιστώνεται έλλειψη γνώσεων σχετικά με τις απαιτήσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων και τον τρόπο συμμόρφωσης προς αυτές. Για παράδειγμα, είναι ευρέως διαδεδομένος ο ισχυρισμός ότι «η ισότητα των φύλων δεν είναι συναφής» για έναν συγκεκριμένο τομέα πολιτικής, παρά τη σημασία του φύλου για όλους τους τομείς. Η δομή στήριξης μπορεί να παράσχει την αναγκαία καθοδήγηση για την πρακτική συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις.

Κατάλογος σημείων ελέγχου για την πρακτική εφαρμογή της οριζόντιας αρχής της ισότητας των φύλων σε επιχειρησιακά προγράμματα

Στον ΚΚΔ διευκρινίζεται ότι το περιεχόμενο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (επισημαίνεται ότι τα βήματα 5, 6 και 7 δεν περιλαμβάνονται, καθώς παραπέμπουν σε παραρτήματα και/ή άλλα άρθρα του ΚΚΔ):	Κατάλογος σημείων ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων
<p>1. Κάθε πρόγραμμα χαράσσει στρατηγική για τη συνεισφορά του στην επίτευξη των στόχων πολιτικής και την επικοινωνιακή προβολή των αποτελεσμάτων του.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στηρίζεται η στρατηγική σε ανάλυση πλαισίου που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου και συνδέεται με τους στόχους πολιτικής; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, προσδιορίστε σχετική ανάλυση προς στήριξη της συγκεκριμένης στρατηγικής. • Περιλαμβάνει η στρατηγική όρους όπως: ισότητα, ισοτιμία, φύλο, γυναίκες, άνδρες, κορίτσια, αγόρια, φύλο, ηλικία, φυλή, εθνοτική καταγωγή και/ή πολυμορφία; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, κατά πάσα πιθανότητα δεν θα συμμορφώνεται προς την υποχρέωση ενσωμάτωσης της οριζόντιας αρχής της ισότητας των φύλων. Επομένως, η στρατηγική θα πρέπει να αναθεωρηθεί. • Περιλαμβάνει η επικοινωνιακή στρατηγική αναφορές στον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπιστούν ως στόχοι επικοινωνίας οι γυναίκες και οι άνδρες –σε όλη τους την πολυμορφία; Μπορούν οι ρόλοι που διαδραματίζουν οι γυναίκες και/ή οι άνδρες στο κράτος μέλος να επηρεάσουν τον τρόπο επικοινωνίας των αποτελεσμάτων; Είναι σαφής ο τρόπος με τον οποίο η επικοινωνία των αποτελεσμάτων θα περιλάβει δυνητικές διαφορές στα αποτελέσματα μεταξύ γυναικών και ανδρών; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να αποσαφηνίσετε τα σημεία αυτά ώστε να εξασφαλίσετε τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της οριζόντιας αρχής.
<p>2. Το πρόγραμμα αποτελείται από προτεραιότητες. Κάθε προτεραιότητα αντιστοιχεί σε έναν και μόνο στόχο πολιτικής ή σε τεχνική βοήθεια. Μια προτεραιότητα που αντιστοιχεί σε έναν στόχο πολιτικής αποτελείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς στόχους. Μπορεί στον ίδιο στόχο πολιτικής να αντιστοιχούν περισσότερες της μίας προτεραιότητες. Για τα προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΤΘΑ, κάθε προτεραιότητα μπορεί να αντιστοιχεί σε έναν ή περισσότερους στόχους πολιτικής.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μπορείτε να εντοπίσετε σαφώς την οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων στις προτεραιότητες; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να αναθεωρήσετε τις προτεραιότητες ώστε η αρχή αυτή να εφαρμόζεται σαφώς στην πράξη. Αυτό μπορεί να γίνει με συγκεκριμένες αναφορές σε υποχρεώσεις και δεσμεύσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων (βλ. εργαλείο 1). • Συνδέονται οι επιλεγείσες προτεραιότητες με την προαγωγή της κατάστασης γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία (δηλαδή, λαμβανομένου υπόψη όχι μόνο του φύλου τους, αλλά και της ηλικίας, της φυλής, της εθνοτικής καταγωγής, της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, της θρησκείας, της εγκατάστασης στην ύπαιθρο ή σε αστικό κέντρο κ.λπ.) στο κράτος μέλος; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να προσδιορίσετε σαφώς τη σύνδεση αυτή. • Συνδέονται οι προτεραιότητες με τους στόχους σε ότι αφορά την ισότητα των φύλων όπως καθορίζονται σε νομικές δεσμεύσεις και δεσμεύσεις πολιτικής; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να προσδιορίσετε σαφώς τη σύνδεση αυτή.

<p>Στον ΚΚΔ διευκρινίζεται ότι το περιεχόμενο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (επισημαίνεται ότι τα βήματα 5, 6 και 7 δεν περιλαμβάνονται, καθώς παραπέμπουν σε παραρτήματα και/ή άλλα άρθρα του ΚΚΔ):</p>	<p>Κατάλογος σημείων ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων</p>
<p>3. Κάθε πρόγραμμα:</p> <p>1) περιέχει συνοπτική παρουσίαση των κύριων προκλήσεων, λαμβανομένων υπόψη:</p> <ul style="list-style-type: none"> - των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων, με εξαίρεση τα προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΤΘΑ· - των ανεπαρκειών της αγοράς, των κοινών επενδυτικών αναγκών και της συμπληρωματικότητας με άλλες μορφές στήριξης· - των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις και άλλες συναφείς ενωσιακές συστάσεις προς τα κράτη μέλη· - των προκλήσεων ως προς τη διοικητική ικανότητα και τη διακυβέρνηση· - των διδαγμάτων που έχουν αντληθεί από προηγούμενη πείρα· - των μακροπεριφερειακών στρατηγικών και των στρατηγικών για τις θαλάσσιες λεκάνες στις περιπτώσεις που τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες συμμετέχουν σε ανάλογες στρατηγικές για προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΤΑΜΕ⁽⁵⁸⁾, το ΤΕΑ⁽⁵⁹⁾ και το ΜΔΣΘ⁽⁶⁰⁾, της προόδου όσον αφορά την εφαρμογή του σχετικού ενωσιακού κεκτημένου και των σχεδίων δράσης 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν προκλήσεις οι οποίες συνδέονται με οποιαδήποτε μορφής ανισότητες μεταξύ των φύλων; Αυτές μπορεί να είναι ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών, μεταξύ γυναικών και ανδρών διαφορετικής ηλικίας, διαφορετικής φυλής ή διαφορετικής εθνοτικής καταγωγής, διαφορετικού γενετήσιου προσανατολισμού και άλλων χαρακτηριστικών. Αναφέρονται οι προκλήσεις αυτές στη συνοπτική παρουσίαση; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο αναθεώρησης της συνοπτικής παρουσίασης, ώστε να εξασφαλίσετε τη συμμόρφωση με την υποχρέωση πρακτικής εφαρμογής της οριζόντιας αρχής της ισότητας των φύλων. • Πραγματοποιήθηκε ανάλυση των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών ανισοτήτων λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών ρόλων και ευθυνών γυναικών και ανδρών στο κράτος μέλος; (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κοινωνικοοικονομική ανάλυση από την άποψη αυτή, βλ. εργαλείο 2). <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να διενεργήσετε τέτοια ανάλυση ως προς το φύλο ή να συμπεριλάβετε πορίσματα από διαθέσιμες αναλύσεις (π.χ., έρευνα και άλλες αναλύσεις πολιτικής). • Πραγματοποιήθηκε ανάλυση των ανεπαρκειών της αγοράς και των επενδυτικών αναγκών σε μικροεπίπεδο, με εξέταση του τρόπου με τον οποίο μπορούν να επηρεάσουν την κατάσταση γυναικών και ανδρών; Εξετάστηκαν στο πλαίσιο της ανάλυσης αυτής οι ανάγκες γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία για την αντιμετώπιση αυτών των ανεπαρκειών της αγοράς και των επενδύσεων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να διενεργήσετε τέτοια ανάλυση ως προς το φύλο ή να συμπεριλάβετε πορίσματα από διαθέσιμες αναλύσεις (π.χ., έρευνα και άλλες αναλύσεις πολιτικής). • Υπάρχουν συστάσεις από την ΕΕ και/ή διδάγματα από προηγούμενες εμπειρίες που συνδέονται με οποιαδήποτε μορφής ανισότητες μεταξύ των φύλων; Αυτές μπορεί να είναι ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών και μεταξύ γυναικών και ανδρών με διαφορετικά χαρακτηριστικά (ηλικία, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, φυλή, εθνοτική καταγωγή, γενετήσιος προσανατολισμός, τόπος κ.λπ.). Περιλαμβάνονται οι ανισότητες αυτές; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο συμπεριλήψής τους. Εάν είναι αναγκαίο, αξιοποιήστε την εμπειρογνωσία ιδρυμάτων για την ισότητα των φύλων, μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) ή εμπειρογνομώνων σε θέματα φύλου.
<p>2) περιλαμβάνει αιτιολόγηση των επιλεγμένων στόχων πολιτικής, των αντίστοιχων προτεραιοτήτων, των ειδικών στόχων και των μορφών στήριξης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βασίζεται η αιτιολόγηση για τους επιλεγμένους στόχους πολιτικής, τις αντίστοιχες προτεραιότητες, τους ειδικούς στόχους και τις μορφές στήριξης στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και/ή στην προαγωγή της ισότητας των φύλων; • Περιλαμβάνονται αναφορές για την αιτιολόγηση της επιλογής σε εθνικές πολιτικές, στρατηγικές και/ή κανονισμούς για την ισότητα των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, φροντίστε ώστε το σχέδιο να αναθεωρηθεί προκειμένου να συμπεριληφθούν τέτοιες αναφορές. Εάν είναι αναγκαίο, αξιοποιήστε την εμπειρογνωσία ιδρυμάτων για την ισότητα των φύλων, ΜΚΟ ή εμπειρογνομώνων σε θέματα φύλου.
<p>3) ορίζει ειδικούς στόχους για κάθε προτεραιότητα, εκτός της τεχνικής βοήθειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Θα λαμβάνουν υπόψη οι δράσεις ενδεχόμενες διαφορές στην κατάσταση γυναικών και ανδρών, και θα συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία συμβάλλοντας, επομένως, στον γενικό στόχο της ΕΕ περί ισότητας των φύλων και στους εθνικούς ειδικούς ανά χώρα στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, αναθεωρήστε τις δράσεις ώστε να είστε βέβαιοι ότι συμμορφώνονται προς την οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων.

⁽⁵⁸⁾ Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης

⁽⁵⁹⁾ Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας

⁽⁶⁰⁾ Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων

<p>Στον ΚΚΔ διευκρινίζεται ότι το περιεχόμενο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (επισημαίνεται ότι τα βήματα 5, 6 και 7 δεν περιλαμβάνονται, καθώς παραπέμπουν σε παραρτήματα και/ή άλλα άρθρα του ΚΚΔ):</p>	<p>Κατάλογος σημείων ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων</p>
<p>4) καθορίζει, για κάθε ειδικό στόχο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τα σχετικά είδη δράσεων, καθώς και κατάλογο των σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας, και την αναμενόμενη συμβολή τους στους εν λόγω ειδικούς στόχους και στις μακροπεριφερειακές στρατηγικές και τις στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, ανάλογα με την περίπτωση; - δείκτες εκρών και δείκτες αποτελεσμάτων με τα αντίστοιχα ορόσημα και στόχους; - τις βασικές ομάδες-στόχους; - τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των ολοκληρωμένων εδαφικών επενδύσεων, της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων ή άλλων εδαφικών εργαλείων· - τις διαπεριφερειακές και διακρατικές δράσεις με δικαιούχους εγκατεστημένους σε τουλάχιστον ένα άλλο κράτος μέλος· - την προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων· - τα είδη παρέμβασης και ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων ανά είδος παρέμβασης ή τομέα στήριξης 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναλύονται οι δείκτες ανά φύλο; Αναλύονται οι δείκτες βάσει άλλων κοινωνικο-δημογραφικών παραγόντων, όπως ηλικία, τόπος, φυλή ή εθνοτική καταγωγή, αναπηρία, εκπαίδευση κ.λπ.; - Εάν όχι, αναλύστε όλους τους δείκτες ανά φύλο, στις περιπτώσεις που αυτό έχει σημασία και είναι εφικτό. Συμπεριλάβετε περαιτέρω ανάλυση εφόσον απαιτείται. • Προσδιορίζεται η κύρια ομάδα-στόχος ως γυναίκες και/ή άνδρες; Λαμβάνονται υπόψη άλλοι κοινωνικο-δημογραφικοί παράγοντες για την ομάδα-στόχο; - Εάν όχι, προσδιορίστε ομάδες-στόχους τουλάχιστον ανά γυναίκες και άνδρες –και, όπου είναι εφικτό και έχει σημασία, διενεργήστε περαιτέρω ανάλυση. • Υπάρχουν ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη λαμβανομένης υπόψη της ενδεχόμενης ευάλωτης θέσης τους όσον αφορά τον αποκλεισμό και/ή την περιθωριοποίηση από την άποψη του φύλου; - Εάν όχι, φροντίστε να συμπεριλάβετε το στοιχείο αυτό βάσει σχετικής ανάλυσης και/ή εμπειρογνωσίας από ιδρύματα για την ισότητα των φύλων, ΜΚΟ ή εμπειρογνώμονες σε θέματα φύλου. • Έχουν σχεδιαστεί τα εργαλεία τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων με τρόπο που συνεκτιμά το φύλο; - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο αναθεώρησης του σχεδίου προκειμένου να ενσωματώσετε την ισότητα των φύλων στα εργαλεία τοπικής ανάπτυξης, για παράδειγμα κατασκευάζοντας τα εργαλεία βάσει των αναγκών γυναικών και ανδρών ή διασφαλίζοντας την ισότητα των φύλων στη συμμετοχή και στην υλοποίηση. • Θα καταστήσει εφικτή η προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων τη σαφή παρακολούθηση των δεικτών που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων; - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο επεξεργασίας εργαλείου παρακολούθησης για τη βελτίωση της παρακολούθησης της ισότητας των φύλων. • Καλύπτουν τα προτεινόμενα χρηματοδοτικά μέσα τις ανάγκες των ομάδων-στόχων, και επίσης χωριστά για κάθε φύλο; - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο αναθεώρησης αυτών των χρηματοδοτικών μέσων ώστε να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων. • Μπορείτε να συνδέσετε σαφώς την ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων με τις ομάδες-στόχους γυναικών και ανδρών; - Εάν όχι, καταλείψτε τις ομάδες-στόχους ανά γυναίκες και άνδρες (και με βάση άλλους διαχωρισμούς, κατά περίπτωση). Συνδέστε την κατανομή αυτή με την κατανομή των προγραμματισμένων πόρων.
<p>5) καθορίζει την προβλεπόμενη χρήση της τεχνικής βοήθειας σύμφωνα με τα άρθρα 30 έως 32 και τα σχετικά είδη παρέμβασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναφέρεται η ισότητα (των φύλων) στην προβλεπόμενη χρήση της τεχνικής βοήθειας; Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς η τεχνική βοήθεια μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός συνόλου πολύ πρακτικών γνώσεων σχετικά με την ισότητα των φύλων στα ταμεία. - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να εκμεταλλευτείτε τους πόρους τεχνικής βοήθειας για να δημιουργήσετε ένα σύνολο γνώσεων σχετικά με την ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή. Αυτό μπορεί να γίνει, για παράδειγμα, μέσω της κινητοποίησης πόρων τεχνικής βοήθειας για ειδικές μελέτες, εμπειρογνωσίας σχετικής με την ισότητα των φύλων, πιλοτικής εργασίας σχετικά με αξιολογήσεις και εργαλεία για την ισότητα των φύλων, ή μέσω της χρήσης κεφαλαίων για τη σύσταση δομών στήριξης για την ισότητα των φύλων.

<p>Στον ΚΚΔ διευκρινίζεται ότι το περιεχόμενο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (επισημαίνεται ότι τα βήματα 5, 6 και 7 δεν περιλαμβάνονται, καθώς παραπέμπουν σε παραρτήματα και/ή άλλα άρθρα του ΚΚΔ):</p>	<p>Κατάλογος σημείων ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων</p>
<p>6) ορίζει σχέδιο χρηματοδότησης που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - πίνακα στον οποίο καθορίζεται το συνολικό χρηματοδοτικό κονδύλιο για κάθε Ταμείο και για κάθε κατηγορία περιφέρειας για ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού και ανά έτος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ποσών που μεταφέρονται σύμφωνα με το άρθρο 21· - πίνακα στον οποίο καθορίζεται, αφενός, το συνολικό χρηματοδοτικό κονδύλιο για κάθε προτεραιότητα ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας και, αφετέρου, η εθνική συνεισφορά καθώς και κατά πόσον αυτή συνίσταται σε δημόσιες και ιδιωτικές συνεισφορές - για τα προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΤΘΑ, πίνακα στον οποίο καθορίζεται για κάθε είδος τομέων στήριξης το ποσό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου της στήριξης από το Ταμείο και την εθνική συνεισφορά· - για τα προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ και το ΜΔΣΘ, πίνακα στον οποίο καθορίζονται ανά ειδικό στόχο το συνολικό χρηματοδοτικό κονδύλιο ανά είδος δράσης, η εθνική συνεισφορά και κατά πόσον αυτή συνίσταται σε δημόσιες και ιδιωτικές συνεισφορές 	<ul style="list-style-type: none"> • Αντικατοπτρίζει το σχέδιο χρηματοδότησης τα πορίσματα της ανάλυσης των επιπτώσεων στο φύλο; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο αναθεώρησης του σχεδίου χρηματοδότησης ώστε να συμπεριλάβετε τα πορίσματα αυτά. • Έλαβε το σχέδιο χρηματοδότησης υπόψη: <ul style="list-style-type: none"> - τις προσδιορισθείσες ομάδες-στόχους γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία; - τον αντίκτυπό του στη ζωή γυναικών και ανδρών; - τη χρήση του χρόνου γυναικών και ανδρών, όσον αφορά την άμισθη και την εθελοντική εργασία τους; - την ιδιωτική οικονομική σφαίρα όσον αφορά αμοιβές και/ή δαπάνες; - άλλους δημόσιους προϋπολογισμούς, όπως των μεταφορών; <p>Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο αναθεώρησης του σχεδίου χρηματοδότησης ώστε να συμπεριλάβετε τα στοιχεία αυτά.</p>
<p>7) ορίζει τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη συμμετοχή των σχετικών εταίρων που αναφέρονται στο άρθρο 6 στην κατάρτιση του προγράμματος και τον ρόλο των εν λόγω εταίρων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κατά το άρθρο 6, «[η] εταιρική σχέση περιλαμβάνει τουλάχιστον τους ακόλουθους εταίρους: [...] σχετικούς φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων». Περιλαμβάνονται, περιγραφόμενοι σαφώς, οι εταίροι και οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για την ισότητα των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, χαρτογραφήστε τους σχετικούς εταίρους που ασχολούνται με την ισότητα των φύλων και εξετάστε την ένταξη και την πλήρη συμμετοχή τους. - Εξετάστε το ενδεχόμενο κινητοποίησης πόρων για την ανάπτυξη ικανοτήτων των εταίρων αυτών σε σχέση με τα Ταμεία και τις συναφείς διαδικασίες. Αυτό είναι σημαντικό καθώς οι εν λόγω εταίροι μπορούν να παράσχουν ισχυρή εμπειρογνώση σε θέματα ισότητας των φύλων, αλλά ενδέχεται να μη διαθέτουν επαρκή εμπειρογνώση όσον αφορά τα Ταμεία της ΕΕ.
<p>8) για κάθε αναγκαίο πρόσφορο όρο, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11, το παράρτημα ΙΙΙ και το παράρτημα ΙV, περιέχει εκτίμηση του κατά πόσον αυτός πληρούται κατά την ημερομηνία υποβολής του προγράμματος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογήθηκε ο τρόπος με τον οποίο εκπληρώθηκαν οι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι οι οποίοι σχετίζονται με την ισότητα των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, διενεργήστε τέτοια αξιολόγηση και ενσωματώστε την.
<p>9) ορίζει την προβλεπόμενη προσέγγιση για ζητήματα επικοινωνίας και προβολής του προγράμματος καθορίζοντας τους σχετικούς στόχους, το κοινό-στόχο, τους διαύλους επικοινωνίας, την παρουσία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τον προγραμματισμένο προϋπολογισμό και τους σχετικούς δείκτες για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης και</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Περιλαμβάνει η προσέγγιση της επικοινωνίας και της προβολής στρατηγική σχετικά με τον τρόπο προώθησης της ισότητας των φύλων και διασφάλισης επικοινωνίας η οποία συνεκτιμά το φύλο; Επισημαίνει με σαφήνεια ότι η ισότητα των φύλων είναι οριζόντια αρχή; Καθιστά σαφές ότι οι αιτούντες, και οι απαιτήσεις παρακολούθησης προγράμματος, πρέπει να αποδεικνύουν την ύπαρξη στόχων και αποτελεσμάτων σχετικών με την ισότητα των φύλων; <ul style="list-style-type: none"> - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο να αναθεωρήσετε την προσέγγιση ώστε να αποσαφηνίσετε τους συνδέσμους μεταξύ της ισότητας των φύλων, ως οριζόντιας αρχής, και της επικοινωνιακής στρατηγικής.

<p>Στον ΚΚΔ διευκρινίζεται ότι το περιεχόμενο κάθε επιχειρησιακού προγράμματος πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (επισημαίνεται ότι τα βήματα 5, 6 και 7 δεν περιλαμβάνονται, καθώς παραπέμπουν σε παραρτήματα και/ή άλλα άρθρα του ΚΚΔ):</p>	<p>Κατάλογος σημείων ελέγχου με ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων</p>
<p>10) προσδιορίζει τη διαχειριστική αρχή, την ελεγκτική αρχή και τον φορέα στον οποίο θα καταβληθούν οι πληρωμές από την Επιτροπή.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το φύλο και την επικοινωνία, μπορείτε να συμβουλευτείτε την αντίστοιχη εργαλειοθήκη του EIGE ή τη σύνοψη σχετικά με την επικοινωνία που προάγει την ισότητα των φύλων της Σουηδικής γραμματείας για την έρευνα σε ζητήματα φύλου. <ul style="list-style-type: none"> - Κατανοεί το προσωπικό της διαχειριστικής αρχής, και κάθε άλλου φορέα που εμπλέκεται στη διαχείριση των Ταμείων της ΕΕ, την οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων; Τι είδους ενημέρωση και καθοδήγηση παρέχεται εσωτερικά και στους εταίρους; - Εάν όχι, εξετάστε το ενδεχόμενο δραστηριοτήτων ανάπτυξης ικανοτήτων και δομών στήριξης σχετικών με την ισότητα των φύλων μέσω της κινητοποίησης πόρων τεχνικής βοήθειας.

Παραδείγματα ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων ως οριζόντιας αρχής στους στόχους πολιτικής και στους ειδικούς στόχους

Υποθετική περιπτωσιολογική μελέτη: αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίζονται όσον αφορά την ισότητα των φύλων σε επιχειρησιακό πρόγραμμα

Στη νότια Ευρώπη, από ανάλυση πλαισίου πλασματικής χώρας προσδιορίστηκε η δυνατότητα αύξησης της παρουσίας των γυναικών σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Όταν οι διαχειριστικές αρχές του κράτους κατάρτισαν τη συμφωνία εταιρικής σχέσης, έθεσαν τον στόχο πολιτικής 1, «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού», στις προτεραιότητές τους. Επέλεξαν τον ειδικό στόχο «ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ», με εκροή «ΜΜΕ που υποστηρίζονται για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση της ανάπτυξης τόσο για γυναίκες όσο και για άνδρες». Στο πλαίσιο της εκροής αυτής, οι διαχειριστικές αρχές παρείχαν περαιτέρω πληροφορίες, παραπέμποντας στην ανάλυση πλαισίου και στον στόχο της ενίσχυσης του ρόλου των γυναικών στις ΜΜΕ, τόσο ως επιχειρηματιών όσο και ως υπαλλήλων. Ως εκ τούτου, κατά την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην αύξηση του ποσοστού των γυναικών στις ΜΜΕ, ιδίως στις νεοφυείς επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, διατέθηκε ειδικός προϋπολογισμός για τον σκοπό αυτόν.

Δεδομένου ότι στην πλασματική χώρα οι γυναίκες υποεκπροσωπούσαν στις νεοφυείς επιχειρήσεις και ως ιδιοκτήτες ΜΜΕ, τα προγράμματα που αφορούσαν τις ΜΜΕ και τις κοινωνικές επιχειρήσεις ήταν ελλιπή: δεν αντιμετώπιζαν επαρκώς τα σχετικά ζητήματα ώστε να αυξήσουν ουσιαστικά τη συμμετοχή των γυναικών στις ΜΜΕ. Απαιτούνταν υπηρεσίες που να απευθύνονται ειδικά στις γυναίκες, όπως πρόσβαση σε πίστωση, κατάρτιση και συμβουλευτική όσον αφορά τη διαχείριση επιχειρήσεων, παράλληλα με υπηρεσίες φροντίδας και καινοτόμες υπηρεσίες τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) για τη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής τόσο για τις γυναίκες, όσο και για τους άνδρες, όπως παρεμβάσεις υποστηριζόμενες από ΤΠΕ για την παροχή φροντίδας σε ηλικιωμένους και άλλες μορφές κοινωνικής μέριμνας. Η ανάπτυξη ΜΜΕ θα μπορούσε να διατέμνει δράσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ για την αντιμετώπιση του πολύπλοκου ζητήματος του συνδυασμού αμειβόμενης εργασίας με μη αμειβόμενη παροχή φροντίδας, αυξάνοντας παράλληλα τη συμμετοχή των γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης και την πρόσβαση σε αμειβόμενη εργασία. Για παράδειγμα, παρασχέθηκε κατάρτιση στους τομείς και στα επαγγέλματα όπου διαπιστώθηκε ότι δραστηριοποιούνται κυρίως οι γυναίκες και πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις για την ταυτόχρονη αντιμετώπιση της υποεκπροσώπησης των ανδρών στην παροχή φροντίδας –αμειβόμενη και μη. Ταυτόχρονα, αναπτύχθηκαν ειδικές δραστηριότητες για την υποβοήθηση των γυναικών επιχειρηματιών στην κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων, στην πρόσβαση σε πίστωση και στη σύσταση ιδιόκτητων επιχειρήσεων. Οι πρωτοβουλίες αυτές αναπτύχθηκαν τόσο σε τομείς στους οποίους υπερτερούν παραδοσιακά οι γυναίκες, όσο και σε τομείς στους οποίους υπερτερούν παραδοσιακά οι άνδρες.

Πραγματοποιούνταν τακτική παρακολούθηση ανά φύλο για την αξιολόγηση της παρασχεθείσας στήριξης, των αναγκών των δικαιούχων, της προόδου των νεοφυών επιχειρήσεων, της πρόσβασης σε πίστωση, του μεγέθους των επιχειρήσεων και δεικτών σχετικών με την επιτυχία και την επιβίωση. Η παρακολούθηση αυτή συνέβαλε στην απάλειψη των μεροληψιών λόγω φύλου κατά την υλοποίηση του προγράμματος. Για παράδειγμα, διαπιστώθηκε ότι η μέση (εγγυημένη) πίστωση που χορηγούνταν στους άνδρες ήταν υψηλότερη από τη διαθέσιμη για τις γυναίκες, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που πτώχευσαν μετά την παρέλευση ενός έτους ήταν υψηλότερο σε αυτές που ανήκαν σε άνδρες από ό,τι στις νεοφυείς

επιχειρήσεις που ανήκαν σε γυναίκες. Η εφαρμογή βελτιωμένης διαδικασίας επιλογής, με καλύτερη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου, συνέβαλε στην προώθηση των στόχων του προγράμματος σε ό,τι αφορά την αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων που ανήκουν σε γυναίκες. Επιπλέον, η αύξηση της διαθεσιμότητας υπηρεσιών φροντίδας αύξησε τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών κατόπιν διοργάνωσης ειδικών εκδηλώσεων κατάρτισης. Αυτό συνέβη επειδή αυξήθηκε ο διαθέσιμος χρόνος των γυναικών, με αποτέλεσμα να γίνουν ελκυστικότερες ως υπάλληλοι, καθώς ήταν ικανές για πλήρη απασχόληση.

Γερμανία: Η Κάτω Σαξονία συνεκτιμά την πραγματικότητα που βιώνουν γυναίκες και άνδρες

Το γερμανικό ομόσπονδο κράτος της Κάτω Σαξονίας (Niedersachsen) ανέπτυξε κοινή πλατφόρμα παρακολούθησης της προόδου σε σχέση με τις οριζόντιες αρχές, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων, σε όλα τα Ταμεία της ΕΕ. Συνολικός στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι ο συντονισμός και η καθοδήγηση των δραστηριοτήτων των προγραμμάτων των Ταμείων της ΕΕ ώστε να μειώσουν τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών. Προωθούνται οι τακτικές, εντατικές ανταλλαγές μεταξύ των Ταμείων, όπως το ΕΓΤΑΑ και το πολυταμειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα ΕΤΠΑ/ΕΚΤ, και της κεντρικής συντονιστικής αρχής. Παρέχεται ενεργή υποστήριξη σε μέτρα και στη διαχείριση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και αιτήσεων για την προαγωγή της ισότητας των φύλων.

© StunningArt/Shutterstock.com

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής, οι διαχειριστικές αρχές του πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος ΕΤΠΑ/ΕΚΤ και του ΕΓΤΑΑ, καθώς και τα μέλη των αντίστοιχων συντονιστικών ομάδων, υλοποίησαν πιλοτικό έργο στην Κάτω Σαξονία. Το έργο συντόνισε ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά τις οριζόντιες αρχές, και ειδικότερα την ισότητα των φύλων. Περιλάμβανε δράσεις για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στο πλαίσιο της επικοινωνίας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συλλογή και την αναφορά στην επιτροπή παρακολούθησης δεδομένων σχετικών με την πραγματικότητα που βιώνουν γυναίκες και άνδρες. Οι δραστηριότητες κεντρικού συντονισμού μεταξύ του ΕΓΤΑΑ και του πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος ΕΤΠΑ/ΕΚΤ περιλάμβαναν συνεχείς συζητήσεις για τα πορίσματα αξιολογήσεων σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες. Σημαντική εκροή αυτών των δραστηριοτήτων συντονισμού ήταν η επισήμανση των επιπτώσεων που μπορεί να έχουν οι εκταμιεύσεις χρηματοδότησης στην προαγωγή της ισότητας των φύλων, με έμφαση στην ανάγκη να αποφεύγεται η έγκριση χρηματοδότησης που θα μπορούσε δυνητικά να δημιουργήσει αρνητικά διαρθρωτικά μειονεκτήματα για τις γυναίκες ή να διατηρήσει τέτοια διαρθρωτικά μειονεκτήματα. Οι δραστηριότητες συντονισμού λήφθηκαν επίσης υπόψη στον προγραμματισμό των Ταμείων για την περίοδο μετά το 2020.

Στο πλαίσιο του πολυταμειακού επιχειρησιακού προγράμματος ΕΤΠΑ/ΕΚΤ, η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου προβλέπεται διεξοδικά σε όλες τις φάσεις του –από τον προγραμματισμό έως τον συντονισμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση. Δημοσιεύονται οδηγοί για την προώθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, παράλληλα με τις αρχές των ίσων ευκαιριών. Με αυτό έχει προωθηθεί περαιτέρω η ισότητα των φύλων κατά την υλοποίηση

έργων. Διατίθεται επίσης χρηματοδότηση για την ειδική στόχευση γυναικών και ανδρών, και περίπου το 50 % της συνολικής χρηματοδότησης αφορά τις γυναίκες. Χρησιμοποιούνται παντού δείκτες που λαμβάνουν υπόψη το φύλο και συλλέγονται και παρακολουθούνται δεδομένα. Ως εκ τούτου, υπάρχει ένα ευρύ φάσμα μέτρων για την προαγωγή της ισότητας των φύλων σε όλους τους επιμέρους άξονες προτεραιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος, με ιδιαίτερη έμφαση σε σχετικούς άξονες προτεραιότητας (κυρίως άξονες προτεραιότητας 6 και 8). Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται επίσης η συμπερίληψη των οριζόντιων αρχών στις αξιολογήσεις του προγράμματος.

Εργαλείο 4: Συντονισμός και συμπληρωματικότητα μεταξύ των Ταμείων της ΕΕ για την προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής

Εισαγωγή στο εργαλείο

Το εργαλείο αυτό παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να εξετάσουν τους τρόπους με τους οποίους διαφορετικά Ταμεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν με συμπληρωματικό τρόπο για την προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Στόχος του είναι η προώθηση μέτρων για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και του ΕΤΠΑ / του Ταμείου Συνοχής (ως πολλαπλώς χρηματοδοτούμενων πρωτοβουλιών που συνδυάζουν τις δυνατότητες και των δύο Ταμείων). Η προώθηση μέτρων για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο πλαίσιο των δύο αυτών Ταμείων συνάδει με τη νέα οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής⁽⁶¹⁾ και την ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Μια πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για εργαζόμενους γονείς και φροντιστές»⁽⁶²⁾, στις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνει σαφώς τη χρηματοδότηση από τα Ταμεία της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) για την προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής⁽⁶³⁾. Το εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε επίπεδο κρατών μελών από εθνικές και υποεθνικές διαχειριστικές αρχές οι οποίες συμμετέχουν στον προγραμματισμό και στις επενδύσεις των Ταμείων της ΕΕ. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την κατάρτιση συμφωνιών εταιρικής σχέσης και επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς καθορίζει τη συνδυασμένη χρήση κονδυλίων σε επίπεδο συμφωνίας εταιρικής σχέσης και προσδιορίζει τον συνδυασμό αυτό σε επίπεδο επιχειρηματικού

προγράμματος.

Το εργαλείο βασίζεται στο άρθρο 8 στοιχείο β) σημείο ii) του ΚΚΔ που αναφέρεται σε «συντονισμό, οριοθέτηση και συμπληρωματικότητα μεταξύ των Ταμείων», με σκοπό τον συνδυασμό της χρήσης του ΕΤΠΑ (και του Ταμείου Συνοχής) και του ΕΚΤ+. Στο άρθρο 20 του ΚΚΔ επισημαίνεται ότι τα τρία αυτά Ταμεία μπορούν «να παρέχουν από κοινού στήριξη για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»». Το εργαλείο βασίζεται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 5 του ΚΚΔ, στην οποία αναφέρεται ότι «[τ]α κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να στοχεύουν στην εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου» στα Ταμεία της ΕΕ. Στο Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων 2011-2020 περιγράφονται τρόποι αντιμετώπισης από τα Ταμεία της ΕΕ των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες. Τη χρήση των Ταμείων της ΕΕ για την προαγωγή της ισότητας των φύλων υποστηρίζουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών μετά το 2015 και η στρατηγική δέσμευση για την ισότητα των φύλων 2016-2019. Στις δύο τελευταίες πράξεις απευθύνεται έκκληση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να στηρίξει τη χρήση των Ταμείων της ΕΕ από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που συνεκτιμούν το φύλο.

⁽⁶¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2019.188.01.0079.01.ENG

⁽⁶²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους εργαζόμενους γονείς και φροντιστές*. COM(2017) 252 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2017:252:FIN>

⁽⁶³⁾ Milotay, N. (2019). *Briefing — EU Legislation in Progress: A new directive on work-life balance*. Βρυξέλλες: Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS). Διατίθεται στη διεύθυνση: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614708/EPRS_BRI\(2018\)614708_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614708/EPRS_BRI(2018)614708_EN.pdf)

Το εργαλείο επικεντρώνεται επίσης στη νέα οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και την ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Μια πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για εργαζόμενους γονείς και φροντιστές», στις οποίες περιλαμβάνεται έκκληση για λήψη νομοθετικών και μη νομοθετικών μέτρων με σκοπό την αντιμετώπιση της υποεκπροσώπησης των γυναικών στην αγορά εργασίας και της υπερεκπροσώπησης τους στην άμισθη παροχή φροντίδας. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή «θα εξασφαλίζει, από κοινού με τα κράτη μέλη, ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και άλλα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία στηρίζουν επαρκώς τα μέτρα για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής» (64).

Βήματα για τη βελτίωση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των ταμείων

Το εργαλείο αυτό περιλαμβάνει τέσσερα κύρια βήματα:

- Βήμα 1: ευθυγράμμιση με τους στρατηγικούς στόχους για την ισότητα των φύλων (π.χ., ευθυγράμμιση στόχων σε επίπεδο ΕΕ συμπεριλαμβανομένης της νέας οδηγίας για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής με τις εθνικές πολιτικές και/ή τα σχέδια για την ισότητα των φύλων).

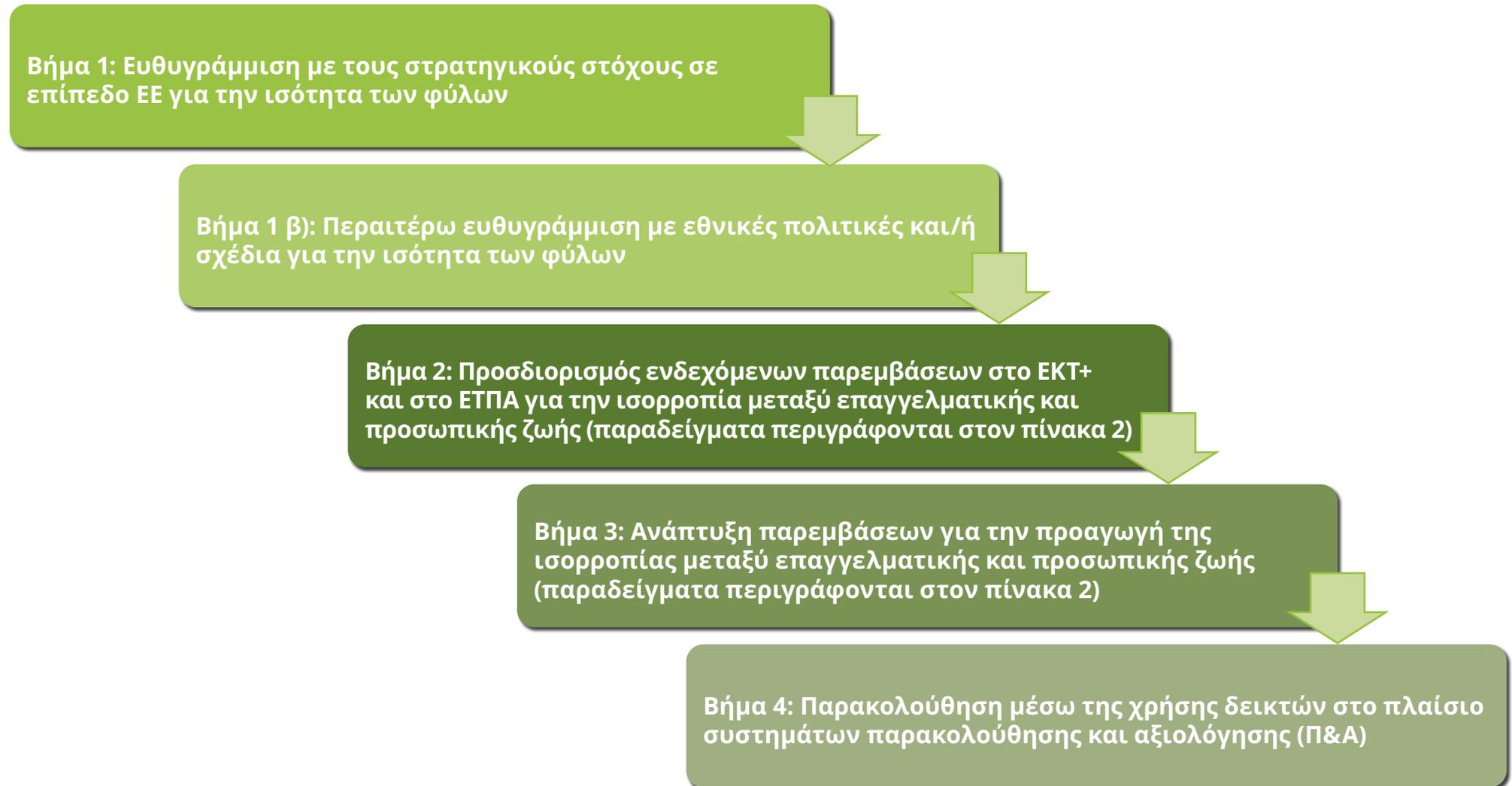
- Βήμα 2: προσδιορισμός ενδεχόμενων παρεμβάσεων στο ΕΚΤ+ και στο ΕΤΠΑ που μπορούν να προαγάγουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.
- Βήμα 3: ανάπτυξη παρεμβάσεων για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.
- Βήμα 4: παρακολούθηση με τη χρήση δεικτών στο πλαίσιο συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης (Π&Α). Οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να είναι ποιοτικοί, ποσοτικοί και οικονομικοί (οι τελευταίοι είναι καίριας σημασίας για την παρακολούθηση της χρηματοδότησης που συμβάλλει στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής).

Τα βήματα αυτά αποτελούν την αφετηρία για την κατάρτιση συμφωνιών εταιρικής σχέσης και επιχειρησιακών προγραμμάτων που αντικατοπτρίζουν:

- τους γενικούς στόχους πολιτικής της ΕΕ όσον αφορά τα ίσα δικαιώματα και τις ίσες ευκαιρίες γυναικών και ανδρών στην απασχόληση εντός της αγοράς εργασίας
- συνδεδεμένες διαταμειακές δραστηριότητες
- εύρωστα πλαίσια παρακολούθησης και αξιολόγησης για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής με συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου.

(64) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους εργαζόμενους γονείς και φροντιστές. COM(2017) 252 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2017:252:FIN>

Σχήμα 3. Βήματα για τη βελτίωση του συντονισμού και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των ταμείων

Βήμα 1: Ευθυγράμμιση με τους στρατηγικούς στόχους για την ισότητα των φύλων

Το πρώτο βήμα είναι να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με τους στόχους της ΕΕ για την ισότητα των φύλων. Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι στόχοι της στρατηγικής δέσμευσης για την ισότητα των φύλων 2016-2019, οι οποίοι με τη σειρά τους ευθυγραμμίζονται με τον **ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**:

- παροχή καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για τους γονείς και τα άτομα με ευθύνες παροχής φροντίδας
- διασφάλιση ευρέος πλαισίου πολιτικής για τη στήριξη της συμμετοχής των γονέων στην αγορά εργασίας, καθώς και την πιο ισότιμη χρήση αδειών και ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας, με εξέταση μεταξύ άλλων του ενδεχομένου συγκριτικής αξιολόγησης
- χρήση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ με στοχευμένο τρόπο για τη στήριξη των κρατών μελών και την αύξηση της ευαισθητοποίησης
- παρακολούθηση και στήριξη των κρατών μελών για την επίτευξη των **στόχων της Βαρκελώνης για την παιδική φροντίδα**, για να καταστούν οι στόχοι αυτοί πιο φιλόδοξοι και να εξεταστεί μια πιο σφαιρική προσέγγιση, π.χ. κάλυψη της φροντίδας άλλων εξαρτώμενων προσώπων, δυνατότητα πρόσβασης και συντονισμένες προσπάθειες για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας
- παρακολούθηση των εθνικών μέτρων μεταρρύθμισης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.

Αφού εξασφαλίσετε την ευθυγράμμιση με τους στόχους αυτούς, φροντίστε για την ευθυγράμμιση με τους εθνικούς στόχους για την ισότητα των φύλων. Οι στόχοι αυτοί περιλαμβάνονται συνήθως στην εθνική πολιτική της χώρας για την ισότητα των φύλων.

Βήματα 2 και 3: Προσδιορισμός και ανάπτυξη ενδεχόμενων παρεμβάσεων για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής

Στον πίνακα 2 κατηγοριοποιούνται προτεινόμενες παρεμβάσεις σύμφωνα με στόχους που προβλέπονται στους προτεινόμενους κανονισμούς των Ταμείων. Παρατίθεται επιπλέον ένα σύνολο προτεινόμενων δράσεων οι οποίες δεν αναφέρονται ρητώς σε νομοθετικές πράξεις. Αυτές θα στηρίξουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής μέσω της βελτίωσης της ποιότητας της παροχής φροντίδας και της δυνατότητας πρόσβασης σε αυτή· της υποστήριξης της ενεργού γήρανσης· της ενίσχυσης της επικοινωνίας σε σχέση με την ολοκληρωμένη υγειονομική περίθαλψη· της προαγωγής της ολοκλήρωσης των διαμοιρασμένων υπηρεσιών· και της προώθησης της ολοκλήρωσης της απασχολησιμότητας, της στήριξης των μεταναστών και της διεύρυνσης του εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας βελτιώνοντας την ποιότητα της απασχόλησης που σχετίζεται με τη φροντίδα. Οι δράσεις αυτές παρέχονται ως μορφή καθοδήγησης ειδικά για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+, και θα σας βοηθήσουν να σκεφτείτε ενδεχόμενες παρεμβάσεις και συνιστώσες του σχεδιασμού έργων.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον στόχο πολιτικής 4

Για παράδειγμα, ο στόχος πολιτικής 4 του ΚΚΔ («Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων») περιλαμβάνει εκτενή κατάλογο ενδεχόμενων δράσεων. Η εξέταση της διάστασης του φύλου στους δυνητικούς αυτούς τομείς παρέχει τη δυνατότητα λεπτομερούς και δημιουργικής χρήσης των Ταμείων της ΕΕ για την αντιμετώπιση πολύπλοκων, αλληλένδετων προκλήσεων όσον αφορά τις ανισότητες μεταξύ των φύλων και την ανάπτυξη πιο ολιστικών λύσεων.

Πίνακας 2. Μη νομοθετικές δράσεις που μπορούν να στηρίξουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής

Βήμα 2 Προσδιορισμός ενδεχόμενων παρεμβάσεων από τον κανονισμό για την περίοδο μετά το 2020	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΤΠΑ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΚΤ+ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)
<p>Στόχος πολιτικής 1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού (κύριος στόχος πολιτικής για το ΕΤΠΑ· πρόσθετος στόχος πολιτικής για το ΕΚΤ+)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι) • Ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων και διεθνοποίηση ΜΜΕ • Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα • Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού) • Υποστήριξη θερμοκοιτίδας για τεχνοβλαστούς, παράγωγες επιχειρήσεις (spin-outs) και νεοφυείς επιχειρήσεις • Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) καινοτομίας και δικτύων επιχειρήσεων προς όφελος κατεχοχών των ΜΜΕ • Διαδικασίες καινοτομίας στις ΜΜΕ (διαδικασία καινοτομίας, οργανωτική καινοτομία, καινοτομία μάρκετινγκ, συνδημιουργία και καινοτομία με βάση τις ανάγκες των χρηστών και τη ζήτηση) • Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων που εστιάζουν τη δραστηριότητά τους στην κυκλική οικονομία 	<p>Κατασκευή εγκαταστάσεων παιδικής και διαγενεακής φροντίδας στο πλαίσιο επιχειρήσεων, βιομηχανικών πάρκων και κέντρων εκκόλαψης επιχειρήσεων</p> <p>Ανάπτυξη υπηρεσιών παιδικής φροντίδας και κοινωνικής μέριμνας σε ΜΜΕ</p> <p>Διευκόλυνση της καινοτομίας στο πλαίσιο συνεργατικών σχηματισμών ΜΜΕ σχετικά με υπηρεσίες και εγκαταστάσεις διαμοιρασμένης φροντίδας</p> <p>Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κυρίως τις ΜΜΕ βάσει ειδικών εκτιμήσεων των αναγκών των ΜΜΕ που ανήκουν σε γυναίκες και αυτών που ανήκουν σε άνδρες και των αναγκών των γυναικών και ανδρών υπαλλήλων</p>	<p>Ανάπτυξη δραστηριοτήτων κατάρτισης σε ΜΜΕ για την προώθηση αλλαγών στους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων, των γυναικών ως παρόχων φροντίδας και των ανδρών ως κύριων εισοδηματιών της οικογένειας</p>
<p>Στόχος πολιτικής 2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων (κύριος στόχος πολιτικής για το ΕΤΠΑ· πρόσθετος στόχος πολιτικής για το ΕΚΤ+)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση οικιακών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής και ανακύκλωσης • Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές 	<p>Επανεξέταση της τοποθεσίας των κέντρων ανακύκλωσης με βάση τις ανάγκες γυναικών και ανδρών (δεδομένου ότι οι γυναίκες αφιερώνουν κατά μέσο όρο περισσότερο χρόνο στη διαχείριση οικιακών αποβλήτων, η παροχή εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων επηρεάζει τη χρήση του χρόνου των γυναικών). Η συνεκτίμηση του παράγοντα αυτού κατά την ανάπτυξη δραστηριοτήτων διαχείρισης οικιακών αποβλήτων μπορεί να εξοικονομήσει χρόνο για τις γυναίκες, παρέχοντας σε αυτές τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε άλλες δραστηριότητες και να βελτιώσουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.</p> <p>Σχεδιασμός υποδομών για καθαρές αστικές μεταφορές βάσει εκτίμησης των αναγκών κινητικότητας γυναικών και ανδρών</p>	

Βήμα 2 Προσδιορισμός ενδεχόμενων παρεμβάσεων από τον κανονισμό για την περίοδο μετά το 2020	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΤΠΑ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΚΤ+ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)
<p>Στόχος πολιτικής 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ (στόχος πολιτικής ο οποίος αφορά το ΕΤΠΑ)</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποδομές ποδηλασίας Ψηφιοποίηση των αστικών μεταφορών Πολυτροπικές μεταφορές (Διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών — ΔΕΔ-Μ) Πολυτροπικές μεταφορές (αγροτικές / μη αστικές) Ψηφιοποίηση των μεταφορών μέσω άλλων τρόπων μεταφοράς 	<p>Διασφάλιση ότι στον σχεδιασμό και στην παροχή υπηρεσιών μεταφοράς εφαρμόζεται αποδεδειγμένα ανάλυση της χρήσης χρόνου για κάθε φύλο και λαμβάνονται υπόψη δραστηριότητες μετακίνησης και μεταφοράς που σχετίζονται με πολλαπλή φροντίδα</p>	
<p>Στόχος πολιτικής 4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (κύριος στόχος πολιτικής για το ΕΚΤ+· πρόσθετος στόχος πολιτικής για το ΕΤΠΑ)</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση Υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων Υποδομές στον τομέα της στέγασης των μεταναστών, των προσφύγων και των ατόμων που ζητούν ή βρίσκονται υπό διεθνή προστασία Υποδομές στον τομέα της στέγασης (εκτός από μετανάστες, πρόσφυγες και άτομα που ζητούν ή βρίσκονται υπό διεθνή προστασία) Υποδομές στον τομέα της υγείας Υγειονομικός εξοπλισμός Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση Ειδική στήριξη για την απασχόληση και την κοινωνικοοικονομική ένταξη των νέων Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων 	<p>Επένδυση στην κατασκευή εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας και κοινωνικής μέριμνας, όπως σε κέντρα τριτοβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης, παράλληλα με τη διεύρυνση του εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας</p> <p>Διασφάλιση διαγενεακής στέγασης, κοινωνικής μέριμνας και παροχής κοινωνικών υπηρεσιών –περιλαμβανομένων υπηρεσιών χαμηλών εκπομπών άνθρακα– για τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης, της συνοχής της κοινότητας και της βιωσιμότητας</p> <p>Σύνδεση των καινοτομιών στην τεχνολογία υγειονομικής περιθάλψης με την επέκταση των ΜΜΕ, ανάλυση χρήσης χρόνου, διευρυμένες εγκαταστάσεις φροντίδας και δράσεις ψηφιακής ένταξης (συνδυασμός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+)</p> <p>Στήριξη της επέκτασης των υποδομών φροντίδας και της διεύρυνσης του εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας μέσω απασχόλησης των νέων και προγραμμάτων απασχολησιμότητας για τους ηλικιωμένους εργαζομένους, σε συνδυασμό με την εστίαση της προσοχής στην κινητικότητα των εργαζομένων (συνδυασμός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+)</p> <p>Επέκταση της επιλεξιμότητας για στήριξη στην εκπαίδευση και φροντίδα ώστε να συμπεριληφθούν οι υποδομές για εγκαταστάσεις φροντίδας (συνδυασμός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+)</p>	<p>Συμπερίληψη της παροχής παιδικής φροντίδας σε επιλέξιμη επέκταση υποδομών σε όλα τα επίπεδα υποχρεωτικής δημόσιας εκπαίδευσης για την αύξηση της διαθεσιμότητας ποιοτικής, οικονομικά προσιτής και προσβάσιμης παιδικής φροντίδας (η επέκταση της παιδικής φροντίδας σε συνδυασμό με εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις μεγιστοποιεί τις επενδύσεις σε υποδομές, μειώνοντας παράλληλα τις εκπομπές και την πίεση χρόνου που σχετίζονται με τις μετακινήσεις)</p> <p>Καινοτομία όσον αφορά την παροχή στέγασης για οικογένειες διαφόρων μεγεθών και νοικοκυριά διαφορετικών συνθέσεων, συμπεριλαμβανομένων βελτιωμένων παροχών για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες</p> <p>Συμπερίληψη της παροχής υπηρεσιών φροντίδας στη στήριξη για κοινωνικές επιχειρήσεις</p> <p>Στήριξη της ανάπτυξης πρακτικών για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για εργοδότες όλων των μεγεθών, σύμφωνα με τον στόχο για «υγιή και κατάλληλα προσαρμοσμένα εργασιακά περιβάλλοντα», συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων πρακτικών ευέλικτης εργασίας και πρωτοβουλιών χρήσης του χρόνου που μειώνουν το άγχος</p>

Βήμα 2 Προσδιορισμός ενδεχόμενων παρεμβάσεων από τον κανονισμό για την περίοδο μετά το 2020	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΤΠΑ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΚΤ+ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)
<ul style="list-style-type: none"> Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες και να εξασφαλίζεται παράλληλα έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια Στήριξη της προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των μεταβάσεων στην αγορά εργασίας Στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού Μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη μείωση των διακρίσεων λόγω φύλου στην αγορά εργασίας Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα και στη φροντίδα εξαρτώμενων προσώπων Μέτρα για υγιείς και κατάλληλα προσαρμοσμένο περιβάλλον εργασίας με αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, όπου περιλαμβάνεται η προώθηση της σωματικής δραστηριότητας Μέτρα για την ενθάρρυνση της ενεργού και υγιούς γήρανσης Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών) Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών) Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών) Στήριξη της εκπαίδευσης ενηλίκων (εξαιρουμένων των υποδομών) Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως η κοινότητα Ρομά, σε εκπαίδευση και απασχόληση, και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους 	<p>Ολοκλήρωση της επέκτασης εγκαταστάσεων και υποδομών φροντίδας με δράσεις για τη στήριξη της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, για δραστήρια και υγιή ζωή και για την αντιμετώπιση του κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού (συνδυασμός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+)</p> <p>Καινοτομία για τη διευκόλυνση της ένταξης κοινοτήτων Ρομά και της πρόσβασής τους σε υπηρεσίες φροντίδας και εκπαίδευσης (συνδυασμός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+)</p> <p>Ανάπτυξη εμπειρογνωσίας σχετικά με το φύλο και τη στέγαση, και σχετικά με το φύλο και τον σχεδιασμό υποδομών, και εφαρμογή της σε έργα</p> <p>Στήριξη καινοτόμων συνεργατικών προγραμμάτων στέγασης σε επίπεδο κοινότητας τα οποία ενσωματώνουν διαγενεακές μορφές στέγασης και μορφές παροχής φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας</p>	<p>Απόδειξη σύνδεσης με το «Θεματολόγιο για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας», με έμφαση στον «εκσυγχρονισμό της αγοράς εργασίας και στην προώθηση της εργασίας μέσω νέων μορφών ευελιξίας και ασφάλειας»⁽⁶⁵⁾</p> <p>Προαγωγή καινοτομιών σε δραστηριότητες απασχόλησης και δεξιοτήτων που σχετίζονται με τη διεύρυνση του εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας, με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής υπηκόων χωρών εκτός ΕΕ στην αγορά εργασίας και του εγχώριου εργατικού δυναμικού</p> <p>Στήριξη της καινοτομίας στον σχεδιασμό, στην ανάπτυξη και στην παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της διαγενεακής φροντίδας, της ψηφιακής υγειονομικής περίθαλψης, της αύξησης του εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας και της επέκτασης των αστικών υποδομών και υποδομών μεταφορών</p> <p>Στήριξη της καινοτομίας και της ενσωμάτωσης βελτιωμένων υπηρεσιών παιδικής φροντίδας και μέριμνας σε μέτρα για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του αποκλεισμού</p>

⁽⁶⁵⁾ Eurostat (2018). *Smarter, greener, more inclusive? Indicators to support the Europe 2020 Strategy*. Έκδοση 2018. Βρυξέλλες: Eurostat. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9087772/KS-02-18-728-EN-N.pdf/3f01e3c4-1c01-4036-bd6a-814dec66c58c>

Βήμα 2 Προσδιορισμός ενδεχόμενων παρεμβάσεων από τον κανονισμό για την περίοδο μετά το 2020	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΤΠΑ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΚΤ+ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)
<ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά • Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση • Μέτρα για την κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών • Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων • Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών) • Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών) • Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία 		
<p>Στόχος πολιτικής 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιόχων, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών (στόχος πολιτικής ο οποίος αφορά τόσο το ΕΚΤ+, όσο και το ΕΤΠΑ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και συναφών υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού • Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών • Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού • Φυσική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων 	<p>Προαγωγή καινοτομιών σε εγκαταστάσεις φροντίδας σε αυτόχθονες κοινότητες και διασφάλιση πρόσβασης σε υπηρεσίες φροντίδας και εκπαίδευσης στη γλώσσα τους, με δέουσα συνεκτίμηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των περιοχών στις οποίες ζουν (συνδυασμός ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+)</p> <p>Προαγωγή καινοτομιών στην ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων και κτιρίων, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη γνώσεων σχεδιασμού που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου</p>	<p>Στήριξη καινοτομιών στην παροχή φροντίδας για υπαλλήλους που εργάζονται σε δημόσιες υπηρεσίες τουρισμού</p>

Βήμα 2 Προσδιορισμός ενδεχόμενων παρεμβάσεων από τον κανονισμό για την περίοδο μετά το 2020	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΤΠΑ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)	Βήμα 3 Ανάπτυξη δράσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στο ΕΚΤ+ (Επισημαίνεται ότι οι παρεμβάσεις που ακολουθούν είναι απλώς παραδείγματα)
<p>Άλλοι κωδικοί που σχετίζονται με τους στόχους πολιτικής 1-5 (αφορούν τόσο το ΕΤΠΑ, όσο και το ΕΚΤ+)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της ικανότητας των αρμόδιων αρχών του προγράμματος και των φορέων που συνδέονται με την υλοποίηση των Ταμείων • Ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους τόσο στο εσωτερικό των κρατών μελών της ΕΕ, όσο και σε άλλα κράτη μέλη • Διασταυρούμενη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, συμπεριλαμβανομένης στήριξης για δράσεις παρόμοιες με εκείνες που χρηματοδοτεί το ΕΚΤ+, οι οποίες είναι αναγκαίες για την υλοποίηση πράξεων που συνδέονται άμεσα με το ΕΤΠΑ 	<p>Βελτίωση δράσεων βασιζόμενων σε περισσότερα του ενός προγράμματα για την επέκταση των υποδομών παιδικής φροντίδας και κοινωνικής μέριμνας και του σχετικού εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας</p> <p>Βελτίωση της ποιότητας, της διαθεσιμότητας και της εφαρμογής σχετικών δεδομένων για αποτελεσματική ανάλυση ως προς το φύλο και την ισότητα με σκοπό την ενημέρωση των προτεραιοτήτων προγραμμάτων και των χρηματοδοτούμενων δράσεων για την προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής</p> <p>Αύξηση της ευαισθητοποίησης και της δυνατότητας κατανόησης εκ μέρους των αρμόδιων για το πρόγραμμα αρχών και άλλων φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίησή του όσον αφορά τις αλληλένδετες για κάθε φύλο διαστάσεις της χρήσης του χρόνου, των εγκαταστάσεων φροντίδας, της χρήσης μεταφορών και υποδομών</p>	<p>Βελτίωση δράσεων βασιζόμενων σε περισσότερα του ενός προγράμματα για την επέκταση των υποδομών παιδικής φροντίδας και κοινωνικής μέριμνας και του σχετικού εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας</p> <p>Βελτίωση της ποιότητας, της διαθεσιμότητας και της εφαρμογής σχετικών δεδομένων για αποτελεσματική ανάλυση ως προς το φύλο και την ισότητα με σκοπό την ενημέρωση των προτεραιοτήτων προγραμμάτων και των χρηματοδοτούμενων δράσεων για την προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής</p> <p>Αύξηση της ευαισθητοποίησης και της δυνατότητας κατανόησης εκ μέρους των αρμόδιων για το πρόγραμμα αρχών και άλλων φορέων που εμπλέκονται στην υλοποίησή του όσον αφορά τις αλληλένδετες για κάθε φύλο διαστάσεις της χρήσης του χρόνου, των εγκαταστάσεων φροντίδας, της χρήσης μεταφορών και υποδομών</p>
<p>Τεχνική βοήθεια (αφορά τόσο το ΕΤΠΑ, όσο και το ΕΚΤ+)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πληροφόρηση και επικοινωνία • Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος • Αξιολόγηση, μελέτες και συλλογή δεδομένων • Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων 	<p>Αύξηση των εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης ώστε να συμπεριληφθούν ειδικές δράσεις για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και για την προαγωγή της ισότητας των φύλων</p> <p>Βελτίωση της εκ των προτέρων ανάλυσης, του περιεχομένου προγραμμάτων και έργων και της παρακολούθησης και αξιολόγησης</p>	<p>Αύξηση των εκθέσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης ώστε να συμπεριληφθούν ειδικές δράσεις για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και για την προαγωγή της ισότητας των φύλων</p> <p>Βελτίωση της εκ των προτέρων ανάλυσης, του περιεχομένου προγραμμάτων και έργων και της παρακολούθησης και αξιολόγησης</p>

Βήμα 4: Παρακολούθηση μέσω της χρήσης δεικτών στο πλαίσιο συστημάτων Π&Α

Κατά την επιλογή και τη διαμόρφωση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής μέσω της χρήσης του ΕΚΤ+ και του ΕΤΠΑ, συνιστάται στους εκπροσώπους διαχειριστικών αρχών στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν το βήμα 3. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να προσδιορίζουν τα επιθυμητά αποτελέσματα,

καθώς και τους σχετικούς δείκτες προόδου και αλλαγής, προκειμένου να παρακολουθούν την επίτευξη των αποτελεσμάτων. Στο παράδειγμα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο, μέσω της εφαρμογής μιας διαδικασίας σταδίων ή βημάτων, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να προσδιορίσουν τον βασικό στόχο, δράσεις για την επίτευξη προόδου ως προς τον στόχο αυτό και δείκτες⁽⁶⁶⁾ προς χρήση σε δράσεις, σε παρακολούθηση και αξιολόγηση.

Στόχος για την ισότητα των φύλων: καλύτερη ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για τους γονείς και τα άτομα με ευθύνες παροχής φροντίδας

(Επισημαίνεται ότι οι δείκτες αυτοί⁽⁶⁷⁾ παρέχονται απλώς ως παραδείγματα)

1. Δείκτες εκροών

- Αυξημένη παροχή δημόσια χρηματοδοτούμενων, ευέλικτων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών παιδικής μέριμνας
- Αυξημένη παροχή ευέλικτης, οικονομικά προσιτής και υψηλής ποιότητας φροντίδας για τους ηλικιωμένους, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών τεχνολογιών, υπηρεσιών διαμοιρασμένης φροντίδας και διαγενεακής φροντίδας
- Αυξημένη παροχή δημόσια χρηματοδοτούμενων, ευέλικτων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών
- Αύξηση κονδυλίων για τις δαπάνες ανάπτυξης του εργατικού δυναμικού στους τομείς της κοινωνικής μέριμνας, της φροντίδας ηλικιωμένων και της παιδικής φροντίδας
- Αυξημένη πρόσβαση σε εγκαταστάσεις και υπηρεσίες παροχής φροντίδας, με στόχο τη διευκόλυνση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας
- Αυξημένος αριθμός εργοδοτικών/επιχειρηματικών πρακτικών που υποστηρίζουν ευέλικτες και εναλλακτικές ρυθμίσεις εργασίας
- Αυξημένη αυτονομία των εργαζομένων στη διαχείριση του χρόνου εργασίας τους
- Αυξημένη συμμετοχή των ανδρών σε επαγγελματικούς κλάδους που σχετίζονται με την παροχή φροντίδας και βελτιωμένοι όροι και καλύτερες συνθήκες για τις γυναίκες και τους άνδρες που εργάζονται σε ολόκληρο τον τομέα της παροχής φροντίδας

2. Δείκτες αποτελεσμάτων

- Αύξηση του χρόνου που αφιερώνουν οι άνδρες σε δραστηριότητες παροχής φροντίδας
- Αύξηση της απασχόλησης γυναικών και ανδρών στον κλάδο της επίσημης παροχής φροντίδας
- Βελτίωση των όρων και συνθηκών για τις γυναίκες και τους άνδρες που εργάζονται στον τομέα παροχής φροντίδας
- Αύξηση της πρόσβασης των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστριών, σε αμειβόμενη εργασία και των ωρών αμειβόμενης εργασίας
- Ευρύτερη χρήση εναλλακτικών ρυθμίσεων εργασίας

⁽⁶⁶⁾ Προσαρμογή από Fitzgerald, R., & Michie, R. (2000). «Experiences, good practice and lessons for evaluating gender equality outcomes in Structural Fund programmes», ανακοίνωση στην Evaluation for Equality Conference, Εδιμβούργο, 17-19 Σεπτεμβρίου 2000.

⁽⁶⁷⁾ Οι δείκτες θα πρέπει να έχουν τη μορφή αριθμών και/ή ποσοστών. Είναι προτιμότερη η εστίαση σε ποσοστά, δεδομένου ότι οι απλοί αριθμοί δεν προσφέρονται τόσο για χρήση ως δείκτες.

3. Δείκτες επιπτώσεων

- Δικαιότερη κατανομή των καθηκόντων φροντίδας
- Δικαιότερη χρήση του χρόνου από τις γυναίκες και τους άνδρες
- Αύξηση της οικονομικής, σωματικής και ψυχολογικής ευημερίας και υγείας γυναικών και ανδρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστριών και των μεταναστών
- Ενίσχυση των φορολογικών εσόδων από την αύξηση του εργατικού δυναμικού και τη διεύρυνση του τομέα της περίθαλψης (στον οποίο υφίστανται διαχωρισμοί με βάση το φύλο)
- Βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων μέσω της αύξησης της απασχόλησης

Τσεχία: δημιουργία καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες

Η Τσεχία καταβάλλει προσπάθειες για μεγαλύτερη ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και για τη βελτίωση της θέσης των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω διαφόρων μέτρων που κάνουν χρήση κονδυλίων του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ, σε συνδυασμό με εθνικά κεφάλαια. Επί του παρόντος, οι γυναίκες στη χώρα αυτή αντιμετωπίζουν πολλές διακρίσεις στην αγορά εργασίας:

- η πρόσβασή τους στην απασχόληση είναι πιο περιορισμένη από εκείνη των ανδρών·
- η εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους δεν είναι αντίστοιχη εκείνης των ανδρών·
- ο χρόνος που απαιτείται να διαθέτουν, για να συνδυάσουν αμειβόμενη εργασία και ευθύνες φροντίδας, είναι περισσότερος σε σχέση με των ανδρών·
- υπάρχουν σημαντικές μισθολογικές διαφορές μεταξύ των φύλων, εις βάρος των γυναικών.

© FGC/Shutterstock.com

Η απουσία δημόσιων υπηρεσιών παιδικής φροντίδας και η έλλειψη οικονομικά προσιτών εναλλακτικών λύσεων αποθαρρύνουν τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Στοιχεία του ΟΟΣΑ δείχνουν ότι, από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Τσεχία παρουσιάζει το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης στις μητέρες με παιδιά ηλικίας κάτω των 12 ετών και χαμηλά ποσοστά απασχόλησης στις μητέρες με παιδιά ηλικίας κάτω των 3 ετών⁽⁶⁸⁾. Διάφορες δράσεις επιδιώκουν την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών συνδυάζοντας δημόσια κονδύλια και πόρους των ΕΔΕΤ. Για παράδειγμα, αναπτύσσεται επί του παρόντος ένα δίκτυο οικονομικά προσιτών, τοπικά διαθέσιμων υπηρεσιών παιδικής φροντίδας στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος της Πράγας. Στόχος των υπηρεσιών αυτών είναι να παράσχουν στις γυναίκες περισσότερες ευκαιρίες να συνδυάσουν την εργασία και την προσωπική ζωή καλύπτοντας τις υφιστάμενες ελλείψεις. Η νέα ρύθμιση περιλαμβάνει εκπαιδευτικά προγράμματα για νηπιαγωγούς και για νέους ή υφιστάμενους επιχειρηματίες στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης. Η πατρική άδεια θεσπίστηκε νομοθετικά ώστε να παράσχει τη δυνατότητα στους άνδρες να συμμετέχουν στην παιδική φροντίδα⁽⁶⁹⁾· χορηγείται στον πατέρα ή σε όποιον έχει υιοθετήσει ή αναλαμβάνει τη φροντίδα παιδιού ηλικίας έως 7 ετών.

⁽⁶⁸⁾ Σύμβαση εταιρικής σχέσης για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.

⁽⁶⁹⁾ Η τροποποίηση του νόμου 187/2006 Coll., περί ασφάλισης υγείας, ο οποίος ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2009, εγκρίθηκε από τη Γερουσία της Τσεχίας το 2017.

Συνδυάζοντας πόρους από δύο ταμεία, το πρόγραμμα ΕΚΤ στην Τσεχία περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τη θέσπιση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας και τη διευκόλυνση έτσι του συμβιβασμού αμειβόμενης εργασίας και ευθυνών φροντίδας. Παράλληλα, η χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ είναι προσανατολισμένη σε επενδύσεις σε υποδομές παιδικής φροντίδας, με σκοπό τη δημιουργία και τη θέση σε λειτουργία δικτύου οικονομικά προσιτών, τοπικά διαθέσιμων υπηρεσιών παιδικής φροντίδας σε ολόκληρη τη χώρα.

Άλλες δράσεις για τη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής είναι η εκπαίδευση, η ευαισθητοποίηση και οι διαβουλεύσεις με τους εργοδότες· η άμεση χρηματοδοτική στήριξη για τη θέσπιση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας μέσω μισθολογικών εισφορών· και η αποφυγή της χρήσης στερεοτύπων με βάση το φύλο, με παράλληλη αύξηση της κατανόησης των διακρίσεων λόγω φύλου μέσω κατάρτισης και ευαισθητοποίησης. Εξίσου σημαντικές είναι και οι πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των ανδρών στην παιδική φροντίδα και στη φροντίδα άλλων εξαρτώμενων προσώπων, υποστηριζόμενες από ευαισθητοποίηση, προώθηση θεμάτων, κατάρτιση ανδρών στην παροχή φροντίδας, ενώ έχουν διευκολύνει τον συμβιβασμό της επαγγελματικής και της προσωπικής ζωής των ανδρών υπαλλήλων, με την παροχή μεταξύ άλλων συμβουλών σε άνδρες σε γονική άδεια.

Πλασματική περιπτώσιολογική μελέτη 1: συμβιβασμός αμειβόμενης εργασίας και παιδικής φροντίδας

Βήμα 1: Κατανόηση της δυναμικής

Η Ινές είναι μια 36χρονη γυναίκα με έναν γιο ηλικίας 3 ετών. Είναι μόνη γονέας και εργάζεται με πλήρες ωράριο σε μια ΜΜΕ. Ο γιος της πηγαίνει στον τοπικό, δημόσια χρηματοδοτούμενο παιδικό σταθμό πέντε ημέρες την εβδομάδα, από τις 8 π.μ. έως τις 4 μ.μ. Το εισόδημα της Ινές ανέρχεται περίπου στα 35 000 ευρώ ετησίως. Τα έξοδα παιδικής φροντίδας ανέρχονται στα 1 230 ευρώ μηνιαίως.

Οι επιλογές άτυπης παιδικής φροντίδας είναι περιορισμένες για την Ινές καθώς, από τότε που επέστρεψε στη χώρα καταγωγής της, ζει σε μια μεγάλη πόλη. Το κοινωνικό της δίκτυο είναι περιορισμένο, κυρίως διότι η οικογένειά της ζει στην πόλη από την οποία κατάγεται και η οποία απέχει περίπου 180 χιλιόμετρα από τον τόπο όπου μένει η Ινές. Η Ινές αναγκάζεται να προσφεύγει σε συμπληρωματική παιδική φροντίδα τρεις ημέρες την εβδομάδα, κατά τις οποίες εργάζεται έως τις 6 μ.μ. για να αντισταθμίσει το γεγονός ότι τις άλλες ημέρες φεύγει από τη δουλειά στις 3.30 μ.μ. Πληρώνει 600 ευρώ μηνιαίως σε μετρητά για υπηρεσίες άτυπης φροντίδας. Από το μηνιαίο εισόδημά της των 2 916 ευρώ, διαθέτει για παιδική φροντίδα 1 830 ευρώ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το 63 % του εισοδήματός της προ φόρων, ποσοστό ελαφρώς χαμηλότερο του μέσου όρου* του ΟΟΣΑ που ανέρχεται στο 67 % του εισοδήματος του νοικοκυριού. Όμως ο μέσος όρος του ΟΟΣΑ υπολογίζεται με βάση δύο παιδιά, οπότε το κόστος είναι υψηλότερο για μόνους γονείς με ένα παιδί. Εάν θεωρήσουμε την εισοδηματική διαφορά συνέπεια των μισθολογικών διαφορών μεταξύ των φύλων, οι μόνες μητέρες μπορεί να διαθέτουν υψηλότερο ποσοστό του εισοδήματός τους για παιδική φροντίδα. Οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν το 92 % των μόνων γονέων.

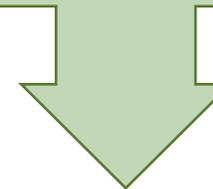
Βήμα 2: Προσδιορισμός δράσεων και αποκρίσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου

Από τις διάφορες ενδεχόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και/ή του ΕΤΠΑ για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, ποιες δράσεις χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ θα επηρέαζαν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στην περίπτωση της Ινές; Τι είδους στοιχεία χρειάζεστε για να αναπτύξετε προγράμματα και έργα που αντιμετωπίζουν τις οικονομικές πιέσεις και τις πιέσεις χρόνου σε εργαζόμενους γονείς όπως η Ινές; Τι στοιχεία διαθέτετε για τα παιδιά προσχολικής εκπαίδευσης; Τι στοιχεία διαθέτετε για γονείς και μόνους γονείς που εργάζονται; Τι είδους δημόσια χρηματοδοτούμενη παιδική φροντίδα είναι διαθέσιμη; Ποιες δράσεις στους τομείς των μεταφορών και άλλων υποδομών θα μείωναν τις πιέσεις αυτές;

Βήμα 3: Λήψη μέτρων

Παραδείγματα ενδεχόμενων παρεμβάσεων:

- Θεωρήστε την παροχή παιδικής φροντίδας μέρος της επιχειρηματικής υποδομής για ΜΜΕ (στόχος πολιτικής 1)
- Εξετάστε τι μεταφορικές συνδέσεις, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών μεταφορών και της ποδηλασίας, υπάρχουν για τα άτομα που πρέπει να διασχίσουν την πόλη για να εργαστούν (στόχος πολιτικής 3 του ΕΤΠΑ)
- Σκεφτείτε ποιες πρόσθετες δράσεις στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ μπορούν να συμπληρώσουν τις παρεμβάσεις του στόχου πολιτικής 4 για τις υποδομές για τη φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας

Πλασματική περιπτώσιολογική μελέτη 2: συμβιβασμός εργασίας κατά βάρδιες και παιδικής φροντίδας

Βήμα 1: Κατανόηση της δυναμικής

Η Ανιέτα είναι 23 ετών και έχει τρία παιδιά ηλικίας κάτω των πέντε ετών. Εργάζεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης σε τοπικό κατάστημα, ενώ ο σύζυγός της εργάζεται με βάρδιες σε εργοστάσιο της περιοχής. Ζουν σε μια μικρή επαρχιακή πόλη και έχουν μηνιαίο εισόδημα 1 300 ευρώ. Δεν θα μπορέσουν να αποκτήσουν πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδοτούμενη παιδική φροντίδα για όλα τα παιδιά τους. Επί του παρόντος, έχουν πρόσβαση σε κάποια παροχή φροντίδας για το μεγαλύτερο παιδί τους. Ενίοτε όμως το ωράριο της Ανιέτα αλλάζει και η οικογένεια αναγκάζεται να αναζητήσει τη βοήθεια φίλων όταν εργάζεται κι εκείνη και ο σύζυγός της. Οι γονείς τους ζουν σε απόσταση μίας ώρας με το αυτοκίνητο και οι δημόσιες συγκοινωνίες που εξυπηρετούν το χωριό τους είναι πολύ ανεπαρκείς.

Δεν είναι πάντοτε εύκολο να εξασφαλιστούν στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των ανθρώπων που ζουν υπό παρόμοιες επισφαλείς συνθήκες με χαμηλές απολαβές και μεταβλητούς όρους εργασίας. Εργαλεία όπως ο [Δείκτης Ισότητας των Φύλων](#) του EIGE μπορούν να βοηθήσουν, όπως και οι τοπικές πηγές δεδομένων για την αγορά εργασίας, τα στατιστικά στοιχεία για τη στέγαση και τα επιδόματα τέκνων, η διαθεσιμότητα δημόσιων συγκοινωνιών, η χρήση του χρόνου και δεδομένα σχετικά με τη χρήση υποδομών/δημόσιων χώρων.

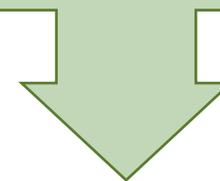
Τα στοιχεία σχετικά με τους μέσους όρους της ΕΕ δεν είναι πάντοτε πλήρη, αλλά είναι δυνατόν να εντοπιστούν ορισμένα τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα πραγματοποίησης συγκρίσεων μεταξύ χωρών και περιφερειών. Αυτό σας παρέχει τη δυνατότητα να καταγράψετε και να εκτιμήσετε τις τοπικές ανάγκες στο πλαίσιο των τοπικών υπηρεσιών, των υφιστάμενων δημόσιων υπηρεσιών και της κοινωνικής ασφάλισης. Δείτε το παράδειγμα μιας αγροτικής περιοχής της Γερμανίας: στο Μεκλεμβούργο - Δυτική Πομερανία οι μεταφορές, η τοπική απασχόληση, οι βιομηχανικοί κλάδοι, οι τοπικές μεταφορές και η τοπική παροχή υπηρεσιών αποτέλεσαν στοιχεία τα οποία λήφθηκαν υπόψη στα επιχειρησιακά σχέδια. Στην περίπτωση αυτή, οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ+ προσδιόρισαν ως βασικές προτεραιότητες τη στήριξη για εργαζομένους κατά βάρδιες και άλλες οικογένειες με σύνθετες, καθημερινές πιέσεις χρόνου, ανάγκες παιδικής φροντίδας και άλλης μέριμνας.

Βήμα 2: Προσδιορισμός δράσεων και αποκρίσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου

Από τις διάφορες ενδεχόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και/ή του ΕΤΠΑ για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, ποιες δράσεις χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ θα επηρέαζαν τη ζωή της οικογένειας αυτής –μέσω της στήριξης για πρόσβαση σε παιδική φροντίδα και εξασφάλιση καλύτερα αμειβόμενων θέσεων εργασίας ως αντιστάθμισμα στην εργασία κατά βάρδιες και στα προβλήματα των τοπικών μεταφορών;

Βήμα 3: Λήψη μέτρων

- Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα
- Υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων
- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση
- Μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη μείωση των διακρίσεων λόγω φύλου στην αγορά εργασίας
- Διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών
- Στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 4, εξετάστε επενδύσεις στην κατασκευή εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας και κοινωνικής μέριμνας, καθώς και στην αύξηση του εργατικού δυναμικού παροχής φροντίδας

Πλασματική περιπτώσιολογική μελέτη 3: Ισορροπία μεταξύ ατομικής φροντίδας και φροντίδας άλλων

Βήμα 1: Κατανόηση της δυναμικής

Ο Τομάς είναι ένας 74χρονος συνταξιούχος, πρώην υπάλληλος μισθοδοσίας. Το μηνιαίο εισόδημά του είναι 850 ευρώ, λίγο υψηλότερο από το εθνικό ελάχιστο εισόδημα, ύψους 785 ευρώ*, στην Ισπανία. Είναι φροντιστής πλήρους απασχόλησης της 73χρονης συζύγου του Ιζαμπέλ, με την οποία είναι παντρεμένος εδώ και 52 χρόνια. Λόγω της μακροχρόνιας ασθένειάς της, η Ιζαμπέλ έχει πολλαπλές ανάγκες φροντίδας.

Στην Ισπανία, το 16 % των ανδρών είναι ηλικίας άνω των 65 ετών, όπως και το 31 % των γυναικών. Το μέσο προσδόκιμο ζωής είναι τα 80,5 έτη για τους άνδρες και τα 86,3 για τις γυναίκες**. Παρά την άσχημη κατάσταση της υγείας της Ιζαμπέλ εδώ και πολύ καιρό, ο Τομάς φοβάται ότι μπορεί να αποβιώσει πριν από αυτήν. Άλλωστε είναι μεγαλύτερος σε ηλικία και το προσδόκιμο ζωής των φροντιστών επηρεάζεται από τη μακροχρόνια φροντίδα που προσφέρουν.

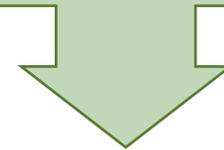
Ο Τομάς και η Ιζαμπέλ ζουν στα περίχωρα μιας μεγάλης πόλης, έχοντας τακτικές μεταφορικές συνδέσεις με την πόλη. Ο γιος και η κόρη τους ζουν σε διαφορετικές περιοχές της πόλης, σε αντίθετες κατευθύνσεις. Ο Τομάς και η Ιζαμπέλ έχουν τέσσερα εγγόνια, ηλικίας 12-19 ετών, τα οποία πηγαίνουν σχολείο ή σπουδάζουν με πλήρες ωράριο. Η κόρη τους Ασουνσιόν εργάζεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης προκειμένου να βοηθά τον πατέρα της με τις δουλειές του νοικοκυριού και τις επισκέψεις της μητέρας της σε ιατρούς. Ο γιος τους Μιγκέλ τους επισκέπτεται τα Σαββατοκύριακα και είναι διαθέσιμος για έκτακτα περιστατικά τις βραδινές ώρες.

Βήμα 2: Προσδιορισμός δράσεων και αποκρίσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου

Από τις διάφορες ενδεχόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και/ή του ΕΤΠΑ για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, ποιες δράσεις χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ θα επηρέαζαν τη ζωή του Τομάς, της Ιζαμπέλ και της οικογένειάς τους, απαλλάσσοντάς τους από έγνοιες και αμβλύνοντας τις πιέσεις όσον αφορά την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής;

Βήμα 3: Λήψη μέτρων

- Στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, οι υποδομές για καθαρές αστικές μεταφορές αποτελούν προτεραιότητα.
- Στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 3 του ΕΚΤ+, είναι δυνατόν να δημιουργηθούν και άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην ένταξη στην κοινότητα, και επίσης να δοθούν παροχές για τη βελτίωση των υποδομών υγείας, συμπεριλαμβανομένων της ψηφιοποίησης της υγειονομικής περίθαλψης και μέτρων για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών). Πρόσθετη στήριξη από το ΕΤΠΑ θα μπορούσε να διατεθεί για τη στήριξη τεχνικής καινοτομίας από ΜΜΕ του τομέα της υγείας και της κοινωνικής μέριμνας.
- Οι χρηματοδοτούμενες παρεμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στα άτομα να ισορροπούν τις ανάγκες διαγενεακής φροντίδας με τις επαγγελματικές και ατομικές ανάγκες του νοικοκυριού θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν βελτιώσεις στην τεχνολογία επικοινωνιών ώστε να είναι εφικτή η εξ αποστάσεως φροντίδα και στήριξη ηλεκτρονική εκτέλεση συνταγών και παραγγελία αναγκαίων ειδών για το νοικοκυριό και εγκαταστάσεις διαγενεακής φροντίδας σε τοπικό επίπεδο –χρηματοδοτούμενες και διαχειριζόμενες από τον δημόσιο τομέα– για την απαλλαγή των οικογενειών από τις πιέσεις και για την ανακούφιση των φροντιστών. Αυτό είναι καθοριστικής σημασίας για τις γυναίκες οι οποίες έχουν συχνά ωράριο μερικής απασχόλησης, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις ανάγκες φροντίδας άλλων.

* Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (2017). *Pensions at a Glance 2017: Country Profiles - Spain*. Παρίσι: ΟΟΣΑ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.oecd.org/els/public-pensions/PAG2017-country-profile-Spain.pdf>

** Eurostat (2018). *The life of women and men in Europe: A statistical portrait*. Έκδοση 2018. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.ine.es/produser/myhue18/bloc-1a.html?lang=en>

Πλασματική περιπτωσιολογική μελέτη 4: συμβιβασμός φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων και εργασίας κατά βάρδιες

Βήμα 1: Κατανόηση της δυναμικής

Η Τασίν και ο Ιμράν, ηλικίας 22 και 26 ετών, είναι μετανάστες πρώτης γενιάς οι οποίοι ζουν στα περίχωρα μιας μεγάλης ευρωπαϊκής πρωτεύουσας. Έχουν δύο παιδιά, ηλικίας 3 ετών και 6 μηνών. Η Τασίν δεν εργάζεται εκτός σπιτιού και δεν οδηγεί. Ο Ιμράν δουλεύει με βάρδιες σε τοπικό εστιατόριο. Η μητέρα της Τασίν, η Μπουσρά, και κάποια αδελφία της εγκαταστάθηκαν πρόσφατα στην ίδια γειτονιά, αλλά η μητέρα της είναι 74 χρονών και πάσχει από άνοια και διαβήτη.

Η Τασίν έχει δίπλωμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ο Ιμράν πτυχίο πληροφορικής. Θα ήθελαν και οι δύο να βρουν θέσεις εργασίας ανάλογες με τα προσόντα και τις δυνατότητές τους, αλλά χρειάζονται στήριξη για να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στην τοπική γλώσσα και να συντάξουν τα βιογραφικά τους σημειώματα.

Βήμα 2: Προσδιορισμός δράσεων και αποκρίσεων που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου

Από τις διάφορες ενδεχόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ και/ή του ΕΤΠΑ για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, ποιες δράσεις χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ θα επηρέαζαν τη ζωή της Τασίν και του Ιμράν, στηρίζοντάς τους ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση σε αμειβόμενη απασχόληση, φροντίδα των παιδιών, τοπικές υπηρεσίες μέριμνας για τη μητέρα της Τασίν και ασφαλή και μόνιμη στέγη;

Ποια στοιχεία μπορείτε να προσδιορίσετε σχετικά με τις δεξιότητες, τα εισοδηματικά επίπεδα και τα είδη νοικοκυριών μεταναστών και άλλων ομάδων που ενδέχεται να ζουν περιθωριοποιημένες; Τι είδους διαβουλεύσεις και συμμετοχή θα μπορούσατε να δρομολογήσετε για την καλύτερη κατανόηση των αναγκών και των προσδοκιών των ομάδων αυτών;

Βήμα 3: Λήψη μέτρων

- Ο στόχος πολιτικής 1 είναι η κύρια προτεραιότητα του ΕΤΠΑ, για τη στήριξη παρεμβάσεων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση, την επιχειρηματικότητα, την εκκόλαψη ΜΜΕ και τους τεχνοβλαστούς.
- Αυτό συνδυάζεται με μέτρα του ΕΚΤ+ για:
 - τη στήριξη της κοινωνικής οικονομίας, των κοινωνικών επιχειρήσεων και των υποδομών στέγασης για μετανάστες και πρόσφυγες
 - άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην ένταξη στην κοινότητα·
 - υποδομές στον τομέα της υγείας
 - τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση·
 - τη στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)·
 - τη στήριξη της εκπαίδευσης ενηλίκων (εξαιρουμένων των υποδομών)·
 - την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία·
 - την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση μειονεκτούντων ατόμων·
 - τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων·
 - τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)·
 - τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε αυτή.

Υπάρχουν πολλές παρεμβάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να στηρίξουν την Τασίν και τον Ιμράν, καθώς και τη διευρυμένη οικογένειά τους, ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση σε κατάρτιση και ευκαιρίες στην αγορά εργασίας να καλυφθούν οι ανάγκες τους όσον αφορά τη στέγη, την ένταξη και την κοινωνική προστασία· και να διευκολυνθεί η συμβολή τους στην τοπική οικονομία. Η εξασφάλιση ακριβών, συνολικών τοπικών δεδομένων –ανά φύλο, ηλικία, αναπηρία, φυλή και εθνοτική καταγωγή– είναι καθοριστικής σημασίας για την επικαιροποίηση κατάλληλα στοχευμένων, τοπικών έργων και προγραμμάτων τα οποία ανταποκρίνονται στις σύνθετες ανάγκες όλων, και την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων τους.

Πρόσθετοι πόροι

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε τις ακόλουθες ιστοσελίδες:

- [Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στην Ευρωπαϊκή Ένωση](#)
- [Συνέργειες και απλουστεύσεις για την πολιτική συνοχής μετά το 2020: Το Συμβούλιο εγκρίνει συμπεράσματα](#)

Εργαλείο 5: Καθορισμός εταιρικών σχέσεων και πολυεπίπεδης διακυβέρνησης – προσδιορισμός σχετικών εταίρων, του ρόλου των εμπειρογνομώνων σε θέματα φύλου και της σύνθεσης των επιτροπών παρακολούθησης

Εισαγωγή στο εργαλείο

Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν το εργαλείο αυτό για να διασφαλίζουν:

- τη συμμετοχή των σχετικών παραγόντων, και ιδίως αυτών που διαθέτουν εμπειρογνοσία σε θέματα φύλου, στις διαδικασίες προγραμματισμού και παρακολούθησης των Ταμείων της ΕΕ·
- την ενσωμάτωση ανάλυσης ως προς το φύλο στην πρακτική όλων των οργανισμών που συμμετέχουν στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση προγραμμάτων των Ταμείων της ΕΕ.

Οι εταίροι των Ταμείων της ΕΕ κατευθύνουν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση, ελέγχουν τις επιδόσεις του προγράμματος και εγκρίνουν κριτήρια επιλογής έργων και σχέδια αξιολόγησης. Ο ρόλος τους είναι να διασφαλίζουν την ποιότητα των διαδικασιών των Ταμείων της ΕΕ, καθώς και την ευθυγράμμιση με τους γενικούς στόχους της ΕΕ και των κρατών μελών (άρθρο 6 του ΚΚΔ). Προβλέπεται ρητώς ότι οι σχετικοί εταίροι πρέπει να εκπροσωπούνται στις επιτροπές παρακολούθησης των Ταμείων της ΕΕ (άρθρο 34 του ΚΚΔ). Για την περίοδο μετά το 2020, η Επιτροπή προτείνει να «αποκτήσουν [οι επιτροπές παρακολούθησης] σημαντικότερο ρόλο στην εποπτεία των επιδόσεων των προγραμμάτων και όλων των παραγόντων που τις επηρεάζουν» (αιτιολογική έκθεση του ΚΚΔ).

Η συμμετοχή στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση παραγόντων που είναι αρμόδιοι από την άποψη της διάστασης του φύλου, ιδίως εκείνων που διαθέτουν εμπειρογνοσία, είναι σημαντική για διάφορους λόγους:

- Η συμμετοχή σχετικών με τη διάσταση του φύλου εταίρων από το στάδιο του **σχεδιασμού** έως το στάδιο της **αξιολόγησης** της παρέμβασης παρέχει τη δυνατότητα προσδιορισμού ειδικών ανά φύλο ζητημάτων και συνεπειών που ενδέχεται να μην είχαν ληφθεί αρχικά υπόψη.

Τέτοιου είδους εταίροι και εταιρικές σχέσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη **βελτίωση δημόσιων αποφάσεων και πολιτικών** για την αντιμετώπιση τρεχόντων πολύπλοκων και πολυδιάστατων προβλημάτων. Το στοιχείο αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία σε ό,τι αφορά τις ανισότητες μεταξύ των φύλων, καθώς για την αντιμετώπισή τους απαιτείται βαθιά κατανόηση των επιπτώσεων των κοινωνικών κανόνων, των αξιών, της ορθολογικής σκέψης και της κοινωνικής συμπεριφοράς. Τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι δικαιούχοι, τόσο γυναίκες όσο και άνδρες, μπορεί να επηρεάζονται διαφορετικά από τις αποφάσεις όσον αφορά τη δημόσια πολιτική και τα προγράμματα. Ενδέχεται να έχουν διαφορετικές προτεραιότητες και απόψεις όσον αφορά τη διάθεση πόρων. Η διασφάλιση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στην ανάλυση του προγράμματος και ισορροπίας μεταξύ των φύλων στη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών παρέχει ευρύτερη προοπτική και δυνατότητες καλύτερης κατανόησης των διαφορετικών εμπειριών που βιώνουν γυναίκες και άνδρες.

- Οι εταιρικές σχέσεις με εμπειρογνώμονες μπορούν να αναπτύξουν ικανότητες ανάλυσης ως προς το φύλο, ενισχύοντας παράλληλα την κατανόηση των ανά φύλο διαστάσεων της υλοποίησης προγραμμάτων και του σχεδιασμού έργων. Ο διάλογος με τους εταίρους είναι επίσης ζωτικής σημασίας για τον **προσδιορισμό δυνητικών διορθωτικών ή πρόσθετων δράσεων** στα προγράμματα και στα έργα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω διαβουλεύσεων με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών οι οποίες ασχολούνται με την ισότητα των φύλων και σχετικούς κρατικούς φορείς υπεύθυνους για την προώθηση της ισότητας των φύλων.
- Η ποικιλία της εκπροσώπησης συμβάλλει επίσης στην **ευαισθητοποίηση και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων** όλων των παραγόντων σε ό,τι αφορά την ισότητα των

φύλων. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με τη δημιουργία ευκαιριών ανταλλαγής εμπειριών και πληροφοριών μεταξύ σχετικών με τη διάσταση του φύλου εταίρων και υπευθύνων χάραξης πολιτικής σχετικά με τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου, την ισότητα και τις ανισότητες σε διάφορους τομείς πολιτικής. Με τον τρόπο αυτόν προάγονται η αμοιβαία μάθηση, ο εμπλουτισμός και τα καλύτερα αποτελέσματα, χάρη στις συνεισφορές εταίρων με ειδικές γνώσεις σε ζητήματα σχετικά με το φύλο. Η διαρκής και ουσιαστική αλληλεπίδραση μεταξύ υπευθύνων χάραξης πολιτικής και τέτοιων ενδιαφερόμενων μερών δημιουργεί προϋποθέσεις για αύξηση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να οδηγήσει σε ευρύτερες δεσμεύσεις για την εφαρμογή αρχών ισότητας των φύλων.

- Εταίροι σχετικοί με τη διάσταση του φύλου, όπως οργανώσεις γυναικών και εμπειρογνώμονες σε θέματα φύλου, **ενισχύουν τους μηχανισμούς λογοδοσίας όσον αφορά τις δεσμεύσεις για την ισότητα των φύλων.** Ενεργούν ως «πύργοι ελέγχου», οι οποίοι παρακολουθούν τις διαδικασίες δημόσιας πολιτικής προκειμένου οι κυβερνήσεις να εκπληρώνουν τις δεσμεύσεις τους σχετικά με την ισότητα των φύλων και να είναι υπόλογες για τις δεσμεύσεις αυτές.

Βήματα για τον καθορισμό εταιρικών σχέσεων και πολυεπίπεδης διακυβέρνησης

Ο ΚΚΔ παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση ως προς τα εξής θέματα:

1. Καθορισμό ομάδων εταίρων που θα πρέπει να συμμετέχουν σε διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

ΚΚΔ	Για κάθε φύλο
α) αστικές και άλλες δημόσιες αρχές	<p>Στους φορείς που είναι αρμόδιοι για την προώθηση της ισότητας των φύλων σε αστικές και άλλες δημόσιες αρχές περιλαμβάνονται κυβερνητικοί οργανισμοί, όπως συμβουλευτικές επιτροπές για την ισότητα των φύλων, ημιαυτόνομοι κεντρικοί διοικητικοί φορείς και οντότητες σε υποεθνικό/επαρχιακό και δημοτικό επίπεδο ⁽⁷⁰⁾.</p> <p>Στους σχετικούς με τη διάσταση του φύλου εταίρους μπορεί να περιλαμβάνονται σημεία επαφής ή φυσικά πρόσωπα που είναι αρμόδια για την προώθηση της ισότητας των φύλων με νομικούς ή διοικητικούς ρόλους ή ικανότητες στον συγκεκριμένο τομέα.</p>
β) οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι	<p>Στους ειδικούς ανά χώρα οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους μπορεί να περιλαμβάνονται φορείς οι οποίοι προωθούν την ισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας και μέσω κοινωνικού διαλόγου στον χώρο εργασίας. Σε αυτούς περιλαμβάνονται συνδικαλιστικές οργανώσεις, κλαδικό φορείς και τοπικοί οργανισμοί οικονομικής ανάπτυξης.</p>
γ) σχετικοί φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων	<p>Στις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών περιλαμβάνονται κέντρα μελετών και έρευνας με αντικείμενο τις γυναίκες· φεμινιστικές οργανώσεις· ιδρύματα ανάπτυξης δεξιοτήτων, ακαδημαϊκά και εκπαιδευτικά ιδρύματα· επιχειρήσεις γυναικών· άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις· εταιρείες του ιδιωτικού τομέα· τα τοπικά και εθνικά μέσα ενημέρωσης και ΜΚΟ. Σε αυτές συγκαταλέγονται ιδίως οργανώσεις γυναικών, ΜΚΟ που ασχολούνται με την προώθηση της ισότητας των φύλων, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών τις οποίες διευθύνουν άτομα με αναπηρίες, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών οι οποίες εκπροσωπούν άτομα με διαφορετική φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, συμπεριλαμβανομένων ενώσεων μεταναστριών.</p>

⁽⁷⁰⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εθνικές δομές για την ισότητα των φύλων σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ, βλ. EIGE, *Gender Mainstreaming in the EU Member States*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries>

2. Εκπροσώπηση σε επιτροπές παρακολούθησης

Οι επιτροπές παρακολούθησης καθοδηγούν την υλοποίηση των Ταμείων της ΕΕ και διασφαλίζουν την εκπλήρωση των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 39 του ΚΚΔ: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια, συνέπεια και ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Οι ανισότητες μεταξύ των φύλων έχουν αντίκτυπο σε όλα αυτά τα κριτήρια. Επομένως, η διασφάλιση της εκπλήρωσης των κριτηρίων αυτών απαιτεί ιδιαίτερη ικανότητα σε θέματα φύλου, με τη μορφή καθοδήγησης από εταίρους και εμπειρογνώμονες σχετικούς με τη διάσταση του φύλου. Η εκπροσώπηση σε επιτροπές παρακολούθησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη διάφορες πτυχές:

- **την εκπροσώπηση σχετικών με τη διάσταση του φύλου ενδιαφερόμενων μερών**· αυτό σημαίνει διασφάλιση της εκπροσώπησης των προαναφερόμενων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών –ιδίως εμπειρογνώμωνων σε θέματα φύλου– στη διαβούλευση στο πλαίσιο

των επιτροπών παρακολούθησης και

- **την εκπροσώπηση τόσο γυναικών όσο και ανδρών**· η διασφάλιση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στο πλαίσιο της ομάδας (δηλαδή, τουλάχιστον 40/60) είναι ζωτικής σημασίας. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει επίσης να εξετάζεται η εκπροσώπηση των γυναικών και των ανδρών ως δικαιούχων των πολιτικών και η συμμετοχή τους σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Οι γυναίκες πρέπει να επωφελούνται από τις πολιτικές της ΕΕ στον ίδιο βαθμό με τους άνδρες. Ωστόσο, σε σύγκριση με τους άνδρες υποεκπροσωπούνται σε σημαντικό βαθμό σε θέσεις λήψης αποφάσεων. Η ανισορροπία μεταξύ των φύλων στη συμμετοχή σε διαδικασίες σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων όσον αφορά δράσεις πολιτικής επηρεάζει τα αποτελέσματα –και έχει σοβαρό αντίκτυπο σε γυναίκες και άνδρες. Οι διαφορετικές προοπτικές ωφελούν τη διαμόρφωση των πολιτικών. Η πιο ισορροπημένη εκπροσώπηση των φύλων συνεισφέρει διαφορετικές εμπειρίες οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τα συνολικά αποτελέσματα.

Αυστρία: δημόσιοι υπάλληλοι διευρύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με την ισότητα και την παρακολούθηση στο πλαίσιο των Ταμείων της ΕΕ

Στο πλαίσιο της συμφωνίας εταιρικής σχέσης της Αυστρίας, η χώρα έχει λάβει πολλά μέτρα για την εξασφάλιση της συμμετοχής εμπειρογνώμωνων σε θέματα φύλου και σχετικών εταίρων. Όπως αναλύθηκε ανωτέρω, στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται τα εξής:

- σύσταση ομάδων εστίασης οι οποίες περιλαμβάνουν εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας των φύλων·
- πραγματοποίηση ανοικτών ημερίδων σχετικά με τα προσωρινά αποτελέσματα των δημόσιων παρατηρήσεων επί του σχεδίου προϋπολογισμού·
- συμμετοχή επίσημου εθνικού αντιπροσωπευτικού εμπειρογνώμονα σε θέματα ισότητας των φύλων (από την Ομοσπονδιακή Καγκελαρία)·
- διασφάλιση ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στην ομάδα προγραμματισμού.

Οι δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι εμπλέκονται στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) έλαβαν κατάρτιση για πρωτοβουλίες ισότητας των φύλων που οργανώνονται με τεχνική βοήθεια από το Ταμείο. Η αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΤΠΑ περιλαμβάνει χωριστή αξιολόγηση της εφαρμογής των οριζόντιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στους επιμέρους άξονες προτεραιότητας. Στην αξιολόγηση συμμετείχαν επίσης ενεργά σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη μέσω της συμπερίληψής τους σε ομάδες συντονισμού και εργαστήρια. Όσον αφορά την υλοποίηση του Ταμείου, την παρακολούθηση και τον συντονισμό δραστηριοτήτων, εμπειρογνώμονες σε θέματα φύλου και εκπρόσωποι εταίρων συμμετέχουν στην επιτροπή παρακολούθησης. Ως μέλη της, διασφαλίζουν την ισόρροπη, ποικιλόμορφη εκπροσώπηση διαφορετικών προοπτικών.

Προκειμένου να κατανοήσουν οι αιτούντες και το προσωπικό των διαχειριστικών αρχών τα θέματα ισότητας των φύλων, εφαρμόζονται δύο διαφορετικά μέτρα, τα οποία απευθύνονται στις δύο αυτές ομάδες χωριστά. Κάθε αιτών λαμβάνει ένα «ερωτηματολόγιο ίσων ευκαιριών», το οποίο αυξάνει την ευαισθητοποίησή του όσον αφορά τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των φύλων και τον τρόπο αντιμετώπισής τους στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων. Ταυτόχρονα, παρέχεται κατάρτιση σε θέματα ισότητας των φύλων για τη διεύρυνση των γνώσεων του προσωπικού των διαχειριστικών αρχών.

Τα μέτρα του ΕΚΤ περιλαμβάνουν επίσης προσπάθειες για την αύξηση της «τράπεζας γνώσεων» σχετικά με την ισότητα των φύλων εντός του Ταμείου. Υποστηρίζονται ενδιάμεσοι οργανισμοί (zwischen-geschaltete Stellen), καθώς και δικαιούχοι οι οποίοι συμμετέχουν στη συστηματική υλοποίηση της ισότητας των φύλων σε όλα τα στάδια των έργων. Σε κάθε επενδυτική προτεραιότητα του ΕΚΤ, το ήμισυ τουλάχιστον του προϋπολογισμού πρέπει να αφορά τις γυναίκες και το ήμισυ τουλάχιστον των συμμετεχόντων στις προβλεπόμενες δραστηριότητες να είναι γυναίκες. Για την παρακολούθηση του ΕΚΤ, συστάθηκαν δύο χωριστές ομάδες εστίασης, μία για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και μία για την ισότητα των φύλων. Οι ομάδες αυτές, οι οποίες συστάθηκαν κατά τη φάση του σχεδιασμού και προβλέπεται να διατηρηθούν καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του Ταμείου, παρακολουθούν την πρόοδο όσον αφορά τη μείωση των ανισοτήτων που έχουν εντοπιστεί μεταξύ γυναικών και ανδρών μέσω μέτρων του ΕΚΤ.

© Martial Red/Shutterstock.com

Πρόσθετοι πόροι

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τις ακόλουθες ιστοσελίδες:

- Εκπροσώπηση στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου
- Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και πρακτικές προσεγγίσεις

🔄 **Εργαλείο 6: Ανάπτυξη ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων ⁽⁷¹⁾**

Εισαγωγή στο εργαλείο

Το εργαλείο αυτό θα σας παράσχει στήριξη ώστε:

- να καθορίσετε ειδικούς ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους για την προαγωγή της ισότητας των φύλων, διευρύνοντας τους ήδη καθορισμένους κοινούς δείκτες για καθένα από τα Ταμεία. Με τον τρόπο αυτόν τα κράτη μέλη και η ΕΕ θα μπορέσουν να συνεχίσουν να παρακολουθούν τη συμβολή των Ταμείων στην ισότητα των φύλων·
- να ευθυγραμμίσετε τους δείκτες αυτούς για την προαγωγή της ισότητας των φύλων με εθνικές προτεραιότητες σε ό,τι αφορά την ισότητα. Με τον τρόπο αυτόν τα κράτη μέλη θα μπορέσουν να συνεχίσουν να παρακολουθούν τη συμβολή των Ταμείων στην υλοποίηση συγκεκριμένων εθνικών προτεραιοτήτων σε ό,τι αφορά την ισότητα.

Το εργαλείο αυτό μπορεί να καθοδηγήσει τις διαχειριστικές αρχές σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο όταν καταρτίζουν επιχειρησιακά προγράμματα για την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλη την πολυμορφία τους. Οι ειδικοί δείκτες ισότητας των φύλων είναι καθοριστικής σημασίας για την παροχή πληροφοριών που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου στο πλαίσιο της ετήσιας επανεξέτασης των επιδόσεων, μια σημαντική ευκαιρία για διάλογο σε αίρια ζητήματα πολιτικής τα οποία σχετίζονται με την υλοποίηση και τις επιδόσεις του προγράμματος. Παρέχουν επίσης σχετικές πληροφορίες για την επιτροπή παρακολούθησης, καθώς και για την ενδιάμεση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ, κάθε ειδικός στόχος επιχειρησιακού προγράμματος πρέπει να διαθέτει «δείκτες εκρών και δείκτες αποτελεσμάτων με τα αντίστοιχα ορόσημα και στόχους». Για το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής, το ΕΤΘΑ και το ΕΚΤ+ έχουν

καθοριστεί κοινói δείκτες στα παραρτήματα των ειδικών κανονισμών τους. Ωστόσο, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να προσθέσουν δείκτες. Πέραν της συγκεκριμένης αυτής στήριξης για την κατάρτιση δεικτών που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων, η συλλογή δεδομένων ανά φύλο προσδιορίζεται ως συνήθης διαδικασία. Η συλλογή τέτοιων δεδομένων για τους δείκτες ισότητας των φύλων, μαζί με την ανάλυση όλων των δεικτών ανά φύλο και με βάση άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά, όπου αυτό είναι εφικτό και χρήσιμο, έχει εξαιρετική σημασία, καθώς επηρεάζει όλα τα στάδια του προγραμματισμού των Ταμείων της ΕΕ.

Βήματα για την κατάρτιση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών

Τα βήματα για την κατάρτιση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών περιλαμβάνουν τα εξής:

1. επανεξέταση του στόχου πολιτικής, του ειδικού στόχου και των επιπτώσεών τους για την ισότητα των φύλων (βλ. [εργαλείο 3](#));
2. επανεξέταση των σχετικών δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων προκειμένου να καθοριστεί αν μπορούν να αναλυθούν ανά φύλο (και ενδεχομένως και άλλα σχετικά χαρακτηριστικά όπως ηλικία, φυλή, εθνοτική καταγωγή, αναπηρία, τόπος, κοινωνικοοικονομική κατάσταση);
3. παραπομπή στα ερωτήματα στους πίνακες για τη διερεύνηση διαφόρων δεικτών που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου·
4. επανεξέταση του δείγματος δεικτών ισότητας των φύλων κατωτέρω·
5. καθορισμός σχετικών δεικτών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων οι οποίοι σχετίζονται με συγκεκριμένες εκροές και αποτελέσματα, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμισή τους με τις εθνικές προτεραιότητες και τις ιδιαιτερότητες κάθε προγράμματος.

⁽⁷¹⁾ Αυτό το εργαλείο δεν προτείνει την τροποποίηση των κοινών δεικτών ή την προσθήκη νέων δεικτών στους προτεινόμενους κανονισμούς. Προτείνει συμπληρωματικούς δείκτες για κάθε πρόγραμμα τους οποίους τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν επιπλέον των κοινών δεικτών.

Το εργαλείο περιέχει:

- πίνακες με κοινούς δείκτες οι οποίοι καθορίζονται στα παραρτήματα των ειδικών κανονισμών για τα εξής Ταμεία:
 - ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής (ίδιοι κοινοί δείκτες)
 - ΕΚΤ+
 - ΕΤΘΑ.
- ειδική καθοδήγηση σε κάθε πίνακα για τον καθορισμό δεικτών ισότητας των φύλων, όπως:
 - ερωτήσεις τις οποίες μπορείτε να θέσετε

- κατά τον καθορισμό συγκεκριμένων ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων και την ευθυγράμμιση αυτών δεικτών με τις εθνικές προτεραιότητες
- παραδείγματα δεικτών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων, οι οποίοι είναι κοινοί για τα εξεταζόμενα Ταμεία της ΕΕ. *(Σημείωση: οι δείκτες αυτοί αποτελούν παραδείγματα τα οποία θα πρέπει να αναπτύσσονται περαιτέρω και να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές προτεραιότητες και με τις ιδιαιτερότητες κάθε προγράμματος.)*

ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής (ίδιοι κοινοί δείκτες)

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Εκροές	Αποτελέσματα	Ερωτήσεις για δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών ⁽⁷²⁾
Στόχος πολιτικής 1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	i) Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	CCO ⁽⁷³⁾ 01 —Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται για να καινοτομούν CCO 02 — Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις	CCR ⁽⁷⁴⁾ 01 — ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες σε προϊόντα, διαδικασίες, μάρκετινγκ ή θέματα οργάνωσης	<ul style="list-style-type: none"> • Πόσες επιχειρήσεις ανήκουν σε γυναίκες και πόσες ανήκουν σε άνδρες; • Πόσες γυναίκες και πόσοι άνδρες εργάζονται ως ερευνητές σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις; • Ποια στήριξη παρέχεται σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και ποια σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες; 	<p>Επίπεδο εκροών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες οι οποίες υποστηρίζονται για να καινοτομούν • Μέσο ποσό στήριξης σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες • Γυναίκες και άνδρες ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις <p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΜΜΕ που ανήκουν σε γυναίκες και ΜΜΕ που ανήκουν σε άνδρες οι οποίες εισάγουν καινοτομίες σε προϊόντα, διαδικασίες, μάρκετινγκ ή θέματα οργάνωσης
	ii) Απόλαυση των καρπών της ψηφιοποίησης από τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	CCO 03 — Επιχειρήσεις και δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών	CCR 02 — Επιπλέον χρήστες νέων ψηφιακών προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών που αναπτύσσονται από επιχειρήσεις και δημόσιους οργανισμούς	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιοι είναι οι χρήστες και οι μη χρήστες (γυναίκες και άνδρες) νέων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών; • Χρησιμοποιούνται τα προϊόντα αυτά και οι υπηρεσίες εξίσου από γυναίκες και άνδρες; • Πόσες από τις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν σε γυναίκες και πόσες σε άνδρες; 	<p>Επίπεδο εκροών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες οι οποίες υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων, υπηρεσιών και εφαρμογών • Μέσο ποσό στήριξης σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες <p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες και άνδρες χρήστες νέων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών • Διαφορά στα ποσοστά χρηστών μεταξύ γυναικών και ανδρών • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών χρηστών από ψηφιακά προϊόντα, ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές

⁽⁷²⁾ Οι δείκτες θα πρέπει να είναι αριθμοί και/ή ποσοστά, για παράδειγμα επιχειρήσεων που ανήκουν σε γυναίκες και άνδρες. Είναι προτιμότερη η αναφορά σε ποσοστά (%), καθώς οι απλοί αριθμοί δεν προσφέρονται για χρήση ως δείκτες.

⁽⁷³⁾ CCO: Βασικός κοινός δείκτης εκροών.

⁽⁷⁴⁾ CCR: Βασικός κοινός δείκτης αποτελεσμάτων.

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Εκροές	Αποτελέσματα	Ερωτήσεις για δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών ⁽⁷²⁾
Στόχος πολιτικής 1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	iii) Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ	CCO 04 — ΜΜΕ που υποστηρίζονται για τη δημιουργία θέσεων εργασίας ανάπτυξης	CCR 03 — Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες ΜΜΕ	<ul style="list-style-type: none"> • Πόσες από τις υποστηριζόμενες ΜΜΕ ανήκουν σε γυναίκες και πόσες σε άνδρες; • Τι είδους θέσεις απασχόλησης δημιουργούνται; Σε ποιους τομείς έχουν δημιουργηθεί αυτές οι θέσεις απασχόλησης; • Στον τομέα αυτόν υπερτερούν οι γυναίκες ή οι άνδρες, ή είναι ίση η κατανομή; • Με ποιον τρόπο θα υποστηρίξουν αυτές οι θέσεις εργασίας την απασχόληση των γυναικών και με ποιον τρόπο την απασχόληση των ανδρών; 	<p>Επίπεδο εκροών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες οι οποίες υποστηρίζονται για τη δημιουργία ανάπτυξης • Μέσο ποσό στήριξης σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες <p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είδος θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν • Αριθμός/ποσοστό θέσεων εργασίας γυναικών και ανδρών που δημιουργήθηκαν • Αριθμός/ποσοστό θέσεων εργασίας γυναικών και ανδρών που δημιουργήθηκαν σε τομείς στους οποίους υπερτερούν οι γυναίκες/άνδρες
	iv) Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα	CCO 05 — ΜΜΕ που επενδύουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων	CCR 04 — Προσωπικό ΜΜΕ που ωφελείται από κατάρτιση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none"> • Πόσες από τις υποστηριζόμενες ΜΜΕ ανήκουν σε γυναίκες και πόσες σε άνδρες; • Τι είδους δεξιότητες προωθούνται; Σε ποιους τομείς είναι αναγκαίες αυτές; Με ποιον τρόπο θα υποστηρίξουν οι ΜΜΕ την ανάπτυξη δεξιοτήτων των γυναικών και με ποιον τρόπο την ανάπτυξη δεξιοτήτων των ανδρών; • Στους τομείς αυτούς υπερτερούν οι γυναίκες ή οι άνδρες, ή είναι ίση η κατανομή; 	<p>Επίπεδο εκροών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες οι οποίες επενδύουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων • Μέσο ποσό στήριξης σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες • Μέσο κόστος για γυναίκες και για άνδρες μέλη του προσωπικού που έλαβαν κατάρτιση <p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <p>Αριθμός/ποσοστό γυναικών και ανδρών από το προσωπικό των ΜΜΕ που ωφελήθηκαν από κατάρτιση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων</p> <p>Είδη κατάρτισης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στα οποία είχαν πρόσβαση οι γυναίκες και είδη κατάρτισης στα οποία είχαν πρόσβαση οι άνδρες</p>

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Εκροές	Αποτελέσματα	Ερωτήσεις για δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών ⁽⁷²⁾
Στόχος πολιτικής 2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	i) Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης	CCO 06 — Επενδύσεις σε μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης	CCR 05 — Δικαιούχοι των οποίων βελτιώνεται η ενεργειακή κατάσταση	<ul style="list-style-type: none"> Με ποιον τρόπο τα μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης επηρεάζουν τις γυναίκες και τους άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία; Ενδέχεται να επηρεάζονται διαφορετικά; Μπορούν άλλα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά, όπως η ηλικία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση και η εκπαίδευση, να επηρεάσουν τις επιδράσεις αυτές; Στις διαβουλεύσεις οι οποίες μπορεί να γίνουν θα συμμετάσχουν και γυναίκες και άνδρες; 	<p>Επίπεδο εκροών:</p> <ul style="list-style-type: none"> Είδος επενδύσεων σε μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης <p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γυναίκες και άνδρες δικαιούχοι των οποίων βελτιώνεται η ενεργειακή κατάσταση
	ii) Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	CCO 07 — Επιπλέον ικανότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	CCR 06 — Όγκος επιπλέον ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές	<ul style="list-style-type: none"> Ποιος θα ωφεληθεί από την επιπλέον ικανότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές; Θα είναι διαφορετικά τα οφέλη για τις γυναίκες και τους άνδρες; Θα επηρεαστούν τα οφέλη αυτά από άλλα χαρακτηριστικά; Στις διαβουλεύσεις οι οποίες μπορεί να γίνουν θα συμμετάσχουν και γυναίκες και άνδρες; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γυναίκες και άνδρες δικαιούχοι του όγκου επιπλέον ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές
	iii) Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης σε τοπικό επίπεδο	CCO 08 — Συστήματα ψηφιακής διαχείρισης για έξυπνα δίκτυα	CCR 07 — Επιπλέον χρήστες συνδεδεμένοι σε έξυπνα δίκτυα	<ul style="list-style-type: none"> Ποιοι κάνουν χρήση των συστημάτων ψηφιακής διαχείρισης για έξυπνα δίκτυα; Είναι ίδιος ο αριθμός χρηστών για γυναίκες και άνδρες; Στις διαβουλεύσεις οι οποίες μπορεί να γίνουν θα συμμετάσχουν και γυναίκες και άνδρες; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αριθμός γυναικών και ανδρών που είναι επιπλέον χρήστες συνδεδεμένοι σε έξυπνα δίκτυα
	iv) Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων και της ανθεκτικότητας στις καταστροφές	CCO 09 — Νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης καταστροφών, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης	CCR 08 — Επιπλέον πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας κατά των πλημμυρών, των δασικών πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή	<ul style="list-style-type: none"> Ποιος θα ωφεληθεί από τα νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης καταστροφών, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; Λαμβάνονται υπόψη στα συστήματα ανταπόκρισης οι διαφορές στα παραδοσιακά πρότυπα; (άνδρες στην επαγγελματική σφαίρα, γυναίκες στην ιδιωτική σφαίρα, περισσότεροι οι άνδρες που έχουν αυτοκίνητο / χρησιμοποιούν αυτοκίνητο / οδηγούν, οι γυναίκες φροντίζουν συχνά άλλους και πρέπει επίσης να φροντίσουν τα άτομα που εξαρτώνται από αυτές κατά την καταστροφή...) 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Επιπλέον γυναίκες και άνδρες που ωφελούνται από μέτρα προστασίας κατά των πλημμυρών, των δασικών πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή

Ενότητα 4. Πώς μπορεί να εφαρμοστεί η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Εκροές	Αποτελέσματα	Ερωτήσεις για δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών ⁽⁷²⁾
Στόχος πολιτικής 2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων	v) Προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	CCO 10 — Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων	CCR 09 — Επιπλέον πληθυσμός που είναι συνδεδεμένος σε δευτερεύον τουλάχιστον σύστημα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος θα ωφεληθεί από τη νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Στις διαβουλεύσεις οι οποίες μπορεί να γίνουν θα συμμετάσχουν και γυναίκες και άνδρες; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιπλέον γυναίκες και άνδρες που είναι συνδεδεμένοι σε δευτερεύον τουλάχιστον σύστημα επεξεργασίας υγρών αποβλήτων
	vi) Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία	CCO 11 — Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα ανακύκλωσης αποβλήτων	CCR 10 — Επιπλέον απόβλητα που ανακυκλώνονται	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος θα επωφεληθεί από τη νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα ανακύκλωσης αποβλήτων; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Λαμβάνονται υπόψη στις προσπάθειες προώθησης της μετάβασης στην κυκλική οικονομία πτυχές σχετικές με τις συμπεριφορές και τους ρόλους γυναικών και ανδρών; • Στις διαβουλεύσεις οι οποίες μπορεί να γίνουν θα συμμετάσχουν και γυναίκες και άνδρες; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιπλέον απόβλητα που ανακυκλώνονται από γυναίκες και άνδρες • Τρόποι προώθησης της μετάβασης οι οποίοι λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου, π.χ. βαθμός επικέντρωσης στις ανάγκες και τις προτιμήσεις γυναικών και ανδρών • Αξιολόγηση ανά φύλο της διαθέσιμης ικανότητας ανακύκλωσης αποβλήτων • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών χρηστών από τα μέτρα
	vii) Ενίσχυση της βιοποικιλότητας, των πράσινων υποδομών στο αστικό περιβάλλον και μείωση της ρύπανσης	CCO 12 — Επιφάνεια πράσινων υποδομών που στηρίζονται σε αστικές περιοχές	CCR 11 — Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος θα χρησιμοποιήσει και θα ωφεληθεί από την επιφάνεια πράσινων υποδομών που στηρίζονται σε αστικές περιοχές; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα χρησιμοποιούν τις υποδομές αυτές με τον ίδιο τρόπο; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Ποιοι ζουν στις περιοχές αυτές; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες και άνδρες ως ποσοστό του πληθυσμού που ωφελείται από μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών χρηστών από τα μέτρα αυτά
Στόχος πολιτικής 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ	i) Ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας	CCO 13 — Επιπλέον νοικοκυριά και επιχειρήσεις που καλύπτονται από ευρυζωνικά δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας	CCR 12 — Επιπλέον νοικοκυριά και επιχειρήσεις με συνδρομές σε ευρυζωνικές υπηρεσίες δικτύου πολύ υψηλής χωρητικότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Ποια επιπλέον νοικοκυριά θα καλυφθούν από ευρυζωνικά δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας (π.χ., νοικοκυριά στα οποία είναι επικεφαλής γυναίκα ή στα οποία είναι επικεφαλής άνδρας, μονογονεϊκά νοικοκυριά); Ποιος ζει στα νοικοκυριά αυτά; • Ποιοι είναι οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων με ευρυζωνικά δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας; • Ποια στοιχεία διατίθενται σχετικά με την προσβασιμότητα / τον οικονομικά προσιτό χαρακτήρα της πρόσβασης; Πώς επηρεάζει αυτό από διαφορετικές απόψεις τις γυναίκες και τους άνδρες; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιπλέον νοικοκυριά με επικεφαλής γυναίκα/άνδρα με συνδρομές σε ευρυζωνικές υπηρεσίες δικτύου πολύ υψηλής χωρητικότητας • Επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες/άνδρες οι οποίες καλύπτονται από ευρυζωνικά δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Εκροές	Αποτελέσματα	Ερωτήσεις για δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών ⁽⁷²⁾
Στόχος πολιτικής 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ	ii) Ανάπτυξη βιώσιμου, ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς και διατropicού ΔΕΔ-Μ ⁽⁷⁵⁾	CCO 14 — Οδικό ΔΕΔ-Μ: νέες και αναβαθμισμένες οδοί	CCR 13 — Εξοικονόμηση χρόνου χάρη στη βελτίωση των οδικών υποδομών	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος θα χρησιμοποιήσει και θα ωφεληθεί από τις νέες και αναβαθμισμένες οδούς; Θα χρησιμοποιούν τις οδούς αυτές με τον ίδιο τρόπο γυναίκες και άνδρες; Θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Ποιος θα εξοικονομήσει χρόνο από τη βελτίωση των οδικών υποδομών; Οι γυναίκες, οι άνδρες ή και οι δύο; Γιατί; • Περιλαμβάνονται διαφορετικές προβλέψεις ασφάλειας και υγείας για τις γυναίκες και τους άνδρες που ζουν κοντά στις οδούς; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξοικονόμηση χρόνου από γυναίκες και άνδρες χάρη στη βελτίωση των οδικών υποδομών
	iii) Ανάπτυξη βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατropicής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	CCO 15 — Σιδηροδρομικό ΔΕΔ-Μ: νέες και αναβαθμισμένες σιδηροδρομικές γραμμές	CCR 14 — Ετήσιος αριθμός επιβατών που ωφελούνται από βελτιωμένες σιδηροδρομικές μεταφορές	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος θα χρησιμοποιήσει και θα ωφεληθεί από τις νέες και αναβαθμισμένες σιδηροδρομικές γραμμές; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα χρησιμοποιούν τις σιδηροδρομικές μεταφορές με τον ίδιο τρόπο; Θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Ποιος θα εξοικονομήσει χρόνο με τη βελτίωση των σιδηροδρομικών μεταφορών; Οι γυναίκες, οι άνδρες ή και οι δύο; Γιατί; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ετήσιος αριθμός γυναικών και ανδρών που ωφελούνται από βελτιωμένες σιδηροδρομικές μεταφορές • Μέσος χρόνος που εξοικονομούν γυναίκες και άνδρες επιβάτες
	iv) Προαγωγή της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας	CCO 16 — Επέκταση και εκσυγχρονισμός γραμμών τραμ και μετρό	CCR 15 — Ετήσιος αριθμός χρηστών που εξυπηρετούνται από νέες και εκσυγχρονισμένες γραμμές τραμ και μετρό	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος θα χρησιμοποιήσει και θα ωφεληθεί από την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό γραμμών τραμ και μετρό; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα χρησιμοποιούν τις γραμμές αυτές με τον ίδιο τρόπο; Θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Ποιος θα εξοικονομήσει χρόνο από τις νέες και εκσυγχρονισμένες γραμμές τραμ και μετρό; Οι γυναίκες, οι άνδρες ή και οι δύο; Γιατί; • Λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες γυναικών και ανδρών κατά τη διαδικασία επέκτασης και εκσυγχρονισμού (π.χ., είναι σημαντικό να γίνουν επεκτάσεις προς βιομηχανικά πάρκα και άλλους τόπους απασχόλησης, καθώς και επιπλέον στάσεις/συνδεσιμότητα με σχολεία, νοσοκομεία, καταστήματα και άλλες υπηρεσίες); 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ετήσιος αριθμός γυναικών και ανδρών χρηστών που εξυπηρετούνται από νέες και εκσυγχρονισμένες γραμμές τραμ και μετρό

⁽⁷⁵⁾ Διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Εκροές	Αποτελέσματα	Ερωτήσεις για δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών ⁽⁷²⁾
Στόχος πολιτικής 4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	i) Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης της κοινωνικής καινοτομίας και των υποδομών	CCO 17 — Ετήσιος αριθμός ανέργων που εξυπηρετείται από βελτιωμένες εγκαταστάσεις για υπηρεσίες απασχόλησης	CCR 16 — Αριθμός ατόμων που αναζητούν εργασία και χρησιμοποιούν ετησίως τις βελτιωμένες υπηρεσίες απασχόλησης	<ul style="list-style-type: none"> • Ποια είναι τα ποσοστά ανεργίας γυναικών και ανδρών; • Με ποιον τρόπο είναι οργανωμένες οι εγκαταστάσεις υπηρεσιών απασχόλησης για την αντιμετώπιση των αναγκών τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία; • Χρησιμοποιούνται συμμετοχικές προσεγγίσεις οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου κατά την ανάπτυξη των υπηρεσιών αυτών; 	<p>Επίπεδο εκροών:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Άνεργες γυναίκες και άνεργοι άνδρες που εξυπηρετούνται ετησίως από βελτιωμένες εγκαταστάσεις υπηρεσιών απασχόλησης • Βελτιωμένες εγκαταστάσεις υπηρεσιών απασχόλησης στις οποίες λαμβάνεται υπόψη η διάσταση του φύλου <p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός γυναικών και ανδρών που αναζητούν εργασία και χρησιμοποιούν ετησίως τις βελτιωμένες υπηρεσίες απασχόλησης
	ii) Βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διάβιου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης υποδομών	CCO 18 — Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα υποδομών παιδικής φροντίδας και εκπαίδευσης	CCR 17 — Ετήσιος αριθμός χρηστών που εξυπηρετούνται από νέες ή αναβαθμισμένες υποδομές παιδικής φροντίδας και εκπαίδευσης	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος χρησιμοποιεί τις υποδομές παιδικής φροντίδας και ωφελείται από αυτές; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα χρησιμοποιήσουν στον ίδιο βαθμό τις υποδομές παιδικής φροντίδας; Θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Με ποιον τρόπο επηρεάζουν την απασχολησιμότητα γυναικών και ανδρών οι υποδομές παιδικής φροντίδας και εκπαίδευσης; • Έχουν την ίδια πρόσβαση κορίτσια και αγόρια σε νέες και αναβαθμισμένες υποδομές παιδικής φροντίδας και εκπαίδευσης; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός κοριτσιών και αγοριών που εξυπηρετούνται ετησίως από νέες ή αναβαθμισμένες υποδομές παιδικής φροντίδας και εκπαίδευσης • Αριθμός/ποσοστό νοικοκυριών (ανά είδος νοικοκυριού, π.χ. νοικοκυριά με επικεφαλής γυναίκα/άνδρα, μονογονεϊκά νοικοκυριά) των οποίων ο φόρτος σε ό,τι αφορά την παιδική φροντίδα μειώθηκε χάρη στις νέες ή αναβαθμισμένες υποδομές • Μέσος όρος ωρών λειτουργίας εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας
	iii) Προώθηση κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μεταναστών και μειονεκτούσων ομάδων με την εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων, π.χ. για τη στέγαση και τις κοινωνικές υπηρεσίες	CCO 19 — Επιπλέον χωρητικότητα υποδομών υποδοχής που έχουν δημιουργηθεί ή αναβαθμιστεί	CCR 18 — Ετήσιος αριθμός χρηστών που εξυπηρετούνται από νέες και βελτιωμένες εγκαταστάσεις υποδοχής και στέγασης	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος θα χρησιμοποιήσει την επιπλέον χωρητικότητα υποδομών υποδοχής και θα ωφεληθεί από αυτήν; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα χρησιμοποιήσουν στον ίδιο βαθμό τις υποδομές; Θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; • Υπάρχουν εκτιμήσεις των αναγκών γυναικών και ανδρών στις ομάδες αυτές που να ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου; • Ποιος ζει σε περιθωριοποιημένες κοινότητες; Ποιοι είναι οι μετανάστες και ποιες οι μειονεκτούσες ομάδες; Υπάρχουν μικρότερες ομάδες εντός των ομάδων αυτών, για παράδειγμα γυναίκες ή άνδρες, οι οποίες είναι περισσότερο ή λιγότερο ενταγμένες; 	<p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες και άνδρες χρήστες που εξυπηρετούνται ετησίως από νέες και βελτιωμένες εγκαταστάσεις υποδοχής και στέγασης • Μέσο κόστος υπηρεσιών για γυναίκες και άνδρες χρήστες • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών χρηστών από τις υπηρεσίες

Στόχος πολιτικής	Ειδικός στόχος	Εκροές	Αποτελέσματα	Ερωτήσεις για δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών ⁽⁷²⁾
Στόχος πολιτικής 4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	iv) Εξασφάλιση ισότητας πρόσβασης σε υγειονομική περίθαλψη με την ανάπτυξη υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης	CCO 20 — Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα υποδομών υγειονομικής περίθαλψης	CCR 19 — Πληθυσμός με πρόσβαση σε βελτιωμένες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης	<ul style="list-style-type: none"> Υπάρχουν εκτιμήσεις των αναγκών των γυναικών και των ανδρών οι οποίες να λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου και να συνδέονται με τις διαθέσιμες υποδομές; Ποιος θα χρησιμοποιήσει τη νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα υποδομών υγειονομικής περίθαλψης και θα ωφεληθεί από αυτή; Οι γυναίκες και οι άνδρες θα ωφεληθούν στον ίδιο βαθμό; Με ποιον τρόπο ανταποκρίνεται η νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα υποδομών υγειονομικής περίθαλψης στις διαφορετικές υγειονομικές ανάγκες γυναικών και ανδρών καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους; 	<p>Επίπεδο εκροών:</p> <ul style="list-style-type: none"> Είδος νέας ή αναβαθμισμένης ικανότητας υποδομών υγειονομικής περίθαλψης Η νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα υποδομών υγειονομικής περίθαλψης ανταποκρίνεται εξίσου στις ανάγκες γυναικών και ανδρών χρηστών Διαθέσιμοι χώροι για παιδιά στους χώρους αναμονής <p>Επίπεδο αποτελεσμάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γυναίκες και άνδρες με πρόσβαση σε βελτιωμένες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+

Δείκτες	Ερωτήσεις για τους δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών
<p>1) Κοινοί δείκτες εκροών που αφορούν πράξεις που στοχεύουν σε άτομα:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1α) Κοινοί δείκτες εκροών για συμμετέχοντες <p>Οι κοινοί δείκτες εκροών για συμμετέχοντες είναι οι εξής ⁽⁷⁶⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων* μακροχρόνια άνεργοι* οικονομικά μη ενεργά άτομα* απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων* κάτω των 30 ετών* άνω των 54 ετών* απόφοιτοι κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή χαμηλότερης βαθμίδας (ISCED 0-2)* απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4)* ⁽⁷⁷⁾ απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5 έως 8)* <p>Ο συνολικός αριθμός των συμμετεχόντων θα πρέπει να υπολογίζεται αυτόματα με βάση τους κοινούς δείκτες εκροών που σχετίζονται με το καθεστώς απασχόλησης</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ποια είναι τα βαθύτερα αίτια της διαφοράς στο καθεστώς απασχόλησης γυναικών και ανδρών; Σε όλα τα κράτη μέλη το καθεστώς απασχόλησης γυναικών και ανδρών διαφέρει: γιατί συμβαίνει αυτό στο συγκεκριμένο κράτος μέλος; Ποια είναι τα συγκεκριμένα βαθύτερα αίτια των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας; Ποιο είναι το ποσοστό των γυναικών και το ποσοστό των ανδρών στους στοχευόμενους τομείς και στις στοχευόμενες ομάδες; 	<ul style="list-style-type: none"> Μέση δαπάνη για μέτρα για τις γυναίκες σε σύγκριση με μέτρα για τους άνδρες Είδη απασχόλησης των γυναικών σε σύγκριση με των ανδρών Ανάλυση των δεικτών αυτών χωριστά για γυναίκες και για άνδρες με/χωρίς παιδιά Ανάλυση των δεικτών αυτών χωριστά για γυναίκες και για άνδρες που είναι μόνοι γονείς Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών που συμμετείχαν Ποσοστό δαπανών για μέτρα που αφορούν ειδικά την ισότητα των φύλων

⁽⁷⁶⁾ Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στους δείκτες με την ένδειξη * αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στους δείκτες με την ένδειξη ** αποτελούν ειδική κατηγορία σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

⁽⁷⁷⁾ ISCED: International Standard Classification of Education (Διεθνής πρότυπη ταξινόμηση της εκπαίδευσης).

Ενότητα 4. Πώς μπορεί να εφαρμοστεί η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό

Δείκτες	Ερωτήσεις για τους δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών
<p>1β) Λοιποί κοινοί δείκτες εκροών (αν τα στοιχεία για τους εν λόγω δείκτες δεν συλλέγονται από μητρώα, οι τιμές των δεικτών αυτών μπορεί να καθοριστούν με βάση τεκμηριωμένες εκτιμήσεις από τον δικαιούχο):</p> <ul style="list-style-type: none"> • συμμετέχοντες με αναπηρία** • υπήκοοι τρίτων χωρών* • συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης* • μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)** • άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση* • συμμετέχοντες από αγροτικές περιοχές* 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών εντός των ομάδων αυτών; Γιατί; • Πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι διαφορές αυτές; 	<ul style="list-style-type: none"> • Γυναίκες και άνδρες που συμμετείχαν με παιδιά • Γυναίκες και άνδρες που συμμετείχαν και είναι μόνοι γονείς • Άμεση δαπάνη για γυναίκες και για άνδρες που συμμετείχαν • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών που συμμετείχαν • Ποσοστό δαπανών για μέτρα που αφορούν ειδικά την ισότητα των φύλων
<p>2) Κοινοί δείκτες εκροών για φορείς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αριθμός δημόσιων διοικήσεων ή δημόσιων υπηρεσιών που υποστηρίζονται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο • αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών και κοινωνικών επιχειρήσεων) 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει διαφορά στη στήριξη που λαμβάνουν πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών και κοινωνικών επιχειρήσεων) που ανήκουν σε γυναίκες με τη στήριξη σε αντίστοιχες επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες; Γιατί; • Θέλουμε να δημιουργήσουμε μια διαφορετική κατάσταση; 	<ul style="list-style-type: none"> • Είδος στήριξης που λαμβάνουν πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών και κοινωνικών επιχειρήσεων) που ανήκουν σε γυναίκες και αντίστοιχες επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες • Μέσος όρος δαπανών για επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών δικαιούχων • Ποσοστό δαπανών για μέτρα που αφορούν ειδικά την ισότητα των φύλων
<p>3) Κοινοί δείκτες άμεσων αποτελεσμάτων για συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • συμμετέχοντες που αναζητούν εργασία αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους* • συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους* • συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους* • συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, αμέσως μετά την αποχώρησή τους* 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει διαφορά μεταξύ γυναικών και ανδρών εντός των ομάδων αυτών; Γιατί; • Θέλουμε να δημιουργήσουμε μια διαφορετική κατάσταση; 	<ul style="list-style-type: none"> • Είδη θέσεων εργασίας που αναζητούν οι γυναίκες και είδη θέσεων που αναζητούν οι άνδρες • Είδη προσόντων που έχουν αποκτήσει οι γυναίκες και οι άνδρες μετά τη λήξη της συμμετοχής • Είδη απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης των γυναικών σε σύγκριση με των ανδρών
<p>4) Κοινοί δείκτες μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων για τους συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • συμμετέχοντες με θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους* • συμμετέχοντες των οποίων η κατάσταση σε ό,τι αφορά την αγορά εργασίας βελτιώθηκε εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους* <p>Ως ελάχιστη απαίτηση, τα στοιχεία αυτά πρέπει να συλλέγονται με βάση αντιπροσωπευτικό δείγμα συμμετεχόντων στο πλαίσιο κάθε ειδικού στόχου. Πρέπει να εξασφαλίζεται η εσωτερική εγκυρότητα του δείγματος κατά τρόπον ώστε τα στοιχεία να μπορούν να γενικεύονται στο επίπεδο του ειδικού στόχου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει διαφορά μεταξύ γυναικών και ανδρών εντός των ομάδων αυτών; Γιατί; 	<ul style="list-style-type: none"> • Είδη απασχόλησης των γυναικών και είδη απασχόλησης των ανδρών • Μέσες αποδοχές για τις γυναίκες και για τους άνδρες • Δείκτες που σχετίζονται με την ποιότητα της εργασίας σε ό,τι αφορά τις γυναίκες και τους άνδρες • Γνώμη γυναικών και ανδρών δικαιούχων σχετικά με την κατάστασή τους σε ό,τι αφορά την αγορά εργασίας (δηλαδή, αν βελτιώθηκε ή όχι)

Σύμφωνα με τον κανονισμό για το ΕΚΤ+ (Παράρτημα 1, σ. 1): «Κοινοί δείκτες για τη γενική υποστήριξη του σκέλους του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης. Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να αναλύονται ανά φύλο (θηλυκό, αρσενικό, "μη δυαδικό" (78)). Αν ορισμένα αποτελέσματα δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν, τα στοιχεία για τα αποτελέσματα αυτά δεν είναι υποχρεωτικό να συλλέγονται και να υποβάλλονται».

(78) Πρόσωπο το οποίο δεν αυτοπροσδιορίζεται ως γυναίκα ή άνδρας.

Κοινοί δείκτες για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ με σκοπό την αντιμετώπιση της υλικής στέρξης

Δείκτες	Ερωτήσεις για τους δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών
<p>1) Δείκτες εκροών</p> <p>α) Συνολική χρηματική αξία των τροφίμων και αγαθών που διανέμονται:</p> <p>i) συνολική αξία της βοήθειας σε τρόφιμα</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) συνολική χρηματική αξία των τροφίμων για παιδιά 2) συνολική χρηματική αξία των τροφίμων για τους αστέγους 3) συνολική χρηματική αξία των τροφίμων για άλλες ομάδες-στόχους <p>ii) συνολική αξία των αγαθών που διανέμονται</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) συνολική χρηματική αξία των αγαθών για παιδιά 2) συνολική χρηματική αξία των αγαθών για τους αστέγους 3) συνολική χρηματική αξία των αγαθών για άλλες ομάδες-στόχους 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει διαφορά μεταξύ της συνολικής χρηματικής αξίας των τροφίμων που διανέμονται στις γυναίκες / στα κορίτσια και εκείνης των τροφίμων που διανέμονται στους άνδρες / στα αγόρια στο πλαίσιο των ειδικών αυτών ομάδων; • Υπάρχει διαθέσιμη αξιολόγηση της κατάστασης των διαφόρων ομάδων γυναικών και ανδρών και των ειδικών αναγκών τους; • Ανταποκρίνονται τα παρεχόμενα αγαθά στις διαφορετικές προτιμήσεις και ανάγκες γυναικών και ανδρών; • Λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών που σχετίζονται με την αναπαραγωγική υγεία; 	<ul style="list-style-type: none"> • Συνολική χρηματική αξία των αγαθών που παρέχονται για την προστασία της αναπαραγωγικής υγείας των γυναικών (π.χ., ταμπόν) • Μέση χρηματική αξία/δαπάνη για γυναίκες και άνδρες όσον αφορά τα τρόφιμα και τα αγαθά που διανέμονται • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών δικαιούχων από τα τρόφιμα και τα αγαθά που διανέμονται
<p>β) Συνολική ποσότητα βοήθειας σε τρόφιμα που διανέμονται (σε τόνους), εκ της οποίας:</p> <p>i) ποσοστό τροφίμων των οποίων καλύφθηκε από το πρόγραμμα μόνο η μεταφορά, η διανομή και η αποθήκευση (σε %)</p> <p>ii) ποσοστό τροφίμων των οποίων η αγορά συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+ επί του συνολικού όγκου των τροφίμων που διανέμονται σε δικαιούχους (σε %)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σε τι βαθμό λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες γυναικών και ανδρών; • Πώς εμπλέκονται άνδρες και γυναίκες στα συστήματα διανομής; • Ποιοι είναι οι προμηθευτές των τροφίμων; Περιλαμβάνονται σε αυτούς εταιρείες που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις γυναικών αγροτών σε αριθμό αντίστοιχο με των επιχειρήσεων που ανήκουν σε άνδρες; 	<ul style="list-style-type: none"> • Εταιρείες προμηθειών που ανήκουν σε γυναίκες και εταιρείες προμηθειών που ανήκουν σε άνδρες • Ποσοστό τροφίμων που προμηθεύουν επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες

Δείκτες	Ερωτήσεις για τους δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών
<p>2) Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων</p> <p>Αριθμός των τελικών αποδεκτών βοήθειας σε τρόφιμα, όπου συμπεριλαμβάνονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ο αριθμός παιδιών ηλικίας κάτω των 18 ετών • ο αριθμός νέων ηλικίας 18-29 ετών • ο αριθμός τελικών αποδεκτών άνω των 54 ετών • ο αριθμός τελικών αποδεκτών με αναπηρία • ο αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών • ο αριθμός τελικών αποδεκτών αλλοδαπής προέλευσης, μειονοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά) • ο αριθμός τελικών αποδεκτών που είναι άστεγοι ή έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση <p>Αριθμός των τελικών αποδεκτών υλικής βοήθειας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αριθμός παιδιών ηλικίας κάτω των 18 ετών • αριθμός νέων ηλικίας 18-29 ετών • αριθμός τελικών αποδεκτών άνω των 54 ετών • αριθμός τελικών αποδεκτών με αναπηρία • αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών • αριθμός τελικών αποδεκτών αλλοδαπής προέλευσης, μειονοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά) • αριθμός τελικών αποδεκτών που είναι άστεγοι ή έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν διαφορές στην παροχή βοήθειας σε τρόφιμα μεταξύ γυναικών και ανδρών; • Λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες γυναικών και ανδρών όσον αφορά τις βιταμίνες και τις προμήθειες τροφίμων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής; • Λαμβάνονται υπόψη οι προτιμήσεις γυναικών και ανδρών όσον αφορά τις προμήθειες τροφίμων; • Εξετάζονται οι δυναμικές διαφορές ως προς την πρόσβαση σε γυναίκες και άνδρες αποδέκτες; • Υπάρχουν διαθέσιμες εκτιμήσεις σχετικά με τις διαφορετικές ανάγκες και προτιμήσεις γυναικών και ανδρών εντός των ομάδων-στόχων; • Υπάρχει διαφορά στην υλική βοήθεια για γυναίκες και για άνδρες; • Λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ανάγκες γυναικών και ανδρών όσον αφορά την υλική βοήθεια καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής; • Λαμβάνεται υπόψη το ενδεχόμενο να δημιουργήσει η υλική βοήθεια καταστάσεις που ενέχουν κινδύνους για τη ζωή των γυναικών και των ανδρών; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποίηση γυναικών και ανδρών δικαιούχων • Εταιρείες προμηθειών που ανήκουν σε γυναίκες και εταιρείες προμηθειών που ανήκουν σε άνδρες

Δείκτες Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ για το σκέλος Υγεία ⁽⁷⁹⁾

Δείκτες	Ερωτήσεις για τους δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών
<p>Επίπεδο ολοκληρωμένης εργασίας στον τομέα της υγείας, και χρήση των αποτελεσμάτων του προγράμματος στις εθνικές πολιτικές υγείας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αριθμός ασθενών που υποστηρίζονται από ευρωπαϊκά δίκτυα αναφοράς • αριθμός κοινών κλινικών αξιολογήσεων της τεχνολογίας στον τομέα της υγείας • αριθμός βέλτιστων πρακτικών που μεταφέρονται • βαθμός χρήσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος στην εθνική πολιτική για την υγεία, όπως υπολογίζεται μέσω ερωτηματολογίου «πριν και μετά» 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν διαφορές στον τρόπο με τον οποίο γυναίκες και άνδρες ασθενείς υποστηρίζονται από τα ευρωπαϊκά δίκτυα αναφοράς; • Αναδεικνύουν ποσοτικές διαφορές οι διαχωρισμένοι δείκτες; Εάν διαφέρουν οι αριθμοί γυναικών και ανδρών που υποστηρίζονται από τα ευρωπαϊκά δίκτυα αναφοράς, πώς εξηγείται η διαφορά αυτή; • Είναι περισσότερες οι γυναίκες από τους άνδρες που έχουν πρόσβαση σε κοινές κλινικές αξιολογήσεις της τεχνολογίας στον τομέα της υγείας; • Μεταφέρονται βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων περιγραφών καταστάσεων της υγείας γυναικών και ανδρών και των διαφορετικών υγειονομικών αναγκών τους κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής; • Στις εθνικές πολιτικές υγείας, χρησιμοποιούνται περισσότερα αποτελέσματα τα οποία σχετίζονται με τις γυναίκες ή με τους άνδρες; Γιατί δεν χρησιμοποιούνται τόσο συχνά τα άλλα αποτελέσματα; 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαθέσιμη μελέτη αξιολόγησης με συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου σε ό,τι αφορά την τεχνολογία στον τομέα της υγείας • Αποτελέσματα ερωτηματολογίου ανά φύλο • Είδος προβλημάτων υγείας που αντιμετωπίστηκαν από την υποστηριζόμενη τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένων των διαφορετικών αναγκών και προβλημάτων υγείας που είχαν γυναίκες και άνδρες • Ενσωμάτωση αποτελεσμάτων σχετικών με το φύλο στην ανάπτυξη τεχνολογιών στον τομέα της υγείας και στις πολιτικές υγείας

⁽⁷⁹⁾ Επισημαίνεται ότι το σκέλος Υγεία του ΕΚΤ+ τελεί υπό άμεση διαχείριση. Κατά συνέπεια, δεν υπόκειται στους ίδιους κανόνες με το κύριο σκέλος του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης.

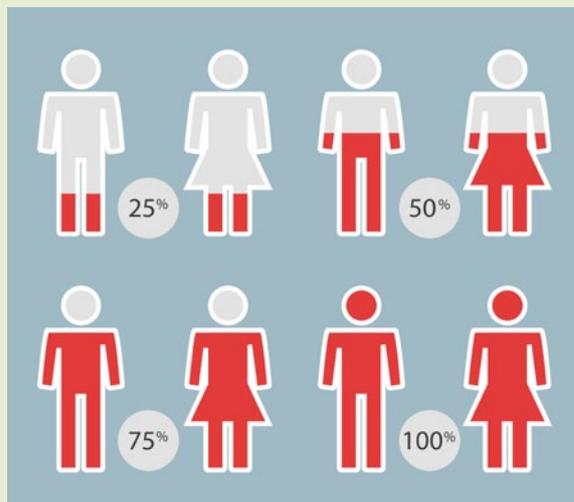
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας

Κοινοί δείκτες

Προτεραιότητα	Δείκτης	Ερωτήσεις για τους δείκτες ισότητας των φύλων	Παραδείγματα δεικτών	
Πρώθηση της βιώσιμης αλιείας και διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων	Εξέλιξη του όγκου των εκφορτώσεων που προέρχονται από αποθέματα τα οποία αξιολογούνται με βάση τη μέγιστη βιώσιμη απόδοση			
	Εξέλιξη της κερδοφορίας του αλιευτικού στόλου της Ένωσης	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών ως προς την ιδιοκτησία του στόλου και την κερδοφορία; • Ποιες είναι οι διαφορές ως προς την απασχόληση γυναικών και ανδρών; 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρήσεις που ανήκουν σε γυναίκες και επιχειρήσεις που ανήκουν σε άνδρες και η κερδοφορία τους • Γυναίκες και άνδρες που απασχολούνται στον στόλο και στις επιχειρήσεις αυτές 	
	Επιφάνεια (σε εκτάρια) των τόπων του δικτύου Natura 2000, και άλλων θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών βάσει της οδηγίας-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, όπου εφαρμόζονται μέτρα προστασίας, διατήρησης και αποκατάστασης			
	Ποσοστό των αλιευτικών σκαφών που είναι εξοπλισμένα με ηλεκτρονική συσκευή στίγματος και αναφοράς αλιευμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιος ωφελείται από τα μέτρα αυτά; 	<ul style="list-style-type: none"> • Ιδιοκτησία σκαφών ανά φύλο 	
Συμβολή στην επισιτιστική ασφάλεια στην Ένωση μέσω ανταγωνιστικής και βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και ανταγωνιστικών και βιώσιμων αγορών	Εξέλιξη της αξίας και του όγκου της παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην Ένωση	<ul style="list-style-type: none"> • Ποια είναι τα επίπεδα απασχόλησης γυναικών και ανδρών στον τομέα; • Ποιες είναι οι συνθήκες απασχόλησής τους; Είναι διαφορετικές; Εάν ναι, για ποιον λόγο; 	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτες που σχετίζονται με την απασχόληση γυναικών και ανδρών 	
	Εξέλιξη της αξίας και του όγκου των εκφορτώσεων			
Δυνατότητα ανάπτυξης βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας και αύξηση της ευημερίας των παράκτιων κοινοτήτων	Εξέλιξη του ΑΕγχΠ στις θαλάσσιες περιφέρειες του επιπέδου 3 της ονοματολογίας των στατιστικών εδαφικών μονάδων			
	Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων εργασίας (ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης) στη βιώσιμη γαλάζια οικονομία	<ul style="list-style-type: none"> • Τι είδους θέσεις εργασίας δημιουργούνται στη βιώσιμη γαλάζια οικονομία; Προωθείται η κάλυψη αυτών των θέσεων εργασίας τόσο από γυναίκες, όσο και από άνδρες; • Υπάρχουν εκτιμήσεις, οι οποίες να λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου, σχετικά με τις διάφορες ομάδες που δραστηριοποιούνται στη βιώσιμη γαλάζια οικονομία; • Ποιος ωφελείται από την ανάπτυξη της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας; Ωφελούνται στον ίδιο βαθμό οι γυναίκες και οι άνδρες; 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων εργασίας (ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης) των γυναικών και των ανδρών στη βιώσιμη γαλάζια οικονομία • Διαθέσιμη εκτίμηση η οποία λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου 	
Ενίσχυση της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών και διασφάλιση προστατευμένων, καθαρών θαλασσών και ωκεανών που υποκεινται σε βιώσιμη διαχείριση	Αριθμός κοινών δράσεων που συμβάλλουν στη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τις λειτουργίες της ακτοφυλακής	<ul style="list-style-type: none"> • Τι είδους κοινές δράσεις αναλαμβάνονται οι οποίες συμβάλλουν στη συνεργασία ως προς τις λειτουργίες σε επίπεδο ΕΕ; • Συμμετέχουν στις δράσεις αυτές τόσο γυναίκες, όσο και άνδρες; Γιατί / γιατί όχι; 	<ul style="list-style-type: none"> • Απασχόληση γυναικών και ανδρών στην ακτοφυλακή • Αριθμός/ποσοστό γυναικών που συμμετέχουν σε δομές διακυβέρνησης 	

Γαλλία: διευκόλυνση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου μέσω του καθορισμού σχετικών δεικτών σε επιχειρησιακά προγράμματα

Στη Γαλλία, η οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων θεσπίστηκε μέσω μιας διττής προσέγγισης στο εθνικό επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΚΤ για την «Ανάπτυξη και την ένταξη». Η χρήση δεικτών ανά φύλο σε όλα τα γαλλικά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ διευκολύνει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησής τους. Οι δείκτες αυτοί μετρούν τη συμμετοχή γυναικών και ανδρών και παρέχουν πληροφορίες ανά φύλο σχετικά με τις εκροές και τα αποτελέσματα.

© Igor Samoilik/Shutterstock.com

Χάρη στα στοιχεία ανά φύλο, οι αναλύσεις που εξετάζουν τις διαφορετικές καταστάσεις και ανάγκες γυναικών και ανδρών στη χώρα οδηγούν σε στοχευμένες δράσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων. Σε αυτές περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, μέτρα στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΚΤ για την ενίσχυση της απασχόλησης, της κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της επιχειρηματικότητας των γυναικών. Το γαλλικό ΕΚΤ διαθέτει δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων ανά φύλο και για τις τρεις προτεραιότητές του: απασχόληση, επαγγελματικές σταδιοδρομίες και φτώχεια. Η ισότητα των φύλων είναι βασική αρχή η οποία διέπει την επιλογή των έργων.

Στους δείκτες αποτελεσμάτων ⁽⁸⁰⁾ του γαλλικού επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΚΤ περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων οι εξής:

- αριθμός γυναικών και ανδρών που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, μετά τη συμμετοχή τους
- αριθμός γυναικών και ανδρών ηλικίας άνω των 55 ετών που απασχολούνται, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, μετά τη συμμετοχή τους
- αριθμός γυναικών και ανδρών που παρακολουθούν κατάρτιση ή σπουδάζουν μετά τη συμμετοχή τους.

Στους δείκτες εκροών περιλαμβάνονται οι εξής:

- Αριθμός ανέργων γυναικών και ανδρών μεταξύ των συμμετεχόντων
- Αριθμός γυναικών και ανδρών ηλικίας άνω των 55 ετών μεταξύ των συμμετεχόντων
- Αριθμός οικονομικά ανενεργών γυναικών και ανδρών μεταξύ των συμμετεχόντων
- Αριθμός γυναικών και ανδρών ηλικίας κάτω των 25 ετών μεταξύ των συμμετεχόντων
- Αριθμός γυναικών ηλικίας κάτω των 25 ετών μεταξύ των συμμετεχόντων
- Αριθμός γυναικών σε άδεια μητρότητας ή που εντάσσονται εκ νέου στο εργατικό δυναμικό μεταξύ των συμμετεχόντων.

Πρόσθετοι πόροι

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες ισότητας των φύλων, επισκεφθείτε τις ακόλουθες ιστοσελίδες:

- [Πόροι του ΕΙΓΕ σχετικά με τους δείκτες ισότητας των φύλων](#)
- [Βάση στατιστικών δεδομένων για τα φύλα](#)

⁽⁸⁰⁾ Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, οι δείκτες που αφορούν αριθμούς γυναικών και ανδρών θα ήταν ιδιαιτέρως σκόπιμο να περιλαμβάνουν και ποσοστά για την καλύτερη απεικόνιση ενδεχόμενων ανισοτήτων.

Εργαλείο 7: Καθορισμός κριτηρίων που συνεκτιμούν το φύλο για την επιλογή έργων

Οι διαχειριστικές αρχές και οι επιτροπές παρακολούθησης μπορούν να χρησιμοποιούν το εργαλείο αυτό για να παρέχουν στήριξη κατά την ανάπτυξη έργων που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου και για να καθορίζουν κριτήρια ισότητας των φύλων για την επιλογή έργων. Η στήριξη αυτή από τις διαχειριστικές αρχές είναι καθοριστικής σημασίας προκειμένου να ενσωματώνεται η ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή σε όλες τις δραστηριότητες των Ταμείων της ΕΕ.

Όπως ορίζει το άρθρο 67 του ΚΚΔ: «η διαχειριστική αρχή καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την ισότητα των φύλων και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης».

Βήματα για τη στήριξη της ανάπτυξης και επιλογής έργων που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου

Στην αρχή των διαδικασιών ανάπτυξης και επιλογής έργων, είναι εξαιρετικά σημαντικό να παρέχεται στήριξη σε δυνητικούς αιτούντες. Για τη διασφάλιση επαρκούς στήριξης, οι διαχειριστικές αρχές και οι επιτροπές παρακολούθησης μπορούν:

- να καθιστούν σαφές, σε κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων έργων και σε κάθε άλλη ανακοίνωση σχετική με τη χρήση πόρων, ότι η ισότητα των φύλων είναι οριζόντια αρχή η οποία πρέπει να τηρείται και να συγκεκριμενοποιείται
- να εξηγούν σαφώς ότι σε όλα τα κριτήρια επιλογής έργων θα περιλαμβάνονται πτυχές που αφορούν την ισότητα των φύλων
- να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένες πληροφορίες σε κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων σχετικά με τις απαιτήσεις ισότητας των φύλων
- να χρησιμοποιούν τον ακόλουθο κατάλογο σημείων ελέγχου για την καθοδήγηση της προετοιμασίας των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

Κατάλογος σημείων ελέγχου για την προετοιμασία προσκλήσεων υποβολής προτάσεων έργων

Βήμα 1. Καθιστά η πρόσκληση σαφές ότι η οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων πρέπει να αποτελεί μέρος της ανάλυσης του έργου;

Οι διαχειριστικές αρχές και οι επιτροπές παρακολούθησης μπορούν να θέτουν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Εξηγεί σαφώς η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ότι το έργο θα αξιολογηθεί βάσει της συμπερίληψης ή μη στην πρόταση ανάλυσης ως προς το φύλο (δηλαδή, ανάλυση των διαφορών όσον αφορά τις καταστάσεις και τις ανάγκες που αντιμετωπίζουν γυναίκες και άνδρες);
- Περιλαμβάνεται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων ειδική απαίτηση για συμπερίληψη ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων για την περιγραφή τάσεων ή προτύπων που σχετίζονται με το φύλο;
- Αναφέρει η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ότι η πρόταση θα πρέπει να παραπέμπει σε ειδικούς ανά Ταμείο, εθνικούς ή υποεθνικούς, στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων;

Βήμα 2. Εξηγεί η πρόσκληση ότι η οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων πρέπει να αποτελεί μέρος των στόχων και των δεικτών του έργου;

- Εξηγεί η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ότι η πρόταση θα αξιολογηθεί βάσει του αν οι στόχοι του έργου:
 - επιτυγχάνονται τόσο ως προς τις γυναίκες, όσο και ως προς τους άνδρες
 - περιλαμβάνουν την ειδική ανάλυση στόχων για τις γυναίκες και τους άνδρες
 - περιλαμβάνουν ειδικούς σκοπούς και στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων (δηλαδή, στόχους οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν τόσο ως προς τις γυναίκες όσο και ως προς τους άνδρες ώστε να προωθηθεί η ισότητα των φύλων), όπου αρμόζει;
- Περιλαμβάνεται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων απαίτηση να αναλύονται ανά φύλο όλοι οι δείκτες που αφορούν φυσικά πρόσωπα,

προκειμένου να παρακολουθείται εάν προσεγγίζονται τόσο γυναίκες, όσο και άνδρες;

- Περιλαμβάνεται στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων απαίτηση για τον καθορισμό ειδικών δεικτών ισότητας των φύλων για τη διευκόλυνση της παρακολούθησης της πρόοδου ως προς τους στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων, όπου αρμόζει;

Βήμα 3. Διευκρινίζει η πρόσκληση ότι η οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων θα πρέπει να ενσωματώνεται στη σχεδιαζόμενη χρήση των πόρων στο πλαίσιο του έργου;

- Εξηγεί η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ότι οι προτάσεις πρέπει να διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν οι πόροι για την προώθηση της ισότητας των φύλων;
- Καθιστά σαφές η πρόσκληση ότι οι προτάσεις θα πρέπει να εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο το έργο θα ενισχύσει την ισότιμη πρόσβαση των γυναικών και των ανδρών των ομάδων-στόχων σε πόρους, υπηρεσίες και επενδύσεις;

Βήμα 4. Διευκρινίζει η πρόσκληση ότι η ομάδα έργου θα πρέπει να περιλαμβάνει ικανότητα σε θέματα φύλου;

- Προσδιορίζει η πρόσκληση υποβολής προτάσεων τον ρόλο που θα διαδραματίσει στην επιλογή των έργων η εσωτερική ικανότητα σε θέματα φύλου ή η πρόβλεψη στον προϋπολογισμό εξωτερικής εμπειρογνώσιας σε θέματα φύλου;
- Καθιστά σαφές η πρόσκληση αν, και σε ποιον βαθμό, η ικανότητα σε θέματα φύλου αποτελεί απαίτηση σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων κατάρτισης και αξιολόγησης;

Βήμα 5. Εξηγεί η πρόσκληση ότι η ισότητα των φύλων πρέπει να εντάσσεται στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση του έργου;

- Περιλαμβάνει η πρόσκληση υποβολής προτάσεων απαίτηση για περιγραφή του τρόπου με τον οποίο το έργο θα παρακολουθεί και θα αξιολογεί τους στόχους / τα αποτελέσματα / τις συνέπειες σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων και τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμόζει διορθωτικά μέτρα;
- Εξηγεί η πρόσκληση ότι κάθε πρόταση πρέπει να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα

αξιολογεί τους στόχους και τα αποτελέσματα που αφορούν την ισότητα των φύλων;

Κατάλογος σημείων ελέγχου για κριτήρια επιλογής έργων

Κατά την αξιολόγηση προτάσεων έργων, οι διαχειριστικές αρχές και οι επιτροπές παρακολούθησης μπορούν να αναπτύξουν και να εφαρμόζουν κριτήρια επιλογής με βάση τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Βήμα 1. Ανάλυση

- Περιλαμβάνει η πρόταση ανάλυση του τομέα παρέμβασης ως προς το φύλο (δηλαδή, την ανάλυση των διαφορών όσον αφορά τις καταστάσεις και τις ανάγκες που αντιμετωπίζουν γυναίκες και άνδρες –σε όλη τους την πολυμορφία– και τον εντοπισμό σχετικών ανισοτήτων);
- Χρησιμοποιούνται ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα ανά φύλο για την περιγραφή διαφορών μεταξύ των φύλων και προτύπων;
- Παραπέμπει η ανάλυση σε ειδικούς ανά Ταμείο, εθνικούς και/ή υποεθνικούς στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων;

Βήμα 2. Στόχοι και δείκτες

- Καθορίζονται ειδικοί στόχοι σε σχέση με την ισότητα των φύλων για το έργο (δηλαδή, στόχοι οι οποίοι πρέπει να επιτευχθούν τόσο ως προς τις γυναίκες όσο και ως προς τους άνδρες προκειμένου να προωθηθεί η ισότητα των φύλων);
- Προσδιορίζει η πρόταση τον τρόπο με τον οποίο το έργο προτίθεται να συμβάλει σε γενικούς στόχους σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων;
- Αναφέρει η πρόταση αν, και με ποιον τρόπο, ο/οι στόχος/-οι του έργου θα επιτευχθεί/-ούν τόσο ως προς τις γυναίκες όσο και ως προς τους άνδρες σε όλη τους την πολυμορφία;
- Καθορίζονται ιδιαίτεροι δείκτες για τη διευκόλυνση της παρακολούθησης της υλοποίησης των στόχων σε σχέση με την ισότητα των φύλων;
- Αναλύονται ανά φύλο οι γενικοί δείκτες που σχετίζονται με φυσικά πρόσωπα, προκειμένου να παρακολουθείται εάν προσεγγίζονται τόσο γυναίκες όσο και άνδρες;

Χρησιμοποιήστε ως οδηγό τους στόχους πολιτικής της ΕΕ, συμβουλευόμενοι το [εργαλείο 1](#) και τον πίνακα 3 παρακάτω:

Πίνακας 3: Ισότητα των φύλων στους στόχους πολιτικής της ΕΕ

Στόχοι πολιτικής	Πτυχές ισότητας των φύλων
Οικονομική ανεξαρτησία επί ίσοις όροις για γυναίκες και άνδρες Ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση των μισθολογικών ανισοτήτων μεταξύ των φύλων • Αύξηση της απασχόλησης (και μείωση του κατακερματισμού) • Συμβολή στην εκπαίδευση των γυναικών • Βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής: στους ειδικούς δείκτες περιλαμβάνονται: <ul style="list-style-type: none"> - αύξηση του χρόνου που αφιερώνουν οι άνδρες σε δραστηριότητες σχετικές με την παροχή φροντίδας - αύξηση της απασχόλησης γυναικών και ανδρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστριών, στην επίσημη οικονομία παροχής φροντίδας - αύξηση της πρόσβασης των γυναικών σε αμειβόμενη εργασία και των ωρών αμειβόμενης εργασίας • Εξάλειψη των στερεοτύπων με βάση το φύλο • Μείωση του διαχωρισμού με βάση το φύλο στην αγορά εργασίας • Στήριξη ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας και οικογενειακής άδειας • Αύξηση της επιχειρηματικότητας των γυναικών • Αύξηση της προσβασιμότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών παιδικής φροντίδας • Προώθηση της κοινωνικής ένταξης • Βελτίωση της προσβασιμότητας και της ποιότητας των εγκαταστάσεων φροντίδας για άλλα εξαρτώμενα πρόσωπα • Καταπολέμηση του αποκλεισμού και της φτώχειας των γυναικών • Ενίσχυση της προστασίας γονέων και φροντιστών
Ισότητα στη λήψη αποφάσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της παρουσίας των γυναικών σε θέσεις και διαδικασίες λήψης αποφάσεων
Αξιοπρέπεια, ακεραιότητα και τερματισμός της έμφυλης βίας	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της πρόληψης και της προστασίας κατά της έμφυλης βίας • Ενδυνάμωση του ρόλου ανδρών και αγοριών στην εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών

Οι στόχοι του έργου ενσωματώνουν επίσης μια ευρύτερη προοπτική, συνδεδεμένη όχι μόνο με το βιολογικό ή το κοινωνικό φύλο, αλλά και με άλλα χαρακτηριστικά. Για παράδειγμα, χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση εντός των ευρειών κατηγοριών των «γυναικών» και των «ανδρών» με βάση πρόσθετα κοινωνικο-δημογραφικά χαρακτηριστικά όπως η ηλικία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, η φτώχεια, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, ο τόπος εγκατάστασης (ύπαιθρος / αστικό κέντρο), η αναπηρία, ο γενετήσιος προσανατολισμός (λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανς κ.ά.), η θρησκεία κ.λπ. Επιπλέον, όλες οι θεματικές προτεραιότητες θα πρέπει, ιδανικά, να ακολουθούν μια προσέγγιση η οποία δίνει έμφαση στη «διατομεακή διάσταση» (δηλαδή, στα διατομεακά χαρακτηριστικά των φυσικών προσώπων και

στον τρόπο με τον οποίο αυτά αλληλεπιδρούν ή «διατέμνονται» και επηρεάζουν τις ανισότητες μεταξύ των φύλων).

Βήμα 3. Δραστηριότητες και υλοποίηση

- Σχεδιάζονται ειδικές δραστηριότητες για την επίτευξη των στόχων του έργου όσον αφορά την ισότητα των φύλων;
- Υπάρχει σύνδεση μεταξύ της σχεδιαζόμενης ανάλυσης του έργου ως προς το φύλο και του προσδιορισμού στόχων που αφορούν την ισότητα των φύλων; Εξηγείται στο έργο ο τρόπος με τον οποίο θα χρησιμοποιηθεί η σύνδεση αυτή στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του (με στόχο τη μείωση των υφιστάμενων ανισοτήτων) και στα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Βήμα 4. Ικανότητα σε θέματα φύλου

- Διαθέτει το έργο πρόσβαση σε εσωτερική ικανότητα σε θέματα φύλου; Εάν όχι, θα χρησιμοποιηθεί εξωτερική εμπειρογνώσια σε θέματα φύλου; Περιλαμβάνει ο προϋπολογισμός του έργου πρόβλεψη για τέτοια εξωτερική εμπειρογνώσια;
- Αποτελεί η ικανότητα σε θέματα φύλου απαίτηση στις ανατιθέμενες συμβάσεις κατάρτισης και αξιολόγησης;

Βήμα 5. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

- Εξηγεί η πρόταση τον τρόπο με τον οποίο το έργο θα παρακολουθεί και θα αξιολογεί τους στόχους / τα αποτελέσματα / τις επιπτώσεις

όσον αφορά την ισότητα των φύλων;

- Προσδιορίζει η πρόταση τα διορθωτικά μέτρα που θα ληφθούν στο πλαίσιο του έργου εάν η επίτευξη των στόχων / τα αποτελέσματα / οι επιπτώσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων δεν είναι τα επιθυμητά;
- Περιγράφει η πρόταση τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογούνται στο πλαίσιο του έργου οι στόχοι / τα αποτελέσματα / οι επιπτώσεις όσον αφορά την ισότητα των φύλων;

Τέλος, οι διαχειριστικές αρχές και οι επιτροπές παρακολούθησης πρέπει να θέτουν το ερώτημα: **πληροί η πρόταση έργου αυτά τα κριτήρια επιλογής;** Εάν όχι, μπορούν να ζητούν συμπληρωματικές πληροφορίες και να προβαίνουν σε τελική εκτίμηση.

Βέλγιο: η απαίτηση να εξετάζονται στο πλαίσιο της αξιολόγησης του έργου οι πιθανές επιπτώσεις για τις γυναίκες και τους άνδρες πριν από την επιλογή

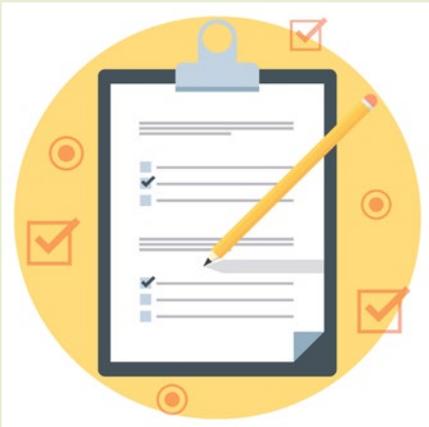
Στο Βέλγιο, όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την πραγματικότητα που βιώνουν γυναίκες και άνδρες. Σε κάθε στάδιο θα πρέπει να εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο το πρόγραμμα μπορεί να επηρεάσει –θετικά και/ή αρνητικά– τις διαφορετικές καταστάσεις και ανάγκες που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και οι άνδρες. Ως εκ τούτου, κάθε πρόταση έργου αναλύεται και αξιολογείται μέσω της εξέτασης των ενδεχόμενων επιπτώσεών του στις γυναίκες και στους άνδρες και του τρόπου με τον οποίο μπορεί να επηρεάσει την ισότητα των φύλων.

Εφαρμόζεται διατομεακή ανάλυση σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος, σε επίπεδο έργου, και κατά τη διάρκεια της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Αυτό σημαίνει ότι λαμβάνεται υπόψη η πραγματικότητα που βιώνουν γυναίκες και άνδρες, όπως και τα διατομεακά χαρακτηριστικά τους, όπως είναι η ηλικία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση, οι αναπηρίες, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, η θρησκεία και άλλα σχετικά κοινωνικο-δημογραφικά δεδομένα. Συλλέγονται, αναλύονται και λαμβάνονται υπόψη δεδομένα σχετικά με την κατάσταση γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας, την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση και τις ευκαιρίες που έχουν να εργαστούν σε διάφορες εταιρείες και τομείς. Εφόσον είναι δυνατόν, κατά την ανάλυση τα δεδομένα διασταυρώνονται με άλλες κοινωνικοοικονομικές διαστάσεις. Για παράδειγμα, οι νεαρές γυναίκες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν διαφορετικές καταστάσεις και να έχουν διαφορετικές ανάγκες σε σύγκριση με τις γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας.

Κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων πρέπει να εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο το έργο θα συμβάλει στην ισότητα των φύλων, παράγοντας ο οποίος είναι σημαντικός στη διαδικασία επιλογής έργων. Για την παροχή βοήθειας στους αιτούντες κατά τον σχεδιασμό των έργων, διοργανώνονται ενημερωτικές συναντήσεις. Σε αυτές παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την ισότητα γυναικών και ανδρών, τους νόμους και τις πολιτικές για την ισότητα και μεθόδους και εργαλεία ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου. Άλλες υποστηρικτικές δράσεις ευαισθητοποίησης περιλαμβάνουν μια διαδικτυακή πλατφόρμα κατάρτισης στην ισότητα των φύλων. Έχει εκδοθεί επίσης ένας πρακτικός οδηγός για τον τρόπο εκτίμησης και ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε έργα. Ο οδηγός αυτός βοηθά τους αιτούντες να λαμβάνουν υπόψη κατά τον σχεδιασμό των έργων την πραγματικότητα που βιώνουν γυναίκες

και άνδρες. Είναι επίσης χρήσιμος για τις επιτροπές που παρακολουθούν τη συμβολή του έργου στην ισότητα των φύλων. Κάθε έργο αξιολογείται σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια, τα οποία σχετίζονται με την ισότητα των φύλων. Καθ' όλη την περίοδο προγραμματισμού χρησιμοποιούνται δείκτες ανά φύλο για τη μέτρηση της προόδου ως προς την ισότητα των φύλων.

✚ Φινλανδία: Κριτήρια επιλογής έργων

© howcolour/Shutterstock.com

Στη Φινλανδία, συνέταξαν νέες ερωτήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων για τους υποψηφίους ανάληψης έργων κατά την περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020. Οι αιτούντες πρέπει να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

	Ναι	Όχι	Εξηγήστε (συμπληρώνεται υποχρεωτικά)
Αξιολόγησε το έργο το περιβάλλον λειτουργίας συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλου;			
Ενσωματώθηκε η διάσταση του φύλου στο έργο;			
Είναι η προώθηση της ισότητας των φύλων κύριος σκοπός του έργου;			

Οι ερωτήσεις αυτές χρησιμοποιούνται ως κριτήρια αξιολόγησης για τη λήψη αποφάσεων χρηματοδότησης.

Συμπληρωματικό εργαλείο 7.α: Συμφωνίες που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου (συμβάσεις ή συμφωνίες επιχορήγησης) με υπευθύνους υλοποίησης έργων

Μετά τη διαδικασία επιλογής έργων, η οποία καθοδηγείται από σαφώς καθορισμένα κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση του φύλου, είναι απαραίτητο να καθοριστούν βασικές απαιτήσεις για τους υπευθύνους υλοποίησης των έργων. Αυτές θα πρέπει να καθορίζονται σε συμφωνίες έργου ή συμβάσεις.

Κατάλογος σημείων ελέγχου για συμφωνίες έργου και συμβάσεις σχετικές με τη χρηματοδότηση έργου

Κατά την κατάρτιση συμφωνιών έργου ή συμβάσεων, οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να θέτουν τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Εξηγεί η συμφωνία ότι η υλοποίηση του έργου απαιτεί συμμόρφωση προς την οριζόντια αρχή της ισότητας των φύλων;
- Προσδιορίζει η συμφωνία ειδικά βήματα τα οποία θα πρέπει να εκτελεστούν για τη συμμόρφωση προς την απαίτηση ως προς την ισότητα των φύλων;
- Διευκρινίζει ρητά ότι η υλοποίηση του έργου απαιτεί συνεκτίμηση των διαφορετικών καταστάσεων και αναγκών που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και οι άνδρες;

- Αναφέρει ρητά η συμφωνία ότι το έργο περιλαμβάνει υποχρέωση διάθεσης πόρων για την προαγωγή της ισότητας των φύλων;
- Καθορίζει η συμφωνία ειδικούς στόχους και αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν σε σχέση με την ισότητα των φύλων; Για παράδειγμα:
 - Αναφέρεται σαφώς ότι πρέπει να επιτευχθούν οι στόχοι και τα αποτελέσματα τόσο ως προς τις γυναίκες, όσο και ως προς τους άνδρες;
- Αναφέρονται στις διαδικασίες που προσδιορίζονται στη συμφωνία ειδικές προσδοκίες που συνδέονται με το φύλο, όπως:
 - αναφορές στην ισότητα των φύλων σε εκθέσεις, ιδίως στατιστικά στοιχεία ανά φύλο σχετικά με τους δικαιούχους;
 - η κατανομή και η χρήση χρηματοδοτικών πόρων και αποτελεσμάτων στις εκθέσεις;
 - προσεγγίσεις σε σχέση με την επικοινωνία που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου;
- Εάν απαιτείται ένορκη δήλωση, περιλαμβάνει συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου; Ειδικότερα, υποχρεούνται οι αποδέκτες πόρων του έργου να δηλώσουν ότι κατανοούν ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη «η ισότητα των φύλων ως οριζόντια αρχή» κατά τη χρήση των πόρων;
- Διευκρινίζεται στη συμφωνία για τους διατιθέμενους πόρους έργου ή τις επιχορηγήσεις ότι η ισότητα των φύλων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, ως αναγκαία προϋπόθεση, κατά τη χρήση των πόρων;

€ **Εργαλείο 8: Παρακολούθηση της κατανομής πόρων για την ισότητα των φύλων στα Ταμεία της ΕΕ**

Το εργαλείο αυτό είναι διαθέσιμο στα αγγλικά στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-budgeting-step-step-toolkit>.

Εργαλείο 9: Ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στον σχεδιασμό έργων

Εισαγωγή στο εργαλείο

Το παρόν εργαλείο θα σας βοηθήσει να μεταφράσετε στόχους και δείκτες σχετικούς με το φύλο σε συμφωνίες εταιρικής σχέσης και επιχειρησιακά προγράμματα στο επίπεδο του έργου. Οι διαχειριστικές αρχές σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο θα πρέπει να χρησιμοποιούν το εργαλείο κατά τα στάδια του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της παρακολούθησης των έργων. Μπορούν επίσης να το χρησιμοποιούν προκειμένου να παράσχουν καθοδήγηση και στήριξη σε τοπικούς παράγοντες και υπευθύνους υλοποίησης έργων.

Το παρόν εργαλείο στηρίζει την εφαρμογή κριτηρίων και διαδικασιών επιλογής σχεδίων που

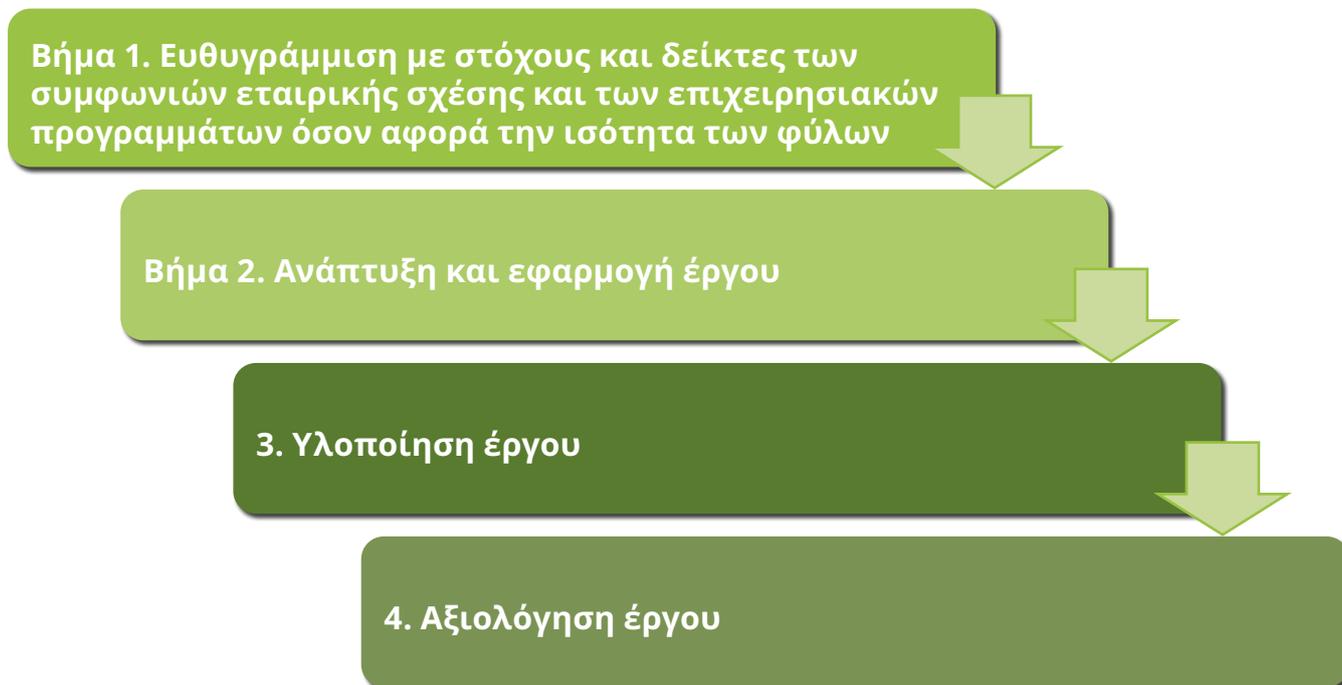
συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 67 της πρότασης για τον ΚΚΔ [COM(2018) 375 final]:

Για την επιλογή των πράξεων, η διαχειριστική αρχή καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την ισότητα των φύλων και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 191 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

Βλ. [εργαλείο 1](#) για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κανονισμούς.

Βήματα για την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στον σχεδιασμό έργων

Το εργαλείο περιλαμβάνει τέσσερα βήματα:

Βήμα 1. Ευθυγράμμιση με στόχους και δείκτες των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και των επιχειρησιακών προγραμμάτων όσον αφορά την ισότητα των φύλων

Θα πρέπει στις αιτήσεις για έργα στο πλαίσιο κάθε Ταμείου να προσδιορίζεται ο τρόπος με τον οποίο

το έργο θα συνεκτιμήσει τις υφιστάμενες διαφορές μεταξύ των φύλων, ή τις ειδικές ανάγκες γυναικών και ανδρών, στον τομέα παρέμβασης. Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να υποστηρίξουν τους αιτούντες:

- παρέχοντας πληροφορίες για τους στόχους και τους δείκτες που αφορούν το φύλο και

καθορίζονται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης και στα επιχειρησιακά προγράμματα:

- παρέχοντας άλλες σχετικές με το φύλο και το ειδικό πλαίσιο πληροφορίες οι οποίες είναι συναφείς με τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων·
- παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πτυχές του φύλου θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην αίτηση, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογηθούν·
- επιβεβαιώνοντας ότι οι αιτούντες διαθέτουν τις πληροφορίες και την ικανότητα που απαιτούνται για να διενεργήσουν ανάλυση του τομέα παρέμβασης ως προς το φύλο.

Βήμα 1α. Διενεργήστε ανάλυση ως προς το φύλο

Σκοπός της ανάλυσης ως προς το φύλο ⁽⁸¹⁾ είναι να προσδιοριστούν ανισότητες και διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία, καθώς και να διαπιστωθούν οι βαθύτεροι λόγοι αυτών των ανισοτήτων. Για τη διενέργεια ανάλυσης ως προς το φύλο, θα πρέπει να προβείτε στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Συλλογή πληροφοριών και δεδομένων ανά φύλο σχετικά με την ομάδα-στόχο

Πρόκειται για στατιστικά στοιχεία τα οποία αντικατοπτρίζουν επαρκώς την ομάδα-στόχο και αναλύονται ανά φύλο. Θα πρέπει να περιλαμβάνουν στοιχεία για σχετικά χαρακτηριστικά, όπως η ηλικία, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, ο τόπος, το μορφωτικό επίπεδο, η απασχόληση σε διαφορετικούς τομείς, η επιχειρηματικότητα σε διαφορετικούς τομείς, τα επίπεδα μισθών, η χρήση του χρόνου και/ή άλλα ζητήματα.

- Όταν συλλέγονται και παρουσιάζονται, τα δεδομένα θα πρέπει να αναλύονται ανά φύλο, που αποτελεί πρωταρχική, γενική ταξινόμηση. Για παράδειγμα, όταν συλλέγονται και αναλύονται δεδομένα για τους «νέους» ή τους «ηλικιωμένους», αυτές οι ομάδες-στόχοι θα πρέπει να διαχωρίζονται ανά φύλο.
- Επιπροσθέτως των ποσοτικών δεδομένων σχετικά με ειδικά χαρακτηριστικά, η ανάλυση ως προς το φύλο πρέπει να λαμβάνει υπόψη ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις εμπειρίες

που βιώνουν τα άτομα. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να περιλαμβάνει εξέταση του διαφορετικού τρόπου με τον οποίο οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από γυναίκες και άνδρες και του είδους των πόρων που θα πρέπει να διατεθούν για την αντιμετώπιση των διαφορών αυτών. Για παράδειγμα, οι δημόσιοι χώροι χρησιμοποιούνται με διαφορετικούς τρόπους από τις διάφορες ομάδες ανθρώπων –γυναίκες και άνδρες μεγαλύτερης ηλικίας, γυναίκες και άνδρες μικρότερης ηλικίας, κορίτσια και αγόρια, γονείς και φροντιστές, άτομα που πηγαίνουν στην εργασία τους κ.λπ. Η χρήση των δημόσιων χώρων από αυτούς συνδέεται με χαρακτηριστικά όπως το φύλο, η ηλικία, ο τόπος κ.λπ. Εξαρτάται όμως και από άλλους παράγοντες, όπως είναι τα επίπεδα εισοδήματος, οι ρυθμίσεις εργασίας και παιδικής φροντίδας, η ώρα της ημέρας κ.λπ. Η ανάλυση ως προς το φύλο θα πρέπει να υιοθετεί ευρεία θεώρηση των πληροφοριών που παρέχει ένα σύνολο δεδομένων για την καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

- Η χρήση δεδομένων από πολλές διαφορετικές πηγές μάς επιτρέπει να κατανοήσουμε βαθύτερα τις διαφορές μεταξύ των φύλων, των αναγκών και της πραγματικότητας που βιώνουν οι άνθρωποι. Συμβουλευτείτε όσο το δυνατόν περισσότερες πηγές –όπως τοπικές, υποεθνικές και εθνικές μελέτες ή διαβουλεύσεις, στοιχεία στατιστικών υπηρεσιών, ακαδημαϊκές εργασίες, εκθέσεις πολιτικής– και προβείτε σε συνδυασμό/τριγωνοποίηση των στοιχείων από αυτές.
- Η μη διαθεσιμότητα αναλυτικών στοιχείων για βασικά χαρακτηριστικά –όπως φύλο, φυλή, εθνοτική καταγωγή, ηλικία, αναπηρίες– θα πρέπει να αναγνωρίζεται ως έλλειψη. Η ανάγκη βελτίωσης των δεδομένων θα πρέπει να αναδεικνύεται στους στόχους των έργων και στην υποβολή εκθέσεων.

2. Προσδιορισμός υφιστάμενων ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και των βαθύτερων αιτίων τους

Αφού συγκεντρώσετε τα αναλυτικά δεδομένα τα οποία χρειάζεστε για να σχηματίσετε σαφή εικόνα της ομάδας-στόχου, χρησιμοποιήστε τις

⁽⁸¹⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διενέργειας ανάλυσης ως προς το φύλο, συμβουλευτείτε το εργαλείο 3 και ανατρέξτε στο EIGE, *Gender Analysis*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-analysis>

ακόλουθες βασικές ερωτήσεις για να κατανοήσετε καλύτερα ορισμένες βασικές διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών και για να αναλύσετε τους λόγους των διαφορών αυτών:

- Ποιες διαφορές παρατηρούνται ως προς τη συμμετοχή γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας; Σε ποιους επαγγελματικούς τομείς υπερτερούν οι γυναίκες και σε ποιους οι άνδρες;
- Ποιες είναι οι διαφορές ως προς τα επίπεδα αποδοχών γυναικών και ανδρών; Υπάρχουν σημαντικές διαφορές ως προς τον αριθμό των γυναικών και των ανδρών με καθεστώς μερικής απασχόλησης; Υπερτερούν σε σχέση με τους άνδρες οι γυναίκες που διατηρούν περισσότερες από μία θέσεις μερικής απασχόλησης;
- Τι μας δείχνουν τα δεδομένα για τη χρήση του χρόνου ή των υπηρεσιών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διαθέτουν τον χρόνο τους γυναίκες και άνδρες; Τι δείχνουν για τις ελλείψεις στις τοπικές υπηρεσίες, όσον αφορά τη διαθεσιμότητα και την εξυπηρέτηση από άποψη χρόνου;
- Υπερτερούν σε σχέση με τους άνδρες οι γυναίκες που παρέχουν φροντίδα σε παιδιά και άλλα μέλη της οικογένειας; Ποιες ηλικιακές ομάδες γυναικών και ανδρών παρέχουν περισσότερη άμισθη φροντίδα; Για παράδειγμα, παρέχουν οι γυναίκες μικρότερης ηλικίας περισσότερη παιδική φροντίδα από ό,τι οι άνδρες; Παρέχουν οι μεγαλύτερης ηλικίας άνδρες φροντίδα στις συζύγους τους; Τι είδους υπηρεσίες θα μπορούσαν να παράσχουν στήριξη στα άτομα που αναλαμβάνουν τους ρόλους αυτούς και να αυξήσουν την ευημερία τους;
- Με ποιον τρόπο θα μπορούσαν οι υποδομές και οι λύσεις ΤΠΕ να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των πιέσεων όσον αφορά τη φροντίδα, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στην αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης;
- Ποιες συνέπειες έχουν οι απαντήσεις στις ερωτήσεις αυτές στην ομάδα-στόχο, στην αγορά εργασίας ή στο έργο;

3. Άμεση διαβούλευση με τις ομάδες-στόχους

Λάβετε υπόψη τις απόψεις τους κατά την κατάρτιση προτάσεων έργων και τον σχεδιασμό των έργων. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης θα ήταν χρήσιμες μεταξύ άλλων οι εξής ερωτήσεις:

- Ποια είναι η πραγματικότητα που βιώνει η ομάδα-στόχος, ποιες είναι οι προσδοκίες και οι ανάγκες της;
- Είναι διαφορετικές για τις γυναίκες και τους άνδρες;
- Ανταποκρίνεται το σχεδιαζόμενο έργο στις ανάγκες τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών; Λαμβάνει υπόψη τις διαφορές μεταξύ τους όσον αφορά τα ενδιαφέροντα, τους ρόλους και τις θέσεις τους;
- Με ποιον τρόπο μπορεί το έργο να συμβάλει αποτελεσματικότερα στην ικανοποίηση των αναγκών γυναικών και ανδρών;
- Όταν θέτετε τις ερωτήσεις αυτές, θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη τις ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά την πρόσβαση σε πόρους (εργασία, χρήματα, εξουσία, υγεία, ευημερία, ασφάλεια, γνώσεις/εκπαίδευση, κινητικότητα, χρόνος κ.λπ.) και την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους (ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών) βάσει του βιολογικού φύλου ή των ρόλων που τους αποδίδονται (ρόλοι των φύλων).

4. Συλλογή δεδομένων ανά φύλο και δεδομένων σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής

Χρησιμοποιήστε εθνικά, περιφερειακά ή τοπικά δεδομένα, έρευνες για τη χρήση του χρόνου ή άλλες πηγές δεδομένων.

5. Διατύπωση συμπερασμάτων για τα πρότυπα με βάση το φύλο και προσδιορισμός των βαθύτερων αιτιών της δημιουργίας τους

Εξετάστε το ενδεχόμενο να θέσετε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποιες **διαφορές** υπάρχουν μεταξύ γυναικών και ανδρών στον τομέα παρέμβασης του έργου; Παρατηρούνται συγκεκριμένες τάσεις για κάθε φύλο; Διαφέρουν οι κανόνες και οι προσδοκίες για τις γυναίκες και τους άνδρες;
- Ποιοι είναι οι **βαθύτεροι λόγοι** ύπαρξης των διαφορών αυτών και/ή των προτύπων με βάση το φύλο; Ποιες είναι οι συνέπειές τους για τις ομάδες-στόχους, την αγορά εργασίας και την υλοποίηση του έργου;

Βήμα 1β. Καθορίστε στόχους και δείκτες για κάθε φύλο

Μέσω της ανάλυσης ως προς το φύλο, θα κατανοήσετε βαθιά τις διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών, τις διαφορετικές ανάγκες τους και τα πρότυπα με βάση το φύλο. Συσχετίστε τις διαφορές που προσδιορίσατε και τα πρότυπα με τους στόχους της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ή του επιχειρησιακού προγράμματος, καθώς και με τους εθνικούς ή υποεθνικούς στόχους σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων. Τι αντίκτυπο θα έχουν αυτές οι διαφορές και αυτά τα πρότυπα στη δυνατότητα επίτευξης των στόχων του ταμείου;

Χρησιμοποιώντας τα πορίσματα της ανάλυσης ως προς το φύλο, διαχωρίστε ανά φύλο τους στόχους και τους δείκτες του έργου. Με τον τρόπο αυτό θα είστε σίγουροι ότι οι στόχοι του έργου συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων στον τομέα παρέμβασης. Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, οι στόχοι των έργων θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τους εθνικούς και τους υποεθνικούς στόχους για την ισότητα των φύλων.

- Οι **στόχοι του έργου σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων** πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι στον τομέα παρέμβασης και να διατυπώνονται σε συσχέτισμό με τις επιδόσεις, τη συμμετοχή και τον αντίκτυπο όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Η βασική ερώτηση που πρέπει να απαντηθεί είναι η εξής: Ποια μπορεί, και πρέπει, να είναι η συμβολή του έργου στην προώθηση της ισότητας των φύλων στον τομέα παρέμβασης;
- Οι **δείκτες έργου που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου**⁽⁸²⁾ παρέχουν τη δυνατότητα μέτρησης των αλλαγών στις σχέσεις μεταξύ γυναικών και ανδρών, και στο καθεστώς, στις ανάγκες ή στην κατάσταση τους, στο πλαίσιο του έργου ή της δραστηριότητας. Ως εργαλεία μέτρησης της κοινωνικής αλλαγής και των επιδόσεων / της αποτελεσματικότητας των έργων, οι δείκτες που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου μπορούν να περιγράφονται με βάση:
 - την προκύπτουσα ποιότητα που απαιτείται
 - την ποσότητα αυτού που πρέπει να επιτευχθεί

- την ομάδα-στόχο η οποία επηρεάζεται ή ωφελείται από το έργο·
- το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη των στόχων του έργου.

Βήμα 2. Ανάπτυξη και υποβολή σχεδίου

Κατά την υποβολή του σχεδίου, και κατά την ανάπτυξη του ευρύτερα, πρέπει να προσδιορίζεται ο τρόπος με τον οποίο το έργο θα αντιμετωπίσει τις υφιστάμενες διαφορές μεταξύ των φύλων και/ή τις ανάγκες γυναικών και ανδρών στον συγκεκριμένο τομέα. Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να παρέχουν στήριξη στους αιτούντες εξηγώντας σαφώς ότι κάθε αίτηση θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- περιγραφή του οργανισμού του αιτούντος που θα συμπεριλαμβάνει, για παράδειγμα:
 - δήλωση αποστολής όσον αφορά την ισότητα των φύλων ενσωματωμένη στην ταυτότητα ή στην οργανωτική φιλοσοφία του οργανισμού·
 - ικανότητες σε θέματα φύλου εντός της δομής του οργανισμού, όπως πρόσωπα αρμόδια για την ισότητα των φύλων, και πρόσβαση σε εξωτερική εμπειρογνώση σε θέματα φύλου·
 - τη θέση των γυναικών και των ανδρών στην εταιρεία, π.χ. γυναίκες και άνδρες στα διάφορα επίπεδα ιεραρχίας, στις διάφορες κατηγορίες θέσεων εργασίας, και τα διαφορετικά προσόντα ή τις διαφορετικές ρυθμίσεις εργασίας
 - στοιχεία για την ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στη διαχείριση και την πιστοποίηση ποιότητας του οργανισμού·
 - πολιτικές για τους ανθρώπινους πόρους οι οποίες σχετίζονται με την ισότητα των φύλων, π.χ. όσον αφορά την πρόσληψη, την κατάρτιση και ανάπτυξη, τη διαχείριση γνώσεων και ικανοτήτων·
 - πόρους προσωπικού και ικανότητες στο πλαίσιο της ομάδας έργου·
- κατά περίπτωση, περιγραφή της εξωτερικής στήριξης ή της ανάπτυξης ικανοτήτων του προσωπικού προκειμένου να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του προγράμματος όσον αφορά

⁽⁸²⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες ισότητας των φύλων, συμβουλευτείτε το εργαλείο 6 και ανατρέξτε στο EIGE, *Gender statistics and indicators*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-statistics-indicators>

την ισότητα των φύλων·

- ανάλυση του αντικειμένου του έργου ως προς το φύλο, με χρήση δεδομένων ανά φύλο και πορισμάτων έρευνας, στην οποία ερμηνεύονται επίσης τα αίτια των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και προσδιορίζονται στρατηγικές οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο έργο για να τα αντιμετωπίσουν·
- περιγραφή των ομάδων-στόχων του έργου, ανά φύλο και βάσει διαφόρων άλλων χαρακτηριστικών·
- ειδικούς στόχους και δείκτες για την ισότητα των φύλων, παράλληλα με ανάλυση όλων των θεματικών στόχων/δεικτών που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου·
- δράσεις μέσω των οποίων το έργο θα προωθήσει την ισότητα των φύλων (π.χ., προσέγγιση που ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου και/ή προσέγγιση θετικής δράσης)·
- επεξήγηση των αναγκαίων δομών στήριξης και του πλαισίου του έργου, π.χ. χρηματοδότηση των συμμετεχόντων, χρηματοδότηση για ανάπτυξη των ικανοτήτων του προσωπικού του έργου σε θέματα ισότητας των φύλων, τόπος και χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων του έργου κ.λπ·
- περιγραφή του τρόπου με τον οποίο θα δοθούν πληροφορίες στο πλαίσιο του έργου για να εξασφαλιστεί η συμμετοχή γυναικών και ανδρών σε όλη τους την πολυμορφία·
- παρουσίαση της προσέγγισης σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση του έργου, στην οποία θα πρέπει να χρησιμοποιούνται δεδομένα ανά φύλο και δεδομένα που αφορούν τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό για την αξιολόγηση των επιδόσεων του έργου σε σχέση με τους στόχους του και για τη μέτρηση της προόδου με χρήση των καθορισμένων σε αυτό δεικτών ισότητας των φύλων·
- τον τρόπο με τον οποίο θα υιοθετηθεί μια προσέγγιση που θα προάγει την ισότητα των φύλων σε εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογηθούν οι θεματικές και διαρθρωτικές πτυχές της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο του έργου (π.χ., στρατηγική, μέθοδοι και εργαλεία)·
- λεπτομερή παρουσίαση των χρηματοδοτικών πόρων του έργου, όπως είναι ο προϋπολογισμός για την υλοποίηση δραστηριοτήτων σχετικών με την ισότητα των φύλων και για την ανάπτυξη ικανοτήτων σε θέματα ισότητας των φύλων.

Βήμα 3. Υλοποίηση έργου

Τα σχετικά με την υλοποίηση του έργου έγγραφα πρέπει να προσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο αυτό αντιμετωπίζει τα ζητήματα που αφορούν τις διαφορές μεταξύ των φύλων ή τις διαφορετικές ανάγκες γυναικών και ανδρών στον τομέα παρέμβασης. Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να παρέχουν στήριξη στους αιτούντες με τους εξής τρόπους:

- εξηγώντας ότι οι υπεύθυνοι για την υλοποίηση του έργου πρέπει να διασφαλίζουν τη συλλογή σχετικών δεδομένων παρακολούθησης ανά φύλο για την αξιολόγηση των δεικτών και των στόχων του έργου·
- υποστηρίζοντας τους υπευθύνους υλοποίησης του έργου ώστε να αναπτύξουν ικανότητες σε θέματα φύλου –δηλαδή, να κατανοήσουν καλύτερα την ισότητα των φύλων, την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και τη διττή προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων, καθώς και τον τρόπο πρακτικής εφαρμογής των προσεγγίσεων αυτών.

Βήμα 4. Αξιολόγηση έργου

Κάθε έργο θα πρέπει να αξιολογείται, με χρήση των καθορισμένων σε αυτό δεικτών ισότητας των φύλων, προκειμένου να διαπιστώνεται αν εκπληρώνονται οι στόχοι του όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Εάν όχι, θα πρέπει να ληφθούν διορθωτικά μέτρα. Οι διαχειριστικές αρχές μπορούν να στηρίξουν τους υπευθύνους υλοποίησης του έργου προτείνοντάς τους να θέσουν ορισμένες βασικές ερωτήσεις:

- Αναπτύχθηκε το έργο βάσει ανάλυσης ως προς το φύλο; Καθορίστηκαν ειδικοί στόχοι και δείκτες ισότητας των φύλων;
- Χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα ανά φύλο;
- Επιτεύχθηκαν, πλήρως ή εν μέρει, οι στόχοι του έργου; Εάν ναι, ποιοι ήταν οι παράγοντες επιτυχίας; Εάν όχι, γιατί; Ποιοι παράγοντες εμπόδισαν την επίτευξη των στόχων;
- Συμμετείχαν στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση τόσο άνδρες, όσο και γυναίκες;
- Υπήρχαν συστήματα για την παρακολούθηση της υιοθέτησης της διάστασης του φύλου κατά την ανάπτυξη, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του έργου;
- Γνώριζαν οι βασικοί παράγοντες (π.χ., εκπαιδευτές, εργοδότες και κοινωνικοί εταίροι) τη

- σημασία της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου;
- Υπήρχε διαθέσιμη εσωτερική ή εξωτερική εμπειρογνωσία σε θέματα φύλου για την υλοποίηση του έργου;
- Πραγματοποιήθηκαν δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων και ευαισθητοποίησης σχετικά με ζητήματα ισότητας των φύλων κατά τη διάρκεια του έργου;
- Υπήρχε μηχανισμός για την αξιολόγηση της ικανοποίησης των δικαιούχων γυναικών και ανδρών από τα αποτελέσματα του έργου; Εάν ναι, παρατηρήθηκαν σημαντικές διαφορές ως προς την ικανοποίηση γυναικών και ανδρών;

Σουηδία: Υπηρεσία υποστήριξης του συμβουλίου του ΕΚΤ σε θέματα ισότητας των φύλων για την υλοποίηση έργων

Το σουηδικό συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Συμβούλιο ΕΚΤ) δημιούργησε μια λειτουργία υποστήριξης, οργανώνοντας εργαστήρια κατάρτισης και μάθησης για τους αιτούντες και τους υπευθύνους υλοποίησης έργων. Συγκρότησε επίσης υπηρεσία υποστήριξης σε θέματα ισότητας των φύλων για την υλοποίηση έργων. Η υπηρεσία είναι διαθέσιμη σε όλα τα έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και παρέχει συγκεκριμένες συμβουλές στους υπευθύνους υλοποίησης έργων σχετικά με τη συστηματική ενσωμάτωση των αρχών της ισότητας των φύλων, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων στα έργα. Παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, την ανάλυση ως προς το φύλο και τρόπους ώστε να διασφαλίζεται ότι το εκάστοτε έργο θα είναι επωφελές τόσο για τις γυναίκες, όσο και για τους άνδρες χωρίς να διαιωνίζει ανισότητες. Τα αιτήματα για υπηρεσίες υποστήριξης υποβάλλονται ηλεκτρονικά, γεγονός που διευκολύνει την αλληλεπίδραση μεταξύ των αιτούντων, των υπευθύνων υλοποίησης των έργων και της υπηρεσίας υποστήριξης. Η δυνατότητα πρόσβασης σε έγκαιρη υποστήριξη έχει συμβάλει στην υλοποίηση μέτρων προώθησης της ισότητας των φύλων στα χρηματοδοτούμενα από το ΕΚΤ έργα.

© AlisaRut/Shutterstock.com

Το 2016 η υπηρεσία υποστήριξης του συμβουλίου του ΕΚΤ χειρίστηκε 147 αιτήματα μέσω των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της και εξυπηρέτησε 107 αιτούντες και υπευθύνους υλοποίησης έργων. Ανταποκρίθηκε επίσης σε 12 αιτήματα υποστήριξης δημόσιων αρχών και σε 7 αιτήματα ανάπτυξης γνώσεων και στρατηγικής σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου ⁽⁸³⁾.

Ο ειδικός **ιστότοπος της υπηρεσίας υποστήριξης** του συμβουλίου του ΕΚΤ παρέχει πρόσθετες πληροφορίες, απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις, μεθόδους και εργαλεία βοηθώντας τους υπευθύνους για τα έργα να διασφαλίζουν την προώθηση της ισότητας των φύλων σε όλα τα στάδια των έργων, από τον σχεδιασμό έως την υλοποίηση και την αξιολόγηση. Διευκρινίζει ότι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον κύκλο του έργου θα πρέπει να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:

- το έργο να διαθέτει εσωτερικές δεξιότητες σε θέματα ισότητας των φύλων ή τη στήριξη εξωτερικών εμπειρογνομόνων σε θέματα φύλου·
- να περιλαμβάνεται στην ανάλυση των προβλημάτων του έργου μια ανάλυση ως προς το φύλο·

⁽⁸³⁾ Σύμφωνα με την Ετήσια έκθεση υλοποίησης του ΕΚΤ της Σουηδίας, 2016, σ. 2.

- οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του έργου να ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου σύμφωνα με την ανάλυση αυτή·
- να εξετάζεται κατά την αξιολόγηση αν επιτεύχθηκαν οι στόχοι ως προς την ισότητα των φύλων, και σε ποιον βαθμό η διαδικασία υλοποίησης ενσωμάτωσε τη διάσταση του φύλου.

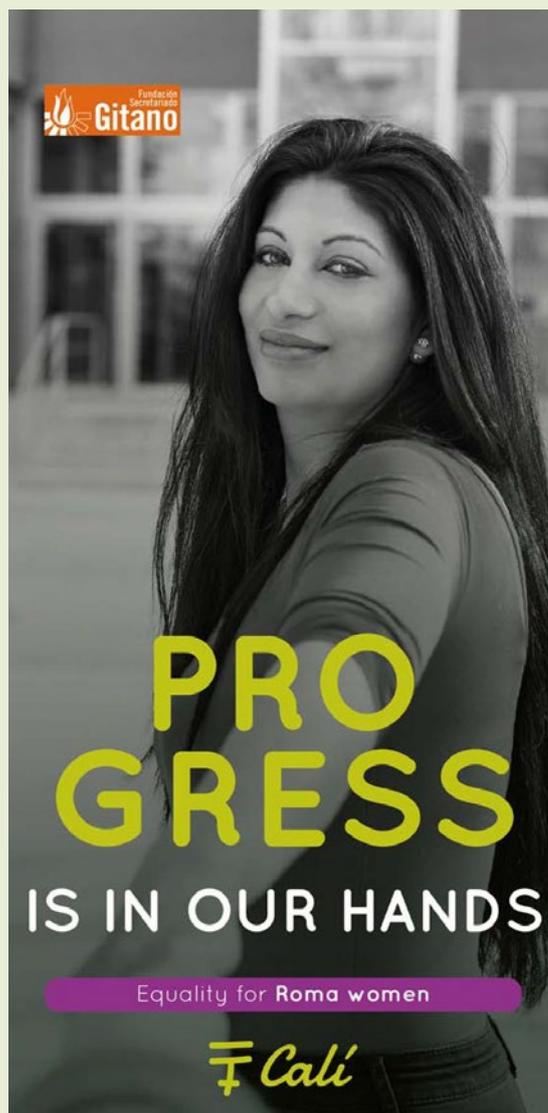
Ισπανία: ειδικό και διατομεακό μέτρο για την εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων — έργο «Ισότητα Calí για γυναίκες Ρομά»

Με τη στήριξη του επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΚΤ 2014-2020 για την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική οικονομία, το πρόγραμμα Calí ανταποκρίνεται στις ειδικές ανάγκες των γυναικών Ρομά, στηριζόμενο στην τεκμηριωμένη γνώση της πραγματικότητας που αντιμετωπίζουν.

Σκοπός του προγράμματος είναι η προώθηση της προσωπικής ανάπτυξης των γυναικών Ρομά που βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα να ασκήσουν πλήρως τα δικαιώματά τους ως πολιτών και να ενισχύσουν τις ικανότητες και τα προσόντα τους, ώστε να αυξήσουν τις πιθανότητες εξεύρεσης εργασίας.

Οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

- προώθηση της κοινωνικής ένταξης των γυναικών Ρομά καθώς και της πρόσβασής τους στην απασχόληση μέσω δράσεων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των κοινωνικών και προσωπικών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων απασχολησιμότητάς τους και προάγουν την ισότητα των φύλων, τη συμμετοχή και την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής·
- καταπολέμηση των διακρίσεων και προώθηση της ισότητας με ειδική έμφαση σε περιπτώσεις πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες Ρομά·
- προώθηση της ισότητας των φύλων σε ό,τι αφορά άνδρες και γυναίκες Ρομά και συμβολή στην κατάρριψη των πολιτισμικών και κοινωνικών φραγμών που εμποδίζουν την κοινωνική και οικονομική πρόοδο των γυναικών Ρομά·
- στήριξη και συμπαράσταση σε γυναίκες Ρομά που είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας·
- ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, των υπευθύνων χάραξης δημόσιας πολιτικής, των εργαζομένων σε σχετικούς τομείς (π.χ., εκπαιδευτικοί, κοινωνικοί λειτουργοί ή επαγγελματίες του χώρου της υγείας), των οικονομικών παραγόντων ή και της ίδιας της κοινότητας Ρομά σχετικά με τα αρνητικά στερεότυπα όσον αφορά τους Ρομά και ειδικότερα τις γυναίκες Ρομά·
- άσκηση επιρροής στις πολιτικές για την ισότητα των φύλων, τις ίσες ευκαιρίες και την απαγόρευση των διακρίσεων.

Φωτογραφία διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://www.gitanos.org/que-hacemos/areas/gender_equality/cali_programme.html

Αποτελέσματα που αλλάζουν τη ζωή των γυναικών

Τρία χρόνια αργότερα, τα αποτελέσματα του προγράμματος Calí καταδεικνύουν ότι είχε σημαντικό αντίκτυπο στις ζωές των 1 700 γυναικών που συμμετείχαν σε αυτό: 245 από αυτές βρήκαν θέση εργασίας και 122 επέστρεψαν στις σπουδές τους. Επιπλέον, το πρόγραμμα έχει συμβάλει στην προώθηση της ισότητας των φύλων στην κοινότητα Ρομά με 786 δραστηριότητες ευαισθητοποίησης στις οποίες έλαβαν μέρος 2 050 άνδρες και 3 360 γυναίκες Ρομά όλων των ηλικιών.

Υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση και αξιολόγηση (Π&Α)

Εργαλείο 10: Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Εισαγωγή στο εργαλείο

Οι διαχειριστικές αρχές και οι επιτροπές παρακολούθησης μπορούν να χρησιμοποιήσουν το εργαλείο αυτό για να καθορίσουν ένα «σχέδιο αξιολόγησης», π.χ. για την ενδιάμεση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Στο σχέδιο αξιολόγησης περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο θα αξιολογηθεί το πρόγραμμα, για παράδειγμα όσον αφορά τους στόχους και τους δείκτες ισότητας των φύλων. Το σχέδιο περιλαμβάνει την τακτική αξιολόγηση των προγραμμάτων –με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας υλοποίησης και την παροχή πληροφοριών για τον σχεδιασμό του επόμενου σταδίου του προγράμματος– παράλληλα με την ενδιάμεση αξιολόγηση το 2024 και εκ των υστέρων αξιολογήσεις κάθε προγράμματος το 2029. Κάθε αξιολόγηση θα πρέπει να εξετάζει τις πτυχές του προγράμματος που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων.

Υπάρχουν διάφορες επιλογές για την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο τα προγράμματα ενσωμάτωσαν τη διάσταση του φύλου, καθώς και των σχετικών αποτελεσμάτων τους όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι εξής:

- **Επιλογή αξιολόγησης 1.** Εκ των προτέρων αξιολόγηση της συνεκτίμησης πτυχών του φύλου από το πρόγραμμα (προαιρετική).
- **Επιλογή αξιολόγησης 2.** Παρακολούθηση των σχετικών με το φύλο αποτελεσμάτων με ενσωμάτωση ειδικών πτυχών του φύλου στις κύριες αξιολογήσεις (ενδιάμεση και εκ των υστέρων) του προγράμματος, καθώς και σε τακτικές εκθέσεις προς την επιτροπή παρακολούθησης.
- **Επιλογή αξιολόγησης 3.** Πρόσθετες σχετικές αξιολογήσεις, τις οποίες προτείνουν οι διαχειριστικές αρχές.

- **Επιλογή αξιολόγησης 4.** Αξιολόγηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, όπως περιγράφεται στο πλαίσιο κατωτέρω.

Σκοπός της ειδικής αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος που είχε το πρόγραμμα στις ανισότητες μεταξύ των φύλων στον τομέα παρέμβασης επίσης, σε ποιον βαθμό εφαρμόστηκαν κατάλληλα οι σχετικές με την ισότητα των φύλων διαδικασίες και σε ποιον βαθμό χρησιμοποιήθηκε συνδυασμός ταμείων ή προγραμμάτων για την αντιμετώπιση ζητημάτων ισότητας των φύλων.

Βήματα για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε διαδικασίες Π&Α

Επιλογές αξιολόγησης 1-3

Στην αξιολόγηση θα πρέπει να εξετάζεται αν έχουν επιτευχθεί στο πλαίσιο του προγράμματος όλοι οι ειδικοί στόχοι σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων που καθορίζονται στο έγγραφο σχεδιασμού, στο χρηματοδοτικό σχέδιο ή σε άλλα έγγραφα του προγράμματος. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι δείκτες ισότητας των φύλων που καθορίζονται στο πρόγραμμα.

Εάν δεν έχουν καθοριστεί ειδικοί στόχοι σε σχέση με την ισότητα των φύλων, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται γενικά κριτήρια αξιολόγησης, όπως περιγράφονται στο άρθρο 39 του ΚΚΔ: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια, συνέπεια και προστιθέμενη αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ερωτήσεις που ακολουθούν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για καθοδήγηση.

Συνάφεια

- Συνέβαλε αποτελεσματικά το πρόγραμμα στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων;

- Ανταποκρίθηκε το πρόγραμμα στις πρακτικές και στρατηγικές ανάγκες τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών;
- Συνέβαλε το πρόγραμμα στην ανάληψη πολιτικών δεσμεύσεων σε εθνικό, υποεθνικό και ενωσιακό επίπεδο και σε εντολές σχετικά με την ισότητα των φύλων;
- Ήταν η αντιμετώπιση των ζητημάτων ισότητας των φύλων συνεκτική και συνεπής καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης;
- Έγιναν προσαρμογές μετά από συνεκτίμηση εξωτερικών παραγόντων (π.χ., οικονομική κρίση, νέα κυβέρνηση) που επηρέασαν τις σχέσεις των φύλων;
- Αξιοποίησε το πρόγραμμα σχετικά δεδομένα ανά φύλο;
- Αξιοποίησε τις διαβουλεύσεις με τις ομάδες-στόχους και με άλλα θεσμικά ενδιαφερόμενα μέρη;

Αποδοτικότητα

- Χρησιμοποίησε αποδοτικά το πρόγραμμα τους πόρους για την επίτευξη αποτελεσμάτων σε σχέση με την ισότητα των φύλων προς όφελος τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών;
- Διασφάλισαν οι μηχανισμοί παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων και αξιολόγησης του προγράμματος τη συμπερίληψη κριτηρίων ισότητας των φύλων και την παροχή αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με αυτά;
- Χρησιμοποιήθηκαν με συνέπεια μηχανισμοί υποβολής εκθέσεων;
- Μπορούν να εντοπιστούν συνδέσεις μεταξύ της διάθεσης πόρων και των αποτελεσμάτων;
- Στις περιπτώσεις όπου η διάθεση των πόρων είχε θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα για τις γυναίκες ή τους άνδρες, λήφθηκε υπόψη η πληροφορία αυτή για την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων ή μέτρων «επόμενου σταδίου»;

Αποτελεσματικότητα

- Επιτεύχθηκαν τα προβλεπόμενα στο πρόγραμμα αποτελέσματα;
- Συνέβαλαν τα απτά αποτελέσματα του προγράμματος στην ισότητα των φύλων και, επίσης, στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που σχετίζονται με τοπικές/υποεθνικές διαφορές μεταξύ των φύλων;
- Υπήρξαν ορατά οφέλη για τις ομάδες-στόχους; Υπάρχουν διαφορές σε ό,τι αφορά τις γυναίκες

και τους άνδρες σε σχέση με τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν;

- Αναλύθηκαν ανά φύλο οι δείκτες και τα δεδομένα για τα φυσικά πρόσωπα κατά τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του προγράμματος;
- Ωφελήθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη (οργανώσεις, ιδρύματα, έμμεσες ομάδες-στόχοι) από τις παρεμβάσεις του προγράμματος όσον αφορά την ανάπτυξη θεσμικών ικανοτήτων στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και την ανάπτυξη των ικανοτήτων του προσωπικού τους σε θέματα φύλου;

Συνέπεια

- Με ποιον τρόπο συνδυάστηκαν τα κονδύλια των Ταμείων της ΕΕ για τον περιορισμό των διαφορών μεταξύ των φύλων και την προαγωγή της ισότητας των φύλων; Για παράδειγμα, με ποιον τρόπο συνδυάστηκαν τα Ταμεία για τη βελτίωση της παροχής υποδομών, την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, την ανάπτυξη της τοπικής βάσης δεξιοτήτων, την τόνωση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, την αύξηση της ποικιλομορφίας ως προς το φύλο στην ηγεσία ΜΜΕ και σε άλλους βιομηχανικούς και επαγγελματικούς τομείς;
- Με ποιον τρόπο καθορίστηκαν στα διάφορα Ταμεία της ΕΕ κοινοί στόχοι σε σχέση με την ισότητα των φύλων, και πώς οργανώθηκε η από κοινού παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σχετικά με τους στόχους αυτούς;

Προστιθέμενη αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Σε ποιον βαθμό αντικατοπτρίζει το πρόγραμμα τους στόχους της ΕΕ σε σχέση με την προαγωγή της ισότητας των φύλων;
- Παρήγαγε το πρόγραμμα προστιθέμενη αξία όσον αφορά την προώθηση της ισότητας των φύλων σε σύγκριση με τη βελτίωση που επιδίωξαν με άλλους τρόπους τα κράτη μέλη; Για παράδειγμα, σημειώθηκε πρόοδος μέσω διαφόρων παραγόντων, όπως οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα;

Επιλογή αξιολόγησης 4

Η ειδική αξιολόγηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό⁽⁸⁴⁾ μπορεί να βασιστεί στο ακόλουθο πλαίσιο σε σχέση με τέσσερις πτυχές των δημόσιων οικονομικών⁽⁸⁵⁾. Η αξιολόγηση μπορεί να επικεντρωθεί σε μία από τις πτυχές αυτές, ή να εξετάσει και τις τέσσερις. Μπορεί να αξιολογηθεί ολόκληρος ο προϋπολογισμός του προγράμματος, επιλεγμένος τομέας ή συγκεκριμένο έργο.

1. Αξιολόγηση του προγράμματος σε σχέση με μία ή περισσότερες από τις τέσσερις αυτές πτυχές των δημόσιων οικονομικών

- **Δαπάνες:** Τι χρηματοδοτείται; Ποιος είναι ο δικαιούχος; Ποιες διαφορές μεταξύ των φύλων στοχεύει το πρόγραμμα; Με ποιον τρόπο κατευθύνονται οι δαπάνες τόσο στις γυναίκες, όσο και στους άνδρες σύμφωνα με τις ανάγκες τους; (Για παράδειγμα, ποιος συμμετέχει σε κάθε πρόγραμμα για την αγορά εργασίας;)
- **Έσοδα:** Ποιος πληρώνει φόρους, ΦΠΑ και/ή αμοιβές; Ποιος πρέπει να πληρώσει για ορισμένες υπηρεσίες από την τσέπη του;
- **Μακροοικονομικές συνέπειες:** Τι συνέπειες είχε το πρόγραμμα στην κατανομή αμειβόμενης και άμισθης εργασίας μεταξύ γυναικών και ανδρών; Τι επιπτώσεις είχε στην τοπική ή υποεθνική οικονομική ανάπτυξη και βιωσιμότητα;
- **Διαδικασίες λήψης αποφάσεων:** Με ποιον τρόπο εκπροσωπήθηκαν γυναίκες και άνδρες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος; Για παράδειγμα, με ποιον τρόπο παρασχέθηκαν και προσαρμόστηκαν στα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη οι βασικές πληροφορίες;

Η αξιολόγηση των ζητημάτων αυτών μπορεί να παράσχει απαντήσεις σε γενικότερα ερωτήματα όπως:

- Αξιοποιήθηκαν οι πόροι του προϋπολογισμού του προγράμματος προς όφελος τόσο των γυναικών, όσο και των ανδρών;

- Μπόρεσαν να αποκτήσουν πρόσβαση γυναίκες και άνδρες σε υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους;
- Είχε το πρόγραμμα μετασχηματιστικές συνέπειες; Για παράδειγμα, αντιμετώπισε βαθιά ριζωμένους κανόνες και αξίες που διαιωνίζουν τις ανισότητες μεταξύ των φύλων;

2. Ανάλυση της κατανομής πόρων στο πλαίσιο της βασικής δραστηριότητας του προγράμματος σε σχέση με αριθμούς, ανάγκες και προτιμήσεις

Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα ανά φύλο που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος –και προσθέτοντας, ει δυνατόν, δεδομένα ανά φύλο σχετικά με άλλα χαρακτηριστικά, όπως είναι η ηλικία, η οικονομική κατάσταση, η φυλή, η εθνοτική καταγωγή, η αναπηρία, η χρήση του χρόνου, η χρήση δημόσιων χώρων, εγκαταστάσεων και πόρων– επιλέξτε τον προϋπολογισμό ή τη δραστηριότητα που θα αναλύσετε. Στο πλαίσιο της ανάλυσής σας, μπορείτε:

- να προσδιορίσετε τον συνολικό προϋπολογισμό που εκτελέστηκε·
- να θέσετε το ερώτημα «Ποιον επηρέασε το πρόγραμμα / η δραστηριότητα;», προσδιορίζοντας τις ομάδες-στόχους και τα συγκεκριμένα δεδομένα που διαθέτετε σχετικά με αυτές·
- να χρησιμοποιήσετε τα δεδομένα που συλλέχθηκαν, υφιστάμενες μελέτες, έρευνα και ερωτήσεις πολιτών για να αποφανθείτε αν οι πόροι χρησιμοποιήθηκαν για την ικανοποίηση των αναγκών και των προτιμήσεων της ομάδας-στόχου·
- να υπολογίσετε την κατανομή των πόρων συνεκτιμώντας τη διάσταση του φύλου —για παράδειγμα, να υπολογίσετε το κόστος ανά ομάδα γυναικών και ανά ομάδα ανδρών χωριστά και επίσης το μέσο κόστος ανά γυναίκα και ανά άνδρα·
- να κάνετε συγκρίσεις και να θέσετε το ερώτημα «Ποιος θα ήταν ο αντίκτυπος στον συνολικό προϋπολογισμό του προγράμματος εάν οι γυναίκες και οι άνδρες είχαν λάβει την ίδια στήριξη;».

⁽⁸⁴⁾ Με βάση τους Osika, I., & Klerby, A. (χ.η.). *Gender Budgeting – en checklista*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/02/Gender-Budgeting-en-checklista.pdf>

⁽⁸⁵⁾ Elson, D. (2006). *Budgeting for Women's Rights: Monitoring Government Budgets for Compliance with CEDAW*. Νέα Υόρκη: Unifem. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://gender-financing.unwomen.org/en/resources/b/u/d/budgeting-for-womens-rights-monitoring-government-budgets-for-compliance-with-cedaw>

3. Εκτίμηση του βαθμού αναγκαιότητας εναλλακτικών ή συμπληρωματικών πόρων και δραστηριοτήτων

Εκτιμήστε τον βαθμό στον οποίο απαιτήθηκαν εναλλακτικοί ή συμπληρωματικοί πόροι και δραστηριότητες, πέραν των πόρων του προγράμματος. Για παράδειγμα:

- διάθεση χρόνου, άμισθη ή εθελοντική εργασία φυσικών προσώπων·
- ιδιωτική χρηματοδότηση για αμοιβές ή άλλα έξοδα·
- άλλη δημόσια χρηματοδότηση για χώρους, μεταφορές και λοιπές δραστηριότητες
- εναλλακτικά προϊόντα και υπηρεσίες παρεχόμενα από τον ιδιωτικό τομέα.

Θα πρέπει να θέσετε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι είδους επενδύσεις σε υποδομές πλαισίωσαν τις δραστηριότητες του προγράμματος;
- Ποιος χρησιμοποιεί τους πόρους αυτούς; (Διαχωρίστε τα δεδομένα / την ανάλυση ανά φύλο και με βάση άλλα σχετικά χαρακτηριστικά.)

4. Αξιολόγηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου

- Αναλύστε τα αποτελέσματα της χαρτογράφησης των επιπέδων 2 και 3. Υπάρχουν διαφορές ως προς τον τρόπο κατανομής (χρήσης) των πόρων από γυναίκες και άνδρες;
- Τι είδους κανόνες και αξίες κυριαρχούν; Αφορούν οι κανόνες και οι αξίες αυτές ένα συγκεκριμένο φύλο;
- Είναι διαφορετική η μεταχείριση των γυναικών από αυτή των ανδρών στο πλαίσιο του προγράμματος; Αποδίδεται υψηλότερη ή χαμηλότερη αξία στις δραστηριότητες στις οποίες υπερτερούν οι γυναίκες σε σύγκριση με εκείνες στις οποίες υπερτερούν οι άνδρες;

5. Άλλες πτυχές της αξιολόγησης της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό

Τι είναι επένδυση; Εξετάστε τις διαστάσεις των επενδύσεων σε υλικές υποδομές ως προς το φύλο: για παράδειγμα, επενδύσεις στις υπηρεσίες και στις εγκαταστάσεις στις οποίες έχουν πρόσβαση γυναίκες και άνδρες ή επενδύσεις οι οποίες

μπορούν να στηρίξουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, επέκταση της χρήσης ΤΠΕ και ψηφιακή ένταξη –όπως παιδική φροντίδα, κοινωνική μέριμνα και φροντίδα για ηλικιωμένους, προσιτές μεταφορές, ψηφιακή στήριξη για οικιακή φροντίδα κ.λπ. Η επέκταση των υλικών υποδομών των εγκαταστάσεων φροντίδας –όπως παιδικοί σταθμοί και εγκαταστάσεις διαγενεακής κοινωνικής μέριμνας– μπορεί επίσης να διευρύνει τις τοπικές αγορές εργασίας και τη φορολογική βάση δημιουργώντας νέες, βιώσιμες θέσεις εργασίας με σημαντική απόδοση επενδύσεων. Οι επενδύσεις σε τοπικό εργατικό δυναμικό παροχής φροντίδας και σε σχετικές δεξιότητες αποτελούν παράδειγμα επένδυσης για την αντιμετώπιση του διαχωρισμού στην αγορά εργασίας αυτό σημαίνει πραγματοποίηση επενδύσεων σε επαγγελματικούς τομείς στους οποίους οι γυναίκες υπερεκπροσωπούνται (αλλά υποτιμώνται). Είναι επίσης απαραίτητο να εκτιμηθεί αν οι προσπάθειες επέκτασης της χρήσης ΤΠΕ και των ψηφιακών υποδομών περιορίζουν την υποεκπροσώπηση των γυναικών σε υψηλότερα αμειβόμενα, τεχνικά επαγγέλματα.

Λαμβάνουν υπόψη τα έγγραφα διαχείρισης και συντονισμού του έργου τη διάσταση του φύλου; Θα πρέπει να θέσετε τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Περιλαμβάνουν τα έγγραφα αυτά στόχους σε σχέση με την ισότητα των φύλων και ειδικές οδηγίες σχετικές με τους κανονισμούς των Ταμείων της ΕΕ όσον αφορά την ισότητα των φύλων;
- Παρουσιάζουν δεδομένα ανά φύλο; Χρησιμοποιούν ορολογία που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου;
- Εκπροσωπούνται εξίσου γυναίκες και άνδρες στις επιτροπές διοίκησης και παρακολούθησης του προγράμματος;

Έχει το πρόγραμμα μετασχηματιστικές συνέπειες; Εξετάστε αν η κατανομή των πόρων του προγράμματος υπαγορεύθηκε από την επιδίωξη της προαγωγής της ισότητας των φύλων. Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό αποτελεί μια προσέγγιση για τον μετασχηματισμό της ανάλυσης, του σχεδιασμού και των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων από την άποψη των δημόσιων οικονομικών. Για την προσέγγιση αυτή απαιτείται μια πιο ολιστική

αντίληψη των διαστάσεων του φύλου στην ανάπτυξη υποδομών, δεξιοτήτων και απασχόλησης, με παράλληλη αμφισβήτηση των στερεοτύπων με βάση το φύλο και των περιοριστικών σχέσεων μεταξύ των φύλων. Για παράδειγμα, κατά την αξιολόγηση ενός προγράμματος εργασίας εκτιμήστε αν ο σχεδιασμός του περιλάμβανε συνιστώσες απαραίτητες για την αύξηση της πρόσβασης των γυναικών σε αμειβόμενη εργασία. Παράλληλα με

την κατάρτιση για τη βελτίωση των δεξιοτήτων των γυναικών, βασικές συνιστώσες θα μπορούσαν να είναι η χρηματοδότηση για παιδική φροντίδα, η βελτίωση της χρήσης του χρόνου μέσω της διαθεσιμότητας ολοκληρωμένων μεταφορών και υπηρεσιών και οι τεχνολογικές καινοτομίες για τη στήριξη ψηφιακών επικοινωνιών ή ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας.

Αυστρία: το φύλο στις αξιολογήσεις των Ταμείων της ΕΕ

Βάσει της συμφωνίας εταιρικής σχέσης της Αυστρίας, οι επιτροπές παρακολούθησης προώθησαν αξιολογήσεις που ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου. Για παράδειγμα, η αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΤΠΑ περιλαμβάνει χωριστή αξιολόγηση της τήρησης των οριζόντιων αρχών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στους επιμέρους άξονες προτεραιότητας του προγράμματος. Στην αξιολόγηση συμμετέχουν ενεργά οικεία ενδιαφερόμενα μέρη μέσω της ένταξής τους σε ομάδες συντονισμού και εργαστήρια.

Για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΕΚΤ, συστάθηκαν σε πρώιμο στάδιο δύο χωριστές ομάδες εστίασης: μία για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και μία για την ισότητα των φύλων. Οι ομάδες αυτές παρακολουθούν την πρόοδο όσον αφορά τη μείωση των ανισοτήτων που έχουν εντοπιστεί μεταξύ γυναικών και ανδρών μέσω χρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ μέτρων. Οι εξωτερικές αξιολογήσεις των δραστηριοτήτων του ΕΚΤ περιλαμβάνουν αξιολόγηση της τήρησης των οριζόντιων αρχών της ΕΕ με έμφαση στην απαγόρευση των διακρίσεων και στις ίσες ευκαιρίες για γυναίκες και άνδρες.

Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΓΤΑΑ, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από σχετικούς κοινωνικούς εταίρους, χαρακτηρίζεται από ισορροπημένη εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών. Για την περίοδο χρηματοδότησης 2014-2020 του ΕΓΤΑΑ σχεδιάστηκαν τρεις αξιολογήσεις σχετικές με την ισότητα των φύλων:

- ένας δείκτης ισότητας των φύλων για την απασχόληση και τις συνθήκες διαβίωσης γυναικών και ανδρών σε υποεθνικό επίπεδο·
- αξιολόγηση της παροχής ίσων ευκαιριών στο πλαίσιο του LEADER·
- μια συνολική αξιολόγηση σε σχέση με την ισότητα των φύλων, η οποία θα αξιολογήσει σφαιρικά τη στήριξη των προγραμμάτων του ΕΓΤΑΑ στην ισότητα των φύλων.

Πρόσθετοι πόροι

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις πρακτικές προσεγγίσεις, επισκεφθείτε την ακόλουθη ιστοσελίδα:

- [Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε θέματα ισότητας των φύλων](#)

📖 **Εργαλείο 11: Υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη δαπάνη πόρων για την ισότητα των φύλων στα Ταμεία της ΕΕ**

Η παρακολούθηση των δαπανών για την προώθηση της ισότητας των φύλων είναι σημαντικό στοιχείο της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό. Για τον σκοπό αυτόν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [εργαλείο 8](#). Ωστόσο, και παρότι η παρακολούθηση της κατανομής των κονδυλίων του προϋπολογισμού σύμφωνα με την κατηγοριοποίησή τους με τη χρήση του εργαλείου 8 αποτελεί θετικό μέτρο, η διαδικασία της παρακολούθησης των δαπανών είναι πολύ πιο ευρεία.

Η διαδικασία της παρακολούθησης των δαπανών για την προαγωγή της ισότητας των φύλων πρέπει να βασίζεται σε βαθύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο δαπανώνται τα κεφάλαια και του τρόπου με τον οποίο οι δαπάνες συνδέονται με την ισότητα των φύλων. Πώς μπορούμε να γνωρίζουμε ότι οι δαπάνες έχουν μετασχηματιστικές συνέπειες και προωθούν την ισότητα και την ισότιμη μεταχείριση των φύλων; Ποιος θα ωφεληθεί από τη χρηματοδότηση; Τι θα αλλάξει; Πώς θα αλλάξει; Οι ερωτήσεις

αυτές δεν μπορούν να απαντηθούν μέσω ενός απλού συστήματος παρακολούθησης. Ο κατάλογος με τις διαφορετικές προσεγγίσεις ο οποίος ακολουθεί αναδεικνύει το πλήθος των πτυχών που εμπεριέχει η παρακολούθηση των δαπανών.

Προϋπόθεση για την παρακολούθηση των δαπανών που προωθούν την ισότητα των φύλων είναι η βούληση από πλευράς ηγεσίας για κάτι τέτοιο και η ύπαρξη ομάδας εμπειρογνομόνων με εις βάθος γνώση. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δεύτερη προϋπόθεση, βλ. [εργαλειοθήκη του EIGE σχετικά με τον θεσμικό μετασχηματισμό](#).

Παρακολούθηση των δαπανών για την προώθηση της ισότητας των φύλων

Από τη διεθνή πείρα προκύπτει ότι υπάρχουν πολλές και διαφορετικές προσεγγίσεις για την παρακολούθηση των δαπανών. Οι σημαντικότερες περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα:

Προσεγγίσεις	Σύνοψη περιεχομένου
Χρηματοοικονομικός έλεγχος του προϋπολογισμού ως προς τη διάσταση του φύλου	Ο χρηματοοικονομικός έλεγχος ως προς τη διάσταση του φύλου αναλύει τις δαπάνες από την άποψη αυτή. Επομένως, διενεργείται μετά την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Η διαδικασία αυτή διερευνά τον τρόπο με τον οποίο διατέθηκαν οι πόροι και ποιο ήταν το αποτέλεσμα για γυναίκες και άνδρες, κορίτσια και αγόρια, σε όλη τους την πολυμορφία, σε σχέση με όσα είχαν όντως σχεδιαστεί. Το ιδανικό θα ήταν ο έλεγχος να διενεργείται από ανεξάρτητη αρμόδια αρχή (κεντρική αρχή αρμόδια για τον προϋπολογισμό ή άλλο ανεξάρτητο όργανο).
Παρακολούθηση των κονδυλίων που διατίθενται για την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων	<ul style="list-style-type: none"> • εργαλείο 8
Ανάλυση συνεπειών των δαπανών ως προς το φύλο	Η ανάλυση των συνεπειών των δαπανών ως προς το φύλο επικεντρώνεται στην κατανομή των δαπανών μεταξύ γυναικών και ανδρών, κοριτσιών και αγοριών, σε όλη τους την πολυμορφία. Η διαδικασία αυτή διερευνά το μοναδιαίο κόστος συγκεκριμένης υπηρεσίας και εν συνεχεία υπολογίζει τον βαθμό στον οποίο η υπηρεσία αυτή χρησιμοποιείται από γυναίκες, άνδρες, κορίτσια και/ή αγόρια (μπορούν να προστεθούν και άλλα χαρακτηριστικά ανάλογα με το απαιτούμενο επίπεδο ανάλυσης, όπως ηλικία, φυλή, εθνοτική καταγωγή, θρησκεία, εγκατάσταση στην ύπαιθρο / σε αστικό κέντρο κ.λπ.). Για παράδειγμα, η ανάλυση αυτή μπορεί να καθορίσει τον βαθμό στον οποίο, και τον τρόπο με τον οποίο, γυναίκες και άνδρες ωφελήθηκαν από τις δαπάνες σε δημόσιες υπηρεσίες, όπως υποδομές δημόσιων μεταφορών, υγειονομική περίθαλψη και/ή εκπαίδευση.
Αξιολόγηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό	<ul style="list-style-type: none"> • εργαλείο 10

Πρόσθετοι πόροι

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, επισκεφθείτε τις ακόλουθες ιστοσελίδες:

- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, στην ενότητα που αφορά την
- «κατάρτιση του προϋπολογισμού και τις δημόσιες δαπάνες»
- Women’s Budget Group για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, στην ενότητα που αφορά τις «εργαλειοθήκες»
- UN Women, Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στην πράξη: Εγχειρίδιο κατάρτισης
- Υλοποίηση της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό στην πόλη της Βιέννης (στα γερμανικά)

Παραπομπές

Agentur für Gleichstellung im ESF (2019). *Gender Budgeting im Bundes-ESF*. Βερολίνο: Agentur für Gleichstellung im ESF. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.esf-querschnittsziele.de/gleichstellung/gender-budgeting.html>

Bundesministerium für Arbeit und Soziales (2019). *Operationelles Programm des Bundes für den Europäischen Sozialfonds, Förderperiode 2014-2020 – Gender Budgeting*. Bericht 2018. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.esf.de/portal/SharedDocs/PDFs/DE/Publikationen/gender_budgeting_bericht_2018.pdf;jsessionid=81CAB9F3694E49035518A4FDFC0D6365?__blob=publicationFile&v=3 (στα γερμανικά).

Elborgh-Woytek, K., Newiak, M., Kochhar, K., Fabrizio, S., Kpodar, K., Wingender, P., Clements, B., & Schwartz, G. (2013). *Women, work and the economy: macroeconomic gains from gender equity*, υπηρεσιακό υπόμνημα συζήτησης του ΔΝΤ, SDN/13/10. Ουάσινγκτον: ΔΝΤ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2013/sdn1310.pdf>

Elson, D. (2006). *Budgeting for Women's Rights: Monitoring Government Budgets for Compliance with CEDAW*. Νέα Υόρκη: Unifem. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://gender-financing.unwomen.org/en/resources/b/u/d/budgeting-for-womens-rights-monitoring-government-budgets-for-compliance-with-cedaw>

Eurostat (2018). *Smarter, greener, more inclusive? Indicators to support the Europe 2020 Strategy*. Έκδοση 2018. Βρυξέλλες: Eurostat. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9087772/KS-02-18-728-EN-N.pdf/3f01e3c4-1c01-4036-bd6a-814dec66c58c>

Eurostat (2018). *The life of women and men in Europe: A statistical portrait*. Έκδοση 2018. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.ine.es/prodyser/myhue18/index.html?lang=en>

Eurostat (2019). *Gender Statistics*. Βρυξέλλες: Eurostat. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_statistics

Fitzgerald, R., & Michie, R. (2000). «Experiences, good practice and lessons for evaluating gender equality outcomes in Structural Fund programmes», ανακοίνωση στην Evaluation for Equality Conference, Εδιμβούργο, 17-19 Σεπτεμβρίου 2000.

Frey, R., Savioli, B., & Flörcken, T. (2012). *Gender Budgeting in the Federal ESF – A qualitative analysis*. Βερολίνο: Agentur für Gleichstellung im ESF. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://www.esf-gleichstellung.de/fileadmin/data/Downloads/Aktuelles/gender-budgeting-bericht-2012_agentur_gleichstellung_esf.pdf (στα γερμανικά).

Kabeer, N. (2012). «Women's economic empowerment and inclusive growth: labour markets and enterprise development», International Development Research Centre Discussion Paper 29/12. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.soas.ac.uk/cdpr/publications/papers/file80432.pdf>

Lagarde, C. (2014). «The economic power of women's empowerment» (Η οικονομική δύναμη της ενδυνάμωσης των γυναικών), κεντρική ομιλία της Christine Lagarde, Διαχειριστική Διευθύντρια, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2015/09/28/04/53/sp091214>

Milotay, N. (2019). *Briefing – EU Legislation in Progress: A new directive on work-life balance*. Βρυξέλλες: Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS). Διατίθεται στη διεύθυνση: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614708/EPRS_BRI\(2018\)614708_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614708/EPRS_BRI(2018)614708_EN.pdf)

O'Hagan, A., & Klatzer, E. (επιμ.) (2018). *Gender budgeting in Europe: Developments and challenges*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Osika, I., & Klerby, A. (χ.η.). *Gender Budgeting – en checklist*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/02/Gender-Budgeting-en-checklista.pdf>

Savioli, B., & Meseke, H. (2016). *Teilhabe und Transparenz – Gender Budgeting im Bundes-ESF*. Βερολίνο: Agentur für Querschnittsziele im ESF. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.>

esf-querschnittsziele.de/fileadmin/DATEN/Publikationen/gender-budgeting_201216.pdf

Sharp, R., & Broomhill, R. (2002). «Budgeting for equality: the Australian experience», *Feminist Economics*, τόμ. 8, αρ. 1, σ. 26.

Stotsky, J. (2016). *Gender budgeting: fiscal context and current outcomes*, International Monetary Fund working paper, WP/16/149. Ουάσινγκτον: ΔΝΤ.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Πρωτοβουλία με στόχο τη στήριξη της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους εργαζόμενους γονείς και φροντιστές*. COM(2017) 252 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2017:252:FIN>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων – EIGE (2014). *Estimating the costs of gender-based violence in the European Union* (Εκτίμηση του κόστους της έμφυλης βίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/estimating-costs-in-european-union>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2014). *Gender equality and economic independence: part-time work and self-employment – Review of the Implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/MH0414228ENC.pdf>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic Benefits of Gender Equality in the European Union: Report on the empirical application of the model*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/economic-benefits-gender-equality-european-union-report-empirical-application-model>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality in the European Union. Literature review: existing evidence and methodological approaches*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/>

[economic-benefits-gender-equality-european-union-literature-review-existing-evidence-and-methodological-approaches](https://eige.europa.eu/publications/economic-benefits-gender-equality-european-union-literature-review-existing-evidence-and-methodological-approaches)

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality in the EU: EU and EU Member States overviews*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/economic-benefits-gender-equality-eu-eu-and-eu-member-states-overviews>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Evidence of economic benefits of gender equality in other policy areas*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/sites/default/files/economic-benefits-gender-equality-policy-areas.pdf>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender budgeting*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-budgeting>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender Equality Index 2017: Violence against women – the most brutal manifestation of gender inequality*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-violence-against-women>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Czech Republic*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-czech-republic>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Estonia*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-estonia>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Germany*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-germany>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2018). *Gender Equality Index 2017: Spain*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-spain>

europa.eu/publications/gender-equality-index-2017-spain

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *Gender budgeting. Mainstreaming gender into the EU budget and macroeconomic policy framework*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/publications/gender-budgeting-mainstreaming-gender-eu-budget-and-macroeconomic-policy-framework>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *Gender Equality Index*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *Gender Statistics Database*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs>

Ιστοσελίδες

Community of Practice on Gender Mainstreaming in the ESF (GenderCoP). Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://standard.gendercop.com/about-the-standard/why-a-standard-on-gender-mainstreaming/index.html>

Europäischer Sozialfonds für Deutschland (χ.η.). *Monitoring und Evaluierung 2014-2020*. Βερολίνο: Bundesministerium für Arbeit und Soziales. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.esf.de/portal/DE/Foerderperiode-2014-2020/Monitoring/inhalt.html> (στα γερμανικά)

GenderCoP. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://standard.gendercop.com/efs-thematics/index.html>

Includegender.org. *4R Method*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.includegender.org/toolbox/map-and-analyse/4r-method/>

Includegender.org. *SWOT*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.includegender.org/toolbox/plan-and-prepare/swot/>

UN Women (2015). *SDG 5: Achieve gender equality and empower all women and girls*. Νέα Υόρκη: UN Women. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.unwomen.org/en/news/in-focus/women-and-the-sdgs/sdg-5-gender-equality>

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (1966). *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα)*. Νέα Υόρκη: ΟΗΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx>

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (2017). *Pensions at a Glance 2017: Country Profiles – Spain*. Παρίσι: ΟΟΣΑ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.oecd.org/els/public-pensions/PAG2017-country-profile-Spain.pdf>

Συμβούλιο της Ευρώπης (2005). *Gender Budgeting. Final report of the Group of Specialists on Gender Budgeting*. Στρασβούργο: Συμβούλιο της Ευρώπης, Τμήμα Ισότητας, Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Women’s Budget Group (UK): <https://wbg.org.uk/>

Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (2015). *Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της 25ης Σεπτεμβρίου 2015 – Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Νέα Υόρκη: UNGA. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

Ευρωπαϊκή Ένωση (2000). *Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/eu-charter-fundamental-rights_en

Ευρωπαϊκή Ένωση (2007). *Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

Ευρωπαϊκή Ένωση (2007). *Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A12012M%2FTXT>

Ευρωπαϊκή Ένωση (χ.η.). *Συνθήκες της ΕΕ*. Βρυξέλλες: ΕΕ. Διατίθενται στη διεύθυνση: https://europa.eu/european-union/law/treaties_en

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2010). *Στρατηγική «Ευρώπη 2020»*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC2020&from=en>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015). *First-Phase Consultation of Social Partners under Article 154 TFEU on Possible Action Addressing Work-life Balance Faced by Working Parents and Caregivers*. C(2015) 7754 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14743&langId=en>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015). *Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-policy/strategic-engagement-gender-equality-2016-2019_en

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015). *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση*. COM(2015) 240 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_en

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017). *Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου*. COM(2017) 253 final — 2017/085 (COD). Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017PC0253>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018). *Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή*

και την Επιτροπή των Περιφερειών: σχετικά με την ανάπτυξη εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας για μικρά παιδιά, με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην εργασία, τη διευκόλυνση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των εργαζομένων γονέων και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρώπη («στόχοι της Βαρκελώνης»). Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/bcn_objectives-report2018_web_en.pdf

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2019). *Tackling discrimination*. Βρυξέλλες: Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών. Διατίθεται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/diversity/index_en.htm

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (χ.η.). *EU Action against pay discrimination*. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/equal-pay/eu-action-against-pay-discrimination_en

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (χ.η.). *Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής στην Ευρωπαϊκή Ένωση*. Βρυξέλλες: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1311&langId=en>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (χ.η.). *Ισότητα των φύλων*. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality_en

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων – EIGE: <https://eige.europa.eu/>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Gender equality boosts economic growth*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/news-and-events/news/gender-equality-boosts-economic-growth>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Agriculture and rural development*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/agriculture-and-rural-development>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Concepts and definitions*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/concepts-and-definitions>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *EIGE's Gender Institutional Transformation Toolkit*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/institutional-transformation>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Entrepreneurship*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/entrepreneurship>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Gender analysis*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-analysis>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Gender implications for employment, labour market policies and reforms*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/employment>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Gender statistics and indicators*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-statistics-indicators>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Gender Mainstreaming Toolkits*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/toolkits>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Gender mainstreaming in the EU Member States*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/countries>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Gender Statistics Database*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/browse/bpfa>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Work-life balance. Measures to help reconcile work, private and family life*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/>

[gender-mainstreaming/resources/italy/work-life-balance-measures-help-reconcile-work-private-and-family-life](https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/resources/italy/work-life-balance-measures-help-reconcile-work-private-and-family-life)

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Relevance of gender in the policy area of economic and financial affairs*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *Stakeholder consultations and practical approaches*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/methods-tools/gender-stakeholder-consultation>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (χ.η.). *What is gender mainstreaming. Representation in gender mainstreaming*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/what-is-gender-mainstreaming>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2018). *Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση: Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/59/equality-between-men-and-women>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2018). *Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση: Η Συνθήκη της Λισαβόνας*. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/5/the-treaty-of-lisbon>

Ισπανικό δίκτυο πολιτικής για την ισότητα (χ.η.). *¿Qué es la Red de Políticas de Igualdad?* Διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.igualdadgenerofondoscomunitarios.es/> (στα ισπανικά)

Ιστότοπος υπηρεσίας υποστήριξης του σουηδικού ΕΚΤ: <https://esfsupport.esf.se/> (στα σουηδικά)

Σουηδική Γραμματεία για την έρευνα σε ζητήματα φύλου (2014). *Gender-equal communication*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.includegender.org/wp-content/uploads/2014/02/Gender-equal-communication-pdf.pdf>

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2011).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων (2011-2020). Βρυξέλλες: Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011XG0525%2801%29>

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2017).

Συνέργειες και απλουστεύσεις για την πολιτική συνοχής μετά το 2020: Το Συμβούλιο εγκρίνει συμπεράσματα. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/11/15/council-conclusions-on-synergies-and-simplification-for-cohesion-policy-post-2020/>

Ταμεία της ΕΕ – σχέδια κανονισμών 2021-2027 (Ιούνιος 2018)

Κανονισμός για την ΚΓΠ / το ΕΓΤΑΑ [COM(2018) 392 final]. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A392%3AFIN>

Κανονισμός για το ΕΚΤ+ [COM(2018) 382 final]. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0382>

Κανονισμός για το ΕΤΘΑ [COM(2018) 390 final]. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM:2018:390:FIN>

Κανονισμός για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής [COM(2018) 372 final]. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A372%3AFIN>

Κανονισμός περί κοινών διατάξεων [COM(2018) 375 final]. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A375%3AFIN>

Βίντεο

UN Women (2017). *What is Gender Responsive Budgeting?* Νέα Υόρκη: UN Women. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=mquOclPJYPs>

Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (2016). *Decent Work and the Care Economy*. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.ilo.org/global/topics/care-economy/dw-and-care-economy/lang--en/index.htm>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality: STEM*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=64cCxFQnGvM>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2017). *Economic benefits of gender equality: Labour market activity and equal pay*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.youtube.com/watch?v=afWKAAs_XOrE

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *Education and economy*. Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=LwldSLe4waQ>

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (2019). *What is gender budgeting?* Βίλνιους: EIGE. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=cqjt4EUakvw>

Σουηδική ένωση αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειών (2014). *Sustainable Gender Equality – a film about gender mainstreaming in practice*. Στοκχόλμη: SKL Jämställdhet. Διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=udSjBbGwjEg>

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα πληροφόρησης Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον δικτυακό τόπο https://europa.eu/european-union/contact_el

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ Η ΜΕΣΩ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτήν την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696 ή
- μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον δικτυακό τόπο https://europa.eu/european-union/contact_el

ΒΡΕΙΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο Europa: https://europa.eu/european-union/index_el

ΣΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Μπορείτε να τηλεφορτώσετε ή να παραγγείλετε δωρεάν και επί πληρωμή εκδόσεις της ΕΕ στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://op.europa.eu/el/publications>. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο πληροφόρησης (βλ. https://europa.eu/european-union/contact_el).

ΣΤΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΣΕ ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1952 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον δικτυακό τόπο EUR-Lex, στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu>

ΣΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Η Πύλη Δημόσιων Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://data.europa.eu/euodp/el>) παρέχει πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων από την ΕΕ. Τα δεδομένα μπορούν να τηλεφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς

www.eige.europa.eu

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

